Enis Berberoğlu

SUSURLUK

20 YILLIK DOMİNO OYUNU

İLETİŞİM

3. BASKI

ENİS BERBEROĞLU 1956 İstanbul doğumlu. Avusturya Lisesi'ni, Boğaziçi Üniversitesi İktisat Bölümü'nü bitirdi. Gazeteciliğe 1981 yılında *Dünya'da* başladı. *Cumhuriyet, Güneş* ve *Hürriyet* gazetelerinde, Ankara, Bonn ve İstanbul kentlerinde muhabir-yönetici olarak çalıştı. Gûneydoğu'da ve 1991 Körfez Savaşı sırasında Bağdat'ta habercilik yaptı. *Hürriyet* gazetesinde Ekonomi Müdürlüğü yapan ve köşe yazan Berberoglu evli, bir kız çocuğu var.

İletişim Yayınları 427 • Bugünün Kitapları 39
ISBN 975-470-634-4

1. BASKİ 1997, İstanbul
2. BASKI 199.7, İstanbul
3. BASKİ 1998, İstanbul

KAPAK Ümit Kıvanç
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Enver Seyfi
KAPAK BASKISI Sena Ofset
İÇ BASKI ve CİLT Şefik Matbaası

iletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34400 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58

ENİS BERBEROĞLU

Susurluk

20 Yıllık Domino Oyunu

scanned by darkmalt1

i l e t i ş i m

İÇİNDEKİLER

önsöz

Elinizdeki kitap, Susurluk hakkında yazılanların sadece bir tanesi.

Susurluk olayı medyaya takım oyununu yeniden hatırlattı.

Bu kitabın yazarı, basın ve TV habercilerinin yarattığı veri tabanına katkıda bulundu, tamamen açık kaynaklardan yararlanarak Susurluk denklemini çözmeye çalıştı. Domino oyunundaki taşlar gibi birden fazla irtibat noktası olan Susurluk kahramanlarının ilişki ağı sadece kamuoyunu değil habercileri bile bunalttı. Çoğumuz Susurluk'un isim ve suç sicili labirentinde kayboldu.

O yüzden kitabın hemen girişine geniş bir özet bölümü konuldu. Detay ve dokümanların yer aldığı bölümlerin sonuna da tartışma notları eklendi.

Susurluk'la ilgili olarak koyduğumuz çerçevede mutlaka eksikler vardır. Ama baştan söyleyelim, Güneydoğu bağlantısı ayrı bir kitap olarak planlandı.

Bu kitap için beni yüreklendiren gazeteci eşim Oya Berberoğlu'na, bilgi ve belge desteği nedeniyle *Hürriyet* Ankara Temsilcisi arkadaşım Sedat Ergin ve Büro'daki dostlara, bu

karanlık dünyada rehberliği için gazeteci Ünal İnanç'a teşekkürü borç bilirim.

Kitaptaki hatalar doğaldır ki sadece bana aittir. Ama onlar olmasa bu kitap yazılamazdı.

Yeşilyurt-lstanbul
1997 Temmuz
Enis Berberoğlu

HER SABAH YENİDEN...

Türkiye o kadar uzun süredir, olağanüstü hal koşullarında yaşıyor ki, adi suçlara karşı duyarsız olduk. Kısaca "Mafya" diye andığımız organize suç dünyasının en az PKK, DHKP-C veya İBDA-C kadar sistemi tehdit ettiğini unuttuk. Mafya ve terör örgütleri arasında doğal ittifaka 12 Eylül 1980 öncesinde tanık olmamıza rağmen, toplumsal hafızayı çoğunluğu oluşturan genç nüfusa aktaramadık. Her sabah dünyayı ve Türkiye'yi yeniden keşfetmeye, anlamaya çalışmamız belki de bu yüzdendir...

Mesela hukukun yüz karası faili meçhul cinayetleri düşünün.

Türkiye genelinde son dokuz yılda jandarma ve polis sorumluluk sahasında 1490'ı terör, 3 bin 709'u adi olmak üzere toplam 5 bin 199 faili meçhul cinayet işlendi.

Çiller Ailesi'nin İçişleri Bakanı Meral Akşener, 1997 Mart ayında CHP İzmir Milletvekili Sabri Ergül'ün yazılı soru önergesini yanıtlarken, jandarma sorumluluk sahasında, Olağanüstü Hal Bölgesi'nde, 621 terör, 288 adi, mücavir illerde 203 terör, 67 adi, diğer illerde de 199 terör, 999 adi

olmak üzere Türkiye genelinde 2 bin 377 faili meçhul cinayet olayı meydana geldiğini belirtti.

Akşener, bu cinayetlerden 1023'ünün terör, 1354'ünün ise adi olay olduğunu kaydetti.

Akşener, 1987-1996 yılları arasında polis sorumluluk sahasında ise, OHAL bölgesinde 294'ü terör, 516'sı adi, mücavir illerde 58'i terör, 51'i adi, diğer illerde de 115'i terör, 1788'i adi olmak üzere Türkiye genelinde toplam 2822 faili meçhul cinayet meydana geldiğini bildirdi.

Akşener, polis sahasındaki faili meçhul cinayetlerin 476'sının terör, 2 bin 355'inin adi olay olduğunu söyledi.

Yani nereden baksanız, Türkiye'de adi suç kapsamındaki faili meçhul sayısı, politik amaçlı yıldırma eylemlerini katlıyor. Güneydoğu'daki faili meçhulleri çözmek istemeyen devlet, diğer cinayet, gasp, hırsızlık, darp gibi olayların faillerini bulmakta yetersiz, aciz kalıyor.

Bu yüzden faili meçhul olayların yer aldığı raflara her yıl 6.000 dosya ekleniyor. Bu dosyalardan 13 bin 655'i DGM'lerde, 363 bin 45'i normal adliyelerde belki aydınlatılır umuduyda sıra bekliyor.

Kaydın hiçbir türünü sevmeyen necip Türk milleti, ülkesinin kaçaklar cennetine dönüştüğünün farkında bile değil. Arada Abdullah Çatlı gibi ünlüler olmasa kaçak suçlular kimsenin dikkati çekmeyecek.

Oysa Türkiye'de 1997 Ağustos ayı itibariyle 321 bin 443 sanık kaçak dolaşıyor. Sizin-benim gibi işe gidiyor, evleniyor, eğleniyor.

Susurluk'ta kaza sonucu ortaya çıkarılan çete herkesin tüyünü ürpertiyor. Ama büyük kentlerde sokağa park ettiği otomobili için değnekçiye para ödemek (aksi halde dayak yemek) nedense Cumhuriyet vatandaşlarının pek ağrına gitmiyor... Çünkü bu vakada otomobili ve şahsi sağlığı tehdit eden Susurluk Çetesi değil sadece otopark mafyası. Yani

o kadar tehlikeli değil.

Zaten biliyorsunuz mafya türlere ayrılır: Arazi mafyası, çek-senet mafyası, otopark mafyası, otobüse bilet-jeton mafyası, dilenciler mafyası...

Kısacası herkesin beslediği bir mafya vardır. Ve mafya sektörü son tahminlere göre 30 bin dolayında istihdam yaratıyordu. Aileleri ile birlikte hesaplandığında tasarlanan 100 bin kişilik stadı dolduracak kadar kalabalık ve milli mafya ordusu... Türkiye bu nezih camiayla gurur duymalı!

Üstelik haksızlık etmeyelim, mafya seçtiğimiz ekonomik çarkın önemli bir dişlisi...Düşünün ki, mafya olmasa kayıtlı ekonominin neredeyse iki katını bulan kayıtdışı sektörde adaleti kim dağıtacak, vergiyi kim salacak, adaletsiz gelir dağılımını kim düzeltecek.

Şimdi sadece bir an için, rol gereği serbest meslek erbabı olun...

Ayın 30'una çek kestiniz, ayın 2Tindeki alacağınızı tahsil edip, rahatça ödemeyi planlıyorsunuz. Borcunuza sadıksınız, ama ya verginize...

Pek değil. Çünkü ödediğiniz verginin size otoyol, baraj ve köprü olarak geri döneceğine inanmıyorsunuz.

Yeni hayali ihracatçıları, enişteleri verginizle beslemek niyetinde değilsiniz. Hem herkes vergi kaçırırken, siz enayi misiniz...

Ama o da ne! Ayın 21'inde beklediğiniz ödeme bir türlü yapılmıyor. Bu gidişle sizin de 31'indeki ödemeniz sarkacak... Canım olur mu hiç, bu laubaliliğin hesabı mutlaka sorulmalı.

Ne yazık ki, resmî adalete başvuramazsınız. Çünkü alışverişte kullandığınız çekler kayıtlı değil... Malum vergi meselesi. O yüzden şu kayınçonun tanışı Şuayip Baba'ya gitmelisiniz. Baba Şuayip takılı alacağı ahlaksız herifin ciğeriyle birlikte söker alır mazallah.

Böylece çark döner durur, kendi kendini besler, büyütür...

Siz vergi ödemezsiniz, ekonomi kayıtdışına taşar.

Kayıtdışı maşallah yılda 15 milyar dolarlık uyuşturucu ticareti parasını, Islami şirketlere bavulla taşınan kurye parasını saklayacak hale gelir.

Ama Merkez Bankası dahil herkes, "Gördünüz mü Nataşa Turizm'in bavul ticaretini, bakın nasıl patladı, 8 milyar dolara dayandı rakamlar" diye avunur.

Vergisiz ve kaynaksız kalan devlet, çaresiz borçlanır.

Yüksek faiz zengini daha zengin eder, Hazine'nin dibini deler. Devletin zaten azalan geliri faiz ödemelerine gider...

Devlet'in babalığı lafta kalır. Öğretmenine, doktoruna, polisine, savcısına insanca yaşam sağlayacak maaş ödeyemez. Sağlıksız, eğitimsiz, adaletsiz kalan Türkiye mafyanın, çetelerin eline düşer...

Sonra bir sabah Susurluk'ta hep birlikte ağzımız açık kalır:

- Devletin polisi, milletin vekilinin mafya ile ne işi var?

Sahi ne işi var?

* * *

Batı dünyasında en ünlü devlet-mafya arasında işbirliği İkinci Dünya Savaşı yıllarına rastlar. Al Capone'u vergi kaçakçılığından tutuklayan ABD Yönetimi, hapisteki Lucky Luciano ile pazarlığa oturur.

Müttefiklerin İtalya çıkarması için mafyadan yardım istenir. Luciano paraşütle İtalya'ya atılır. İtalya'nın işgali sırasında mafyanın silahlı desteğine, sabotörlerine ve rehberliğine başvurulur. Yine ABD ordusunun Vietnam Savaşı sırasında, bazı örtülü operasyonları finanse etmek amacıyla uyuşturucu ticaretine göz yumduğu, hatta pay aldığı bilinir.

Türkiye'de Silahlı Kuvvetler bünyesinde bulunan Özel Harp Dairesi, 1952 yılında Seferberlik Tetkik Kurulu adıyla kuruldu.

3 Aralık 1990 tarihinde medyaya verilen brifinge göre son derece sınırlı sayıda operasyonda kullanıldı: Kıbrıs Barış Harekatı, 1980 yılında kaçırılan Diyarbakır uçağına baskın, Güneydoğu'da bazı nokta hedeflere karşı düzenlenen operasyonlar gibi.

Oysa Bülent Ecevit'in farklı kuşkuları vardı.

Tıpkı Türk kamuoyunun Kanlı 1 Mayıs, Ecevit'e suikast girişimi gibi 12 Eylül öncesinde aniden artan, darbe sabahı bıçakla kesilen anarşi olaylarının arkasında gizli devlet güçlerinin bu lunduğuna inandığı gibi...

Nitekim 1990'lar sadece siyasi blokları ayıran duvarın çökmesine değil, NATO bünyesinde tek merkezden kontrol edilen gizli bir örgütün hemen tüm üye ülkede deşifre edilmesine sahne oldu...(Söylemeye gerek, yok Türkiye hariç.)

italya'da Gladio olarak anılan ve asker kadar milis de kullanan örgütün görevi Komünist Parti'yi iktidardan uzak tutacak politika izlemekti.

Tesadüfe bakın ki, 1980 öncesi Türk ordusu da aynı kaygıyı taşıyordu. Çoğu askere göre, Türkiye elden gidiyordu. Üniversiteler, işçi sendikaları, öğretmen dernekleri sosyalistlerin kontrolüne giriyor, büyük kentler mahalle, sokak düzeyinde parselleniyordu.

Aslında sol tehlikeyi durdurmak için 1960'lı yıllarda denenen formül hâlâ gündemdeydi. Yani MHP ve MSP militanları. Yalnız bu kez lojistik desteğin boyutu farklıydı. Çünkü sokaklar, okullar hatta kentler her gün ölü-yaralı sayısı artan silahlı çatışmaların sonucuna göre el değiştiriyordu. Ülkücülerin ağır silahla donatılması zorunluydu.

İşte Abdulah Çatlı gibi isimler bu ihtiyacın ürünü olarak devreye girdiler. Devletin gizli güçleri, MHP ve silah kaçakçısı mafya çeteleri arasında irtibatı kurdu. Abdullah Çatlı, Mehmet Ali Ağca gibi namlı ülkücüler MHP ile yeraltı dünyası nezdinde mutemet sayıldılar.

Abdullah Çatlı ve ekibi Bahçelievler katliamından hemen sonra İstanbul'a gelerek işin başına geçti. Çatlı'nın bulduğu ordu malı patlayıcıların bir bölümü 16 Mart 1978 tarihli İstanbul Üniversitesi katliamında kullanıldı.

Abdullah Çatlı'ya silah satan yüzbaşı hapse düşünce, Reis lakaplı ülkücü Bulgaristan'ın Varna kentinde yerleşik, MHP yanlısı Türk bir silah kaçakçısıyla alışverişe başladı. Ülkücü camia, soygun, haraç, zorunlu bağış gibi eylemlerde topladıkları paranın kendilerine silah ve bomba olarak geri dönmesinden son derece memnundu.

Abdullah Çatlı, mafya ile yakınlaştıkça 12 Eylül sonrasının sıkıyönetim mahkeme kayıtlarına geçecek bir ilişkiye tanık oldu: Devletin kolluk güçleri istihbarat topladıkları mafyaya toleranslı davranıyor, ufak tefek eylemlerine göz yumuyordu... Ancak bu alışveriş kimi hallerde yıllar sonra ilk MİT raporuna da yansıdığı gibi tamamen çıkar ilişkisine dönüyordu..

Kısacası derin devlet ve MHP mafyadan yararlanıyoruz sanıyor, oysa çok önemli bir maddi güce ulaşmasına izin verilen yeraltı ekonomisi ülkenin gerçek ve tek patronu olmaya soyunuyordu.

* ***

12 Eylül darbesinin üstünden geçen 17 yılda, Kontrgerilla-MHP-Mafya ittifakının en cılız üyesi yani yeraltı dünyası çok palazlandı. Çünkü diğer müttefiklerden farklı olarak hâlâ amacı ve işlevi vardı...

Oysa MHP'li çete artıkları yurtdışına kaçtıkları andan itibaren yakın tarihin en büyük istihbarat savaşının içine düştüler. Papa II. Jean Paul suikastinde Mehmet Ali Ağca'ya silahı sağlayan Abdullah Çatlı, CIA ve KGB arasındaki satranç oyununda piyon gibi kullanıldı.

CIA suçu KGB'ye yıkması için bastırdı, Sovyetler Birliği

aksi yönde girişimlerde bulundu, işte Çatlı'nın tam bu sırada 1982 yılında gerçek adıyla ABD'ye gitmesi kimsenin dikkatinden kaçmadı.

Türkiye 1980'lerin başında, Abdullah Çatlı ve ekibini yakından izlemekte yetindi. Zaten Çatlı'nın ekibinde daha sonra İsviçre Kanton Savcılığı'nda Çatlı ve Oral Çelik'i suçlayan ifade verecek olan Nevzat Bilecen de vardı.

Yurtdışındaki Türk diplomatlarına yönelik Ermeni saldırıları yoğunlaşinca Çatlı ve Çelik'ten yardım istendi. Ama bu isimlere gelene kadar Türk Federasyonları'na bile başvurulmuş durumdaydı. Yani Çatlı ve Çelik çalınan ilk değil son kapıydı.

1984 yılında uyuşturucu ticaretine bulaştığı kesinlik kazanan, ASALAya karşı başarısız kalan Çatlı Fransız polisi tarafından tutuklandı. Muhtemelen Türkiye'den ihbar edildi.

' Abdullah Çatlı 1990 yılına kadar sahneden silinirken Türkiye'de ekonomi dışa açıldı. Mafya hayali ihracat yoluyla polise ve siyasete sızmayı becerdi. 1987 yılında kaleme alınan ilk MİT raporunun yankıları bile bu ilişkiyi bozmadı. Aksine sorumluların cezasız kalması suçluların cüretini artırdı.

Öyle ki Engin Civan'ın ve Özal Ailesi'nin isminin geçtiği skandal nerede bitiyor, Susurluk ilişkileri hangi noktada başlıyor, hepsi karıştırılır oldu.

* * *

1990 Mart ayında İsviçre'de hapisten kaçan Abdullah Çatlı ve ailesi Türkiye'ye döndüklerinde resmî makamlardan uzak durdular. Eski ülkücü arkadaşları ile birlikte ticareti deneyen Çatlı, bu ilişkiler sayesinde Azerbaycan'a kadar uzandı. Çatlı belki diğer ülkücü mafya üyeleri gibi ufak suç dünyası sınırları içinde yaşayacak ve ölecekti ama Turgut Özal'ın vefatı Türkiye'de oyunun kurallarını değiştirdi.

Süleyman Demirel'in Çankaya Köşkü'ne çıkması ile 1993 yazında Başbakanlık koltuğuna oturan acemi politikacı Tansu Çiller Güneydoğu'da aniden alevlenen savaş yüzünden paniğe kapıldı. Çareyi kendisine bağlı ve Emniyet bünyesinde çalışacak özel büro kurmakta buldu.

Çiller'in alternatif örgütü, dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın altında Tarık Ümit'in koordinasyonunda kuruldu. Ümit, ekibe Yaşar Öz, Abdullah Çatlı ve Nurettin Güven gibi isimleri aldı. Dönemin Emniyet Özel Harekat Dairesi Başkanı İbrahim Şahin ile bazı özel tim polisleri de bu ekibe yardımcı oldular. Bu arada 1987 tarihli MİT raporunun yazarı Mehmet Eymür yeniden Teşkilat'a döndü.

Özel ekibin amacı belliydi: PKK ve Dev-Sol gibi terör örgütleri hakkında istihbarat toplamak, Kürt Mafyası ve PKK arasında kurulan mali bağları koparmak. Bu amaçla özellikle PKK'ya mali yardımda bulundukları tespit edilen uyuşturucu kaçakçıları yakın takibe alındı. Bazıları Behçet Cantürk gibi Sapanca yakınlarında ensesine tek kurşun sıkılmış halde bulundu. 1993 ortasından, 1995 yılı Mart ayına kadar geçen sürede Emniyet bünyesindeki özel ekipte fazla anlaşmazlık çıkmadı. Bu tarihte Tarık Ümit'in kaçırılması ve ortadan kaldırılması tansiyonu yükseltti. Tarık Ümit kaçırılmadan önce, Emniyet ekibin 40-50 kişilik bir liste yaptığını ve bu isimlerden haraç aldığını ileri sürüyordu. Tarık Ümit'i kaynak olarak kullandığı anlaşılan Mehmet Eymür'ün tüm çabaları sonuç vermedi eski MİT muhbirinden bir daha haber çıkmadı.

Tarık Ümit olayı ve Çatlı'nın kontrolden çıkması özel ekipte çözülme yarattı. İbrahim Şahin'in başka göreve tayini planlandı, özel timci polisler Ankara dışına yollandı. Genel Müdür Mehmet Ağar ve çok sayıda emniyet kökenli bürokrat 1995 seçimlerinde DYP'den Meclis'e girdi. Hatta bu

partiye, şakayla karışık "Polis Akademisi" denilir oldu.

Abdullah Çatlı 1996 yılında "vatan-millet aşkıyla" açıklanması mümkün olmayan iki olaya karıştı: Gaziantepli işadamı Mehmet Ali Yaprak'ın fidye için kaçırılması ve Kumarhane Kralı, uyuşturucu kaçakçılığından hükümlü Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesi...

Ekip arasında başgösteren anlaşmazlık Topal cinayeti sanığı polislerin İstanbul Emniyeti'ne bildirilmesi ile sonuçlandı: MİT'in ikinci raporu karanlık ilişkileri aydınlattı, Susurluk kazası haritasını çıkardı. Gerisi medyanın takibi sayesinde çorap söküğü gibi geldi...(İkinci MİT raporu için Ek-l'e bakınız.)

MİT-Asker ve Emniyet arasındaki güç savaşı Susurluk skandalinin ilk günlerinde kamuoyunun çok işine yaradı. Her iki taraf da eteğindeki taşları döktü. Ama sonra profesyoneller kontrollü bilgiyle kafa karıştırmaya, manipülasyona başladı.

Kolluk güçleri arasındaki kavganın boyutu, Bülent Orakoğlu ve Genelkurmay'a yerleştiren köstebek skandalıyla daha iyi anlaşıldı.

Türkiye'nin Polis Devleti olmanın eşiğinden döndüğü ortaya çıktı.

* ** *

Susurluk Çetesi, bu kitap yazılırken İstanbul DGM'de hesap veriyordu.

Her duruşmada ortaya çıkan ayrıntılar aynı istikameti gösteriyordu: Hangi amaçla kurulmuş olursa olsun, Çiller Özel Örgütü kişisel çıkarlar peşine düşmüş, çıkar kavgası yüzünden dağılmak üzereyken sahne ışıklarına yakalanmıştı.

Ama çeteleri doğuran, besleyip, büyüten hâlâ tıkır tıkır işliyordu.

Zaten Susurluk'ta yakalanan çete 12 Eylül öncesi şablona

oturtulup incelendiğinde yapısı daha iyi anlaşılıyordu:

Susurluk Çetesi'nin kompozisyonu 12 Eylül öncesi Kontrgerilla-MHP-Mafya ittifakından en çok mafya kanadına yakındı, o dünyanın yöntem ve kadrolarını kullanıyordu:

Yani devlet mafyalaşmıştı...

ÇETELERDEN BİR ÇETE

1996 yazı DYP Lideri Tansu Çiller için çok sıkıntılı başladı. Örtülü ödenekten 500 milyar liralık bir harcamanın hesabını veremiyordu. Dahası Selçuk Parsadan isimli bir dolandırıcı ortaya çıkmış, "Başbakanlığı Necdet Öztorun Paşa'nın ismini kullanarak aradım, örtülü ödenekten para aldım" diye itiraflarda bulunuyordu. Parsadan yakalanmış ve tutuklanmıştı.

Çiller Ailesi her zamanki gibi pratik.çareler peşindeydi.

Acaba Parsadan'ın ifadesi cezaevinde değiştirilebilir miydi?

Parsadan'ı korkutmak, olmazsa pasifize etmek mümkün müydü?

İşte tüm bu soruların yanıtı, sona ermekte olan Anayol Hükümeti'nin Adalet Bakanı ve dolayısıyla cezaevlerinin patronu Mehmet Ağar'da düğümleniyordu.

Ancak Mehmet Ağar bu isteklere sırt çeviriyordu.

Yetmezmiş gibi Refahyol hükümet protokolünün mürekkebi kurumadan İran'a ve Libya'ya giden dönemin Başbakanı Necmettin Erbakan'ı eleştiriyordu. Erbakan'ın gezi kararnamesini imzalamayan Ağar, kamuoyunun *Hürriyet* gazete-

sinin Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök'ün köşesi aracılığıyla duyduğu özel bir yemekte Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Çevik Bir ve MGK Genel Sekreteri İlhan Kılıç'la buluştu. Aynı yemekte MİT Müsteşarı Sönmez Koksal da vardı.

Bu yemekten sonra Ankara'da açıkça, "Askerin DYP Genel Başkanlığı için tercihinin Mehmet Ağar olduğu" konuşuldu.

Ve 21 Eylül 1996 günü Mehmet Ağar ikinci MİT raporuyla büyük yara aldı. Bu rapordaki bilgiler önce dar bir çevrede tartışıldı.

Sonra Susurluk'ta Mercedes, kamyona çarptı. Esrarengiz bir ses kazadan yarım saat sonra Mercedes'te Mehmet Özbay sahte kimliğiyle ölenin aslında Abdullah Çatlı olduğunu gazete merkezlerine ihbar etti...

Türkiye geçmişiyle hesaplaşmaya başladı.

Beş ayda 10 çete

Susurluk'ta kamyona çarpan Türkiye'nin ne ilk, ne de son çetesi.

Organizasyon özürlü olarak tanınan Türk milleti iş çeteleşmeye gelince mucizeler yaratıyor. İnanmayan Meclis zabıtlarını okusun.

27 Mayıs 1997 günü TBMM Genel Kurulu'nda Susurluk Komisyonu raporu ele alındı. Muhalefetin eleştirilerini yanıtlamak üzere kürsüye gelen dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener yakın tarihin çetelerini tek tek saydı.

Böylece 11 Haziran 1996-3 Kasım 1996 tarihleri arasındaki yaklaşık 5 aylık dönemde tam 10 çetenin yakalandığını öğrenmiş olduk...

İşte Türkiye'nin beş ayına sığan 10 çetenin resmî dökümü.

Meclis zabıtlarından aynen aktarıyoruz:

"MERAL AKŞENER- 11 Haziran 1996 tarihinde ortaya çıkarılan, İstanbul, Adana ve Ankara illerinde değişik tarihlerde silahla adam öldürme, yaralama, adam kaçırma, alıkoyma, zorla çek-senet tahsilatı yapma suçlarını işleyen ve bu amaçla silahlı çete oluşturan Mehmet Faysal Söylemez isimli şahsın yönettiği organize suç şebekesine yardım ettiği ve olaylara karıştığı tespit edilen 2 emniyet müdürü, bir emniyet amiri, bir başkomiser ve iki komiser yardımcısı ile bir üsteğmen, bir emekli tabip üsteğmen, 5 astsubay ve bir emekli astsubayın adli mercilere şevkiyle haklarında yasal gereğin yapılması sağlanmıştır. Olaya karışan emniyet mensupları hakkında mülkiye ve emniyet başmüfettişleri tarafından cezai ve idari yönden yürütülen müşterek soruşturma sonucunda düzenlenen fezleke ve disiplin raporları ilgili birimlere intikal ettirilmiş olup bunlardan İstanbul Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şubesi Müdürü Sedat Demir hakkında içişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 27 Aralık 1996 günlü kararıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/e ve Emniyet Örgütü Disiplin tüzüğünün 8'inci maddelerine istinaden devlet memurluğundan ve meslekten çıkarma cezası verilmiştir. Diğer sanıklar hakkındaki işlemlerin yürütülmesine hassasiyetle devam edilmektedir.

13 Haziran 1996 tarihinde Kocaeli Emniyet Müdürlüğü'nce başlatılan operasyonlar sonucunda ortaya çıkarılan Kocaeli, Adapazarı, Bursa, Rize, İstanbul, Hatay, Antalya ve İzmir illerinde cürüm işlemek amacıyla teşekkül meydana getirmek, teşekkül üyesi olmak, teşekkül mensuplarına yardım ve yataklık etmek, adam öldürmek, yaralamak, silahla oto taramak, adam kaçırmak, zorla çek-senet tahsil etmek, ölümle tehdit etmek suretiyle fidye istemek ve haraç almak, oto çalmak, sahte evrak tanzim etmek, esrar içmek, sahte kimlik yapmak ve kullanmak suçlarıyla ilgili olarak Mehmet Hadi Özcan isimli şahsın yönettiği organize suç şe-

bekesi üyesi ve değişik suçların faili 32 kişi yakalanmış, bunlardan 28'i tutuklanmıştır.

SABRI ERGÜL (İzmir)- Enişte var mı aralarında, enişte! (DYP sıralarından gürültüler)

MERAL AKŞENER (devamla)- Konuyla ilgili olarak bir emniyet müdürü, 2 şube müdürü, bir başkomişer ve üç polis memuru bakanlık makamının 25 Aralık 1996 günlü onayı ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 137 ve 138'inci maddelerine istinaden görevlerinden uzaklaştırılmış ayrıca haklarında adli ve idari yönden gerekli işlemlerin yapılması sağlanmıştır.

7 Ağustos 1996 tarihinde Diyarbakır, İçel ve Hakkari illerinde yapılan operasyonlarda yakalanan 3'ü polis 7 kişilik çetenin sorgulanması sonucunda 13 kilogram eroin, 6 adet lav silahı, bir adet otomatik silah, 7 adet el bombası, bir adet tabanca ele geçirilmiş olup adli mercilere sevk edilen sanıklar tutuklanmıştır.

28 Ağustos 1996 tarihinde Beşiktaş Bebek Sahil Yolu'ndaki kafede meydana gelen olayda Tevfik Nurullah Ağansoy ve biri polis olmak üzere 3 kişinin öldürülmesi, biri polis 5 kişinin de yaralanması olayı ile ilgili olarak yürütülen operasyonlar sonucunda eylemi gerçekleştiren 2 sanık ile bunlara yardım ve yataklık eden 7 kişi yakalanmıştır. Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne sevk edilen sanıklardan ikisi tutuklanmıştır. Ayrıca olayda yaralanan polis memuru ile diğer bir polis memuru hakkında da görevlendirilen polis müfettişleri marifetiyle inceleme, soruşturma açılmıştır.

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde 22 Eylül 1996 günü bir vatandaşımızın teröristler tarafından kaçırıldığı görüntüsü verilerek yakınlarından fidye isteyen sanıklar ihbar üzerine Yüksekova Jandarma Komutanlığı'nca suçüstü yakalanmışlardır. Olayla ilgili görülerek adli makamlara sevk edilen bir komiser, bir polis memuru, bir itirafçı ve 3 geçici köy korucusu ilk sorgularını müteakiben tutuklanmışlardır.

13 Ekim 1996 günü İstanbul Maçka'da fidye istemek amacıyla kaçırılan lshak Manisa isimli vatandaşın kaçırılması olayı sonrası düzenlenen 20 ayrı operasyon sonucunda adı geçen sağ olarak kurtarılmıştır. Operasyon neticesinde birisi Suriye uyruklu 10 kişi yakalanmış, 4 adet tabanca, 31 adet fişek, 2 adet cep telefonu, 1 adet el telsizi, 9 adet elektrikli fünye, 11 adet adi fünye, 2 adet dirsek boru bomba ve bomba yapımında kullanılan çeşitli ebatlarda şişe, torbalar içinde kimyevi maddeler ve çeşitli malzeme ile örgütsel doküman ele geçirilmiştir. Ayrıca olayla ilgili olarak 3 sanığın aranmasına da devam edilmektedir.

16 Ekim 1996 tarihinde Kastamonu ilinde yapılan ihalede Alaattin Çakıcı'nın adamları olduklarını söyleyen ve ihaleye katılacak olan şahısları önceden arayarak ihaleden çekilmeleri için tehdit eden, kabul etmeyenlerin ise zor kullanmak suretiyle ihaleden çekilmelerini sağlamaya çalışan 12 şahıs yakalanmıştır. Adliye'ye sevk edilen bu şahıslardan ikisi tutuklanmıştır.

19 Ekim 1996 günü Sakarya ilinde şüpheli görülerek görevli trafik polislerince aranmak istenen bir otoda bulunan 5 kişinin kaçmaya teşebbüs etmesi üzerine çıkan çatışmada olaya müdahale eden trafik polis memuru ile bir vatandaş tabanca ile yaralanmış ekiplerce kaçma teşebbüsünde bulunanlardan üçü yakalanmış, iki kişi firar etmiştir. Olayda 2 adet tabanca, 2 adet şarjör, 19 adet fişek, 14 adet av fişeği, bir adet parça tesirli el bombası, bir adet pompalı tüfek ve bir adet otomatik av tüfeği ele geçirilmiştir. Ayrıca oto içinde 9 mm çapında 850 adet fişek, 17 adet av fişeği, 9 mm çapında bir adet boş kovan, jelatin kağıt içinde üç-beş içimlik esrar, bir adet enjektör, mühürsüz oto plakası, oto çakmağına takılan el projektörü, sahte kimlik ve bir adet polis muhabiri kartı bulunmuştur. Yakalanan 3 sanığın Sakarya, Kocaeli ve

Bursa illerinde 2 adam öldürme, 2 adam yaralama ve bir oto hırsızlığı suçlarının failleri oldukları tespit edilmiştir.

25 Ekim 1996 günü İzmir'in Torbalı ilçesinde faaliyette bulunan akaryakıt istasyonunda 2 adet silahla yakalanan 9 kişinin sorgusunda bu kişilerin Ege bölgesinde dehşet, şiddet ve korku saçarak adam kaçırma, işkence, haraç toplama, arazi ve para gibi ilişkiler nedeniyle oluşan ihtilafları yasadışı yollardan çözme gibi eylemleri gerçekleştiren çetenin elemanları olduğu, 18 öldürme, 7 yaralama, bir gasp, iki kurşunlama, bir bombalama olaylarını gerçekleştirdikleri anlaşılmıştır. Bu şahısların gösterdikleri yerlerde yapılan aramalarda, 3 adet kalaşnikof marka tüfek, 2 adet 22 kalibreli dürbünlü uzun namlulu yivli tüfek, bir adet 9 mm çaplı susturucu otomatik tabanca, 16 adet çeşitli marka ve çapta tabanca, 6 adet pompalı av tüfeği, 10 adet kalaşnikof marka tüfek şarjörü, 850 tabanca, 30 adet av tüfeği fişeği ve 22 adet şarjör bulunmuş ve zaptedilmiştir. Olayla ilgili olarak birisi emekli binbaşı 46 kişi yakalanmış, bunlardan 20'si sevk edildikleri mahkemece tutuklanmıştır. Ayrıca firarda bulunan birisi emekli başkomiser 33 kişinin aranmasına da devam edilmektedir.

3 Kasım 1996 günü Balıkesir-Bursa Karayolu Susurluk ilçesi Çatalceviz mevkiinde Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak adına kayıtlı 06 AC 600 plakalı oto ile 20 RC 721 plakalı kamyonun çarpışması sonucu meydana gelen trafik kazasında, otoyu kullanan İstanbul Kemalettin Eröge Polis Okulu Müdürü Hüseyin Kocadağ aynı otoda bulunan Gonca Us ve Mehmet Ûzbay adına düzenlenmiş sahte kimlik çıkan bilahare gerçek kimliğinin Abdullah Çatlı olduğu anlaşılan kişiler hayatlarını kaybetmiş, milletvekili Sedat Bucak ise yaralı olarak kurtulmuş ve tedavi altına alınmıştır..."

* ** *

Susurluk Çetesi, Meral Akşener'in listesinde son sırada yer alıyor.

Takvim açısından tamamen doğru bu sıralamada Susurluk öncesi çetelerin rakamsal analizi korkutucu sonuçlar sergiliyor....

Personel profili: Türkiye'de geçen yıl 11 Haziran ve 3 Kasım 1996 tarihleri arasında yakalanan (Susurluk hariç) 9 çetenin sanıkları 136 kişiyi buldu.

9 çeteden dördünde polis izine rastlandı. 3 Emniyet Müdürü, 2 Şube Müdürü, 1 Emniyet Amiri, 2 Başkomiser, 1 Komiser, 2 Komiser Yardımcısı, 10 polis memuru yakalandı. Yani 136 kişilik çete kadrosunun 21 kişilik bölümü emniyet kaynaklı çıktı. 9 çeteden sadece birinde Türk Silahlı Kuvvetler mensupları yer aldı. Söylemez Çetesi'nde bir üsteğmen, bir emekli tabip üsteğmen, 5 astsubay yakalandı.

Silah envanteri: 9 çetenin cephaneliğinden temini oldukça güç ve pahalı silahlar çıktı. 6 Lav silahı, 4 kaleşnikof,7 el bombası, 20 bomba fünyesi, biri susturuculu 8 tabanca, 2 adet 22 kalibreli dürbünlü tüfek, 2 adet boru bombası.

Suç dökümü: Yakalanan çetelere yüklenen suçlar arasında 20 cinayet ve 16 yaralama bulunuyor. Ayrıca bir gasp, bir kurşunlama ve 2 bombalama olayı yine çetelerin hanesine yazılıyor.

Çete coğrafyası: Çeteler il ve bölge farkı gözetmeden faaliyet gösteriyor. Çetelerin eylem yaptıkları coğrafya İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerden Kocaeli, Adapazarı, Bursa, Rize, Hatay, Antalya, Kastamonu'ya kadar uzanıyor.

Peki o zaman Susurluk'ta suçüstü yakalanan çetenin diğer çapulcu gruplardan farkı ne?

Silahlarının ateş gücünün daha yüksek olduğu kesin. Po-

litik koruma ve özellikle polis örgütünün sanıklara yönelik hoşgörüsü ortada..

Ama yine de bu özellikler Susurluk kazasıyla patlak veren skandalin ve toplumsal tepkinin boyutunu açıklamakta yetersiz kalıyor.

Peki o zaman Meclis çoğunluğuna sahip olmasına rağmen "siyaseten" istifa etmek zorunda kalan Refahyol Başbakanı Necmettin Erbakan haklı olmasın.

Yoksa Susurluk dosyası sadece ve sadece Erbakan ve Tansu Çiller hükümetini devirmek amacıyla uydurulan suni gündem miydi?

Susurluk'ta ortaya çıkarılan suç örgütü daha önce yakalanan 9 çeteden farksız mıydı... Refahyol'un gönülsüzce attığı polisiye adımlar yeterli miydi?

Bu yöndeki soruların tamamının yanıtı tek ve aynıdır: Hayır...

Çünkü Susurluk çetesinin önemi mazisinden kaynaklanıyor.

Susurluk'ta kazaya uğrayan, rastlantı eseri buluşmuş, vurgun peşinde koşan acemi serseriler değildir... Cehalet ve cesaret dozu yüksek, Rambo silahlarına düşkün postmodern gangsterlerden söz etmiyoruz .....

Susurluk çetesinin bilinen tarihi en az 20 yıllıktır.

12 Eylül öncesinde devletin askeri kanadı, MHP'li sivil kadrolar ve mafya şefleri sol tehdite karşı kirli bir güç birliğine gittiler. Askeri darbeden sonra ne MHP'ye gerek kaldı, ne mafyaya. Mafya şefleri hapse düştü, MHP kadroları yurtdışına kaçtı.

1980'lerin ilk yarısında asker ve MHP'nin yurtdışında karanlık işlere karışmış kadroları arasında kısa süreli bir temas kuruldu, ASALA'ya karşı eylemler tasarlandı. Ama bu kez her iki taraf da işbirliğinden tatmin olmadı, ayrılık dostça yaşanmadı.

Sacayağının üçüncü bacağı olan mafya asker korkusuyla polise sızmaya çalıştı. Siyasi iktidarlarlar darbe endişesiyle askere karşı polis ordusu kurma hevesine kapıldı. Hükümetlere döviz krizi şantajına başlayan mafya önce hayali ihracatla devleti soydu, ardından uyuşturucu kaçakçılığı sayesinde uluslararası lige yükseldi.

1990 yılların başında mafyanın PKK'yı mali açıdan desteklediği kuşkusu devlet zirvesine egemen oldu. Mafyanın cezasını vermek için yine eski MHP kadrolarına başvuruldu. Eski dostlar arasında kanlı savaş patlak verdi. 1980 öncesine göre tek fark sivil çetelerin bu kez asker değil polis kontrolü altında çalışmalarıydı.

Trilyonlar başdöndürdü; yıldırma, korkutma olmazsa canını alma olarak öngörülen operasyonlar haraç toplamaya dönüştü.

Rant kavgası polis-asker kavgasını körükledi, rejimi tehdit etti.

TARİHİ TANIK GÖSTERMEK

Susurluk'u tek karelik fotoğraf, örneğin kamyona çarpan bir Mercedes gibi düşünmek son derece yanlıştır. İlla da benzetmek gerekirse Susurluk sinema filmi gibidir.

Aktörler rastlantı eseri değil uzun soluklu rol dağılımına uygun davrandılar.

Susurluk filminin kareleri üstünde ileri-geri gitmek sadece mümkün değil, zorunludur.

1996 yılındaki kamyon kazasını anlayabilmek için 12 Eylül 1980 darbesini ve öncesini çok iyi bilmek hatta yaşamış olmak şarttır.

O yüzden gelin 3 Kasım 1996 gecesi Susurluk'ta kesişen yollardan geriye dönelim, 1980 öncesine rastlayan ilk kilometre taşlarına göz atalım.

Tarihi tanık gösterelim...

Bir ülkücü: Abdullah Çatlı. İki polis: Hüseyin Kocadağ ve Kemal Yazıcıoğlu..

Sonra bir mafya şefi: Behçet Cantürk.

Yardımcı oyuncular: Mehmet Eymür, Meral Akşener.

Bakalım Susurluk'un A Takımı 12 Eylül arefesinde ne ya-

pıyordu...

Darbenin ilk yıllarını nasıl yaşadılar?

"Reis'in camiada yükselişi

Abdullah Çatlı'nın 1980 sonrasındaki kişisel tarihi belli, ama ya daha öncesi.

Elimizdeki en sağlam kaynak Ali Yurtaslan isimli eski ülkücünün itirafları. Ali Yurtaslan 1972 yılında ülkücü saflara katıldı. Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD) merkez yönetimine kadar yükseldi. Davası için hapse düştü. 1980 yılı Temmuz ayında saf değiştirdi. Doğu Perinçek'in Türkiye İşçi Köylü Partisi'nden koruma istedi, ülkücü arkadaşlarıyla ilgili itiraflarda bulundu.

100 sayfa kadar tutan anlatımı *itiraflar* başlığıyla ilk kez 1980 yılında kitap halinde basıldı. (1996 yılında Kaynak Yayınları'ndan yeniden çıktı.)

Kitapta ÜGD Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'nun yardımcısı Abdullah Çatlı'ya geniş yer verildi. Ülkücü camiada 'Reis' lakabıyla anılan Çatlı'nın kanlı örgütte nasıl yükseldiği anlatıldı, üstlendiği görevler sayıldı.

Ülkücü itirafçı Ali Yurtaslan'a göre Abdullah Çatlı o tarihte artan sokak eylemleri nedeniyle Adliye ve hapishaneye düşen ülkücülere yardımdan sorumluydu...

Gazeteci Hasan Uysal'ın *Kurtlu Kokteyl* isimli kitabında renkli üslubuyla dramatize ettiği gibi Çatlı ve ülkücü hareketin Malatyalı üç kafadarı Oral Çelik-Mehmet Şener-Mehmet Ali Ağca farklı çevrelerle temas halindeydi. Abdullah Çatlı'nın 1980 öncesinde kontrgerilla olarak anılan örgütle tanışması tanıklara göre 1977-78 yıllarına rastladı.

Bugün başarılı bir işadamı olarak tanınan 1980 öncesi MHP gençlik lideri L.K, "Bence Çatlı sadece 1980'den sonra değil önce de devlete çalışıyordu. Arkadaşları 'Bu çocuk

polis' diye çok uyarmaya çalıştım ama dinletemedim" diyor.

L.K'nın dile getirdiği bu kuşku Korkut Eken'in TBMM Susurluk Komisyonu'na verdiği ifade ile haklılık kazandı:

"MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep)- 1980 öncesi Çatlı devlete çalışıyor muydu?

KORKUT EKEN- Diye duyumlarını var; evet ama, hiç bir zaman görev almadım bunlarla ilgili; zaten, mümkün değildi almam."

Abdullah Çatlı'nın suçlandığı ve kamuoyunda büyük tepki yaratan iki kanlı eylem de yine 1980 öncesine denk düştü: Doçent Bedrettin Cömert'in vurulması 11 Temmuz 1978; Türkiye İşçi Partisi (TİP) üyesi 7 gencin işkenceyle öldürüldüğü Bahçelievler katliamı 9 Ekim 1978...

Gazeteci Hasan Uysal'ın mahkeme kayıtlarına dayanarak kurguladığı yaşam öyküsünde Abdullah Çatlı ve arkadaşları yeraltı dünyasının ünlü ismi Abuzer Uğurlu ile yakın ilişki içinde tarif edildi. İşin ilginci, gerçek yaşamda da Mehmet Ali Ağca Aksaray'da kaçak Amerikan sigarası satan çocuklara korumalık yapıyor, paranın toplandığı kasa vazifesini görüyordu. Arkadaşı Mehmet Şener Cağaloğlu'nda kahve ocağı işletiyordu.

Hem derin devletin, hem de mafyanın desteğini alan 1956 doğumlu Abdullah Çatlı kaçınılmaz olarak MHP'nin en kritik ve kirli işlerini üstlenmeye başladı.

Örgütün silah tedarikini omuzladı.

Ülkücü Gençlik Derneği'nin Ankara Şube Başkanı iken silah almak üzere İstanbul'a geldi. Ali Yurtaslan'ın ifadesine göre Çatlı'yı İstanbul'da üç kişilik bir çete karşıladı: Kamuoyunda daha sonra "Esrarengiz Yüzbaşı" olarak tanınacak olan Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker ile Okkeş Çokuçkun ve Gabriel Aktürk.

Yüzbaşı Çeviker ordu deposundan çaldığı silahları MHP'-

ye satmak istedi. Arkadaşı Ökkeş Çokuçkun aracılık etti. Abdullah Çatlı çeteye otomatik silah siparişi verdi, ayrıca 25 kalıp TNT kalıbı satın aldı. Bu kalıplardan bir bölümü 16 Mart 1978 tarihinde istanbul Üniversitesi'nden çıkan sol görüşlü öğrencilerin bombalanmasında kullanıldı. Kalan kısmı 1980'den sonra istanbul Aksaray semtinde depo olarak kullanılan bir evde bulundu.

Abdullah Çatlı yine 1978 yılında silah alabilmek için yabancı kaçakçılara başvurmak zorunda kaldı. Çünkü aynı yıl önce Yüzbaşı Çeviker ardından Çokuçkun yakalanarak hapise düştü, Abdullah Çatlı'nın silah kaynakları kurudu. Çatlı, Çokuçkun ve Gabriel Aktürk'ten yurtdışında ve özellikle Bulgaristan'da emin bir adres istedi. Reis Çatlı'ya Bulgaristan Varna'da oturan MHP kökenli Türk bir kaçakçının ismi verildi. Silah sevkiyatı kısa sürede normale döndü. Abdullah Çatlı kaçak Bulgar silahında tekel olmayı düşledi, MHP ve kendi adına silah ticaretine girmeyi planladı.

Bu arada mafya ile kurduğu yakın ilişkiyi kullandı. Gabriel Aktürk'ten isim ve adreslerini aldığı kuyumcu dükkanlarını soydurttu, döviz büfelerine baskın verildi. Çatlı kalpazanlarla bile anlaşmayı denedi.

Gabriel Akürk ve Çatlı yakınlığı sürerken hapiste bulunan Ökkeş Çokuçkun itirafçı Ali Yurtaslan'a dikkatli olmasını önerdi, "Gabriel'in gizli Ermeni örgütleriyle teması var" dedi.

Bu örgütlerin ASALA olup olmadığı konusunda bilgi vermedi.

Behçet Cantürk: Liceli "finansör"

Bu bölümde ele alacağımız ikinci biyografi Behçet Cantürk'e ait.

Behçet Cantürk 1950 Lice doğumlu. Anne tarafı Ermeniydi. İlk cinayetini 15 yaşındayken kendisine "dönme" diye hakaret eden okul arkadaşını tabancayla vurarak işledi.

Sol ve Kürt örgütlerine hep sempati duydu, para yardımında bulundu.

1979 yılında İstanbul'a taşındı, Sarı Avni ile birlikte uluslararası uyuşturucu piyasasına açıldı. Bu işbirliği daha sonra "Pizza Connection" (Piza Bağlantısı) olarak anılan örgütün temel taşı oldu. Ama 1980'lerin başında Cantürk de diğer Türk mafya şefleri gibi daha yolun başındaydı, acemice emekliyordu.

Türkiye'deki suç örgütlerinin zaafını fark eden Bulgaristan 1980 öncesi silah kaçakçılığı ile kurulan ilişkiyi kurumlaştırmayı denedi. 12 Eylül harekâtından birkaç ay sonra Sofya'nın Vitoşya Oteli'nde tarihi "Suç Zirvesi" toplandı.

Bulgaristan hükümetinin çağrısı üzerine sadece Türk mafyası değil, Suriye, Arnavutluk ve İtalyan suç örgütlerinin patronları buluştu. Sofya'nın önerisi üç ayaklıydı: 1) Usta kaçakçılar Bulgaristan'a taşınacak ve bu ülkede dokunulmazlık kazanacak 2) Suç paraları Bulgar bankalarına yatacak 3) Sofya himayesine aldığı suç örgütleri arasındaki anlaşmazlıkları giderecek, uzmanlaşma ile tekel kârı sağlanacaktı.

Gazeteci Soner Yalçın'ın *Behçet Cantürk'ün Anıları* isimli kitabında ayrıntısıyla anlattığı gibi Sofya'da kurulan suç kartelinin Türk piyasasına etkisi iki aşamada yaşandı. Önce sigara kaçakçılığı tekeli kuruldu, fazla itiraz gelmedi. Ardından Kapalıçarşı'ya el atan yeni kartel gayrimüslim çetelerin kontrolündeki kıymetli taş ve altın kaçakçılığına göz koydu. Kısa zamanda bu kirli ticaret Bulgar destekli kartele bırakıldı.

Mağdur konumdaki gayrimüslim kaçakçılar Behçet Cantürk'e başvurdular. Kartele katılmayan Cantürk'ün, annesinin Suriye'de yaşayan Ermeni akrabaları sayesinde ASALA örgütü ile bağlantısı vardı. Sorun ASALA'ya intikal etti; kanlı örgüt Kapalıçarşı'da gayrimüslimlere eziyet eden Türk mafyası ile hesaplaşma kararı aldı.

Kapalıçarşı'ya baskın amacıyla istanbul'a gelen Mıgırdıç Madaryan, Behçet Cantürk'le temasa geçti. 15 Haziran 1983'te Kapalıçarşı'yı basan Ermeni eylemci halkı MP-5 silahıyla taradı. Sonuç, iki ölü, 21 yaralıydı.

Behçet Cantürk 1984 yılında yakalandı, uzun yıllar tutuklu kaldı, MİT ve polis tarafından defalarca sorgulandı. Hapisten çıktıktan sonra *özgür Gündem* gazetesinin kuruluşuna maddi destek sağladı. Uğur Mumcu'nun 24 Ocak 1993'de uğradığı bombalı suikaste adı karıştı.

1993 yılı Haziran ayında Koalisyon'un DYP kanadında genel başkan ve buna bağlı olarak hükümette başbakan değişti. Aniden artan PKK terörü acemi başbakan Tansu Çiller'i telaşa sürükledi. Daha sonra o günlerde hiç uyumadığını anlatacaktı.

Başbakan'ın paniği geçmeden önüne bir liste koydular. Listede PKK'ya gönüllü veya zorla yardım eden işadamları ile mafya şeflerinin isimleri vardı. Milli Güvenlik Kurulu'nda PKK'nın mali kaynaklarının kesilmesi için alınacak önlemler tartışıldı.

Ağzında bakla ıslatmayı sevmeyen Tansu Çiller, 4 Kasım 1993 tarihinde İstanbul'da Holiday Inn Oteli'nde teröre karşı yeni stratejiyi açıkladı:

- Türkiye milis hareketi niteliğine dönüşmüş ve yaygınlaşmış bir terör hareketiyle karşı karşıyadır. PKK'nın haraç aldığı işadamı ve sanatçıların isimlerini biliyoruz. Hesap soracağız..,

Hesap sorulacaktı. Ama kimden ve nasıl?

Bu soruların yanıtı için fazla beklemeye gerek kalmadı.

Behçet Cantürk, 14 Ocak 1994 günü zırhlı otomobiliyle eve giderken yolu kesildi. Şoförüyle birlikte kaçırıldı, "Sapanca'da tek kurşunla öldürüldü.

Gazeteci Soner Yalçın kitabında kurguladığı Cantürk'ün kaçırılışı sahnesinde önemli ipuçları verdi... Mesela Cantürk'ün ancak resmî bir barikatta duracağı, zırhlı otomobilinin kapısını ancak tanıdığı bir polise açacağını varsaydı. Herhalde doğru bir mantık yürütme.

Çünkü aylar sonra, bu tarife uyan polis şefinin Hüseyin Kocadağ olduğu söylentisi çıktı.

Kemal Yazıcıoğlu nun Bitlis yılları

Hatırlarsınız, Susurluk kazası sırasında İstanbul Emniyet Müdürü olan Kemal Yazıcıoğlu, Cumhurbaşkanı'na olayı 24 saatte çözme sözü verdi, ama dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener tarafından görevden alınmaktan kurtulamadı.

Peki Kemal Yazıcıoğlu 1980 öncesinde ne yapıyordu?

Yanıtını yine Ali Yurtaslan'ın *itiraflar* kitabında buluyoruz.

Ali Yurtaslan'ın kitabına göre, yasadışı eylemler, nedeniyle adliyeye düşen ülkücüler için 1978 yılında hukuk bürosu kuruldu. Büronun Ankara'daki şubesinde Ali Yurtaslan göreve başladı. Abdullah Çatlı'nın. katıldığı çalışmalarda yargıç, savcı ve avukatlarla yakın ilişki kurmanın yolları tartışıldı. Halta bu amaçla kulüp-gazino türü bir lokal açılması bile düşünüldü.

Yurtaslan, kitabında ülkücü sanıkların tanıdık ve partili yargıçlara şevki için ellerinden geleni yaptıklarını anlattı. Adaletin terazisini bozan bu yargıçları, korkuttukları tanıkları saydı. Çabalar yetersiz kalıp, hapse düşenler için çare tükenmedi.

Mesela cezaevinde İbrahim Songür diye bir sahteci bulundu. Ülkücü tutuklular için herhangi bir mahkeme adına sahte tahliye kararı yazılıyor, cezaevindeki Songür'e yollanıyordu. Sahte mühürle onaylanan karar sayesinde tutuklunun tahliyesi sağlanıyordu.

Cezaevinden kaçacak ülkücüleri Abdullah Çatlı ile Şevkat Çetin ve Ali Kaçar saptıyordu. Bu yöntemle 15 firar ola-

yi yaşanıyor, kaçaklar, Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD) tarafından saklanıyordu.

Ali Yurtaslan'ın sayfalar tutan itirafları arasında Kemal Yazıcıoğlu'nun da ismi var. ÜGD'li B.E, 1978 yılında Ali Bal'ı öldürmekle suçlandı. B.E poliste suçu üstlendi. ÜGD Teşkilatlandırma Sekreteri Şevkat Çetin, Ali Yurtaslan'dan B.E'yi kurtarmasını istedi... Gerisini Yurtaslan'm kaleminden aynen aktaralım:

"B.E'yi şahit ayarlayarak kurtarma yoluna gittik. B.E Bitlisliydi. Ben kendisiyle görüştüm. 'Olay sırasında beni Bitlis'te gösterin' dedi. Bitlis'te MHP'ye yakınlığı ile tanınan ve o zaman Emniyet Müdür Vekili olan Kemal Yazıcıoğlu'na adam yolladım. Bir yazı ile durumu kendisine anlattım. B.E'yi olay sırasında Bitlis'te gösterip gösteremeyeceklerini sordum. Kemal, bunu yapmasının çok zor olduğunu söyledi ve bize şöyle bir yol önerdi: Bir-iki MHP'li polis bulacaktı ve olay sırasında polisler Bitlis'te arama yapmış olacaklardı. Bu arama sırasında B.E'yi de aramış olacaklardı. Bitlis'e gittim ve Kemal Yazıcıoğlu ile bizzat görüştüm. Önce B.E'nin Bitlis'te bir otele kaydını yaptık. Otel kayıtları onbeş günde bir Emniyet'e bildiriliyordu. Emniyet Müdürlüğü'ndeki otel kayıtlarına da B.E'nin adını yazdırdık. Ayrıca Kemal, iki polisi şahit gösterebileceğimizi de söyledi. 'Sana Ankara'ya telgrafla polislerin adlarını bildiririm' dedi. Ben Ankara'ya döndükten birkaç gün sonra telgraf geldi. B.E'ye polislerin adını vererek bunları şahit göstermesini istedim. B.E, sorgu hâkimliğinde polisleri şahit gösterdi, polislerin ifadesi alındı ve B.E serbest bırakıldı."

Aradan yıllar geçti. O tarihte 17 yaşında olan B.E bugün tanınmış bir işadamı. Orta Asya'da fabrikalar kuruyor. Ali Yurtaslan'm anlatımına itiraz ediyor, mahkeme tarafından ilk celsede serbest bırakıldığını, Kemal Yazıcıoğlu'nu tanımadığını söylüyor.

* ** *

Susurluk kahramanı ülkücü ve mafya şefinin yakın mazisinden kesit sunduk. Yanına Susurluk'u çözmekle görevli polislerin gayri resmî sicillerini ekledik.

Bari yeri gelmişken MİT Kontrterör Daire Başkanı Mehmet Eymür'ün o tarihteki adresini de verelim. Eymür, 1980'lerin başında Bulgaristan'da kaçakçılık ve terör faaliyetlerini izlemekle görevliydi. Vitoşya Oteli'ndeki Suç Zirvesi'nden haberdardı. Zaten Behçet Cantürk ile diğer Baha'ları sorgulayan ekiptendi. Eymür ilginç bir anısını 8 Mart 1988 tarihli 18 sayfalık raporuna aktardı:

"Dündar Kılıç ilk sorguya alındığında kendisinden çok emin ve adeta birkaç gün sonra serbest kalacağına inanmış haldeydi. Sorguyu yapanlara karşı küstah ve tehditkâr havada konuşuyordu. Bana, 'En üst kademelerden, paşalardan size bir talimat verilmedi mi?' diye soruyordu. MİT Müsteşar Yardımcısı S.S Paşa'nın adını vererek, 'Beni iyi tanıması lazım. Allah Allah, demek talimat vermedi' diyerek hayretini belirtti. Paşa'ya Dündar Kılıç'm söylediklerini ilettim. Tepki gösterdi ve Kılıç'a küfretti."

Emniyet bursuyla Mülkiye'yi bitiren Mehmet Ağar ise 1978 yılında Kaymakamlık kursunu tamamladı, kurada Torul'u çekti. Torul ve Ankara Delice ilçesinde kaymakamlık yaptıktan sonra 1980 Ocak ayında İstanbul Emniyeti'ne transfer oldu,'birbuçuk yıl süreyle Siyasi Şube Müdür Yardımcılığı görevini yürüttü. '

Meral Akşener'In çöpçatanı

Aynı günlerde Susurluk'un siyasi aktörlerinden Meral Akşener ülkücü hareket saflarında müstakbel eşiyle flört halinde. Üstelik çöpçatanı da tanıdık; Abdullah Çatlı.

Strateji Grubu'nun çıkardığı *Gündem* dergisinin Âralık-96 sayısından aynen aktarıyoruz:

"Siyaset-polis-mafya ilişkisinin ortaya çıktığı Susurluk'taki kazada ölen kanun kaçağı Abdullah Çatlı ile ilişkisi olduğu ve ona 'özel görev belgesi' verdiği için görevinden ayrılmak zorunda kalan Mehmet Ağar'ın yerine atanan İçişleri Bakanı Meral Akşener'i eşi Tuncer ile Çatlı'nın tanıştırdığı ortaya çıktı.

Konuyla ilgili olarak *Gündem'e.* bilgi veren üst düzey bir güvenlik yetkilisi, Meral (kızlık soyadı Gürer) Akşener'in İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde öğrenci olduğu sırada İstanbul Beyazıt'ta çaycılık yapan Mustafa Volkan'ın kahvehanesinde Abdullah Çatlı tarafından şimdiki eşi Tuncer ile tanıştırıldığına dair ellerinde rapor bulunduğunu söyledi.

Meral Akşener'in kendisini Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Bölümü öğrencisi Tuncer Akşener ile tanıştıran Abdullah Çatlı'yı ise 12 Eylül'den önce MHP İzmit 11 Başkanlığı ve Aydınlar Ocağı Başkanlığı görevlerini yürüten ağabeyi Nihat Gürer aracılığıyla tanıdığı kaydedildi.

Güvenlik kaynakları, çaycı Mustafa Volkan'ın oğlu Fatih Volkan'ın da şu an Akşener'in avukatlığını yaptığını belirttiler."

Akşener bu haber üzerine açıklama yapmadı. Ama birkaç ay sonra ATV'de yayınlanan bazı görüntüler "bazılarını" çok sinirlendirdi. Meral Akşener ve Abdullah-Çatlı'nın birlikte katıldıkları bir düğünün görüntülerini yayınlayan gazeteci Mahmul Övür 1997'nin Haziran ayında Ataköy'de evinin önünde açılan ateşle yaralandı.

Gerisini *Milliyet* gazetesindeki haberden birlikte okuyalım:

"Ataköy'deki evinin önünde önceki gece uğradığı silahlı saldırıda yaralanan Gazeteci Mahmut Ûvür'e saldıranlardan birinin tespit edildiği bildirildi. International Hospital'de üç

saat süren ameliyat geçiren Mahmut Övür'ün sağlık durumunun iyi olduğu bildirildi.

İçişleri Bakanı Meral Akşener'le Abdullah Çatlı'nın bulunduğu düğün görüntülerini yayınlayarak dikkatleri üzerine çeken, yayından sonra sürekli tehditler almaya başlayan Övür'e, polis koruması verilmiş, ancak kısa bir süre önce koruma uygulamasına son verilmişti.

Saldırıda yaralanan Övür, beyaz Tempra marka bir otomobille kaçan saldırganlardan birisini tanıdığını söyleyince harekete geçen polis, tarif edilen kişinin Drej Ali lakaplı Ali Yasak'ın adamı olduğu görüşüne vardı. Polisin yaptığı çalışmalarda, Övür'ün daha önce de gördüğünü söyleyerek tarif ettiği saldırganın Ali Yasak'ın yanında çalışan 'Tuncer' adlı kişi olabileceğini ve yakalanması için çalışmaların sürdüğü öne sürüldü. 29 Mayıs'ta İstanbul Atatürk Hava Limanı'ndan çıkış yaparak Rusya'ya gittiği anlaşılan Ali Yasak'ın da ifadesine başvurulacağını belirten yetkililer, kısa sürede sonuca ulaşılacağını söyledi."

HER MEVSİMİN CASUSU ÇATLI

12 Eylül darbesinden 22 gün sonra Türkiye'den kaçan Abdullah Çatlı'nın yurtdışında geçirdiği yılların resmî dökümü için önce Emniyet kayıtlarına başvuruyoruz.

DGM iddianamesine göre polisteki Abdullah Çatlı dosyasında şu bilgiler bulunuyor:

"Abdullah Çatlı: Emniyet Genel Müdürlüğü'nden gönderilen dosyada mübrez bilgi, belge ve bültenlere göre Nevşehir ili Merkez Kapıcıbaşı nüfusuna kayıtlı Ahmet ve Remziye oğlu 1956 doğumlu olduğu,

• 27.01.1977 tarihinde 6136 sayılı Silah Kanunu'na muhalefet, polise ateş etmek suçlarından Ankara Emniyet Müdürlüğü'nce hakkında işlem yapıldığı ve arandığı,

• 11.07.1978 tarihinde Ankara ilinde Doç. Dr. Bedrettin Cömert'in öldürülmesi olayının faili olarak Ankara 5. Sulh Ceza Mahkemesi'nce hakkında gıyabi tutuklama kararı verildiği,

• 09.10.1978 tarihinde Ankara Bahçelievler semtinde 7 Türkiye İşçi Partisi üyesinin öldürülmesi ile ilgili olarak Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına 1990/44 sayılı gıyabi tu-

tuklama müzekkeresi ile arandığı,

• 22.02.1982 tarihinde uyuşturucu madde kaçakçılığı suçundan İsviçre, Zürih kentinde tutuklandığı,

• 14.06.1984 tarihinde İsviçre'de polis tarafından ele geçirilen 250 gram eroin olayı ile ilgili olarak İsviçre Bala-Ville savcılığı tarafından hakkında 06.09.1984 tarihli gıyabi tevkif müzekkeresi düzenlendiği,

• 24.10.1984 tarihinde Fransa Paris kentinde Hasan Kurtoğlu sahte kimliği ve pasaportu ile 455 gram eroin maddesi ile yakalanması sebebiyle, Paris 10'uncu istihaf mahkemesinin kararı ile 5 yıl 1 ay hapis cezasına mahkum edilerek, Paris Sante cezaevinde yattığı,

• 20.03.1990 tarihinde hapis bulunduğu İsviçre Bostadel cezaevinden firar ettiği ve bu sebeple İsviçre makamlarınca ve Interpol tarafından kırmızı bülten ile arandığı (777/ 82-A-210/6 sayılı),

• 05.06.1986 tarihinden 03.08.1994 tarihine kadar sahte Mehmet Özbay kimliği alarak yurtdışına çıkışlarında kullandığı,

• 26.02.1992 tarihinde Şahin Ekli sahte kimliği ile sahte pasaport kullanarak yurtdışına çıkmaya teşebbüs ettiği,

• 25.04.1990 tarihinde İstanbul Beşiktaş Nüfus Müdürlüğü'nden Mehmet Özbay sahte kimliği ile nüfus cüzdanı çıkarttığı,

• 18.12.1990 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Şube Müdürlüğünden Mehmet Özbay sahte kimliğiyle sürücü belgesi, yine İstanbul Emniyet Müdürlüğünden aynı sahte kimlik ile 1996/1136 defter numaralı silah taşıma ruhsatı çıkardığı,

• 31.08.1996 tarihinde Erdek ilçesinde silahla meskun mahalde ateş etmek suçundan yakalandığı ve Mehmet Özbay sahte kimliği ile hakkında yasal işlem yapıldığı ve serbest bırakıldığı,

• 28.07.1996 tarihinde İstanbul Sarıyer'de öldürülen Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesinde kullanılan silahın üzerinde parmak izi bulunduğu."

Çatlı yurtdışına nasıl "çıktı"?

Abdullah Çath'nın resmî kayıtları böyle. Bu kuru bilgi iskeletini biraz etlendirmek için Abdullah Çath'nın yaşam arkadaşı Meral Çath'nın anlatımına göz atalım.

Meral ve Abdullah Çatlı 1974 yılında evlendiler, ilk kızları 1975 yılında doğdu. Abdullah Çatlı Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi 3'üncü sınıftan ön lisans diploması aldı.

Meral ve Abdullah çiftinin Ankara günleri Bahçelievler'de TİP üyesi 7 gencin katledilmesi ile sona erdi. 9 Ekim 1978 tarihli bu katliamdan sonra Abdullah Çatlı eşi ve kızını yanına alarak istanbul'a gitti. Çatlı çifti 1980 askeri darbesine kadar Abdullah'ın ailesinden gelen yardımla ve Kapalıçarşı'daki kuyumcu Şevket'in sayesinde geçindi, polisten saklandı.

Meral Çatlı o günleri TBMM Susurluk Komisyonu'na 22 Ocak 1997 tarihinde verdiği ifadede anlattı. 47 daktilo sayfası tutan ifadesine göre, Meral Çatlı ve Abdullah Çatlı için ayrılık saati 12 Eylül darbesinden 22 gün sonra yani 4 veya 5 Ekim 1980 tarihine rastladı. (Komisyon üyeleri ve dinledikleri kişiler için Ek-3'e bakınız.)

Darbeden 20 gün sonra Abdullah Çaılı'ya Meral Çath'nın tanımadığı ve isimlerini bilmediği kişiler tarafından pasaport getirildi. İstanbul'dan havayoluyla yurtdışına çıkışı sağlandı. Meral Çatlı haklı olarak bu operasyonu resmî görevlilerin düzenlediğine inanıyor. Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede bu görüşü savundu:

"BAŞKAN: Yani bu çıkış kendi iradesiyle mi; yoksa, birisi, devlet veya herhangi birisi sizi Fransa'ya mı gönderiyor?

MERAL ÇATLI: Hayır değil. Değil; çünkü takdir edersiniz ki, 1980 ihtilali olduğunda sıkı bir denetim vardı. Pasaport almak, düzenlemek kolay bir şey değildi. Demek ki eşime yardımcı olundu."

Eşine göre Abdullah Çatlı devlet tarafından yurtdışına kaçırıldı. Zaten bu görüşü savunanlar Abdullah Çatlı'nın 1980'den önce resmen MİT'e girdiği inancını taşıyorlar. Hatta Abdullah Çatlı'nın kimlik kartındaki numaraya kadar sayıyorlar.

Ancak bu görüşe karşı çıkanların da güçlü kanıtları var...

Çünkü Abdullah Çatlı'nın yurtdışına kaçmasına yardım ettiği varsayılan devlet 2 yıl sonra Meral Çatlı'ya pasaport vermedi. Çocuklarıyla birlikte İsviçre'de yaşayan eşinin yanına gitmeye çalışan Meral Çatlı 1982 yılında Nevşehir'de pasaport almak için başvurdu. Ama Komisyon ifadesinde itiraf ettiği gibi isteği geri çevrildi.

Meral Çatlı, Yalova'ya annesinin yanına gitti. Abdullah Çatlı telefonla aradı, "Nevşehir'e dönme, arkadaşlar gelip seni alacaklar" dedi.

35 yaşlarında sivil üç kişi tarafından Yalova'dan İstanbul'a getirilen Meral Çatlı-sahte pasaportla uçağa bindirildi. İlk durak Viyana'ydı. Abdullah Çatlı eşini karşılamaya gelmedi. Meral Çatlı otomobille Almanya üzerinden İsviçre'ye geçti, Abdullah Çatlı ile buluştu. Aynı gece trenle Fransa'ya geçerek Paris'in güneyindeki Poitiers'deki evlerine vardılar.

Meral Çatlı, Komisyon ifadesinde yanına ulaştığında Abdullah Çatlı'nın henüz Türk devletiyle temasa geçmemiş olduğundan emin konuştu:

"MERAL ÇATLI- 1980-82 arasında (Abdullah Çatlı'ya) görev verildiğini tahmin etmiyorum.

SEMA PİŞKİNSÜT (DSP, Aydın)- Eşiniz hiçbir şey yapmadı mı? Niye çıkarsın böyle bir sıkıyönetim dışarıya eşinizi?

MERAL ÇATLI- Ama o zaman bu ASALA olayı teklif edilmemişti eşime.

SEMA PİŞKİNSÜT (DSP, Aydın)- Kaç senesinde teklif edildi.

MERAL ÇATLI: ,Ben 1982'de Fransa'daydım; benim vardığımda eşim bu olaylara başlamıştı.

SEMA PİŞKİNSÜT (DSP, Aydın)- Peki sizin yorumunuz, 1980 senesinde eşinizin...

MERAL ÇATLI: Onu bilmiyorum.

SEMA PİŞKİNSÜT (DSP, Aydın)- ...dışarı çıkarılması sırf kollanmak istemesi mi?

MERAL ÇATLI: Evet.

SEMA PİŞKİNSÜT (DSP, Aydın): Sırf kollanmak istemesi; ama bir görev verilmesi değil...

MERAL ÇATLI: Zaten eşimin bana bahsettiği, Türkiye'deki bu 7 TİP'li olayı (Bahçelievler katliamı) eşime yapılan bir şeydi. Ona dayanılarak yurtdışına çıkarıldı ve yurtdışında bazı isteklerde bulundular."

Evet Meral Çatlı'nın eşi Abdullah Çatlı'nın renkli yaşam öyküsünü izah etmeye çalıştığı senaryo kalıbı ortada: Derin Devlet, 22 yaşındaki Abdullah Çatlı'yı ileride kullanmak için seçmiş. Zor durumda bırakmak için hiç suçu-günahı olmamasına rağmen Bahçelievler'de TİP üyesi yedi gencin öldürüldüğü katliama bulaştırmış. 12 Eylül'de yurtdışına kaçırıp 1982'den itibaren ASALA'ya karşı düzenlenen eylemleri ihale etmiş...

ASALA eylemleri konusuna tekrar geleceğiz...

Ama önce iki yıllık ve çok karanlık bir dönemi aydınlatmak gerekmiyor mu? 1980 yılı Ekim başında yurtdışına çıkan Abdullah Çatlı, 1982 yılında Meral Çatlı ile buluşana kadar ne yaptı?

Kimlerle görüştü, nereden ve nasıl para kazandı...

Meral Çatlı Komisyon ifadesinde bu soruları yanıtlamadı.

Ya bilmiyor veya saklıyor.

Papa suikastı

Abdullah Çatlı 1980 yılı Ekim ayında Türkiye'den ayrılırken bir sonraki durağını biliyordu. Nitekim Uğur Mumcu'nun *Papa-Ağca-Mafya* kitabına göre Abdullah Çatlı'nın 24-27 Ekim 1980 tarihleri arasındaki adresi bellidir:

"Mehmet Ali Ağca Milano'dan sonra İsviçre'ye geçip Olten'de Hotel Anker'de kalmıştır, isviçre polisi, Ağca'nın 1980 yılı Ekim ayında 24-27 günlerinde Lucoma kentinde Hotel Krone'de kaldığını saptamıştır. Ağca Olten'de Ömer Bağcı ile buluşmuştur. Bu buluşmaya Mehmet Şener, Abdullah Çatlı ve Oral Çelik'in de geldikleri sanılmaktadır."

Abdullah Çatlı ve Mehmet Ali Ağca'nın İsviçre buluşması rastlantı değildi. Abdullah Çatlı, Ağca'yı gazeteci Abdi İpekçi cinayeti sanığı olarak yattığı askeri cezaevinden kaçırdı. Sahte pasaportla yurtdışına çıkmasına yardım etti.

Askeri darbeden haftalar sonra isviçre'de buluşan eski kafadarlar bu kez farklı hesap peşindeydiler. Yabancı dilleri dahi olmayan ama gözü kara Türk ülkücüleri aniden Avrupa'da oynanan satrancın piyonu haline geldiler.

1980 yılında politik açıdan uçurumun kenarına gelen tek ülke Türkiye değildi. Polonya'da Dayanışma Sendikası sosyalist sistemi tehdit etmeye başladı. ABD ve NATO müttefiklerinde, Sovyet lmparatorluğu'nun yumuşak karnı sayılan Polonya'daki toplumsal meydan okumayı ezemezse çöküş sürecine gireceği beklentisi doğdu.

Ama biraz yardım gerekliydi...

Polonya asıllı II. Jean Paul'un Müslüman bir terörist tarafından öldürülmesi, suçun Sovyet kuklası Bulgar Gizli Servisi'nin üstüne atılması fena fikir sayılmazdı. Çünkü bu plan işlerse, koyu dindar halkıya tanınan Polonya'da Sovyetler Birliği düşmanlığı artacaktı. 13 Mayıs 1981 tarihinde Ağca'nın Papa'ya suikast girişimi umulan etkiyi yarattı. Ancak başta Uğur Mumcu bazı araştırmacılar suikastte Amerikan parmağı aradılar, Papa'ya suikasti CIA'nin örtülü operasyonu saydılar.

Abdullah Çatlı, Papa suikastinde hazırlık döneminden itibaren yer aldı. Papa'yı vuran silahı temin ederek Ağca'ya verdi. Çatlı'nın olaydan dört yıl sonra Roma'da verdiği ifade Mumcu'nun kuşkularını haklı çıkardı.

Abdullah Çatlı'ya göre, Batılı gizli servisler Papa suikastinde suçu Sovyetlerin ve Bulgarların üstüne yıkmaya çalışıyorlardı.

21-25 Eylül 1985 tarihlerinde Roma Mahkemesi'ne gönüllü olarak çıkıp Mehmet Ali Ağca ile yüzleştirilen Abdullah Çatlı 39 ve 42'nci duruşmalarda verdiği ifadeyle mahkemenin seyrini değiştirdi ve Bulgar sanık Sergei Antonov'u beraat ettirdi.

Sofya'da basılan ve mahkeme tutanaklarının yer aldığı 423 sayfalık *Beyaz Belge* isimli kitapta, Çatlı'nın Roma'daki ifadesi de yer aldı.

Gerisini Londra *Hürriyet* Temsilcisi Faruk Zabcı'nın haberinden aktaralım:

"Çatlı, Batı Alman gizli servisinin Ağca'nın itiraflarını onaylaması için kendisi ve Fransa'da birlikte yaşadığı Oral Çelik'e, 200 bin ile 500 bin dolar arasında rüşvet teklif ettiğini söyledi. Papa'ya suikast girişiminden hemen önce Mehmet Ali Ağca, Oral Çelik ve Mehmet Şener ile Viyana'daki Theringgasse Sokağı'nda bir dairede birlikte kaldıklarını belirten Abdullah Çatlı, Papa suikastında kullanılan tabancayı Ağca'nın isteği üzerine kendisinin satın aldığını itiraf etti ancak Ağca'nın ne yapmak istediğini bilmediğini ileri sürdü. Viyana'daki bu evde Ülkücülerin Batı Avrupa'daki eylemlerini ve laktiklerini tartıştıklarını açıklayan Çatlı, Ağca'nın suikast ve silahlı saldırılar yapılmasını istediğini aktardı. Sovyetlere ve komünizme karşı olduklarını

göstermek isteyen Ağca'nın Avusturya'daki Rus büyükelçisini öldürme teklifine Oral Çelik'in karşı çıktığını söyleyen Çatlı, burada grubun birbirinden koptuğunu ve Ağca'nın silahı alarak Mehmet Şener ile İsviçre'ye gittiğini anlattı. Ağca'nın Papa'ya suikast girişiminden bir gün önce Roma'dan Viyana'yı arayarak kendisiyle görüştüğünü söyleyen Çatlı, " 'Yarın veya daha sonraki gün Viyana'ya gelebilir miyim?' diye sordu. Olumlu yanıt verdim" dedi. Ertesi gün, televizyondan Ağca'nın Papa'ya suikast girişimini öğrenen Abdullah Çatlı, olay sırasında Oral Çelik'in Viyana'daki dairede olduğunu iddia etti. (Meral Çatlı'ya göre suikast günü Türkiye'yi arayan Abdullah Çatlı, 'Gördün mü bizim aptal ne yaptı?' diye tepki gösterdi.) Ağca'nın söylediklerinin yüzde doksanının gerçeklerden uzak olduğunu belirten Çatlı, Ağca'nın şöhret düşkünlüğüne dikkat çekerken 'Doğru söylediği yüzde on ise Papa'yı vurmasıdır' dedi.

Türkiye ve Avusturya'da yargılanma tehlikesini göze alıp Ağca'ya sahte pasaport temin ettiğini ve suikastte kullanılan tabancayı kendisinin sağladığını itiraf etmesini doğrulan anlattığına dair kanıt gösteren Çatlı, özgürlüğü ve başka bir ülkeye iade edilmeyeceği garanti edilirse kendisine saygı gösteren ve sözünü dinleyen Oral Çelik'i Roma'da ifade vermeye ikna edebileceğini ileri sürdü. Çatlı'nın bu teklifi yargıç Santiapichi tarafından reddedildi. Türk Ülkücüler Federasyonu ve Batı Avrupa'daki dostları tarafından finanse edildiklerini kaydeden Çatlı, Ağca'nın İsviçre'de işyeri ve mağaza soygunlarına karıştığını da iddialarına ekledi."

"Uluslararası İlişkiler"

Papa suikastinden yaklaşık yedi ay sonra 22 Şubat 1982'de Mehmet Şener ve Abdullah Çatlı İsviçre'nin Zürih kentinde polis tarafından yakalandı. Mehmet Şener'in üstünden Durmuş Unutmaz, Abdullah Çatlı'dan Mehmet Tarel isimlerine düzenlenmiş sahte pasaportlar çıktı. Çatlı ve Şener uyuşturucu kaçakçılığından iki gün sorgulandılar. Çatlı serbest bırakıldı, Şener, hakkında Interpol bülteniyle arama emri olduğu için polisin elinde kaldı.

Bazı Türk kaynaklan Zürih'te Oral Çelik'in de Şener ve Çatlı ile birlikte yakalandığını iddia ettiler. Ama Çatlı'nın ifadesinden Çelik'in onlardan bir ay kadar önce yakalanıp serbest bırakılmış olduğu anlaşılıyor.

Roma Mahkemesi'nin 25 Eylül 1985 tarihli 42'nci oturum tutanaklarını birlikte okuyalım:

"Başyargıç Santiapichi, Çatlı'ya sordu:

- Suikast girişiminden sonra hiç Oral Çelik ile görüştünüz mü? Ağca, suikast ödülü olarak kendisine 3 milyon mark söz verildiğini ve parayı Münih'ten kiralanan bir otomobille Çelik'in Roma'ya getirdiğini söyledi....

Abdullah Çatlı yanıtladı:

- Oral Çelik'in üstünde hiç Alman markı görmedim. Hiç Münih'te bulunmadı. Ben buraya kimseyi korumaya gelmedim. Bizi bu davada kuklaya çevirmek istiyorlar. Bize para vaat ettiler. İstediklerini söylemezsek bizi tutuklamakla tehdit ettiler. Oral Çelik, ben ve Mehmet Şener tutuklanmadan bir ay önce Zürih'te Harun Çelik sahte pasaportuyla tutuklanmıştı. Kendisini Harun Çelik olarak tanıtan Oral Çelik, aynı gün serbest bırakıldı. Ona 'Seni serbest bırakıyoruz. Her şey karşılıklıdır. İhtiyacın olursa bize başvur' dediler. Ben ve Mehmet Şener, İsviçre'de tutuklandık. Bu duruşma nedeniyle beni de 2 gün sonra aynı koşulla salıverdiler. Alman Gizli Servisi bize teklifle gelmişti. Alman Gizli Servisi'nden Keisler, yargıç Martella ile işbirliğine girmiş ve Martella şantajı bizzat yapmıştı. Keisler'in teklifini kabul edersek başlangıç olarak 200 bin dolar alacaktık. Uluslararası tutuklama kararı iptal edilecekti."

Abdullah Çatlı'nın bu ifadesine 1986 yılında Fransa'da Bedri Ateş kimliğiyle yakalanan Oral Çelik'ten tam destek geldi. Hatta Oral Çelik her zamanki abartılı üslubuyla suikast çetesine Vatikan kardinallerini bile soktu. Fransız araştırmacı yazar Jean Marie Stoerkel'in *Saint Pierre'in Kurtları* isimli kitabından Oral Çelik'e ait bazı iddialar... Hatta gazeteci diliyle deyim yerindeyse "şok iddialar".

"Suikastçi kardinaller: Papa suikastinden beş ay önce Mehmet Ali Ağca Tunus'dan İtalya'ya geldi. İtalyan Gizli Servisi, onu iki Vatikan Kardinali ile tanıştırdı. Birinin adı Pucci idi. Ağca'ya, 150 yıl önce "kurtarıcı" olarak geleceğinin bilindiğini söyleyerek, Vatikan'ın politikasını eleştirdiler ve suikasti gerçekleştirmesini istediler. Ağca hesabına Vatikan Bankası'nda üç milyon dolar yatırdılar. Hesap numarası 343.

Fransızlardan sahte kimlik: Fransızlar bana önce Yaşar Öz adına hazırlanmış bir öğrenci kimliği ile Poitiers şehrinde (Çatlı da aynı kentte bulundu) yaşamamı sağladılar. Daha sonra ise Philippe Laval adındaki bir Fransız gizli servis görevlisi gelerek Bulgarların aleyhine ifade vermemi istedi. Fransızlar, başından beri benim Oral Çelik olduğumu biliyorlardı. PKK'lı olduğuma dair bir dosya hazırlayıp, isim seçmemi istediler. Bedri Ateş adına sahte kimlik düzenleyip, siyasi sığınma yapmamı sağladılar.

Bulgarlara komplo: Bulgarları suçlamam için Fransa, İsviçre ve Almanya gizli servislerinden baskılar yapıldı ve yüklü paralar teklif edildi. Bozkurtların İsviçre'deki sorumlularından Eyüp, 1981 sonlarında beni Zürih'de İsviçre ve İtalya gizli servisleriyle buluşturdu. Eyüp'e bu hizmeti karşılığında İtalya'da oturma hakkı ve her ay 3 milyon liret olmak üzere toplam 250 milyon liret verildi.

İsviçre'den rüşvet: İsviçreliler 1982'de beni yakaladılar ve 50 bin Frank vererek, 'Seni serbest bırakıyoruz. Bir şeye ihtiyacın olduğunda gel. Ama unutma her şeyin bir bedeli

vardır' dediler. Ağca sadece oyuncak. Suikastte İtalyanların da parmağı var. Bozkurtların bu işle alakaları yok. Beni serbest bırakırsanız, tüm suçluları parmağımla gösteririm."

Meraklısı için not düşelim: Yaşar Öz, Abdullah Çatlı'nın eşi Meral Çatlı'nın üvey annesinin kardeşi. Yani Fransızlar ya bilerek ya da bilmeyerek tarihe kanıt bırakmışlar. Susurluk'un ilk izlerini yıllar önce yaratmışlar.

Abdullah Çatlı ve çetenin diğer üyelerinin 1980-82 tarihleri arasındaki faaliyetleri iki eksende döndü: 1) Papa suikastini Sovyetlere yıkmaya çalışan Batılı gizli servislerle tanışma 2) Papa suikastinde ClA taşeronu olarak çalışan İtalyan yeraltı dünyası ile ilişki.

Abdullah Çatlı anlaşılan 1982 yılında geleceğiyle ilgili önemli bir karar aldı ve aynı yılın eylül ayında ABD'ye gitti. *Sabah* gazetesinden Şebnem Şenyener'in haberine göre ABD Gümrük Ajanlari (US Custom Agency), Çatlı'nın 9 Eylül 1982 tarihinde Miami'den ülkeye giriş yaptığını yıllar sonra rutin bir kontrolde fark ettiler.

Daha altı ay önce İsviçre'de uyuşturucu suçlamasıyla yakalanan, hakkında İpekçi-Ağca davası nedeniyle Türkiye'nin çıkardığı gıyabi tutuklama kararı bulunan Çatlı bu gezide gerçek ismini kullanmakta sakınca görmedi.

Ama sürpriz daha bitmedi. Çünkü Çatlı'nın Güney Amerika'dan geldiği uçaktan başka bir ünlü daha çıktı. Çatlı'dan iki dakika sonra gümrük işlemlerini tamamlayan bu kişinin adı Stefano delle Chiaie...

Bizim coğrafyada pek tanınmıyor. Ama "II Coccolo" (Kısa) lakabıyla anılan bu caninin suç listesi boyundan daha uzun. İtalyan Gladyosu'nun şefi. 1970 yılında hükümete karşı başarısız darbe girişiminden sonra Madrid'e kaçtı. Franko rejiminde Bask'a karşı vurucu timleri eğitti. 1975 yılında Şili'de muhalefet liderinin, 1979'da Salvador'da halk

kahramanı Papaz Romero'nun ölüm emrini verdi.

Tam Abdullah Çatlı'ya yakışır bir yol arkadaşı... Ağca'nın Güney Amerika'da CIA tarafından eğitildiği haberleri bu ilginç gezi ve yol arkadaşlığından sonra türedi.

Saint Pierre'in Kurtları kitabının yazan Jean Marie Stoerkel, Abdullah Çatlı'ya yargılanması sırasında, "Nasıl bu kadar kolay ABD'ye girebildin?" diye sordu, aldığı yanıt ilginçti: "Ortalığı karıştırma. Bizi o kadar çok gizli servis kullanmaya çalıştı ki tahmin edemezsin..."

Mehmet Özbayın "kimliği".

Abdullah Çatlı ile CIA arasında ilişkinin hangi tarihte kurulduğunu tespit etmek çok güç. Ama Çath'nın ABD'de çok nüfuzlu dostlarının bulunduğunu anlamak için sahte kimlik serüvenini incelemek yeterli.

Abdullah Çath'nın kullandığı sahte kimlikler arasında Mehmet Özbay'ın özel önemi var. Özbay adına ilk pasaport 20 Ağustos 1980 tarihinde Türkiye'de Şanlıurfa'da düzenlendi. Bu pasaport yedi yıl süreyle kullanıldı. Mehmet Özbay ikinci pasaport başvurusunu Türkiye'de değil, İngiltere Londra'da 5 Haziran 1987 tarihinde yaptı. İkinci pasaportunu da zorluk çekmeden aldı. Mehmet Özbay, 11 Ağustos 1989 tarihinde bu kez ABD Chicago'da ortaya çıktı. Pasaportunu kaybettiği gerekçesiyle Türk Başkonsolosluğundan yenisini çıkardı. 1995 Şubat ayında yine Chicago Başkonsolosluğundan hem nüfus cüzdanı, hem de yeni pasaport aldı.

Mehmet Özbay, sahte isim değil... Bu isim altında İngiltere'de işçilik yapan, evlenen bir Türk vatandaşı var. O zaman ABD'de ortaya çıkan Mehmet Özbay acaba kim?

Abdullah Çatlı mı, yoksa gerçek Mehmet Özbay mı?

Aslında fark etmez...

Çünkü ABD'deki Mehmet Özbay her kimse, o da evrak

sahtekârı. Chicago Başkonsolosluğuna verdiği beyana göre, ABD vatandaşı Maryjane Ripp ile evli gözüküyordu. ABD'de sürekli oturma izni tanıyan ve dolayısıyla temini oldukça zor olan "Green Card" taşıyordu.

Ama Susurluk olayı patlak verdikten sonra Mehmet Özbay ve ABD'li eşinin peşine düşenler avucunu yaladı. Verilen ev adresi sahte çıktı.

Çalıştığı ve eşine ait gözüken şirket resmî kayıtlarda bulunamadı.

Gözüken o ki Amerikan makamları Abdullah Çatlı-Mehmet Özbay'ın bilinçli olarak yaratılan sis perdesi arkasına saklanmasına izin veriyor.

Abdullah Çatlı-Mehmet Özbay kimlikleri eski ülkücü çete şefinin çok işine yaradı. İşi o kadar azıttı ki Türk sırır kapılarında yapılan bir araştırmada, Mehmet Özbay kimlikli iki kişinin tam 4 kez, aynı gün aynı saatlerde yurdışına çıkış yaptıkları belirlendi.

Çatlı ya Türk gümrüğü ile dalga geçti veya hangi kapıdan nereye çıkış yaptığının bilinmesini istemedi. Bu yüzden aynı gün ve saatlerde birden fazla çıkış kaydı yaratarak izlerini örttü.

Sadece bir kez başı belaya girdi. Mehmet Özbay kimliğiyle çıkış yaparken askerlik sorunu nedeniyle pasaportuna el konuldu. Özbay adına kullanan kişi bu gelişme üzerine İngiliz pasaportunu kullanarak çıkış yaptı. Özbay adına düzenlenen ve el konulan pasaportun çıkarıldığı Şanlıurfa emniyetine gönderilmesi her nedense unutuldu.

MİT bağlantısı ve Nevzat Bilecen

12 Eylül darbesinden sonra Amerikan, İngiliz, Fransız ve Alman Gizli Servisleri ile köşe kapmaca oynayan Abdullah

Çatlı ve ülkücü çetesiyle MİT teması hiç kesmedi.

Aslında ilginçtir, Çatlı'nın eroin kaçakçılığı çetesinde bile MİT muhbiri vardı. Bu çarpıcı gerçek TBMM Susurluk Komisyonu'nun DSP'li üyesi Sema Pişkinsüt tarafından ortaya çıkarıldı.

İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek 1997'nin Mart ayında Komisyon'a bir dosya teslim etti. İsviçre Basel Kantonu Savcılığı tarafından hazırlanan bu dosyada Abdullah Çatlı'nın iki kez yakalandığı ve hüküm giydiği uyuşturucu kaçakçılığı işlerinde kullandığı çetenin tam listesi vardı. 14 Haziran 1984'te İsviçre'de polis tarafından ele geçirilen 250 gram eroinle ilgili olarak isviçre Bale-Ville Savcılığı tarafından Abdullah Çatlı hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkartıldı.

Almanca olan dosya kayda geçirilmeden tercümeye yollandı.

Tercümesi tamamlandığında rapor yazımı bitiği için Komisyon tarafından dikkate alınmadı. İşte Sema Pişkinsüt'ün haklı olarak çok önem verdiği İsviçre dosyasına göre, Abdullah Çatlı çetesinin tam listesi:

"Abdullah Çatlı, Oral Çelik, Mehmet Şener, Nevzat Bilecen, Şeref Benli, Hasan Hüseyin Şener, Fuat Kocal, Mehmet Bülbül, Rıfkı Arda, Guido Lentini."

Bu listede yer alan iki isim çok önemli: Şeref Benli ve Nevzat Bilecen.

Şeref Benli'nin 1996 yılında Abdullah Çatlı'nın talimatıyla öldürüldüğü ileri sürülen kumarhaneler kralı Ömer Lütfü Topal'ın ilk eşinin akrabası olduğu iddia ediliyor.

Nevzat Bilecen'in kim olduğu ise çok tartışıldı.

Dosyaya göre Nevzat Bilecen 22 Ağustos 1984 tarihinde Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) üyesi olduğunu anlattı... Dosyadan aktaralım:

"Nevzat Bilecen, Abdullah Çatlı, Mehmet Şener ve Oral

Çelik'i bunların siyasi faaliyetlerinin yanı sıra uyuşturucu ticareti ile de uğraştıklarının bilinmesinden dolayı takip etmekle görevliymiş..."

Dosyaya göre, Bilecen aynı ifadeyi Ankara'da Türk Interpol'üne de verdi. Ama kimse umursamadı...

Oysa Zaten Meral Çatlı da, TBMM Susurluk Komisyonu'nda verdiği ifade sırasında o kadar kişi arasından sadece iki ismi andı:

"MERAL ÇATLI: ... Nasıl Fransa'da eroinden suçlama yapıldıysa, İsviçre'de de aynı şekilde istendi. Suçlama aynı ama; bu İsviçre'deki olayda Nevzat isminde bir kimse var. Şeref Benli diye bir kişi var. Eşim bu Fransa'daki...

BAŞKAN: Kim bunlar?

MERAL ÇATLI: Onlar isviçre'de yaşıyorlarmış.

BAŞKAN: Eşref ve Nevzat; soyadları?

MERAL ÇATLI: Eşref Benli; ama Nevzat'ın soyismini bilmiyorum.

BAŞKAN: Bunlar işçi mi, görevli birisi mi?

MERAL ÇATLI: Ben işçi diye biliyorum."

ASALA yılları: "Hep onlar mı vuracak?"

1982 yazı Türkiye'de çok sıcak geçti.

Daha yaz başlarken Banker Kastelli onbinlerce tasarrufçunun parasını batırdı, Türkiye'den kaçtı. Dönemin Başbakan Yardımcısı Turgut Özal askeri yönetimin hükümetinden ayrıldı, kendi partisini kurmaya karar verdi.

Askeri yönetimin öfkesi zaten burnundaydı.

Üstüne bir de ASALA militanları 7 Ağustos 1982'de Türkiye'nin başkentinde Esenboğa Havalimanı'nı bastılar. Katliamın faturası ağır oldu: 8 ölü.

Daha Esenboğa şoku atlatılmadan 28 Ağustos 1982'de ASALA bu kez Kanada'da vurdu. Kanada Askeri Ateşesi

Atilla Altıkat otomobilinde şehit edildi.

Albay Altıkat Ermeni terörüne kurban giden ilk subay oldu.

Haberi TBMM'deki çalışma odasında öğrenen Orgeneral Kenan Evren hemen Genelkurmay'a geçti, üst rütbeli subaylarla uzun süren bir toplantı yaptı. Evren'in ilk tepkisi oldukça sertti.

"Teröre karşı her türlü tedbiri almaktan" söz etti. Ardından 30 Ağustos Afyon konuşmasında daha açık tavır sergiledi: "Türk milleti mukabil tedbirleri almakta kendisini serbest hissedecek."

Gazete manşetleri de genel infial havasına uygun. *Hürriyet,* "Hep onlar mı vuracak?" diye soruyordu.

Türkiye'nin ASALA'ya karşı misilleme kararı Kenan Evren başkanlığında Çankaya Köşkü'nde yapılan bir toplantıda alındı. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in ifadesine göre, "1985'ten sonraki Milli Güvenlik Kurulu toplantılarında böyle bir karara rastlanmadı."

Zaten gazeteci Soner Yalçın'ın *Behçet Cantürk'ün Anıları* kitabında kritik Köşk toplantısı şöyle anlatıldı:

"1982'de Kenan Evren, damadı MİT görevlisi Erkan Gürvit aracılığıyla Hiram Abas'ı Köşk'e çağırdı. Ermeniler üst üste Türkiye'nin dış temsilciliklerinde görevli memurları öldürüyorlardı. Karşılığı verilmeliydi. Hiram Abas kan davası için görevlendirildi. Devlet MHP'lileri bu kez Ermenilere karşı tetikçi olarak kullanmaya başladı."

Başka kaynakların da teyid ettiği toplantıya dönemin MIT Müsteşar Yardımcısı Albay S.Y. ile Köşk'ün irtibat görevlisi de katıldılar.

Mehmet Eymür de *Analiz* isimli kitabında ASALA'ya karşı eylemler için "kan davası" ifadesini kullandı, Bulgaristan'dan Türkiye'ye döndüğü günleri şöyle anlattı:

"Ermeniler üstüste Türkiye'nin dış temsilciliklerinde görevli memurlarını öldürmeye başladılar. Büyüklerimiz düzenlenen törenlerde bu eylemlerin karşılığının verileceğini ölenlerin kanlarının yerde kalmayacağını söylüyorlardı. Bir müddet bu sözler havada kaldı. Köşk Hiram Bey'i çağırarak kan davası konusunda görevlendirdi. Fiilen Köşk'ün kadrosunda gözükmesi mahzurlu olabilirdi ama ödemeler Köşk'ten yapılacaktı. Hiram Bey kolları sıvadı. Türkiye'nin prestijini kurtarmak görevi yine ona düşmüştü."

Ermeni terörüne karşı misilleme amacıyla özel ordu kurulması kararı devletin zirvesinden çıktı, uygulaması bürokrasiye düştü.

Hiram Abas ve kurduğu resmî ekip doğrudan ASALA hedeflerine yöneldi, Batı başkentlerinden peşpeşe suikast haberleri geldi.

Ancak herhalde Hiram Abas'ın resmî icraatını yeterli bulmayanlar vardı. Çünkü Ankara'da eski ülkücülerin kullanıldığı "Marsilya" operasyonundan söz edilmeye başlandı.

Oral Çelik, Susurluk Komisyonu'na ASALA'ya karşı eylem için kendilerine ilk teklifin 1981 yılında Fransa'da otururlarken geldiğini anlattı. Çatlı ile kendisinin cezaevinde bulunan arkadaşları ve bazı tanınmış politikacıların serbest bırakılmasını talep ettiklerini söyledi. Karşı tarafın talebi hemen reddetmemesi üzerine 12 kişilik bir listeyi Türkiye'ye yollayan Çatlı ve Çelik heyecan içinde beklemeye başladı. Çelik yıllar sonra Komisyon ifadesinde bu listede yer alan tek ismi açıklamakla yetindi: Mehmet İrmak. Ancak listedeki isimlerin hiçbiri serbest bırakılmadı.

Oral Çelik, zaten o tarihte resmî yetkililerin Türk federasyonları dahil herkese aynı teklifi yaptıklarını kaydetti. Yani ASALA konusunda tek adres Çatlı ve Çelik değildi. Türk devleti ikinci kez Çatlı ve Çelik'in kapısını çalınca iki kafadar teklifi kabul etti. Ancak eylemler karşılığında anla-

sılan para ödenmedi.

Susurluk Komisyonu'nun CHP'li üyesi Fikri Sağlar MİT İstanbul Bölge Başkanlığı görevinden 1986 yılında ayrılan ve Tansu Çiller'in döneminde kısa süre Başbakanlık Güvenlik Danışmanı olarak çalışan Nuri Gündeş'e açıkça "Çatlı ve Çelik'i siz mi kullandınız?" diye sordu.

Gündeş Komisyon ifadesinde Çatlı ve Çelik'i tanımadığını söyledi, pasaportlardan haberi olmadığını anlattı. Oysa Fikri Sağlar'in sorusu anladığım kadarıyla 28 Ekim 1990 tarihli *2000'e Doğru* dergisinde çıkan bir habere dayanıyordu... "MİT'in ülkücü terör timi" başlıklı haberde, Abdullah Çatlı ve Oral Çelik'in devletle yaptığı anlaşma yer alıyordu.

Habere göre, Çatlı ve Çelik çetesine teklifi 1982 Eylül ayında gizlice İsviçre'ye giden MİT İstanbul Bölgesi yöneticilerinden merhum Cengiz Abaoğlu yaptı. Emekliliğinden sonra Dündar Kılıç'la çalışan Abaoğlu'nun isteği açıktı: ASALA'ya karşı eylem yapın ama sakın yakalanmayın.

Nuri Gündeş'in yardımcısı Abaoğlu ile yapılan ilk yüzyüze temasın ardından Fransa ve Türkiye arasında telefon trafiğiyle pazarlık başladı. Abdullah Çatlı hizmetini pahalıya satmak istiyor, sadece para değil siyasi koşullar da ileri sürüyordu.

Eşi Meral Çatlı Fransa'daki evlerinde tanık olduğu telefon konuşmalarından dinleyip anlayabildiklerini Susurluk Komisyonu'na açıkladı:

"MERAL ÇATLI: Eşim Türkiye ile görüşürken bu ASALA olayına girmeden önce... Eşimin de Türkiye'den bir isteği oldu. Para teklifi kesinlikle yapılmadı. Kesinlikle eşim para almadı. Sadece şu istekte bulundu Türkiye'den: Haluk Kırcı o zaman cezaevindeydi; cezaevinden bırakılmasını istedi. İdamı vardı Haluk Beyin; idamını durdurdular. Bir de Türkeş hakkında bir istekte bulundu, detayını bilmiyorum. Sadece eşim bu isteklerde bulundu."

Meral Çatlı, eşinin ASALA'ya karşı 28 başarılı eylemi olduğunu ileri sürüyor. Oral Çelik 20 eylemden söz ediyor, devletin sadece 10 bin dolar ödediğinden yakınıyor...

Eğer Çatlı çetesi parça başı ücretle çalışıyorsa, Oral Çelik'in verdiği bilginin en azından yarısı, yani 10 bin dolar rakamı doğru olmalıdır. Çünkü resmî kayıtlara göre Çatlı-Çelik ikilisi ASALA'ya karşı sadece tek bir eylem yaptılar. Üstelik bu eylem de 10 bin dolar bile etmez.

Sözde Ermeni Soykırım Anıtı'nı hatırlarsınız. Veya daha yaygın adıyla Kin Anıtı'nı.

Bu anıt Paris'in Ermeni nüfusu yoğun Alfortville semtinde 29 Nisan 1984 pazar günü açıldı. Tören konuşması Alfortville Belediye Başkanı ve Fransa Kamu Güvenliği Müsteşarı Josef Franceschi yaptı. Sovyet Ermeni Patriği Katolikos Vasken'in de katıldığı törende Türkiye'den gelen baskıdan yakınan Franceschi Birleşmiş Milletleri göreve çağırdı: "Fransız hükümeti, Ermeni davasının sonuna kadar götürülmesini destekleyecektir. Diğer devletler de sessizlik komplosunun suç ortakları olmaktan vazgeçmelidir."

Anıtın açılışı ve tören konuşmaları Türkiye'de büyük tepki yarattı. Dönemin Başbakanı Turgut Özal'ın aynı tarihlere rastlayan İran gezisinin daha ilk gününde Tahran'da Ermenilerin iki Türk diplomatına silahlı saldırı düzenlemeleri sinirleri daha da gerdi.

4 Mayıs günü Adıyaman'da Fransa'yı kınamak için büyük bir miting planlandı. Ama aynı sabah gazeteler sürpriz bir sabotaj haberi ile çıktılar. Söz konusu haber, *Hürriyet* gazetesinde "Paris'te bombalar patladı, Ermeniler panikte" başlığıyla verildi.

Paris Alfortville'de ilk bomba 3 Mayıs akşamı TSİ 17.15'te patladı. Genellikle Ermenilerin devam ettiği Tomtip Kahvesi'ne konulan bomba 11 kişiyi hafif yaraladı. İki dakika sonra kahveye çok yakın olan Ermeni Anıtı'nda ikinci pat-

lama meydana geldi. Patlamada Anıt hafifçe yana eğildi, kaidesindeki haç havaya uçtu. TSİ 18.45'te bu kez bir spor salonunun önünde patlayan bomba yoldan geçen iki kişinin hafif yaralanmalarına neden oldu. Polise yapılan ihbarlar nedeniyle bir süpermarket ile Ermeni Kültür Merkezi boşaltıldı. Ama ihbar asılsız çıktı.

Kahramanların destansı icraatlarının yekûnu bu kadar. Üstelik tahmin edileceği üzere olay Türkiye'ye ihale edildi. ASALA lideri Ara Toranyan açıkça Türkiye'yi suçladı. Alman *Die Welt* gazetesinde "Türkiye anıt açılırsa bombalanır uyarısını yapmıştı" diye haber çıktı. Kısacası kimse Özal'ın "Türkiye'nin terörle ilgisi yoktur" sözlerine itibar etmedi. Aksine Paris Büyükelçiliği'nde bir görevlinin "Her cemaatte kontrol edilemeyenler çıkar" yolundaki talihsiz beyanı çok abartıldı.

Çatlı hapiste

Bu eylemden sonra Çatlı Ailesi'nde iki önemli gelişme yaşandı. Abdullah Çath'nın anne ve babasını görebilmesi amacıyla Türkiye'ye gizlice giriş-çıkışına göz yumuldu. Hemen ardından İsviçre tarafından Abdullah Çatlı hakkında gıyabi tevkif kararı alındı.

Çatlı Ailesi'ni İstanbul Havalimanı'nda Meral Çath'nın "Mete Ağabey" diye tanıdığı kamu görevlisi karşıladı. Asker tavırlı ve "Mete Ağabey" diye çağrılan kişinin MİT görevlisi Metin Günyol olduğu ileri sürüldü. Ancak Komisyon tarafından ifadesine başvurulan Metin Günyol iddiaları reddetti. Abdullah Çatlı Türkiye ziyareti sırasında bir gece eve hiç uğramadı, "önemli görüşmeler yaptı."

Oral Çelik de yine MİT'in yardımıyla 1983 yılında Türkiye'ye giriş-çıkış yaptığını Susurluk Komisyonu'nda açıkladı.

Çatlı çifti Fransa'ya döndüğünde, ekim başında İstanbul'dan bir telefon geldi. Yaklaşan tehlikeyi anlayan Abdul-

lah Çatlı Poitiers kentindeki evinden çıktı, ailesiyle Paris'e taşındı. Yeni evlerine yerleşeli 20 gün kadar olmuştu ki, İstanbul'dan yine telefon geldi. Meral Çath'nın duyduğu kadarıyla İstanbul pasaport değiştirmeleri talimatı veriyor, yeni pasaportları teslim alacakları adresi bildiriyordu. Çatlı kuşkulandı, "Ağabey biz sana resim vermedik ki..." diye ayak direyecek oldu, ama itirazı sonuç vermedi. Çatlı ailesinin yanından Altan ve Serap Güler adına çıkarılmış pasaportları teslim almak için çıktı, bir daha dönmedi. 24 Ekim 1984 günü arkadaşlarıyla birlikte bulunduğu otoda, 455 gram eroin, bir sahte kimlik, iki sahte pasaport ve Türkiye'nin Stuttgart Başkonsolosluğuna ait sahte mühürle yakalandı.

8 Temmuz 1986'da uyuşturucu maddeler ve ateşli silahlar kanunlarına muhalefet, sahte kimlik kullanmak suçlarından Paris 10. istinaf Mahkemesi'nin kararıyla 5 yıl 1 ay hapis cezasına çarptırılarak Paris-Sante Cezaevi'ne konuldu. 25 Kasım 1988'de Fransa tarafından isviçre'ye iade edildi. 20 Mart 1990'da isviçre'nin Bostadel hapishanesinden Ahmet Tanrıkulu ile birlikte firar etti.

Meral Çatlı eşinin yakalanmasından Türkiye'nin sorumlu olduğuna, Abdullah Çath'nın isteyerek tuzağa düşürüldüğüne inandı. Üstelik TBMM Komisyonu'na verdiği ifadeye göre Abdullah Çatlı da aynı kanıdaydı:

"SEMA PIŞKINSÜT (Aydın, DSP)- Yoksa komployu kuranlar mı MIT'dendi size göre?

MERAL ÇATLI- Devlet için görev veren de komployu hazırlayan da aynı şeydi.

SEMA PIŞKINSÜT (Aydın, DSP)- Öyle mi, onu nasıl anladınız?

MERAL ÇATLI- Evet. Eşim kendisi söyledi."

Evet, 12 Eylül öncesi müttefiklerin darbe sonrası işbirliği

işte böyle tatsız noktalandı. İki taraf da karşılıklı suçlamalarda bulundu.

* ** *

TARTIŞMA NOTLARI

Acaba Meral Çatlı'nm iddialarında gerçek payı var mı?

Abdullah Çatlı'yı Fransızlara gerçekten MİT mi teslim etti?

Bu soruya kesin yanıt vermek zor, ama o günlerde Ankara'da esen havayı hatırlamak daha derin analiz niyeti taşıyanlara yardımcı olabilir:

1) 1984 yılında MİT'in Abdullah Çatlı çetesinde muhbiri vardı. Zaten hem Oral Çelik, hem de Meral Çatlı Fransa'daki tutuklamadan Nevzat Bilecen'i sorumlu tuttular.

2) Çatlı'nın CIA başta olmak üzere Batılı gizli servislerle yakm ilişkisi Ankara'nın gözünden kaçmadı. Aslında bu tür bir ilişki olmasa da, Ermeni eylemlerinden sonra tüm gizli servislerin Çatlı'nın peşine düşecekleri biliniyordu.

3) Çatlı, Papa suikasti sırasında tanıştığı uluslararası mafya ve yurtdışında yaşayan Türk yeraltı dünyası ile yakın temasa geçti. Fransa ve İsviçre'de faaliyet gösteren uyuşturucu kaçakçılığı çetesi kurdu. Kullandığı Türk ülkücülerini, "Ermenileri destekleyen Fransızlara uyuşturucu satarak intikam alıyoruz" diye kandırdı.

4) Abdullah Çatlı, yurtdışına geçici süre için çıktığına, kısa zamanda döneceğine inanıyordu. Türkiye'ye dönüp tüm ilişkilerini anlatmasından korkuldu.

Kısacası Ankara Abdullah Çatlı ve çetesinin başına büyük diplomatik sorunlar çıkarmadan ortadan kaybolmasından yanaydı.

Belki de bu yüzden Çatlı'nın Fransızlar tarafından yakalanmasına göz yumuldu, hatta altın tepside ikram edildi.

Neden olmasın?

MAFYA TÜRKİYE'YE HÜKÜMDAR OLUYOR

Ekonomi penceresinden bakıldığında 24 Ocak 1980 ekonomik istikrar paketi kaçınılmazdı. Türkiye'nin acilen dışa açılması ve ekonominin döviz kazanması gerekliydi. O yüzden 24 Ocak'ın mimarları ihracat seferberliği ilan ettiler, yabancı ülkelere mal satmayı yüksek devlet desteğiyle ödüllendireceklerini açıkladılar...

Ama her nedense liberal ekonominin yasal altyapısı tamamen gözardı edildi. 1980'li yıllar devletin trilyonlarca liralık kaynağının teşvik adı altında uyanık işadamları ve mafya tarafından sömürüldüğü dönem olarak tarihe geçti.

O yılların Ankara'daki canlı tanığı, hayali ihracat konusunda tek ciddi kaynak sayılan *Soygun* kitabının yazarı Bilal Çetin yeraltı dünyasının yeni kazanç kapısını nasıl fark ettiğini Behçet Cantürk'ün ağzından anlatıyor:

"Zürih'te oturan Emin Görpe ile 1981 yılında İsviçre'ye yapmış olduğum bir seyahat sırasında, Sarı Avni (Avni Karadurmuş) vasıtasıyla tanıştım. Kendisi Gaziantep-Kilis'ten olup tanınmış kaçakçılardandır. Bu görüşmemiz sırasında bana kendisinin İstanbul'da Topkapı Oteli adında bir otelin

ortağı olduğunu ve bu ortaklığını 100 milyon liraya devretmek istediğini söyledi. Seyahat dönüşünde İstanbul'da otele baktım. Oteli beğenerek Emin Görpe'nin hissesini almaya karar verdim. Hisselerin karşılığı olarak 60 milyon lirayı teslim ettim. Geri kalan 40 milyon lirayı da tapudan sonra ödeyecektim. Ancak Emin Görpe daha sonra oteli bana satmadı. Ve bundan dolayı da bana 60 milyon lira borçlandı. Tekrar İsviçre'ye gittiğimde Emin Görpe'den alacağımı istedim. Bana daha önce de bahsettiği bir halı ticareti işine benim de ortak olmamı istedi. Verdiğim 60 milyon lirayı da o günden beri halı ticaretinde kullandığını ve o tarihten beri ortak sayılacağımızı söyledi. Bunun üzenine ortaklığı kabul ettim. Halı ticareti Ankara'da ve ....firmaları tarafından organize edilmekteydi. Firmaların sahibi... idi. Bu şahsın Almanya ve Zürih'te faaliyet gösteren iki ayrı şirketi daha vardı. Bu şirketlere sanki yabancı şirketlermiş gibi Türkiye'den halı bağlantısı yapılmakta ve böylece bu yoldan büyük miktarlarda vergi iadesi temin edilmekteydi. Bu dolaylı bir yoldur ve bir nevi devletin dolandırılmasıdır. Emin Görpe bu faaliyete ortaktı, ben de bu şekilde ortak oldum. Faaliyetin ne şekilde yapıldığı bana anlatılmıştı. Bu ticaret neticesinde 60 milyon liramı geri aldığım gibi 110 milyon lira da kâr ettim."

Peki Behçet Cantürk'ün 60 milyon yatırıp 110 milyon lira kazandığı bu ticareti devletin müfettişleri farkında değil miydi?

Farkında olsalar bile elleri kolları bağlıydı.

Çünkü askeri yönetimden kötü bir ekonomik miras kaldığını ileri süren Turgut Özal hükümeti ilk iş olarak yurtdışındaki Türk servetlerini yurda getirmeyi kararlaştırdı. Türk serbest döviz ve altın piyasasının hâlâ Bulgaristan mafyasının kontrolünde olduğu kuşkusu vardı.

Özal, döviz ve altında serbest sisteme geçilmesini, Bulgaristan'a kayan rantın Türkiye'ye akmasını hayal ediyordu.

Ama önce döviz rezervlerinin yükselmesi gerekliydi.

O yüzden 1985 yılında iki resmî yetkili, İsviçre'ye giderek altın ve döviz kaçakçılarıyla görüştü. Yaşar Aktürk, Mehmet Emin Görpe ve Suphi Aşçıoğlu'nun katıldığı bir toplantıda, Türkiye'ye döviz transferi için şartlar konuşuldu, isviçre'de yaşayan Türk kaçakçılarının tek bir isteği vardı: Yasaların yumuşatılması, yani af ilanı...

Nitekim 1985 yılı Mayıs ayı başında TBMM'den jet hızıyla geçirilen yasayla kaçakçılık cezaları, "Ekonomik suça-ekonomik ceza" mantığıyla yumuşatıldı. 100 bin lira para cezasını ödeyen kaçakçı serbest kaldı.

O tarihten itibaren Türkiye'ye döviz girişi hızlandı. Çünkü kaçakçılar affedilmekle kalmadı, yurda getirdikleri dövizler ihracat parası sayılarak teşvikle ödüllendirildi.

Hayali ihracat sayesinde kurulan tezgâh, 12 Eylül'den sonra mafya, bürokrasi ve politikacı arasındaki ilişkilerin haritasını çizdi. Bu harita çok değil 1987 yılında MİT raporuna yansıdı.

Meşhur "MİT Raporu" hadisesi

1987 yazında Türkiye'de siyasi tansiyon çok yüksekti. Turgut Özal siyasi yaşamının en büyük kumarını oynadı, 12 Eylül öncesi siyasi liderlerin politika yasaklarını halkoyuna sundu.

Tam referandum günü Hürriyet'in manşeti Özal'ı kızdırdı.

Gazete Banker Bako'nun çıkardığı sahte tahvilleri soruşturmasında ihmali görülen İstanbul Mali Polis Müdürü Cevdet Saral'ın Bingöl'e atanması haberini kullanmıştı. Gazeteye göre, bu sürgünün ardında yatan telaş Bako'nun Korkut Özal'ı da dolandırdığı iddiasıydı.

Turgut Özal sadece gazete hakkında toplatma kararı çıkartmakla kalmadı, Banker Bako olayının perde arkasının araştı-

rılması talimatını verdi. Özal'ın yakın çevresine göre, o dönemde DYP Genel Başkanlığı'nı "emaneten" yürüten Hüsamettin Cindoruk'un ismi de Banker Bako olayına karışmıştı.

İlginç rastlantıya bakın ki, hemen hemen aynı tarihlerde dönemin MİT Müsteşarı Hayri Ündül, o tarihte MİT Kaçakçılık Dairesi Başkanlığı görevini yürüten Mehmet Eymür'den İstanbul'daki yeraltı dünyası ve kaçakçılıkla ilgili kapsamlı bir rapor istedi. Eymür, Bir *MİT Mensubunun Anıları, Analiz* isimli kitabında raporun öyküsüne birkaç cümle ile değiniyor: "Bir hayli dejenere olan bu konuya kitabımda fazlaca yer vermeyeceğim. Sadece bu raporun ne ilk ne de son olduğunu, bunun MİT'in rutin işleri arasında bulunduğunu, bu raporun şanssızlığının açığa çıkmış olması ve benim kabahatimin de MİT Müsteşarı Hayri Ündül'ün benden bilgi isteği üzerine işgüzarlık edip çok kapsamlı çalışma yapmam olduğunu ifade edebilirim..."

Mehmet Eymür, Müsteşarın istediği raporu 10 Kasım 1987 tarihinde tamamladı. Müsteşar görevde olmadığı için vekalet eden Hiram Abas'a sundu. Mehmet Eymür'ün çok sevip saydığı Abas, raporu beğendi ve Müsteşar'a arz edilmesini kararlaştırdı. (Raporun tamamı için Ek-2'ye bakınız.)

Mehmet Eymür o tarihte Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde çalışan ve Kenan Evren'in damadı olan Erkan Gürvit'e de raporun bir kopyasını bilgi için sundu. 21 Aralık 1987 günü raporun kamuoyuna sızdığının ilk işareti alındı. Dönemin Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük yine MİT Müsteşarlığına vekalet eden Hiram Abas'a yolladığı yazıyla raporun eline geçtiğini belirtiyor, iddialarla ilgili kanıtları istiyordu. Daha sonra DYP saflarından siyasete girecek Genel Müdür Bedük'ün telaşı boşuna değildi. Çünkü raporda özellikle İstanbul polisiyle ilgili çok ağır iddialar vardı.

7 Şubat 1988 tarihinde *2000'e Doğru* dergisinde yayımlanan MİT raporu siyasi gündemi altüst etti. Hükümet önce raporun varlığını inkar etti. Ardından "sadece etüd çalışması" diye savunmaya kalktı. Sonunda rapordaki iddiaları araştırmak üzere Başbakanlık Teftiş Kurulu'nu görevlendirmek zorunda kaldı. Raporda, İstanbul polisi, mafya ve hayali ihracat bağlantısıyla ilgili iddialar dikkat çekiciydi:

"İstanbul polisi ile Mafya bağlantısını kuran kişi emekli Cinayet Masası Amiri Ahmet Ateşli olup, Ahmet Ateşli'nin halen İstanbul polisinin üzerinde Emniyet Müdürü'nden fazla bir etkinliği bulunmaktadır. (...) Esasen Ankara'da bulunduğu dönemde Kürt Ahmet ve Kemal Horzum'la yakın münasebeti dikkati çeken Ünal Erkan'ın İstanbul'a tayini bir hayli polemiklere sebep olmuş ve Sayın Başbakan Özal'a iyi bir şekilde takdim edilmesi ve Başbakanca desteklenmesi üzerine kadrosuyla birlikte tstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne verilmiştir. (...) Ünal Erkan'ın ekibine ayak uyduramayan Kemal Yazıcıoğlu kadrodan dışlanmış ve Ankara'ya Teftiş Kurulu'na verilmiştir. Kadro dışındaki Mehmet Ağar ise Ünal Erkan'ın en yakın mesai arkadaşı haline gelmiştir. İfade edildiğine göre, son 20 yıl içinde bu dönem kadar İstanbul'un kanunsuz ve kontrolsüz kaldığı yeraltı dünyasının bu kadar himaye gördüğü dönem görülmemiştir..."

"Mehmet Ağar, Fındık Kralı diye bilinen Lokman Kondakçı'yı bir yeraltı grubuna dövdürmek ve daha sonra himayesine almak suretiyle Lokmanla yakınlık kurmuş, keza hayali ihracatın büyük isimlerinden Turan Çevik'e de baskı kurdurarak aynı yakınlığı sağlamıştır. Yeraltı dünyasını Ankara'daki üst düzey bürokratlara da Mehmet Ağar empoze etmekte ve Turan Çevik, Fevzi Öz, Necdet Ulucan gibi ünlü isimleri üst düzey bürokratlarla hatta bakanlarla tanıştırarak bağlantılarını sağlanlaştırmakta, faaliyetini legalize. etmektedir."

"Ünal Erkan ve Mehmet Ağar'ın gizli ve önemli buluşmalarını yaptıkları Etiler Ulus Mahallesi'nde ve Kadıköy Bostancı'da iki ev vardır. Ulus mahallesindeki ev Diyarbakırlı Vekin Aktan'ın üzerine olup, parası Behçet Cantürk tarafından ödenmektedir."

"Mehmet Ağar, Nihat Camadan, İsmail Taşkafa, Ziver Öktem ve Necati Altıntaş'ın gayrimeşru paralan Mehmet Ağar'ın dayısı Yılmaz Akçadağ ile ortağı E.G'a verilmekte bu şahıslar da paraları büyük işadamlarına vererek faiz almaktadırlar... Mehmet Ağar'a ait 18 ev ve arsa tapusu dayısı Yılmaz Akçadağ'ın boşanmış olan eşi Şükran Akçadağ'ın üzerindedir. Dayısının eski eşi bu tapuların üzerinde gözükmesinden rahatsızdır."

"Mehmet Ağar'ın Turan Çevik, Burak Sağman, bazı bürokratlarla ortak hayali ihracat işleri vardır. Mehmet Ağar'ın bu işlerini Ankara'ya gidip gelen şoförü polis memuru Necdet takip etmektedir. (...) Turan Çevik, Burak Sağman, bazı bürokratlar ve artist Nazan Şoray 1986 sonlarında Ankara Başkent Gazinosu'nda birlikte görülmüşler, bunu takip eden günlerde Burak Sağman'ın yönetim kurulu başkam olduğu Atlas AŞ'nin Antalya'da bir gemide yakalanan 80 milyarlık hayali ihracat olayı meydana çıkarılmıştır. Olayın kapanması için Mehmet Ağar ve Turan Çevik'e yakın bir Devlet Bakanı teşebbüslerde bulunmuşlardır."

Turan Çevik'i koruyan bakan

MİT raporu Türk kamuoyunda çok tartışıldı. Ama hayali ihracatla ilgili çok önemli gerçekleri gözler önüne serdiği de açıktı. Nitekim, MİT raporuyla ilgili yürütülen soruşturmada, hayali ihracat başlığı altinda sıralanan iddiaların doğruluğu kanıtlandı.

Mehmet Eymür'ün anılarına göre, rapordan Hiram Abas'ın ricası üzerine eski bir meslekdaşlarınm ismi çıkarıldı. Bir de yukarıda alıntı yaptığımız bölümde hayali ihracatçı Turan Çevik'i koruyan,bakanın ismi gizli tutuldu.

Acaba kimdi bu bakan?

Yine Bilal Çetin'in kitabına göre, Ankara'da bu bakanın Ahmet Karaevli olduğu konuşuldu. Bilal Çetin, Ahmet Karaevli'ye bu iddiayı aktardı ve bakın ne yanıt aldı:

"Bilal Çetin: Turan Çevikle yakınlığınız nereden geliyordu?

Ahmet Karaevli: Efendim benim Turan Çevik'le yakınlığım tamamen 1986 yılında ve Malatyaspor Kulübü başkanlığı sırasında olmuştur. Malatyaspor başkanı olarak bir vesile ile tanıştık. Ondan sonra da Turan Çevik Planlama'ya (DPT) vakit ne zaman olursa bilemem ben yani, ama bana gelmiştir, uğramıştır. Turan Çevik'in yemin ediyorum, hangi işi vardır, hangi şirketi vardır, bilmiyorum. Malatyaspor Başkanı olduğu vakit ben bunun ihracatçı olduğunu bile bilmiyordum...

Bilal Çetin: Emniyetin Antalya'da yaptığı Şafak-1 operasyonu sırasında sizin devreye girip Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük'ü aradığınız bazı adamların tutuklanmaları konusunda ricacı olduğunuz doğru mu?

Ahmet Karaevli: Hiç öyle bir şey söz konusu değil. Nasıl tutuksuz diyeyim. O ne karışır? O ne karışır yahu, ne alakası var onun yahu...Ben ne karışırım adamın suçu varsa..."

Evet, Ahmet Karaevli Turan Çevik'le ilişkisini basit tanışıklık düzeyinde tarif ederken, *Hürriyet* gazetesinde Uğur Dündar'ın elinde farklı bilgiler vardı. Dündar, Turan Çevik'le yaptığı görüşmeye dayanarak Çevik ve Karaevli'nin Tekirdağ'da gizlice buluştuklarını yazdı. Turan Çevik bu görüşmeyi doğrularken, Ahmet Karaevli kesin dille yalanlıyordu.

Oysa *Hafta Sonu* yazarı Yüksel Şengül'ün *Konuşanlar, Konuşulanlar* kitabına göre, Karaevli İle Turan Çevik arasıncla-

ki ilişki yakın dostluk diye tanımlanabilirdi. Şengül'e göre, Turan Çevik, 1987 yazında Ahmet Karaevli'nin erkek kardeşinin Tekirdağ'daki düğününe sanatçı ayarlıyor, parasını ödüyordu. Yüksel Şengül'ün kitabından aktaralım:

"- Serpil Kutlu (Benay) Hanım anlatacağınız konu nedir?

- Devlet Bakanı Ahmet Karaevli'nin kardeşi Hasan Karaevli'nin düğününden söz etmek istiyorum size. Çünkü ben de o düğündeydim. Program yaptım.

- Sizi kim davet etti o düğüne neler olup bitti, anlatır misiniz?

- Beni Burak Sağman aradı telefonla. Kendisi Turan Çevik'in ortağıdır. 'Bir yakınımızın düğünü var, senin gelmeni istiyoruz' dedi. 'Gelip program yaparım ama bir milyon 500 bin lira alırım' dedim. O ikiyüz bin lira kırmak istedi. Pazarlık yaptık. Sonra Turan Çevik aradı beni. 'Ne o ya, ikiyüz, üçyüz bin liralık bir pürüz mü oldu aranızda' dedi gülerek, 'Para problem değil Serpilciğim. Sen gel Tekirdağ'a istediğin parayı ben vereceğim sana'. Gerçekten de Tekirdağ'a o gece gittim, kapıda Turan Çevik karşıladı. Düğünün kime ait olduğunu programım bittikten sonra öğrendim. Devlet Bakanı Ahmet Karaevli'nin erkek kardeşinin düğünüymüş. Zaten sahneye çıktığımda bir grup ANAP'lıyı gördüm. İsim olarak bilmiyorum da sima olarak tanıyorum onları. Bakan Karaevli'ye mikrofon tuttum. Özel olarak 'Arım Balım Peteğim' şarkısını okuduk birlikte."

- Sayın Bakan 'Turan Çevik'le görüşmedim' diyor..

- Karaevli'nin oturduğu protokol masasına gidip geliyordu Turan Çevik. Ben sahnedeydim o sıra. Bakanın kulağına birşeyler söylüyordu, sonra konuşarak çıkıyorlar, tekrar geliyorlardı. Bir grup İstanbullu vardı, Turan Çevik onlarla oturuyordu.

- Ne dersiniz, bakan Karaevli ile Turan Çevik mutlaka tanışıyorlar değil mi?

- Herhalde çok iyi tanışıyorlar ki beni düğüne çağırdı Turan Çevik. Öyle ya beni çağıran Turan Çevik, parayı veren Turan Çevik. İnsan tanımadığı bir kişinin erkek kardeşinin düğününe program yapması için sanatçı çağırır mı? Turan Çevik iyi program yapmamı söyledi. 'Sana güveniyorum, yüzümü kara çıkartma' dedi. Turan Çevik'in yüzünü kara çıkartmadım, iyi bir program yaptım ve İstanbul'a döndüm."

Ahmet Karaevli'nin adı yıllar sonra TBMM Susurluk Komisyonu'nda bir kez daha geçti. Oral Çelik, Komisyon ifadesinde 1984 yılında bir devlet bakanının İsviçre'ye giderek çetenin uyuşlurucu kaçakçılığından dolayı iki ülke ilişkilerinde başgösteren gerginliği gidermeye çalıştığını iddia etti. Hatta daha da ileri giderek, Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz'ın bir kumarhaneye olan borcunu kapatmak için Abdullah Çatlı'nın yardımını istediğini bile söyledi. (Mesut Yılmaz 1987 seçimlerinden sonra kurulan Turgut Özal Hükümeti'nde Dışişleri Bakanı oldu. O tarihte Abdullah Çatlı Fransa'da hapisteydi. Yılmaz bu iddia üzerine Oral Çelik hakkında dava açtı.)

Birkaç gün sonra Komisyon'a davet edilen Hasan Celal Güzel'e sır dolu devlet bakanının ismi soruldu. Uzun yıllar Başbakanlık Müsteşarlığı yapmış olan Hasan Celal Güzel, "Bu bakan Ahmet Karaevli mi?" sorusu üzerine, bilmediğini, ancak aklına gelen ilk ismin bu olduğunu söyledi. Güzel, Karaevli'nin neden Hükümet dışında bırakıldığı sorusunu yanıtlarken, eski bakanın İsviçre'de Kemal Hozum'la buluştuğunun bilindiği ve Antalya'daki bir hayali ihracat olayını kapatmak istediği iddialarını gündeme getirdi.

ANAP'tan ayrıldıktan sonra Refah'a kayan ve bir süre Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in danışmanlığını yürüten Ahmet Karaevli bu iddiaları kesin bir dille yalanladı. Karaevli yazılı açıklamasında İsviçre gezisinin tarihini de aktardı:

"İsviçre'ye 26-29 Mart 1985 tarihleri arasında OECD Çevre Bakanları toplantısı için Çevre Genel Müdürlüğü heyetiyle birlikte gittim. Toplantı Basel'de yapıldı. Yaşar Aktürk, Mehmet Görpe ve Suphi Aşçıoğlu'nu tanımam, bu şahıslarla toplantı yapmadım."

Hlram Abas öldürülüyor

Birinci MİT raporunun yankıları çok sayıda bürokratı koltuğundan etti. Yedinci Cumhurbaşkanı Kenan Evren general dostlarının hatta damadı Erkan Gürvit'in bile isminin karıştığı raporu yazanların cezalandırılmalarını istedi. Dönemin Başbakanı Turgut Özal çaresiz kaldı, MİT'in başına ilk sivil müsteşar olarak tasarladığı Hiram Abas ile Mehmet Eymür'ün istifalarını talep etti. Eymür'ün yardımcısı olarak çalışan Korkut Eken de bu ikiliye katılınca, 28 Mayıs 1988 tarihinde MİT Müsteşarlığına üç istifa birden sunuldu.

Raporda adı geçen Mehmet Ağar, hızla yükselen kariyer çizgine pek uygun olmayan ve protokol koltuğu sayılan bir göreve, Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne atandı.

Mehmet Eymür ile Mehmet Ağar arasındaki istihbarat savaşı böylece kapanmış sayıldı... Ta ki 1997 tarihli ikinci MİT raporuna kadar.

Ancak Mehmet Eymür aradan geçen 10 yılda çok sevdiği iki yol arkadaşını yitirdi. Önce Korkut Ekenle anlaşamadı, ardından Hiram Âbas'ı vurdular. 26 Eylül 1990 günü evinden çıkarak Şahin marka otomobiliyle bürosuna doğru gitmekte olan Hiram Abas, Çiftehavuzlar'da Cemil Topuzlu caddesi ile Bağdat caddesini bağlayan Mahur sokakta rastladığı yol tümseğinde yavaşladı. Bunu fırsat bilen saldırgan arkadan yaklaşarak çok yakın mesafeden Hiram Abas'ın başına ateş etti.

Olayı Dev-Sol üstlendi, suikast silahının beş gün önce

Eminönü'de bir döviz bürosu soygununda kullanıldığı anlaşıldı.

Mehmet Eymür *Analiz* isimli kitabında, olayın failleri hakkındaki kuşkusunu dile getirdi:

"Ben polisin eylemde kullanılan silahın daha önce döviz bürosu soygununda kullanılmasından ve Dev-Sol'ca yayınlanan bildiriden hareketle eylemin Dev-Sol tarafından yapıldığı kanaatine çok inanarak bakmıyorum. Bunun ideolojik bir cinayet olduğu kanaatinde de değilim. Dev-Sol'un reklam için pek çok eylemi üstlendiği bilinen bir husus. Ayrıca döviz bürosu soygununu Dev-Sol'un gerçekleştirmiş olması ihtimal ile silahın kolayca el değiştirebilmesi de mümkün. Bence Dev-Sol'un taşeron olarak kullanılmış olması daha büyük olasılık..."

Demek ki Eymür'e göre Dev-Sol Hiram Abas cinayetinde taşerondu..

Peki kimin taşeronu? Mehmet Eymür bugüne kadar bu sorunun yanıtını açıkça vermedi... Ama sanki polise karşı bir kan davası güdüyor gibiydi,

Clvangate patlayınca

Türk kamuoyu 1990 sonrası skandalları hep rastlantı eseri öğrendi. İSKİ skandali aldatılmış ve terk edilmiş öfkeli bir eşin suçlamaları ile patlak verdi. Engin Civan skandali mafya kurşunuyla...

Engin Civan 19 Eylül 1994 gecesi kaldırıldığı hastanede öleceğini sanarak failin ismini vermeseydi, Cumhuriyet tarihinin en ilginç rüşvet davası sır olarak kalacaktı.

Gerçi sır olarak kalmadı da, kimin hatırında, o da ayrı soru...

Hafızaları tazelemek açısından Engin Civan-Selim Edes davasının gerekçeli kararını Anadolu Ajansı bülteninden

yorumsuz ve başlıklar halinde aktarıyoruz:

"• İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen ve 6 Nisan 1995'te sonuçlanan davanın 57 sayfadan oluşan gerekçeli kararında, olayların başlangıcı olarak, Sabit Selim Edes ile Kemal Ayyıldız'ın ortak oldukları Ortaklar Kenti Yapı Kooperatifi A.Ş'nin (OKENT) Küçükbakkalköy'de bulunan arazideki yüzde 30 payını Emlak Bankası'na 266 milyar 950 milyon lira karşılığında devri gösterildi.

• Karara göre, Emlak Bankası'nın da kendi yüzde 70 hissesi ile birlikte 900 milyar 13 milyon 884 bin lira karşılığında Toplu Konut ldaresi'ne sattığı bu araziden hissesine isabet eden parayı bir an önce almaya çalışan Selim Edes, o dönemde bankanın Genel Müdürü olan Engin Civan'ın istediği 10 milyar lirayı Ocak-Şubat 1991 tarihleri arasında, nakit olarak 4 seferde evine götürerek verdi.

• Selim Edes'in, Civan'a verdiği bu 10 milyar lirayı çeşitli zamanlarda 'Borç', 'Haraç' ve 'Komisyon' olarak nitelendirdiği belirtilen gerekçeli kararda, bu tip olaylarda rüşvetin genelde 'Komisyon' adı altında verildiği kaydedildi.

• Selim Edes'in, kendisini de suçlu duruma düşüreceğini bildiği için bu şekilde çelişkili beyanda bulunmasının normal olduğu ifade edilen kararda, ancak bu paranın 'borç' olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı belirtilerek, şöyle denildi: 'Zira, o tarihte 3.5 milyon dolar karşılığı verilen 10 milyar liranın, bugünkü fiyatlarla 147 milyar liraya tekabül ettiği görülüyor. Bir banka genel müdürünün bu kadar borç parayı alması ve bilahare ödemesi mümkün değildir. Ayrıca, nakit sıkıntısı çeken Edes'in bu kadar yüksek bir meblağı borç olarak vermesi de düşünülemez. Bir an için Edes'in borç olarak verdiği kabul edilse bile, bunun çek veya havale gibi ödeme vasıtaları yerine nakit olarak ödenmesini düşünmek ve kabul etmek mümkün değildir. Bir an için nakit olarak ödeneceği kabul edilse dahi, bu paranın şirket he-

saplarına intikal ettirilmemesi veya yazılı belge alınmamasının, haklı gösterilecek hiçbir nedeni yoktur.'

• Benzer yolsuzluk olaylarında da 'komisyon' adı altında alınan rüşvet miktarının yüzde 3 ile 5 oranında değiştiği ifade edilen kararda, nitekim bu olayda da rüşvet olarak verildiği kabul edilen 10 milyar liranın, Edes'in Emlak Bankası'ndan alacağının yüzde 4'ü civarında olduğu kaydedildi.

• Kararda, dosyadaki tüm belge ve kararlara, eklerine, sanık Sabit Edes'in tüm aşamalarda verdiği ve mahkeme tarafından da samimi görülen iddiası ile bu iddiayı doğrulayan Ergim Çakır, Mustafa Nida Ergenç ve Nuriye Uğur Kıhç'ın anlatımlarına göre, Selim Edes'in Ocak-Şubat 1991 tarihlerinde Emlak Bankası Genel Müdürü Engin Civan'a 10 milyar lira rüşvet verdiği, Civan'ın da bu parayı rüşvet olarak aldığı sonucuna varıldığı bildirildi.

• Emlak Bankası eski Genel Müdürü Engin Civan'm, bir iftira, tehdit ve şantajla karşı karşıya olduğu yolundaki savunmalarının da değerlendirildiği kararda, Civan'ın, "Yüksek tahsilini Amerika'da yapan ve Amerika'dan çağrılarak Emlak Bankası Genel Müdürlüğü'ne ve Yönetim Kurulu Başkanhğı'na atanan, yetenekli, o dönemde saygın bir yeri bulunan, başta dönemin Başbakanı ve ailesi, birçok devlet ve hükümet erkanı ile tanışan ve görüşen bir bürokrat" olduğu belirtildi.

• Emlak Bankası gibi bir kuruluşta yıllarca genel müdürlük yapmış ve bu görevinden ayrıldıktan sonra da Dünya Bankası gibi bir kuruluşta çalışmaya başlayan bir kişinin, bu olaylar karşısında her şeyden önce Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğunu bilmesi gerektiği ifade edilen gerekçeli kararda, daha sonra şöyle denildi: 'Civan'ın bir iftira, tehdit, şantaj gibi durumla karşılaşması halinde, suçsuz ise ve suçsuzluğuna inanıyorsa, her şeyden önce yetkili ve görevli mercilere müracaat etmesi gerektiği açık-

tır. Bu gereklilik tartışma kabul etmez. Civan'ın, bu gereklilik ve zorunluluğa uymamasının bir tek izahı vardır. O da, karşı tarafın iddialarının doğru olduğu ve yetkili mercilere müracaat etmesi halinde işlemiş olduğu suçun açığa çıkacağı korkusudur.

• İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin gerekçeli kararında, Edes'in avukatlarının, müvekkili için TCK'nın 215. maddesinin 2. fıkrasının uygulanarak rüşvet nedeniyle ceza verilemeyeceği ve paranın iadesine ilişkin istemleri de değerlendirilerek, şu görüşlere yer verildi: 'Bu maddenin uygulanması için, haksız isteğin yerine getirilmesinden önce durumun duyurulması gereklidir. Korkması veya diğer sebeplerden dolayı böyle hareket etmesi dikkate alınamaz. Esasen Edes, tüm aşamalarda Civan'a verdiği paranın rüşvet olduğunu açıkça bildirmemiş, ifadelerinin büyük bölümünde bu parayı borç verdiği yolunda ısrar etmiştir. Bu nedenle, Edes hakkında sözkonusu maddenin uygulanamayacağı sonucuna varılmıştır.'

• Civan'ın işlediği suçun "irtikap" kapsamında olduğu yolundaki savunmaların da değerlendirildiği belirtilen kararda, şöyle denildi: İrtikap suçunun oluşması için, memurun, memuriyet sıfatını veya görevini kötüye kullanmak suretiyle, bir kimseyi icbar ederek çıkar sağlaması gerekir. Olayda, Civan'ın, Edes'e karşı manevi bir cebir uygulamadığı, ayrıca istenilen parayı ödemediği takdirde, hissesine isabet eden parayı ödemeyeceğine dair herhangi bir beyanının bulunmadığı anlaşılmıştır. Edes, manevi bir icbara maruz kalmadan tamamen kendi arzu ve iradesiyle parayı Civan'a vermiştir. Keza, Edes'ten ikna suretiyle para alınmadığı, kandırıl madiği, bu yolda inandıramadığı ve Edes'in bir hatadan yararlanmadığı açıktır. Bu nedenle TCK'nm 209. maddesinin uygulanmasına gerek yoktur.'

• Yaralama olayının başlangıcının, Civan'dan parasını

tahsil edemeyen Sabit Selim Edes'in, Zeynep Özal ile annesi Semra Özal'dan yardım istemesine dayandığı belirtilerek, 'Zeynep Özal, durumu arkadaşı olan ve bu davanın yargılaması devam ederken öldürülen Nuriye Uğur Kılıç'a bildirmiştir. Uğur Kılıç da, o tarihlerde evli olduğu kocası Alaattin Çakıcı'ya iletmiş, yurtdışında bulunan Çakıcı da, paranın tahsili işini adamları olan Tevfik Nurullah Ağansoy ve Haluk Uçar'a havale etmiştir' denildi.

• Selim Edes'in olayın başından itibaren Civan'a karşı silahlı saldırıyı tasarladığı, bu konuda firari sanıklarla bir plan hazırladığı, bu planın üzerinde sebatla ve koşulsuz olarak karar verdiği konusunda dosyada hiçbir delil bulunamadığı, bu sanığın öncelikle anlaşma yollarıyla parasını geri almaya kalkıştığı vurgulanan kararda, daha sonra şöyle denildi: 'Esasen, Engin Civan'ın öldürülmesi ne Davut Yıldız'ın, ne Selim Edes'in ne de diğer azmettirenleri işine gelir. Tam tersine böyle bir sonuç işlerini çıkmaza sokar. Amaçlarının gerçekleşme şansını tamamen ortadan kaldırır.'

• Olayın oluş şekli ve dosyadaki mevcut kanıtlara göre, Davut Yıldız'ın Civan'ı öldürme kastıyla hareket etmediği belirtilen kararda, şu görüşlere de yer verildi: 'Davut Yıldız, Engin Civan'ı öldürmek isteseydi, bulundukları pozisyona ve mesafeye göre Civan'ın göğsüne veya kafasına çok rahatlıkla ateş etmesi mümkün ve kolaydı. Bu bölgeleri hedef seçmemesi, sırta isabet eden merminin de, açıklandığı gibi Civan'ın tabancaya eliyle vurması sonucu tabancanın kısmen yön değiştirmesiyle meydana gelmiştir. Yıldız, 5 el ateş ettikten sonra tabancasında başka mermilerin de bulunmasına rağmen, herhangi bir mani hal olmadığı halde, geriye kalan mermileri ateşlememiş ve kaçmaya başlamıştır.'

• İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararında, tutuksuz yargılanan Dündar Ali Kılıç ile ilgili şu kanaate varıldığı ifade edildi: 'Dündar Ali Kıhç'ın yaralama olayından haberi

olmadığı, taraflar arasında bir olayın olma ihtimalini sezerek, bunu önlemeye çalıştığı, hadiseye Semra Özal'ın telefon etmesi üzerine karıştığı ve tarafları iyi niyetle uzlaştırmaktan başka bir amacının bulunmadığı yolundaki savunması karşısında cezalandırılması için yeterli hiçbir delil elde edilememiştir.'

• Gerekçeli kararda, olay sırasında ruhsatlı silahı ile havaya ve Davut Yıldız'a ateş eden Engin Civan'ın dayısı emekli başkomiser Faruk Savaş Karakaya'nın da, yasal savunma durumunda olduğu için cezalandırılmasına gerek olmadığı belirtildi.

• Hakim üye Yüksel Kartal'ın bazı konularda muhalefetine rağmen 'oy çokluğu' ile alınan karara göre, tutuklu sanık Emlak Bankası eski Genel Müdürü İbrahim Engin Civan, 'Rüşvet almak' suçundan 7 yıl 6 ay ağır hapis ve 62 milyar 5Û0 milyon lira ağır para cezasına çarptırıldı. Ömür boyu memuriyetten men edilen Civan, verilen bu para cezasını birer ay ara ile 20 eşit taksitte ödeyebilecek.

• Davanın diğer tutuklu sanığı Sabit Selim Edes ise 'Engin Civan'a karşı etkili eylem suçuna azmettirmek' suçundan 1 yıl 8 ay hapis ve 'Haklı bir hususun temini için Engin Civan'a 10 milyar lira rüşvet vermek' suçundan da 111 milyar 111 milyon 111 bin 111 lira ağır para cezasına çarptırıldı. Tutuklu kaldığı süre ve tayin edilen ceza miktarı dikkate alınan Edes, tahliye edildi. Ömür boyu memuriyetten men edilen Selim Edes, aldığı para cezasını birer ay ara ile 20 eşit taksitte ödeyecek.

• Davut Yıldız da, 'Ruhsatsız silah taşımak', 'Vahdettin Art adlı vatandaşı kasten yaralamak' ve 'Engin Civan'a silahlı saldırı' suçundan, toplam 7 yıl 3 ay ağır hapis ve 546 bin lira ağır para cezasına çarptırıldı.

• Dündar Ali Kılıç'm, üzerine atılı suçu işlediğine dair cezalandırılmasına yeterli kesin ve inandırıcı deliller elde edi-

lemediği için beraatı yönünde karar alan mahkeme heyeti, Faruk Savaş Karakaya'nın da cezalandırılmasına gerek görmedi.

• Mahkeme, Alaattin Çakıcı, Tevfik Nurullah Ağansoy, İsmail Haluk Uçar ve Ayhan Kamış'ın dosyalarının da, yakalanamamış ve sorgularının yapılamamış olmasını gözönüne alarak ayrılmasına ve gıyabi tutukluluk hallerinin devamına karar verdi."

*** *

Mahkemenin gerekçeli kararı polisiye öykü gibi sürükleyici, öyle değil mi?

Özetlersek; Selim Edes, Emlak Bankası Genel Müdürlüğü döneminde rüşvet veriyor, ancak işini halledemiyor. Aile dostu Zeynep Özal'ın arkadaşı Uğur Çakıcı (Kılıç) aracılığıyla paranın tahsilatı Alaattin Çakıcı'ya bırakılıyor. Çakıcı'nın emriyle Davut Yıldız Engin Civan'ı vuruyor.

Türkiye'nin sekizinci cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın oğlunun, kızının, yakın arkadaşlarının adının karıştığı bürokratlarla mafya şeflerinin birlikte anıldığı bu skandal Türkiye'de kritik bir dönemeç oldu. Çünkü politikacı-mafya-bürokrat şeytan üçgeninde biriken iltihap iş dünyasına sıçradı.

Tanınmış işadamlarının mafyanın kurbanı veya ortağı oldukları iddiaları gazetelerde sıradan haber olarak çıkmaya başladı.

1994 krizi yüzünden devlet iflas etti, ekonomik kaynaklar ve rant özel kesimin eline geçti. O tarihe kadar işlerinin büyük bölümünü devlet bürokratları ve politikacılar ile halleden mafya artık özel sektör patronlarını hedef almaya cüret etti. Suç dünyasını cesaretlendiren en önemli gelişme Civangate skandalında tüm sanıkların ne kadar ucuz kurtulduklarının gözlenmesi oldu.

Hürriyet gazetesi muhabirleri 29 Nisan 1997 tarihinde bir hesap yaptılar.

Mahkemeden birkaç hafta sonra "ABD'deki kızımın mezuniyet törenine gidiyorum" diyerek ortadan kaybolan Selim Edes'in verildiği tarihteki kurlara göre 2 milyon 463 bin 414 doları bulan rekor cezası, bir yılda 748 bin 148 dolara düştü. 3 Nisan 1996'da cezaevinden çıktıktan sonra yurtdışına kaçan Engin Civan'ın o günün kurundan döviz olarak 792 bin dolar tutan cezası ise yine aynı bir yılda 414 bin dolara indi.

Dolar bu hızla artmayı sürdürürse 5 yıl sonra Emlakbank Skandalı'nın yurtdışındaki iki firari kahramanından Selim Edes 100 bin dolar, Engin Civan ise 50 bin dolar borçlu olacaklar.

Cezalara faiz işletilemediğinden, iki sanığın Türkiye'ye dönmemeleri onlar için daha kârlı. 10 yıl daha kaçmayı sürdürürlerse, ödeyecekleri para cezası döviz olarak sadece birer öğle yemeği parası olacak.

Devletin aymazlıktan affettiği alacağı mafya çetelerini harekete geçirmeye yetti. Susurluk kazasını araştırırken, Ankara'da gündeme gelen önemli bir iddiayı kaleme aldım.

Anlatılanlara göre, Susurluk ilişkilerinde özel bir yeri olan Tarık Ümit 1993 yaz aylarında özel bir ekip kurarak günlerce Engin Civan'ı takip etti.

Bu ekip fırsatını bulsa Civan'ı kaçıracak ve 2 milyon dolar tahsil edecekti. Yani Civan'ın peşine Edes'in tuttuğu Alaattin Çakıcı'dan önce Susurluk Çetesi düştü.

Ancak çete, Engin Civan'ın Ataköy'deki evinin önünde günlerce nöbet tutmasına karşın harekete geçemedi. Tarık Ümit, Civan'ın Hakkı Yaman Namlı ile yemek yediğini görünce operasyondan vazgeçti, kurduğu özel ekibi dağıttı.

Bu iddiayı *Hürriyet* gazetesindeki köşeme aktardığım gün

alışılmadık bir yoldan mesaj aldım. Engin Civan sahte elektronik posta adresi kullanarak Internet üstünden yolladığı mesajda bakın ne diyordu:

"Subject: Yazdıklarının

Date: Fri, 28 Feb 1997 16:37:30 -0800 (PST)

From: " Hüseyin Yildirim" <kecioren@hotmail.com>

To: eberber@hurriyet.com.tr.

Enis,

İki günden beri dedikodulara dayalı hakkımda yazdıklarının kimseye faydası yok. Hele sana hiç faydası yok. Ayrıca senin gibi alnı açık bir insanın 'tüydü, yedi' vb. gibi argo laflarla köşe yazısı yazmasını sana hiç yakıştıramadım. Orası *Hürriyet* gazetesinin ekonomi köşesi. Bu tür lisan üzerinde iyi durmuyor.

Aklıma son bir ihtimal daha geliyor. Daha önce yazdıkların nedeniyle hukukî girişimde bulunmamdan dolayı misilleme yapıyorsan (Zorunlu açıklama: Engin Civan hakkımda tek bir dava açmış değildir. Ya yalan söylüyor veya karıştırıyor. E.B.) durum daha vahim.

Ne olduğu belli olmayan bir rüşvet uydurması ile bana naylon bir adalet uygulanmıştır. Bunun sonucu rüşvet suçu uydurulmuştur. (İşin garibi esas rüşveti Selim Edes'ten alan hakimin kendisi.) Yani bir meslekî ahlaksızlık. Ben kabul etmiyorum. Diyelim ki doğru. Sen bir gazetecisin. Bana misilleme yapacağım diyerek köşeni benim aleyhimde dedikodusal yazılarla dolduruyorsan çok daha büyük bir meslekî ahlaksızlık yapmış olmuyor musun. Çünkü o köşe sana ait değil, o köşeyi okuyan kamuoyuna aittir. Bu şıkkı senin gibi namuslu küçük memur çocuğu gazetecinin yapacağını düşünmek bile istemiyorum.

Ama dikkat. Bu tür yaklaşımların tuzağına düşme. Emin ol sen de sonunda 'Çölüaşmaz' olursun valla. Bu tür haksız yayınlar sonunda kin ve nefret tohumları ekmekten ve su-

lamaktan başka bir işe yaramıyor. Bundan da gelecek nesiller zarar görüyor. Günlük koşuşmadan bir adım geri durup şöyle üç yıllık bir değerlendirme yap; TV yıldızı S. Güngör'ün asparagaslarını yaptığınız haberler. Duruşmalar sırasında attığınız manşetler. İçerde iken yazdığınız yazılar (Bakınız Yıldırım Çavlı). Çıktığım gün attığınız manşetler unutuldu sanmayınız. Bu haksızca ekilen tohumların kimseye faydası olmayacak. Hele sana hiç."

First Merchant Bank'ın "ortakları"

Tarık Ümit ile Engin Civan arasında ne tür bağ olabilirdi?

Tarık Ümit, Dündar Kılıç'ın kulübünde işletmecilik yaptı, 1986'da kurşunlandı. İlk MİT raporunun hazırlanışında kaynak olarak hizmet etti. Daha sonraki yıllarda uyuşturucu kaçakçılığı konusunda MİT'e muhbirlik yaptı.

2 Mart 1995 tarihinde özel timci polisler tarafından kaçırıldığı ve Abdullah Çatlı tarafından sorgulandığı iddia edilen Tarık Ümit kamuya açık yaşamında Türkiye'de üç, yabancı ülkelerde iki şirket sahibiydi.

Türkiye'deki şirketleri, Umtaş İnşaat, Gentaş İnşaat ve S.T.C Pazarlama olarak gözüküyor. Ayrıca Panama'da Norbank adlı özel bir banka ile KKTC'deki First Merchant Bank'a ortaktı.

10 Aralık 1993 tarihinde 500 bin dolar sermaye ile kurulan First Merchant Bank'ın KKTC Maliye Bakanlığı'na kayıtlı ortaklarının listesi şöyle:

Nur Inuğur, Standard Finance Ltd. (İrlanda), Tarık Ümit, Türkan Namlı, Ömür Özçelik, Şirin Berk, Ahmet Cemal Namlı, Gül Şeyma Seçer, Valerie Koubarev (Rus)...

Bankanın ortakları arasında gözüken Rus vatandaşı Koubarev'in Moskova'da verdiği adres sahte çıktı, lrlanda'daki Standard Finance Ltd. şirketi de avukatlar tarafından yöneti-

liyor, sermaye sahipleri gizli tutuluyor. 20 Kasım 1995 tarihinde sermayesi 3 milyon dolara çıkartılan First Merchant Bank'ın Yönetim Kurulu'ndaki isimler de ilginç: Doktor Hakkı Yaman Namlı, Ahmet Cemal Namlı ve Cenk Ermiya...

Doktor Hakkı Yaman Namlı...

Bu isim ilk kez Engin Civan skandali sırasında Arena programında Uğur Dündar tarafından ortaya atıldı. Uğur Dündar, Civan ve Hakkı Yaman Namlı'nın Moneytron Borsa şirketinde birlikte çalıştıklarını kamuoyu gündemine getirdi. Engin Civan'ın gizli patron olduğu Moneytron'da Hakkı Yaman Namlı yine perde arkasında yönetici konumundaydı.

Demek ki Engin Civan ve Susurluk skandallarını bağlayan yolda ilk ortak isim Doktor Hakkı Yaman Namlı.

First Merchant Bank TBMM Susurluk Komisyonu'nda sıkça geçti. Bu esrarengiz bankanın adı ilk kez Tarık Ümit'in kaçırılmasını araştıran Astsubay Ahmet Altıntaş tarafından anıldı. Altıntaş Komisyon'a duyumunu aktardı:

"Orta Asya'daki 4.5 milyon dolarlık uyuşturucu parası Kazakistan üzerinden Tarık Ümit'in bankasına gelmiş, orada aklanmış, bu noktada sorun çıkmış..."

Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi eski Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı ise 4 Şubat 1997 tarihli Komisyon ifadesinde banka ile daha sonra mahkemelik olduğu MİT Kontr Terör Daire Başkanı Mehmet Eymür arasında irtibat kurdu:

"... Hakkı Yaman Namlı, Tarık Ümit, Kıbrıs'taki banka olayı var. Tam sırrını çözemiyorum, ama o bankaya (Mehmet) Eymür'ün de değişik bir isimle ortak olması lazım. Birtakım özel işlerde de kullanmak üzere, bu bankaya da ortaklığı olması lazım, istihbaratım, bir duyumum var. Yine Hakkı Yaman Namlı bu olaylarla ilgili epey bilgi sahibi ol-

ması lazım zannediyorum. Hatta Hakkı Yaman Namlı, bu Tarık Ümit olayı ve sonrasında işte Mehmet Eymür'ün düşüncelerine hizmet etmiyor, onların yanında hareket etmiyordu..."

Hanefi Avcı'nın ifadesinden Mehmet Eymür'ün Doktor Hakkı Yaman Namlı'yı tanıdığı sonucu ortaya çıkıyor. Hanefi Avcı'ya göre Hakkı Yaman Namlı, Tarık Ümit kaçırılmadan bir hafta kadar önce aynı yemek masasını paylaşıyor. Mehmet Eymür ise kaçırılan Tarık Ümit'i kurtarmaya çalışırken dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ı telefonla aramak ihtiyacını hissediyor. Eymür'e göre Ağar sadece "Bakarız" diyor, ama Tarık Ümit'ten başka haber alınamıyor.

Susurluk skandali patlak verdikten sonra fısıltı gazetesinde Tarık Ümit'i Abdullah Çatlı'nın Yalova'da bir çiftlikte sorguladığı konuşuldu ancak kanıtlamak mümkün olmadı.

Ne var ki Tarık Ümit ile Abdullah Çatlı isimleri First Merchant Bank'ın bir çeki yüzünden birlikte anıldı. Haberi yine Arena muhabirleri çıkardı.

Olay First Merchant Bank'ın Lefkoşa'daki merkezine 7 Ocak 1997 tarihli bir çekin fakslanmasıyla başladı. Aynı faksa ertesi gün, Baysa adlı bir şirketin yetkilisi olarak görünen Mehmet Özbay'ın (Abdullah Çatlı'nın kullandığı isim) kartviziti gönderildi. Fakstan bir süre sonra bankayı arayan Murat Sükan adlı kişi, çekin paraya dönüştürülmesini istedi. Banka yetkilileri, çekin düzenlendiği MİBA adlı şirketin bankada hesahının bulunmadığını belirterek, çekin orijinali ve şirketle ilgili evrakın postalanmasını talep etti. Bu sırada, Murat Sükan adlı kişi İstanbul'da çek ve diğer evrakla tutuklanınca devreye Interpol girdi.

Türk Interpolü olayı aydınlatabilmek için KKTC polisinden yardım istedi. First Merchant Bank, çek ve kartvizit

faksını polise teslim etti. Elinizdeki kitap yazılırken bu olayla ilgili dava sürüyordu.

TBMM Susurluk Komisyonu üyesi CHP'li Fikri Sağlar Mayıs ayı sonunda Komisyon dosyasına giren çok önemli bir belgeyi kamuoyuna açıkladı. İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Teoman Ünüsan imzasını taşıyan bu belgede First Merchant Bank ortakları arasında Suudi Arabistan Prensi Faysal'ın Özel Kalem Müdürü'nün de ismi sayıldı. Sağlar haklı olarak bu belgeyi Türk istihbarat örgütleri ile Suudi sermayesi arasında bir ortaklık saydı, MİT-CİA ilişkisini ortaya koyduğunu anlattı.

Komisyon'a sunulan İçişleri Bakanlığı belgesinde şu bilgiler vardı:

"MİT'ten alınan konu ile ilgili yazıda; Tarık ÜMİT'in sadece söz konusu bankanın 1500 adet hisse ile ortaklarından olduğu, aynı zamanda bankanın yönetim kurulunda bulunduğu ifade edilmiş ve bankanın Kazakistan, Türkmenistan ve Tacikistan ülkeleri ile irtibatlı ve Belçika'da yaşayan ve aynı bankanın yönetim kurulu üyelerinden Suudi Arabistan Prensi Faysal'ın Özel Kalem Müdürü Kayzer Mahmood Butt tarafından tanzim edilen hamiline yazılı şüpheli senetlerden bahsedilmiş, aynı zamanda söz konusu senetlerin kullanımı ile ilgili olarak Belçika, Hollanda ve Moskova bağlantıları ile ilgili teyid edilmemiş bilgi verildiği..."

İlginçtir Mahmood (Mahmut) Butt ismi KKTC Maliye Bakanlığı'ndaki First Merchant Bank ortaklar listesinde gözükmüyor. Ama bilginin kaynağı MİT ve Banka yönetiminde bulunan Tarık Ümit MİT muhbiri. Dolayısıyla bilginin sağlam olduğunu kabul etmek zorundayız.

Üstelik MİT yazısında Mahmood Butt tarafından tanzim edilen hamiline hisse senetleri ile bankada kara para operasyonu düzenlendiği iddiası üstü kapalı olarak yer alıyor.

Butt'un Banka'nın Türkmenistan, Kazakistan, Tacikistan gibi ülkelerle ilişkilerinden sorumlu tutulması da dikkat çekici. Çünkü bu ülkeler uyuşturucu kaçakçılığının yeni güzergâhı olarak tanınıyor.

Zaten Batılı ülkeler ve özellikle ABD, son yıllarda Faysal Ailesi'nin karanlık mali işlerini aydınlatmaya çalışıyor. Biliyorsunuz, Kral Faysal'ın oğlu Muhammed Bin Faysal Türkiye'de de faaliyet gösteren Faysal Finans isimli Islami Banka zincirinin kurucusu ve ortağı.

Faysal Finans, Türkiye'de 16 Aralık 1983 tarihinde faaliyete geçti. Kurucu ortakları arasında kapatılan MSP'nin iki milletvekili Salih Özcan ile Tevfik Paksu da vardı.

1970'li yıllarda Kral Faysal'ın CIA kontrolündeki gizli istihbarat örgütü Kemal Adham tarafından yönetiliyordu. Kral'ın ktzkardeşi İffetle evli olan Adham, İstanbul'da büyüdüğü için "Türk" diye anılırdı. Kemal Adham, 1973 yılında Türkiye'nin son yıllarda çok iyi tanıdığı bir isimle ortaklık kurdu: Roger Tamraz. ABD'de yayımlanan *American Spectator* dergisinin Mayıs 1997 tarihli sayısında yer alan makaleye göre Adham ve Tamraz, First Arabian Corporation isimli yatırım bankasını kurdular.

Roger Tamraz: Bir işbitirici

Bu noktada bir parantez açarak Roger Tamraz'm 1995 sonbaharında Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Konutu'na davetine kadar geçen süredeki icraatını anlatmak gerekiyor.

1940'ta Kahire'de doğan Roger Tamraz Harward mezunu. Lübnan tarafından lnterpol bülteniyle aranıyor. Suçu sahibi olduğu ülkenin ikinci bankasının batışı sırasında 200 milyon dolarla birlikte ortadan kaybolmak... Tam bir salon adamı olarak yetişen Tamraz'ın şansı 1974 tarihli petrol şokuyla döndü. Zengin Araplarla ilişkisi sayesinde milyonlar-

ca petro-doları Avrupa ve ABD'de yatırıma yöneltti. Bu arada ortak olduğu iki isim, Ghaith Pharaon ve Halid Bin Mahfuz yıllar sonra başına iş aştı. Bu isimler 1991 yılında batan BCC1 Bankası'nın da ortaklan arasındaydı.

Roger Tamraz'ın ortaklan 1972 yılında kurulan ve uyuşturucu baronlarını, gizli servisleri, terör örgütlerini finanse eden BCCI'nın batışı için New York Savcılığı'na ifade verdiler.

Roger Tamraz'ın Türkiye ilgisi *Wall Street Journal* gazetesinin haberine göre 1995 yaz aylarında arttı. Tamraz, 2 Flaziran 1995 tarihinde ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nin Orta Asya ve Hazar Denizi politikasından sorumlu uzmanı Bayan Shelia Heslin'le görüştü. Tamraz, Azerbaycan ve Ermenistan üzerinden geçerek Ceyhan'a ulaşacak petrol boru hattının kuruluşu amacıyla ABD yönetiminden destek istedi. Şheila Heslin, Tamraz'ın istediği desteği esirgemekle kalmadı, Lübnan asıllı işadamının Beyaz Saray'a girmesini bile sakıncalı bulduğunu bir tavsiye notuyla Başkan'a bildirdi.

Oysa Tamraz aynı günlerde yaklaşan Başkanlık seçimleri için Bill Clinton'un kampanyasına yüklü bağışlar yapıyordu. O yüzden Sheila Heslin Tamraz'ı geri çevirince ciddi baskıyla karşılaştı. Demokrat Parti'nin seçim kampanyası yöneticisi Donald Fowler, Sheila Heslin'i arayarak fikrini değiştirme-.si için iknaya çalıştı, Tamraz'ın CIA'deki dosyasını yolladı. Bu dosyada Tamraz'ın 1980 öncesinden itibaren CIA'ye yardımı dokunan bir isim olduğu bilgisi yer alıyordu.

ABD'de umduğu ilgiyi bulamayan Roger Tamraz, 1995 Eylül ayında dönemin Başbakanı Tansu Çiller'le görüştü. Demokrat Parti'ye 177 bin dolar yardım yapan Tamraz'la ilgili skandal patlak verince ABD'li gazetecilerin aklına, "Acaba Tamraz-Çiller görüşmesine Clinton mu aracı oldu?" sorusu takıldı.

Los Angeles Times muhabiri 8 Nisan 1996 tarihinde bu soruyu Tamraz'a yöneltti. Tamraz, Çiller'le görüşmek ama-

cıyla Clinton'un adını kullanmasına gerek kalmadığını söyledi, "Çiller'e ulaşmam sorun olmadı" dedi. Tamraz'ı Çiller'e götüren aracının ismi ancak 22 Mayıs 1996 günü kesinlik kazandı.

Tamraz'ı Çiller'e kendisinin gönderdiğini kabul eden MHP'nin merhum Başbuğu Alpaslan Türkeş Hürriyet'ten Sedat Ergin'e şunları anlattı:

"Roger Tamraz'ın teklifi bence çok cazipti. Bakü-Ceyhan Boru Hattı kısa zamanda tamamlanacak ve Türkiye'de 20 bin kişiye iş sahası yaratılacaktı. Gelen heyetin arasında ABD Dışişleri Bakanı'nın oğlu Thomas Christhoper de vardı. Daha doğrusu ABD Başkanı Bili Clinton bu projenin arkasmdaydı. Çiller'in ilgilenmesine karşılık o dönemdeki danışmanı Emre Gönensay olumsuz karşılık verdi."

Roger Tamraz'm Türkiye'deki iş ilişkileri aslında 1992 yılında başladı. Hürriyet'ten Vahap Munyar'ın haberine göre Davos toplantısında Lapis Holding yöneticileri ile tanışan Tamraz, ortak çalışma önerdi. Türkmenistan'daki petrol sahalarını işletmek amacıyla kurulan Lapis Oil şirketinden hisse aldı.

Ama zaman içinde Lapis'e ve Türkmenistan'a karşı taahhütlerini yerine getirmedi, 7 milyon dolar tutarında zarara yol açtı.

1994 ekonomik krizi Lapis Holding'i ve bankası TYT Bank'ı iflasa sürükledi. Ahmet Özal'ın sahibi olduğu Kanal 6 Televizyonu'nun da ortakları arasında bulunduğu bankanın kapatılmasından birkaç gün önce devreye giren Roger Tamraz bu kuruluşu devralmak isledi. Ancak bu girişimi sonuç vermedi.

Tamraz'm Türkiye'deki aracı olarak kullandığı isimler arasında Erol User'in özel yeri vardı. Genç işadamı kamuoyunda tartışmalı çevre ödülleri ve Fenerbahçe Spor Kulübü Sözcülüğü ile tanındı. Ama daha ilk transferde imzasını

taşıyan çekte sorun çıkınca Fenerbahçe yönetiminden uzaklaştırıldı.

1994 ekonomik krizi sırasında Ahmet Özal'la yakınlaşan Erol User, 1994 Eylül ayında Kanal 6'nın yönetimini emaneten devraldı. Kanal 6 borçlarını ödemek üzere User Dış Ticaret'ten çek kesti. Kanal çalışanlarına dağıtılan Ahmet Özal imzalı sirkülerde, "Her konuda Ahmet Özal ve Erol User imzasıyla iş yapılacaktır" denildi. Engin Civan skandali sırasında 1995 Ekim ayında mali şubede iki saat süreyle ifadesi alındı.

Erol User son dört yılda iki kez mali sorunlar nedeniyle mahkemelik oldu.

1993 yılı Temmuz ayında Fransız sermayeli finans şirketi Strateji Erol User hakkında dava açtı... Gerekçesi çok ilginçti. Fransız şirketin avukatı Cüneyd Gürcan, "Erol User'in Chemical Bank'taki hesabına yanlışlıkla 5 milyon dolar transfer ettik, geri istiyoruz" diyor. Erol User, "Benim böyle borcum yok" diye kestirip atıyor.

5 Mart 1997 tarihinde *Hürriyetle* çıkan haberde geçen iddia ise çok daha ciddi. Polonyalı Nicolas Christophe Tomaszewski İngiltere'de bankadan kredi almak isterken teminat amacıyla Türkiye'de Yapı Kredi Bankası'nda 500 bin Kuveyt Dinarı tutarında hesabı bulunduğunu gösteren bir belge sundu.

Ancak bu belge sahte çıkınca, "Erol User'den aldım" dedi. Açılan mahkemede User bir süre tutuklu yargılandı.

Engin Civan'dan başladık, Ahmet Özal'dan çıktık. Araya KKTC'de bir banka, Suudi Kraliyet Ailesi, CIA, BCCI, ABD Başkanlık skandali ve MİT sıkıştı...

Susurluk'u hâlâ yerli mesele ve devlet sırrı sayanlar bir daha düşünsün.

Tefeci-borsacı cinayetleri ve Erol Evcil

İş dünyası faili meçhul cinayetlerle 1995 yılında tanıştı. Finans dünyasında "tefeci" olarak tanınan Nesim Malki ile 1995 Aralık seçimleri için DYP adayı olan Borsacı Yener Kaya peşpeşe cinayetlere kurban gittiler. Bu cinayetlerin failleri hâlâ bulunmadı.

Nesim Malki veya piyasa lakabıyla "Niso" Sultanhamam iplik piyasasını kontrol eden isimdi. Üreticilerden peşin parayla topladığı ipliği piyasaya uygun vadelerle satar, büyük paralarla oynardı. Piyasadan alacağı hiçbir zaman 100 milyon doların altına düşmezdi.

Türkiye'de banka sahibi olmayı düşleyen Nesim Malki, Bank Indosuez'in satılacağını duyunca heveslendi. Ancak banka alışverişlerine izin veren Hazine Müsteşarlığı, Malki'nin banka sahibi olmasını uygun bulmadı.

Hazine'nin kararında *Sabah* gazetesinde yayımlanan manşet haberin de etkisi oldu. Trabzonspor eski Başkanı Kadri Şener'in tefeci faizi nedeniyle battığı haberini manşete çeken *Sabah* gazetesi Nesim Malki'yi üstü kapalı biçimde suçladı. İşin ilginci birkaç gün sonra *Sabah* gazetesi de Nesim Malki ile aynı bankaya talip oldu. Ancak kamuoyu tepkileri üstüne vazgeçti. Banka, inşaat ve turizm yatırımları ile büyüyen Ceylan Grubu'na satıldı.

Malki'nin ölümünden sonra Bursalı genç bir işadamı kamuoyu gündemine geldi. 2 Mayıs 1967 tarihinde Mudanya'nın Çepni köyünde doğan Erol Evcil Eşrefoğlu Türkiye'nin yeni Zeytin Kralı olarak tanıtıldı. Ama uzun yıllar asker kaçağı diye aranan ve bu yüzden Kuzey Deniz Saha Komutanlığı'nda tutuklu olarak yargılanan Erol Evcil'i büyüten iş sahasının iplik ticareti olduğu ortadaydı. Basındaki ilk demecini verdiği *Hürriyet* gazetesi yazarı Gülçin Telci'ye göre,

Erol Evcil'in en büyük merakı özel uçağıyla yolculuktu...

25 Mayıs 1997 tarihli *Ekonomist* dergisinde Meliha Okur'un sorularını yanıtlayan 30 yaşındaki Erol Evcil ticaret yaşamına daha 15'inde ihracatçılara yemiş satarak başladığını anlattı. 1985 yılında, üniversite ikinci sınıfta muhasebe bürosu açan Erol Evcil Anadolu Sigorta Acentalığı'nı aldı. 1986'da Eşrefoğlu Aracılık Hizmetleri'ni kurdu. 1988 yılında çift katlı otobüs üretmeye başladı.

Hemen hemen aynı yaşlarda olan Mustafa Çağlarla tanışması yaşam rotasını değiştirdi. 1994 yılında Cavit Çağlar'ın ipliklerini satmaya girişti. Nesim Malki o yıl Cavit Çağlar'dan ayrılıp rakibi Ali Osman Sönmez'in ipliğini satmaya yöneldi. Erol Evcil, Ekonomistin "Nesim Malki ile ortak mıydınız?" sorusuna şu yanıtı verdi:

"Hayır Niso ile ortak değildim, ama iplik işinde ortak hareket ediyorduk. Piyasanın en büyüğüydük. İplik piyasasının yüzde 85'ini biz kontrol ediyorduk. Rekabetin bize yarar değil zarar getireceğini bildiğimiz için güçbirliği yaptık o kadar. Yoksa para kazanamayacaktık."

Erol Evcil çevresi geniş bir işadamı. Ekonomistin sorularını yanıtlarken 1994 yılında Bursa'daki polis gecesinde Mehmet Ağarla tanıştığını söyledi, "Arkadaşlığımız sürdü. Benim için bir ağabey, kıymetli bir dosttur" dedi. Evcil, Engin Civan olayından sonra yurtdışında yaşayan Alaaddin Çakıcı ile ilişkisini de saklamadı:

"Beş-altı yıl önceydi sanırım; kardeşi Gencay Çakıcı ile tanıştım. Bir arkadaşımın çok yakın arkaclaşıymış, o vesile oldu. Sonra Alaattin Çakıcı'yı tanıdım..."

Erol Evcil bankacılık sisteminden yüklü miktarda kredi kullanan bir işadamı. Kendi ifadesine göre, Türk Ticaret Bankası'ndan 12.5 milyon dolar, İş Bankası'ndan 104 milyon dolar kredi kullandı. Ayrıca Egebank, Demirbank ve

Interbank'a toplam 88 milyon dolar borcu var.

Yani Erol Evcil'in bankacılık sistemi riski 200 milyon dolar. Ama Evcil sadece zeytin işleme tesisine 126 milyon dolar yatırım yaptığını, mal varlığının borçlarını rahatça karşılayacağını söylüyor.

Erol Evcil'in İş Bankası'ndan kullandığı kredi bünyede rahatsızlık yarattı. Bankanın Bursa Şube Müdürü res'en emekli edildi. Genel Müdür Yardımcısı Berhan Civelekoğlu, Bursa'da bir otele yerleşerek Evcil'in kredisini takibe başladı. İş Bankası Genel Müdürü Korukçu, 5 Mayıs 1997 günü Ulusal Basın Ajansı'na şunları söyledi:

"Erol Evcil, bankamızın Bursa Şubesi'nin müşterisidir. Evcil'in bankamızdan kredi aldığı doğrudur. Riskimiz gereğinden fazladır. Ancak, alınan krediler için yeterli teminat vardır. Hiçkimse tedirginliğe kapılmasın. Kredi kontrolümüz altındadır"

İş Bankası 1 Ağustos 1997 tarihinde düzenlediği gece yarısı operasyonu ile Evcil'in zeytin işleme tesislerine el koydu. Banka tesisi işleterek alacağını tahsil edeceğini açıkladı. Evcil, "Fabrikayı borcumu 3 yıl içinde bitirdikten sonra sembolik bir fiyatla bana geri verecekler" dedi.

Ancak Erol Evcille ilgili spekülasyonlar, kullandığı banka kredilerinden dolayı değil, Türk Ticaret Bankası'nı (Türkbank) satın alma girişimi nedeniyle çıktı. *Ekonomist* dergisine 1995 yılındaki Türkbank'ın o tarihteki yönetiminden bankayı alması için teklif geldiğini anlatan Erol Evcil diğer talipleri saymayı ihmal etmedi:

"Ama ilgilenen o kadar çok grup vardı ki.. Yaşar Holding, Korkmaz Yiğit, Türk Petrol, Alarko Holding, Ali Balkaner ve hatırlayamadığım pek çok grup. Bankanın satılacağı söylendi, ama iş resmiyete dökülmedi."

Erol Evcil, *Ekonomist* dergisine Türkbank'la ilgili bu kadar konuştu, "Herkesin konuşmasını ve eteğindeki taşı dökmesini bekliyorum. Zamanı gelince konuşacağım" demekle yetindi.

Türkbank satışıyla ilgili ilk iddia Susurluk Komisyonu'na ifade veren Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi eski Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı tarafından 4 Şubat 1997 tarihinde gündeme getirildi:

"HANEFİ AVCİ- ... Hatta bir olay var; Bursalı bir işadamı Erol Evcil, bu adam geçmişte Alaattin'i (Çakıcı) birkaç defa kiralamış, birkaç eylemde kullanmış, en son banka açmak istiyor. Banka açmasına mani olan birtakım etkili insanlar var devlet yönetiminde. Bunlar 2 milyon doları Çakıcı'ya vermeye söz veriyor.

BAŞKAN- Onu da şey yaparsak... Biz de tabii Erol Evcil ile ilgili bir şey var da... Etkili kişiler kim devlet yönetiminde.?

HANEFt AVCİ- Adil Ongen, bir tanesini hatırlıyorum ben.

BAŞKAN- Necidir?

HANEFÎ AVCI- Bu adam bankacı, hatta zannediyorum devlet üst yönetiminde özellikle Çillerler'e çok yakın bir insan, onlarla açık irtibatı olan... Bu adam, banka açma yetkisi var, imkânı var diye Çakıcı tarafından tehdit ediliyor... Erol Evcil 2 milyon dolar Çakıcı'ya verecek. Çakıcı bu şahısları tehdit ediyor, diyor ki öldürür, asar, keserim... Bu adama banka açma vereceksiniz..."

Kim bu Adil Ongen?

Hanefi Avcı'nın sözlerini 6 Mart 1997 günlü *Hürriyet'le* yer alan köşeme aktardım. İki gün sonra Gülçin Telci daha geniş kapsamlı bir haber yaptı.

Ve 12 Mart 1997 günü, Adil Ongen Alaattin Çakıcı'nın talimatıyla silahlı saldırıya uğradı. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanı Tuncay Artun'un danışmanı ve Loby

Halkla İlişkiler Şirketi kurucusu Adil Ongen 12 Mart günü saat 12.00 sıralarında Balmumcu, Yener Sokak'ta İş Bankası Blokları'nda kalan bir tanıdığını ziyarete gitti.

Ongen bir süre sonra dışarı çıkıp otoparkta bulunan 34 KNK 90 plakalı Mercedes'ine bindiği sırada ortaya çıkan kimlikleri belirsiz iki kişi otomobili çapraz ateşe tuttular. Zırhlı Mercedes'in arka camı tuzla buz olurken, koltuğa yatan Ongen, yara almadan kurtuldu.

Otomobilden inerek silahını çekip saldırganlara ateş açan koruması, emekli polis Hüseyin Yolcu ise kalbinin yanına ve bacağına isabet eden kurşunlarla yaralandı. Saldırganlar hızla olay yerinden kaçtılar.

Yolcu çevreden yardıma gelenler tarafından hemen Şişli Etfal Hastanesi'ne kaldırıldı. Ongen ise Asayiş Şubesi'ne götürüldü.

Saldırıyı yaralanmadan atlatan Adil Ongen, 1980'li yılların başında Yapı Kredi Bankası'nın Karaköy Şube Müdürüydü. Daha sonra bu görevden ayrılarak işadamı Mehmet Üstünkaya ile çalışmaya başladı.

Tansu Çiller'in başbakanlığı döneminde ekonomik birimlere kilit tayinlerde etkili oldu. Hatta MİT Kontr Terör Dairesi Başkanı Mehmet Eymür'ün yemden göreve dönmesini sağladı.

İstanbul polisi Ongen saldırısından sonra işi sıkı tuttu, Çakıcı'nm adamlarını kısa sürede yakaladı. İstanbul Cumhuriyet savcılarından Ergün Koyuncuoğlu olayla ilgili olarak hazırladığı iddianamede Türk Ticaret Bankası operasyonuna da değindi... Anadolu Ajansı'nın konuyla ilgili haberini yorumsuz aktarıyoruz:

"Erol Evcil'in Türk Ticaret Bankası'nı satın almak istediği belirtilen iddianamede, bankanın genel müdür muavinlerinden Burhan Ünlüusta'nın bu işe rıza göstermediği ifade ediliyor. Erol Evcil'in, Ünlüusta'nın yakın arkadaşı olan Adil

Öngen'i, bu işe aracılık etmesi için iknaya çalıştığı, ancak kabul etmemesi üzerine tehdit ettiği ve Alaattin Çakıcı'yı kiraladığı belirtiliyor. İddianamede, Çakıcı'nın, telefonla tehdidine rağmen bu işi yapmayacağını bildiren Adil Öngen'in vurulması için Adnan Çiçek ve Kenan Ali Gürsel'e talimat verdiği kaydediliyor. İddianamede, Çiçek ve Gürsel'in de, soruşturma kapsamında olan ve henüz açık kimliği tespit edilemediği için haklarında dava açılamayan Hüseyin Ün ile diğer sanıklar Sinan Zembil, Mehmet Mustafa Bingöl, Murat Özer ve Tanju Atlıhan'ı bu iş için kiraladıkları ifade ediliyor. Olay günü Hüseyin Ün, Mehmet Mustafa Bingöl ve Sinan Zembil'in, Adil Öngen'in yazıhanesinden çıkarak otomobiline bindiğinde tabancaları ile saldırarak 25-30 el ateş ettikleri kaydedilen iddianamede, Murat Özer ve Tanju Atlıhan'ın da arkadaşlarını bir otomobilde beklediklerini belirtiliyor."

Çakıcı "açıklıyor", Flash TV "basılıyor"

Hesaplaşmanın kamuoyu önünde geçen bölümü böylece tamamlandı sanılırken Alaattin Çakıcı önce bazı köşe yazarlarını aradı, ardından Flash TV'de 1 Mayıs 1997 günü canlı yayına katılarak Çiller Ailesi ve Adil Ongen ile ilgili çok ağır ithamlarda bulundu... Çakıcı'nın TV ekranında yaptığı konuşmanın tam metnini aktaralım:

"Bugün ülkeyi yönetenler, milletimizi kaosun içine itmiştir. Sözde demokrasi adına yola çıkmış Çiller ve çetesi ülkeyi kan, gözyaşı, yetim hakkı, çileli insanımızın emeğini, Türk insanının top mermisini ve parasını gasp etmiştir. Çiller ve çetesi, iktidara geldiği günden bugüne kadar hegemonyasını ayakta tutabilmek için devletin değişik birimlerinde kendine Stalin dönemindeki gibi bağımlı demokrasiye ve insan haklarına düşman itler grubu oluşturmuştur. Sayıları 50'yi geçmeyen bu itler grubu medya patronlarına ve gazete sahiple-

rine baskı ve terör uygulamaktadırlar. Çiller yanlısı yayın yapan medya ve basın kuruluşlarına farklı aleyhte yayın yapanlara da ekonomik ve psikolojik terör uygulamaktadırlar. Evet... Size anlatmak istediğim; günlerden beri medya ve basına konmuş bulunan sansürü delmiş bulunmaktayız.

Flash TV'ye ve mensuplarına Sayın Emin Çölaşan'a, Kadir Çelik'e, dünya görüşlerimiz farklı olan Sayın Doğu Perinçek'e teşekkür ederim.

Demek ki basın ordusunda dürüst kalabilenler bunlarmış. Bu ifadeyi kullandığım için tüm basın mensuplarından özür dilerim.

Basın mensupları ne yapsın, Özer Çiller ve çetesi babalarının çiftliği gibi devlet bankalarından, medya patronlarına kendi denetiminde bir basın oluşturmuşlardır. Bunlar ekmeğinden olmamak için ciddi konular üzerine gidememektedirler. Sayın Mesut Yılmaz, Kadir Çelik'le ilgili Erol Aksoy'u arıyor, kendisine 'Kadir Çelik'in programını neden yayınlamadınız?' Efendim, 'Yayınlarsam, Anayasa'nın (Bankalar Yasası'nın) 64. maddesi uygulanır, bankamı iptal ederler'... Yılmaz'a ifade ediyor. Medya patronlarına devletin bankalarından kredi, bazılarına devlet ihalesi verilip basın susturulmuştur. Aylar evvel üstdüzey bir emniyet görevlisi Susurluk Komisyonu'nda vermiş olduğu ifade şudur:

'Erol Evcil isimli işadamı, Ticaret Bankası'yla ilgili Çakıcı'yı kiralamış ve Adil Öngen'i tehdit etmiş.'

Beni bir holding patronunun parası satın alamaz.

Adil Ongen yeşil pasaportludur. Ve Hazine Dış Ticaret Müsteşarlığı kimliği kullanır, Çiller'in bankalar konusunda müşaviridir. Mehmet Eymür de MİT'e aldığı çeteye dahil edendir. Görüyorum Ongen eski bir devlet başkanı mı, kendisi MİT müsteşarı mıdır? Zırhlı araca biniyor, Mehmet Eymür'ün 4 MİT görevlisi tarafından aylardır korunuyor.

Yalı çetesinin MİT'teki gözü, kulağı, eli olan Eymür, çeteye olan vefa borcunu ödemektedir. Ticaret Bankası'nın alımıyla ilgili önce istenen Kanal 6. Kanal 6'nın alınması Ufuk Söylemez, Ahmet Özal ve Erol Evcil bir araya gelip konuşuyorlar. Kanal 6'yı alıp Çiller yanlısı yayın yaparsanız, bankayı size vereceğiz. Bunun üzerine ben devreye girip Ahmet Özal'la Mehmet Kurt'u bir ağabeyim olan Mehmet Kocabaş tarafından getiriliyor. Kanal 6'yı tekrar Ahmet Özal'a vereceğini söyleyince, daha sonra yalı çetesinin bilemiyorum, Rizeli Mehmet Üstünkaya mıdır Özer Çiller midir?.. Üstünkaya'yı aradım...

Mehmet Bey dedim, biz Kanal 6 işini bitirdik. Adil Bey bizden Özer Çiller'e verilmek üzere 20 milyon dolar istedi. Biz onlarla böyle anlaşmadık ki... Komşunuzla lütfen konuşun, bu iş bitmezse, sonu kötü olur. Mehmet Bey'in bana ifadesi şu: 'Çiller ailesi beni sever.'

Ben de dedim ki, 'Bana bir banka değil, 10 tane de verseler ben onları sevmiyorum. Çünkü onlar Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni ve demokrasiyi sattılar. Ortadoğu'nun dünya düzenine çomak sokmak isteyen Mustafa Kemal düşmanlarını sırtına alıp hükümet oluşturdular.' Bu nedenle sevmediğimi söyledim.

Burada Türk milletinin bilmesi gereken bir şeyi açıklıyorum:

Yosmanın birisi ve Türk milletinin bacısı olduğunu ifade etmektedir. Milletimizde bacılık önemli bir makamdır. Örnekleri vardır. Nene Hatun, Halide Edip Adıvar... Mekânları cennet olsun... Kendi namusunu korumayan milletin namusunu nasıl korusun...

Namusunu koruyamaz lafından dolayı Çiller basına eğer, cevap verirse konuyu açıklayacağım...Diyorum ki, bir yosma ile Mustafa Kemal düşmanı olan Aynaros kadısının birleşmesinden doğan çocuk, Türk milletine fayda getirmez. Burada milletimize söz veriyorum:

Ya yalı çetesini yok edeceğim, ya öleceğim.

Esenlikler dilerim... Aaa, özür dilerim bir de notum var...

Bir askeri paşanın Fenerbahçeli Ali Şen'e ve Yavuz Kayral'a söyledikleri... Zengin bir astsubay ile Çiller'in kayboluş hikâyesi...

Bunları anlatmış. Birleşmiş Milletler'de Çiller'in konuşması gerekirken, büyükelçi niçin konuşmuştur?.. Çiller ve astsubayın nereye gittiğinin Yavuz Kayral'a sorulmasını istiyorum. Türk milletinden özür diliyorum. Siz bana başka bir şey sormak istiyor musunuz?..

.... Anlayamadım.

Soru: Türk Ticaret Bankası işine gelmek istiyorum. Siz Adil Öngen'i vurdurdunuz mu?..

Çakıcı: Evet, benim arkadaşlarım tarafından vuruldu ve bunu da kabul ediyorum.

Soru: Bu olay banka satış işi ile alakalıydı. Bu arada 20 milyon dolar rüşvetten bahsettiniz. Bu 20 milyon dolar rüşveti kim istedi?..

Çakıcı: Adil Ongen, Erol Evcil'den istiyor... Özer Çiller'e verilmek kaydıyla. Ben de az evvel zaten bu konuya açıklık getirdim. Mehmet Üstünkaya ile görüşüyorum, dediler ki, yani 20 milyon dolar işi yoktu. Kanal 6'nın işini halledin, biz veriyoruz dediler bize.

Soru: Bu Kanal 6 işi nasıl..

Çakıcı: Valla Kanal 6 işi eee... Ahmet Özal'ı Ufuk'Söylemez arıyor. Diyor ki, 'Senin arkadaşın banka almak istiyormuş Erol... Alaattin'in de arkadaşı... Bu Kanal 6'yı Mehmet Kurt'tan alıp tekrar siz Çiller politikası yayın yaparsanız biz size bu bankayı Ticaret Bankası'nı, orada İhsan Feyzibeyoğlu var, Çiller ekibinden aynı çetenin oluşturduğu halkaların zinciri...Ona imzayı attıracağız...' Tabii neticede ben çok yakın bir dostum ve ağabeyim olan Mehmet Kocabaş'ı arıyorum, diyorum ki, Mehmet Kurt Bey'i arayın. Bir araya gelin, bu konuya çözüm getirin. Sağolsun, Mehmet Kurt da diyor ki, 'Tabii benim verdiğim parayı bana geri ödesinler, ben vereyim' diyor.

Onun üzerine ben tekrar Mehmet Üstünkaya'yı arıyorum. Ve anlatıyorum. Biz tabii bu 20 milyon doları vermeyince... Adil Ongen Tansu Çiller'in müşaviri olduğu gibi, Ali Balkaner'in de müşaviridir yani... Özel müşaviridir. Bu bankayı Ali Balkaner'e pazarlıyor.

Onun neticesinde baktık biz alamıyoruz... Biz alamıyorken kimse alamasın diye... Benim amacım banka değil.

Soru: Peki nedir?

Çakıcı: Bazı bilinmesi gereken şeyleri kamuoyuna aktarmaktı. Peki ben size iyi akşamlar dilerim. Allaha emanet olun. Saygılar."

Alaaddin Çakıcı'nın satır başlarıyla anlattığı pazarlığın piyasalara yansıyan şekli de farklı değildi. İddiaya göre, Kanal 6'yı eski sahibi Ahmet Özal'a iade etmek için harekete geçen Çiller Ailesi, kanalın yeni sahibi Mehmet Kurt'un itirazı ile karşılaştı.

Kanala yüklü miktarda yatırım yaptığını hatırlatan Mehmet Kurt, ancak bu paranın ödenmesi halinde Kanal 6'yı geri verebileceğini söyledi. Bunun üzerine Erol Evcil ve Alaaddin Çakıcı aracı oldular. Anlaşmaya göre Mehmet Kurt'u Kanal 6'yı bırakmaya ikna ederlerse karşılığında Türk Ticaret Bankası Evcil'e satılacaktı.

Nitekim Erol Evcil, Kanal pazarlığındaki aracılığını *Ekonomist* dergisindeki söyleşisinde doğruladı:

"Kanal 6 için benim hakem olmam istendi. Yanlış anlaşılmasın. Bir tanıdığım vardı. İsmini açıklayamam, o bahsetti. 'Ahmet Özal iyi çocuktur. Ona haksızlık yapılıyor. Şu işle ilgilensen' denildi. Bir gün televizyon seyrederken Özal'ın Kanal 6'yı bastığını öğrendim. Gidip hemen hem Özal'la hem de Mehmet Kurt'la tanıştım, konuştum. Çok karmaşık

bir iş olduğu için de aracı olmaktan vazgeçtim..."

Görüldüğü gibi, Erol Evcil ile Alaattin Çakıcı'nın Kanal 6 ile ilgili anlatımları sadece tek noktada çelişiyor: Evcil aracılıktan vazgeçtiğini söylüyor, Çakıcı meseleyi hallettiğini...

Alaattin Çakıcı'nın açıklamalarını yayımlayan Flash TV hemen ertesi gün silahlı bir grup tarafından basıldı. Beyoğlu, Tepebaşı Caddesi üzerinde bulunan Flash TV İstanbul stüdyolarına saat 19.45'te gelen gruptakilerden bir kısmı girişi tutarken 5-6 tanesi silahlarını çekerek ikinci katta bulunan Haber Merkezi'ne çıktı. Muhabir ve çalışanları silah tehdidiyle etkisiz hale getiren saldırganlar, görüntü almaya çalışan kameraman Mehmet Ceylan'ı tartaklayıp kamerasını kırdılar. "Bu haberi kim yaptı, çıksın ortaya. Yoksa dağıtırız burayı" diye bağıran saldırganlar, tabancalanyla tavana ve camlara ateş açtılar.

Bazı saldırganlar üçüncü kattaki naklen yayın odasına girerek haberler için canlı yayma bağlanmak üzere hazırlık yapan spiker Türkan Varol'a silahlarını doğrultarak, "Akşamki programı sunan spiker nerede" diye sordular. Varol silahlı kişileri görünce sinir krizleri geçirirken saldırganlar çevreye kurşun yağdırıp stüdyodaki kamera ve ekipmanlara da zarar verdiler. Daha sonra silahlarıyla ateş açarak dışarı çıkıp kapıda bekleyen arkadaşlarıyla buluşan saldırganlar, 34 LGN 56 plakalı kırmızı Mazda 323, 34 GOF 13 plakalı siyah BMW ve plakası alınamayan siyah Mercedes otomobillere binerek hızla kaçtılar. Açılan ateş sonucu binanın camları tuzla buz olurken dışarıda bulunan bazı otomobiller de isabet aldı. Baskından sonra Flash TV'ye gelen polis ekipleri, 25-30 boş kovan buldular.

Alaattin Çakıcı'nın açıklamalarına ilginç bir tepki TBMM Susurluk Komsiyonu'nun Refahlı Sözcüsü Bedri Incetahtacı'dan geldi.

Incetahtacı, Alaattin Çakıcı'nın Flash TV ekranlarında dile getirdiği Türk Ticaret Bankası'nın satın alınmasıyla ilgili iddiaların Susurluk Raporu ekinde yer aldığını hatırlattı. Incetahtacı ekledi:

"Çakıcı tarafından ortaya atılan iddialar daha önce Bursa Emniyet Müdürlüğü'nde görev yapan bir polis memuru tarafından bize mektupla iletildi. Ayrıca komisyona gelen bazı yetkililerin ifadelerinde de işadamı Erol Evcil hakkında çeşitli savlar bulunuyor. Bütün bu bilgiler raporun eklerinde yer alıyor."

Hazine Müsteşarlığı ve Türk Ticaret Bankası satış pazarlığı ile ilgili açıklamaları hemen yalanladılar. Türkbank satışının söz konusu olmadığını vurgulayarak piyasayı rahatlatmaya çalıştılar.

Ancak bu çabalar sonuç vermedi...

30 Mayıs 1997 Cuma günü Mevduat Sigorta Fonu Türkbank'a el koymak zorunda kaldı.

Başta Banka Çalışanları Sandığı'na ait yaklaşık yüzde 65'lik hisse olmak üzere Banka'da hissesi bulunan herkes, bu operasyonla birlikte Banka'daki sahipliğini kaybetti. Banka'nın Özelleştirme İdaresi'ne devredilerek 2 yıl içinde satış işleminin yapılacağını açıklandı.

Bu tür bir operasyon Türk bankacılık tarihinde ilk kez denendi.

Bankalar Birliği'nin son raporuna göre; 1913 yılında kurulan Türk Ticaret Bankası'nda 1996 yıl sonu itibariyle 2 bin 721'i erkek, 2 bin 207'si kadın olmak üzere toplam 4 bin 928 kişi çalışıyordu. Aktif büyüklüklerine göre yapılan sıralamada sektördeki bankalar arasında 1l'inci sırayı alıyordu.

Türk Ticaret Bankası'nın 1996 yıl sonu bilançosuna göre, aktif büyüklüğü 210 trilyon 391 milyar lira, sahip olduğu mevduat 181 trilyon 335 milyar lira, toplam kredileri 55 trilyon 996 milyar liraydı. 3 trilyon ödenmiş sermayesi de

dahil olmak üzere özkaynakları toplamı 10 trilyon 159 milyar lirayı bulan Banka, 1996 yıl sonunda, kağıt üstünde de kalsa, 234 milyar lira kâr etmiş gözüküyordu. Banka'nın 274 şubesi vardı.

Hürriyet yazarı Erdal Sağlam, operasyondan birkaç gün sonra köşesinde perde arkasında kalan bazı bilgiler aktardı:

"Alaattin Çakıcı'nın iddiaları ile birlikte Türk Ticaret Bankası yeniden gündeme geliverdi. İddialarda Hazine'nin adı geçince bu kuruluş yazılı açıklama yapıp, sadece yüzde 13 hisseye sahip olduğunu, bu iddialarla bir ilgisi bulunmadığını belirtti. Yani Çakıcı'ya yanıt verdi.

Her şeyden önce Hazine'nin Banka ile ilgisinin sadece yüzde 13 hisseyle sınırlı olmadığını, bu işten anlayan herkes, zaten biliyor.

Çünkü son birkaç yıldır, gözetim altında olduğu için Banka yönetiminin neredeyse tümü, Hazine tarafından atanan kişilerden oluşuyor. Dolayısıyla Hazine'nin Banka'da tam bir hâkimiyeti söz konusu.

Banka Yardım Sandığı Vakfı'nın Başkanı Celal Balabanlı da *Dünya* gazetesinde yeralan demecinde, ağırlıklı hisseye sahip olmalarına rağmen yönetimde söz sahibi olmadıklarını, açıkça söylüyor. Bununla da bitmiyor. 1997 Ocak ya da Şubat ayında, Hazine tarafından Merkez Bankası'na bir yazı yazılarak, Banka'nın 1997 yılında zararının çok büyüyeceği belirtiliyor ve yardım talep ediliyor. Yazıda tam olarak kimin imzası bulunduğunu öğrenemedim ama büyük ihtimalle imzayı atan kişi, Çakıcı'nın TV kapatmaya kadar giden o meşhur iddialarında sözünü ettiği, ö üst düzey bürokrat... Hiç şüpheniz olmasın bu yazının yazılması talimatını veren de, son dönemde Meral Akşener ile birlikte Aile'ye en yakın gözüken bakandır. İş bununla da bitmiyor. Merkez Bankası yönetimi de bu ricayı kabul edip, oturup,

Türk Ticaret'e yardım paketi geliştiriyor. Geliştirilen formüle göre, Merkez Bankası'na bağlı Mevduat Sigorta Fonu'ndan bu Banka'ya çeşitli kolaylıklar tanınıp, 30 trilyonluk kaynak aktarılacak. Bu kaynak, 1997'deki tahmini zararın yarısından daha az, ama böylece Banka ayağa kaldırılacak.

Banka ayağa kalkınca da, herhalde, birilerine satılıverecek..."

Alaattin Çakıcı ile "Yalı Çetesi" diye suçladığı Çiller Aile-si'ne yakın işadamları arasındaki kavga 1997'nin Haziran ayında da tırmandı. Temmuz ayında düzenlenen polis operasyonları sırasında yakalan Çakıcı'nın adamları işadamı Mehmet Üstünkaya'ya suikast hazırladıklarını ve son anda vazgeçtiklerini itiraf ettiler.

Sanık ifadelerine göre Çakıcı, Nurullah Tevfik Ağansoy cinayeti nedeniyle Bayrampaşa Cezaevi'nde tutuklu bulunan yeğeni Kenan Ali Gürsel'in ayarladığı Ömer Korkmaz ile Tanju Atlıhan'a telefon açarak, Üstünkaya'nın öldürülmesi amacıyla ekip kurmaları için emir verdi.

Suikast emrini alan iki kişi, tetikçi olarak Ali Taşçı, Mehmet Korkmaz ve Süreyya Cem Topaloğlu'nu tuttu.

Çakıcı, tetikçilere Üstünkaya'nın fotoğraflarını gönderip, bulunabileceği yerlerin adreslerini verdi, sık sık Şamdan'a gidip yemek yediğini söyledi. Avukatı Can Doğancan aracılığıyla da öncelikle 80 bin dolar gönderdi. Bu arada kendileri için Etiler'de bir de ev kiralanan tetikçiler, Üstünkaya'yı takibe alarak istihbarat çalışması yapmaya başladılar. Olayda kullanılacak silahlar da, sanıklardan Ömer Korkmaz tarafından Alanya'dan alınarak Bağcılar'da bir eve getirildi. Hazırlık sürerken haziran ayı ortalarında telefonla Ömer Korkmaz'ı arayan Çakıcı, eylemden vazgeçildiğini belirterek grubun dağıtılmasını istedi.

Korkut Eken BOTAŞ'ta

Özel sektördeki büyük rantın tadını alan mafya-polis-politikacı üçgeni devlet vurgunlarını hiç ihmal etmedi. Çetenin yuvalandığı önemli bir merkez Türkiye'nin petrol taşımacılığını üstlenen resmî şirketi BOTAŞ oldu.

Tesadüfe bakın ki, BOTAŞ'ta "koordinasyon" işiyle uğraşan tanıdık bir, isim vardı: Korkut Eken...

Korkut Eken, Mehmet Eymür tarafından kaleme alınan ilk MİT raporunun kamuoyuna sızması üzerine patlak veren skandalda Hiram Abas ve Eymür'le birlikte 1988 Mayıs ayında emekliye ayrıldı. Daha sonra Eymür'ün dayısının yardımıyla Antalya'da kurulan buz fabrikasına "emeği karşılığı" yüzde 8 ortak oldu. Ama Eymür'le anlaşmazlığa düştü ve 1990 yılında yolları ayrıldı. Mali sıkıntıya düşen Korkut Eken'in yardımına dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal koştu. Çok yakını olan bir bakan aracılığıyla Korkut Eken'i BOTAŞ'a yerleştirdi.

Korkut Eken o günleri TBMM Susurluk Komisyonu ifadesinde şöyle anlattı:

"BOTAŞ'a geçinebilmek için girdim. Mesleğim, branşım harici bir iş. BOTAŞ'ta oranın genel müdürünü tanıyorum diye, maaş alabileyim diye çalıştım. Eh, görev alamadık başka türlü çünkü."

Refahyol Hükümeti'nin Enerji Bakanı Recai Kutan da, Meclis'e bilgi verirken, Korkut Eken'in BOTAŞ'a 8 Kasım 1990 tarihinde girdiğini açıkladı. 8 Nisan 1993 tarihinde Eken'in kadrosu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na geçti. Daha sonra Emniyet Özel Harekat Timleri'ni yetiştirmek üzere 8 Ağustos 1993 tarihinde Başbakanlık'ta görevlendirildi. 2 Ağustos 1994 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü'ne transfer oldu. 12 Nisan 1996 tarihinde kadrosu yeniden BOTAŞ'a iade edildi, 3 Haziran 1996'da BOTAŞ'la ilişkisi kesildi.

BOTAŞ 4 Nisan 1995 tarihinde, yani Korkut Eken Emniyet Genel Müdürlüğü'nde görevliyken Ceyhan'da petrol artığı çamur malzemenin tahliye edilmesi için ihale açtı. Açık artırma ile yapılan ihaleyi 220 bin dolar bedelle Baysa isimli firma kazandı. İhaleden yaklaşık 4-5 ay sonra, 1995 Ekim ayında aynı firmanın Yönetim Kurulu üyeliğine Mehmet Özbay getirildi. Resmî kayıtlara göre Mehmet Özbay sahte kimliğini kullanan Abdullah Çatlı, Baysa hisselerini Güven Sazak'tan devraldı. Güven Sazak büyük inşaat işlerinin yanı sıra Fenerbahçe Kulübü Yönetim Kurulu başkanlığı ile tanınır. Ve Sazak'ın son dönem başkanlığı sırasında Fenerbahçe Yönetim Kurulu'nda Abdullah Çatlı ile birlikte Susurluk kazasında aynı otomobilde yaşamını yitiren polis şefi Hüseyin Kocadağ da vardı! (Fenerbahçe, Hüseyin Kocadağ'ın anısına Antalyaspor maçına pankartla çıktı. Pankartın, Kocadağ'ın kardeşi ve Antalya Emniyeti'nde görevli Hasan Kocadağ'a jest olduğu açıklandı. Susurluk kazasından birkaç ay sonra Güven Sazak'ın aynı adı taşıyan oğlu Ahmet Baydar'ı mahkemeye verdi. Oğul Sazak, Baydar'a ait Kursaç Metal Endüstri Ticaret A.Ş. aleyhine İstanbul 2.Asliye Ticaret Mahkemesi'nde dava açarken, bu kişiye ait iki daireye tedbir konulmasını da istedi. Güven Sazak, dava dilekçesinde, aynı zamanda ortağı olduğu Baydar'a ait Kursaç Metal şirketinden 30 milyar 960 milyon liralık alacağının tahsilini istedi. Tedbir istemini reddeden mahkeme, duruşma günü verdi.)

Baysa kurucu ortağı Ahmet Baydar da, Susurluk Komisyonu'na Çatlı'yı ancak şirkete ortak olduktan sonra ve Mehmet Özbay adıyla tanıdığını anlattı. Susurluk kazasında Çatlı'nın yaninda can veren Gonca Us, Ahmet Baydar'ın nişanlısının kızkardeşiydi. (Gonca Us Çatlı'dan ayrılıp matbaacı Can Apa ile sekiz ay süren bir evlilik yaptı. Evliliği yü-

rümeyince yeniden Çatlı'ya döndü)

Evet, Baydar-Çatlı ortaklığının BOTAŞ'tan aldıkları ihalede kağıt üstünde hiçbir yolsuzluk gözükmüyordu. Nitekim Enerji Bakanı Recai Kutan, Meclis'te ihaleyi şu sözlerle savundu:

"Mehmet Özbay'ın ihaleye giren firmaların herhangi birisinin yönetim kurulu üyesi ya da ortağı olması durumunda da idarenin yapacağı bir işlem bulunmamaktadır. İhaleye katılan firmalarda kimlerin ortak olduğu, kimlerin yönetim kurulu üyesi olduğu önceden belgeli biçimde bir ikaz ya da uyarı olmadığı takdirde ihaleyi yapan kuruluş için gözönüne alınacak husus değildir. İhalede herhangi bir kişi ya da kuruluşun hiç bir biçimde etkileme ya da yönlendirmesi yoktur..."

Oysa BOTAŞ'ın eski genel müdürü ve ANAP Kocaeli Milletvekili Hayretin Uzun 1 Ocak 1997 günü Ulusal Basın Ajansı'na verdiği demeçte farklı bir vurgun iddiasını gündeme getirdi. Hayrettin Uzun, Abdullah Çath'nın, ortağı olduğu Baysa şirketi aracılığıyla, boru hattından çalınan ham petrol hırsızlığı olayına karışmış olabileceğini belirtti.

Çath'nm Mehmet Özbay sahte kimliğiyle ortağı olduğu Baysa şirketinin, 1995 yılında BOTAŞ'tan 15 bin ton civarında petrol çamuru satın aldığını belirten Uzun, çamurun boru hattından çalınan ham petrole karıştırılarak dünya petrol pazarına sürüldüğünden şüphelendiğini belirtti. Uzun iddialarını şöyle dile getirdi:

"1995 yılına kadar kimsenin talep etmediği bu atık maddeye, Baysa şirketi 150 bin dolara yakın para ödedi. İthal izniyle satın alınan petrol çamurunun, gümrük işlemlerini araştıracağım. Olaya, Kocaeli'nde ortaya çıkartılan Mehmet Hadi Özcan çetesinin de karıştığı anlaşılıyor. Boru hattından çalınan petrolle, BOTAŞ'tan satın alınan petrol çamuru arasında bağlantı olduğuna ilişkin ciddi şüphelerim var."

Baysa şirketi ile Çatlı arasındaki bağlantının, 1995'in Ekim ayında resmî kayıtlara geçtiğini de belirten Uzun, şunları söyledi:

"1992'de kurulan Ahmet Baydar ve Güven 5azak'a ait Baysa şirketi, 1995'in Nisan ayında petrol piyasasında 'sivach' olarak nitelenen petrol çamurunu satın almak için talepte bulundu. Bu tarihe kadar hiçbir işe yaramayan bu atık madde için benim genel müdürlüğüm sırasında ihale yapıldı. İhaleye Güney Sanayi adlı bir başka firma daha katılmasına rağmen, Baysa tonu 10 dolardan ihaleyi kazandı. Aynı yılın Ekim ayında Güven Sazak şirketteki hissesini Mehmet Özbay'a (Çatlı) devretmiş. 15 bin tona yakın petrol çamurunu ithal izniyle satın alan şirketin, bu maddeyi nereye sattığının mutlaka açığa çıkartılması gerekiyor."

Uzun, Kocaeli'de ortaya çıkartılan çetenin lideri Mehmet Hadi Özcan'ın, çetenin BOTAŞ ihalesine karıştığı ve diğer firmaların ihaleye katılmaması konusunda Abdullah Çatlı'nın rol oynadığı yönünde açıklamaları olduğunu da hatırlatarak şöyle dedi:

"İhaleye katılan Güney firması yetkilileri sözlü olarak bana yaptıkları açıklamada ton başına 15-20 dolar civarında fiyat verebileceklerini söylemişlerdi. Ancak daha sonra aynı kişiler sadece 9 dolar verdiler. Bu durum, Çatlı tarafından Güney firmasına baskı yapılmış olabileceğini gösteriyor."

Abdullah Çath'nm petrol çamuru adı altında başka bir iş planlamış olabileceğini de öne süren Uzun şunları söyledi:

"Petrol çamuru ihalesinin yapıldığı dönemlerde BOTAŞ'a ait boru hatlarında kelepçe tabir ettiğimiz yöntemle önemli miktarda petrol çalınıyordu. Ben petrol çamurunun çalıntı petrole karıştırılarak ham petrol halinde dünya pazarlarına sürülmüş olmasından şüpheleniyorum. Bu konuyu kendi imkanlarımla sonuna kadar araştıracağım. Gümrük işlemleri incelenirse bir çok soruya cevap bulunacak."

Kocaeli Çetesi ve Hadi Özcan

Abdullah Çatlı'nın tek petrol işinin BOTAŞ'la olmadığı, Altıncı Filo diye anılan Kocaeli Çetesi'nin 1996 Haziran ayında yakalanması ile anlaşıldı. Çetenin lideri olarak yargılanan Hadi Özcan, Abdullah Çatlı ile birlikte petrol kaçakçılığı yaptıklarını TBMM Susurluk Komisyonu'na anlattı.

Hadi Özcan, Abdullah Çatlı ile İbrahim Şahin'in korumalığını yapan Alper Tekdemir'in kardeşi Şahin Tekdemir aracılığıyla 1994 yılında tanıştı. Hadi Özcan, Çatlı'ya PKK dahil çok sayıda yasadışı örgütün petrol ürünleri kaçakçılığı sayesinde zengin olduğunu anlattı, ortaklık teklif etti. Abdullah Çatlı bu teklifi kabul etti. Hadi Özcan, Çatlı'yı asıl ismiyle tanıdı. İki ortak kollan sıvadı. Kaçak petrolün indirileceği iskele ve depo ayarlandı, petrolü dağıtacak örgüt kuruldu. Çete İzmit üzerinden yurda 20 bin ton kaçak petrol ürünü sokmayı planladı. Petrol ürünlerine konulan çok yüksek vergileri cebe indirecek olan çetenin kazancı büyük olacaktı.

Ancak o tarihte Abdullah Çatlı Filipinler'den 3 milyon 600 bin dolar alacağını bekliyordu. Para gecikti, Hadi Özcan alacağının peşine düştü.

Çatlı'ya birkaç kez ellerindeki petrolü 40 milyar liraya (1994 rakamı) satmayı önerdi. Ama Abdullah Çatlı'nın farklı hesabı vardı. BOTAŞ'ın ihalesine katılıp kazanmıştı, dedikodu çıkar diye ihale yenilendi. Çatlı bu kez diğer şirketlere 4 milyar lira açıktan ödeme yaparak ihalede rakipsiz kaldı ve yine kazandı. Bu ihaleden sonra Çatlı ile Özcan'ın arası iyice açıldı. Hadi Özcan, Abdullah Çath'dan 2-3 milyar lira tutan masraflarını istedi ama alamadı. İkisinin ortak dostu olan Şahin Tekdemir, Abdullah Çatlı'nın kendisine "Sermaye koymadan ortaklık olmaz" diyerek Hadi Özcan'ı şikâyet ettiğini TBMM Susurluk Komisyonu'na anlattı.

Hadi Özcan, Antalya Kemer'de kalırken, aynı otelde karşılaştığı bir arkadaşı, "Abdullah Çatlı ile kim ortaklık yaptıysa ya öldü veya yakalandı" diye uyardı. Bu uyarı üzerine telaşlanan Hadi Özcan, eski bir arkadaşını devreye sokarak Emniyet Özel Harekat Başkan Vekili İbrahim Şahin'e ulaştı. Ankara'da ismini vermediği bir otelde. İbrahim Şahin ile buluşan Özcan, Abdullah Çath'dan yakındı, "Beni öldürecek yardım edin" dedi. Ancak İbranim Şahin, Hadi Özcan'a, "Çatlı'nın Allah belasını versin, ben de görüşmüyorum" yanıtını vermekle yetindi.

Hadi Özcan'ın girişimlerini duyan Abdullah Çatlı hemen Ünye cezaevinde bulunan ülkücü baba Kürşat Yılmaz'ı aradı. Kızının evlilik sorunu nedeniyle hapisten kaçan ancak yakalanan Kürşat Yılmaz, o tarihte Abdullah Çath'yı gerçek ismiyle tanıdığını kabul etti:

"Abdullah Çatlı 1996 Nisan ayında aradı.. Hadi Özcan ile Yeşil'in beni öldüreceklerini söyledi."

Zaten Hadi Özcan da Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede bu husumeti doğruladı:

"Abdullah Çatlı Ünye cezaevinde yatan Kürşat Yılmaz'a 3 milyar gönderdi.. Bizi birbirimize düşürmek istedi."

Hadi Özcan, İbrahim Şahin'le ikinci kez görüştü ama yine sonuç alamadı. Bunun üzerine, Şahin'le görüşmesine aracılık eden dostu ile plan kurdu: Abdullah Çatlı, Kürşat Yılmaz ve Yeşil'i öldürerek Türkiye'yi temizleyecekti. Hadi Özcan ve adamları kısa süre sonra 13 Haziran tarihinde yakalandı. Hadi Özcan ve adamlarını koruduğu iddiasıyla o dönemin il emniyet müdürü İçişleri Bakanlığı tarafından cezalandırıldı.

Kocaeli Çetesi'nin karıştığı kaçakçılık olayları petrol ürünleriyle sınırlı değil. Çetenin nükleer madde kaçakçılığına karıştığı belirlendi.

New *York Times* gazetesinin haber-araştırmasına göre nükleer madde kaçakçılığı Sovyetler'in çökmesiyle birlikte ikiye katlandı, Türkiye bu tehlikeli malın el değiştirdiği merkez ülke oldu.

Oysa ilginçtir, Türk Ceza Yasaları'nda nükleer madde kaçakçılığına ilişkin madde bulunmuyor. Yakalananlar, sadece "kıymetli maden" kaçakçılığını düzenleyen madde uyarınca mahkeme önüne çıkıyor.

Nükleer madde kaçakçılığı konusunda Türkiye'nin cehaletini sergileyecek iki örneği aktaralım...

1) 30 Mart 1997 tarihli *Zaman* gazetesinde yer alan Arda Sualp'in haberine göre, Kütahya'nın Gediz llçesi'nde Murat Dağı-Kartalkaya mevkiinde dolaşan ziraat mühendisi Mehmet Ali İnan, rastladığı bir madenden örnek topladı. Örnekleri Maden Tetkik Arama Enstitüsü'ne yolladı. Bir yıl kadar sonra gelen sonuçlar kuşkusunu haklı çıkardı: Örneklerin tahlilinde uranyuma rastlandığı bildirildi. Oysa Murat Dağı-Kartalkaya mevkiindeki hiçbir madenden uranyum çıktığına ilişkin resmî bilgi yoktu. Olayla önce polis ilgilendi, sonra jandarmaya bırakıldı.

2) 1996 yılı yaz aylarında iki Gürcü ajanı Merab Ohatladze ile İneze Megrelidze, Rize'ye geldiler. Yanlannda kurşun levha ve cam tüp içinde sakladıkları sözde uranyum bulunuyordu. Hemen Türk kaçakçılarla temasa geçtiler. M.Ö. ile M.G. adındaki iki Türk, Gürcüler adına PKK ile pazarlığı oturdu. İskenderun'daki PKK hücresi, İranlı hamilerinin uzun süredir peşinde koştuğu uranyuma kavuşmanın heyecanıyla mala 750 bin dolar ödemeyi kabul etti. Ancak polis uzun süredir izlediği çeteye 6 Kasım günü baskın verdi. PKK hücresi ile birlikte kaçakçıları da yakaladı. İşin matrağı, Gürcüler'in getirdiği mal tahlilde uranyum değil, zehirli bir madde olan antimon çıktı. Yani polis müdahale etmese PKK da nükleer dolandırıcılık kurbanı olacaktı.

Ne var ki profesyonel kaçakçılar zamanla işin kolayını buldu. Uranyumu 50'şer gramlık poşetlerle yurda sokarak yabancı alıcılara pazarlamaya başladılar. Her partinin tahlili Almanya'da yapıldı, uranyum gerçek çıkarsa parası Türk kaçakçılarına ödendi. Böylece yüklü partilerin yakalanması ve sahte mala para bağlanması riski ortadan kalktı.

Yeraltı dünyasından gelen son haberlere göre, iki yıl kadar önce İzmit'te yakalanan uranyumun finansörleri arasında çok ünlü bir politikacı yakını da varmış. Zaten bulaşmadığı bir tek o iş kalmıştı!

Nükleer madde kaçakçılığı konusu İşçi Partisi'nin mayıs ayında İstanbul'da düzenlediği yerli-yabancı konukların katıldığı Susurluk Konferansı'nda gündeme geldi.

Türk-Alman Basın Ajansı Genel Yayın Müdürü Metin Dalman Konferans'taki sunuşunda Alman Gizli Servisi (BND) kayıtlarına dayanarak çarpıcı bir iddiayı aktardı: Dünyada hızla gelişen nükleer madde kaçakçılığı pazarını yönetenler arasında bir Türk bulunuyor...

Metin Selvi adındaki bu Türk'ün gizli Türkiye Komünist Partisi (TKP) üyesi olduğu, eski Sovyet gizli servisi KGB adına ajanlık yaptığı yine Alman kayıtlarında yer alıyor...

Almanlar bu karanlık ticaret hakkında karşılıklı bilgi alışverişi açısından Türk makamlarına yazarak, Metin Selvi'yi soruyor... Aldıkları yanıt tek satırdan ibaret: Kayıtlarımızda ismine rastlanmamıştır...

Kızgın Almanlar ellerindeki tek eşkali kamuoyuna sızdırıyor: Metin Selvi Türkiye Cumhuriyeti'nin bir bakanının çok yakın akrabası... Hemen söyleyelim, bu bakan şimdi görevde mi, değil mi yönünde bilgi yok...

"Susurluk Konferansı" konuşmacısı Alman gazeteci Jürgen Roth, nükleer ticarette Tansu-Özer Çiller çiftine yakın bir işadamı diye nitelediği Enver Altaylı'nın ismini veriyor...

Susurluk Çetesi'nin karıştığı bir diğer vurgun dosyasını Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) hazırladı.

Genel Eğitim Sekreteri Mahmut Konuk, 12 Mayıs 1997'-de bazı milletvekillerinin de katıldığı basın toplantısı ile bu dosyayı açıkladı.

Mahmut Konuk'un iddiası çok ciddi. 9 Mayıs 1994 tarihinde kaçırılarak öldürülen Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Namık Erdoğan'ın Susurluk Çetesi tarafından infaz edildiğini ileri sürdü.

Namık Erdoğan, çalışma arkadaşlarına göre devletin her kuruşunun peşinde koşan, namuslu, işine bağlı bir bürokrattı. Tehdit almaya başladığında Sağlık Bakanı'na kadar aktardı. Ama ciddiye alınmadı, korunmadı. Mahmut Konuk'a göre, Erdoğan devletin çıkarını savunmaya kalkarken, yine devlet olanakları ile beslenen çetelerin nasırına bastı.

Cesaretin bedelini yaşamıyla ödedi. Faili meçhul kurbanı tek üst düzey bürokrat olarak demokrasi tarihine geçti.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Eğitim Genel Sekreteri Mahmut Konuk, kendi imkânlarıyla yürüttüğü araştırmada Namık Erdoğan'ın yolunun çeteyle en az iki noktada kesiştiğini saptadı.

Konuk, Abdullah' Çatlı'nın sağ kolu olarak tanınan Haluk Kırcı'nın sadece İstanbul'da 22 medikal şirketin ortağı gözüktüğünü vurguladı.

Kırcı'nın telefonla katıldığı bir TV programında, "Abdullah Çatlı yurtdışından döndükten sonra birlikte Sağlık Bakanlığından iş aldık" dediğini hatırlattı.

Mahmut Konuk'un ikinci kuşkusu Emniyet Özel Harekât Dairesi eski Başkanvekili İbrahim Şahin'in kaçak gezerken uğradığı adresle ilgiliydi...

Ulusal Basın Ajansı (UBA) muhabirleri, kaçak Şahin'i bir şirketten çıkarken yakalamışlardı. Şahin'in ziyaret ettiği şirketin kapısında "Sedef Medikal" yazıyordu.

Son olarak Namık Erdoğan cinayetini araştıran polisin kimliği çok ilginçti. Erdoğan dosyasını faili meçhul bırakan Ankara Emniyeti Cinayet Masası Amiri Başkomiser Erdal Durmaz Konuk'un basın toplantısı düzenlediği tarihte cezaevinde bulunuyordu. Durmaz'ın Söylemez Çetesi'ne yardım ettiği ileri sürülüyordu. Yani çete kurbanı cinayetini, çete sanığı polis incelemiş oluyordu.

*** *

TARTIŞMA NOTLARI

Önce Hazine'den teşvik ve hayali ihracata vergi iadesiyle beslenen yeraltı dünyası, 1990'larda daha rafine soygun yöntemlerini benimsedi.

Liberal ekonominin gerektirdiği denetim sistemini ve yasal altyapıyı bilinçli olarak ihmal eden Turgut Özal ve kadroları ülkeyi mafyaya teslim etti.

Vergisiz yani gelirsiz kalan devlet giderek yoksullaştı,

1994 ekonomik krizinden sonra devletten önemli ölçüde umut kesen mafya mali dinamizmini koruyan özel kesime yöneldi. Özel sektörde ilk faili, meçhul cinayetler işlenmeye başladı.

Mafya ve banka gibi itibar kurumu müesseler birlikte anıldı. Özel banka açma izinleri hatta alışverişleri için mafya şefleri devreye girdi.

YOLLAR YENİDEN KESİŞİYOR

Abdullah Çatlı'nın Türkiye günlerini anlatmadan önce 1990'larda ülkemizde ve yakın coğrafyada yaşananları anımsatmakta yarar var.

Berlin Duvarı aslında bloklara ayrılmış dünya düzeninin üstüne yıkıldı. Ne var ki Türkiye'nin farkına varması birkaç yıl aldı.

Körfez Savaşı'ndan sonra Kuzey Irak'ta müttefiklerin desteğiyle kurulan Kürt Federe Devleti Habur'dan çıkış yapanları "Kürdistan'a hoşgeldiniz" tabelası ile karşılamaya başladı.

Türk devletinin yüzyıllık tabusunun yıkılması kolay değildi. Üstelik PKK 1991 seçimlerini kazanarak iktidara gelen DYP-CHP Koalisyonu'nun kararlılığını sınamak niyetindeydi. 1992 Nevruz'u kana bulandı.

Kırsalda PKK saldırıları arttı, kentlerde Dev-Sol emekli askerleri, MİT görevlilerini ve yabancı diplomatları öldürmeye başladı. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük Kürt isyanıyla karşı karşıya kaldı.

1993 ilkbaharında Turgut Özal'ın vefatı işleri daha da karıştırdı. Süleyman Demirel Çankaya Köşkü'ne çıkarken,

koltuğunu acemi siyasetçi Tansu Çiller'e bıraktı. Koalisyon ortağı Erdal İnönü emekliye ayrıldı, yerine yine deneyimsiz bir isim Murat Karayalçın geldi.

Devlette 12 Eylül darbesinde olduğu gibi alarm çanları çaldı. Toplumda umutsuzluk son aşamasındaydı. "Ver kurtul-Vur kurtul" formülü artık şaka olmaktan çıkmış, ciddi sohbet konusu haline gelmişti.

Ve tıpkı 12 Eylül öncesinde yaşandığı gibi teröre karşı koalisyon kuruldu: Asker/polis ve sivil çeteler PKK'yı destekleyen kişi ve kurumları hedef aldı. İşin ilginci bu kez karşılarına düşman sıfatıyla'12 Eylül'den önce askerin, sonrasında polisin çok yakından tanıdığı bir kesim çıktı: Mafya...

PKK uyuşturucu ticareti nedeniyle irtibat kurduğu yeraltı dünyasının önde gelen isimlerinden gönüllü veya zorla yardım alıyordu.

Asker/polis ittifakı ile sivil çeteler, bu kişileri önce uyardılar. Hatta Tarık Ümit, Nurettin Güven ve Yaşar Öz gibi isimleri kendi saflarına çekmeyi ve PKK'ya karşı çalıştırmayı becerdiler. Bu uyarıyı dikkate almayarak PKK için çalışmaya devam edenlerin cezası tek kurşuni uk infazlarla kesildi.

Ancak kısa sürede işin rengi değişti...

Devlet içindeki en yetkili isimler bile üç olayın nedenini anlamakta dolayısıyla savunmakta çaresiz kaldılar:

1) Tarık Ümit'in ortadan kaldırılması, 2) Mehmet Ali Yaprak'ın iki kez kaçırılması, 3) Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesi...

Çünkü bu üç olay da devletin yüce çıkarları ile izah edilemezdi. Aksine tüm işaretler, mali çıkar peşinde koşan ve devlet içine yuvalanmış bir çetenin oluştuğu yönündeydi. 21 Eylül 1996 günü Doğu Perinçek tarafından kamuoyuna açıklanan İkinci MİT raporu bu kuşkuyu yüksek sesle tartışılır hale getirdi. 3 Kasım 1996 tarihli Susurluk kazası fitili ateşledi. . . .

Ama önce biraz geriye gidelim ve çetedeki aktörlerin 1990'lardaki yaşam öykülerini izleyelim.

Çatlı hapisten "kaçıyor"

1984 yılında Fransa'da hapse giren Abdullah Çatlı 25 Kasım 1988 tarihinde İsviçre'de kesinleşen cezasını yatmak üzere Bostadel hapishanesine transfer edildi. 20 Mart 1990 günü saat 7'ye çeyrek kala basit bir firar planı uygulamaya konuldu.

Abdullah Çatlı, Ahmet Tanrıkulu isimli Türk mahkûm ve diğer dört hükümlü ile mutfak kapısından bahçeye çıktılar. Kapıyı daha önce temin ettikleri anahtarla açan kaçaklar cezaevi dışında bekleyen araçlarda buluşmak üzere ayrıldılar. Ancak Abdullah Çatlı yanlış araca bindi, sonra inerek yaya olarak yakındaki kente gitti. Kent içinde bekleyen araçla kaçışını tamamladı.

Abdullah Çatlı'nın kaçışıyla ilgili olarak farklı rivayetler üretildi. Katılmadığımız bu rivayetleri aktarırsak, eşi Meral Çatlı'ya göre Abdullah Çatlı, Türk devleti tarafından hapisten kaçırıldı. *Aydınlık* dergisi ise kaçışı CIA'nin organize ettiği kuşkusunu taşıyor.

Oysa bu tür komplo teorilerinden önce kaçılan hapishanenin güvenlik önlemleri hakkında bilgi edinmekte yarar var. Hapishaneleri iyi tanıyan Oral Çelik Komisyon ifadesinde anlatıyor:

"İsviçre hapishanelerindeki koşullar Türkiye'deki yarı açık cezaevlerine çok benzer. Yani kolayca kaçılabilir. Zaten İsviçre'deki yabancı mahkûmların yüzde 75'i kaçmıştır. Belki de İsviçreliler yabancılardan böyle kurtuluyorlar..."

20 Mart günü özgürlüğüne kavuşan Abdullah Çatlı gece saat 03.00'te eşi Meral Çatlı'yı arayarak sağlık haberini verdi, "Ben iyiyim, merak etme" dedi. Dört gün sonra Fran-

sa'ya gerçek adıyla iltiea eden eşi Meral Çatlı'nın yanına geldi. Ancak güvenlik nedeniyle fazla kalmadı, arkadaşının evinde saklanmayı yeğledi.

20 gün kadar sonra Türkiye'den gelen pasaport Çath'ya teslim edildi. Talimat üzerine yeşil renkte bir takım elbise satın alındı. Bu takımla eşini havaalanından uğurlayan Meral Çath'ya göre, Abdullah Çatlı'nın pasaportu Türkiye'ye iner inmez elinden alındı.

Abdullah Çatlı'nın ailesinden ayrılığı bu kez kısa sürdü. Meral Çatlı iki çocuğuyla birlikte Türkiye'ye gelen bir ailenin otomobiline bindi. Nisan ayında Çatlı ailesi İstanbul'da buluştu.

Abdullah Çatlı, Levent'te mobilyalı lüks bir ev kiralamıştı. Cebinde parası vardı. Meral Çatlı evi nasıl tutuğunu sorunca, "Ağabeyim yardım etti" demekle yetindi. Ancak ev güneş görmediği için küçük kızın sağlığını düşünen Çatlı Ailesi birbuçuk ay sonra Bahçelievler'e taşındı. Bu kez seçtikleri evi Meral Çatlı'nın zevkine göre döşediler.

Abdullah Çatlı, yıllardır uzak kaldığı ülkesindeki ilk günlerini arkadaş ziyaretleri ile geçirdi. Meral Çath'ya göre, her gün düzenli olarak bazı arkadaşlarının yazıhanesine gitti, ticaret imkânlarını araştırdı.

Eski MHP çevresi Reis lakaplı efsanevi liderlerine kucak açtı. Ama Abdullah Çatlı'nın aklında hep af beklentisi vardı.

Nitekim 1991 yılında TBMM Dilekçe Komisyonu Başkanı ANAP eski Şanlıurfa milletvekili Murat Batur'a şahsen başvurarak sözlü olarak af dileğini iletti. Batur bu görüşmeyi 24 Ocak 1997 tarihli *Sabah* gazetesinde Mehmet Çetingüleç imzasıyla çıkan haberde doğruladı:

"Kendisiyle görüştüm. Dilekçe Komisyonu'nun af konusunda yardımcı olmasını istedi. Yargılandığı davalarda isnat edilen suçları işlemediğini, sözkonusu olayların içinde yer

almadığını anlattı."

Çatlı'nın aranması nedeniyle başvurusunu yazılı hale getiremediğini ve sözlü olarak ilettiğini kaydeden Batur, "Aranan bir kişiyle neden görüşüldü?" sorusuna "Meclis'in Dilekçe Komisyonu'na herkes başvurabilir. Komisyon herkese açık. Çatlı da sözlü olarak başvurdu" yanıtını verdi. Batur, Çatlı'nın 1991'deki Kongre'de Mesut Yılmaz ve Yıldırım Akbulut'a "Af" karşılığında ülkücü kanat adına destek vaad ettiğini söyledi.

O dönemde ANAP'ın Meclis'te büyük bir çoğunluğa sahip bulunduğunu hatırlatan Batur, "Çatlı'nın bütün meselesi, kazanan tarafa af çıkarttırmaktı. Daha çok Yıldırım Bey'in kazanmasını istiyordu. Ancak Akbulut'un kazanamayacağını anlayınca af umudunu da yitirdi" dedi.

Çatlı için "Çete" denilmesine kızan Batur "Çete denilen kişiler, Apo'nun cesedini getirseler ne olurdu? Bugünkü gibi mi düşünülürdü?" sorularını yöneltti. Batur, Abdullah Çatlı'yı iyi tanıdığını, Hüseyin Kocadağ'ın hep iyiliğini duyduğunu, Haluk Kırcı'yı ise tanımadığını bildirdi.

Haberin çıktığı tarihte Yusuf Bozkurt Özal'ın kurduğu Yeni Parti Genel Sekreter Yardımcılığı görevini yürüten Murat Batur, DYP'li Sedat Bucak'ın akrabası olduğunu kaydetti. Batur, Bucak Ailesi'ne sevgisinin boyutunu şu cümlelerle dile getirdi: "Sedat Bey'le yüz senelik bağımız var. Sedat Bey gelse servetimi istese gözümü kırpmadan ona veririm. İmkanım olsa Urfa'ya onun amcasının ve babasının büstünü dikerim. PKK'ya karşı büyük mücadeleleri olmuştur."

Af umutları suya düşen Abdullah Çatlı ticari yaşamını düzene kavuşturmaya çalıştı. Haluk Kırcı ile birlikte çalışmaya başladı, eşini Aydın İpekli'nin ablası Serpil İpekli'nin şirketi Sultan Tekstil'e 100 bin mark karşılığında ortak etti. Macaristan'a tekstil ihracatına girişti.

Aydın İpekli, Susurluk kazasından sonra ısrarlı tutumu

nedeniyle ülkücü camianın tepkisini çeken ANAP lideri Mesut Yılmaz'a Macaristan'ın başkenti Budapeşte'teki saldırıyı organize etmekle yargılandı. Macaristan'da 12 mağazası bulunan Aydın ipekli, Ataköy'de Çatlı'nm kullandığı büronun arka sokağındaki blokta bir daire sahibiydi. Serpil İpekli, mahkeme ifadesinde, Çatlı ile ortaklığının "işten anlamaması" nedeniyle sadece bir yıl sürdüğünü anlattı.

Abdullah Çatlı 26 Şubat 1992 tarihinde Şahin Ekli ismine düzenlenmiş sahte pasaportla yurtdışına çıkış yaparken alanda yakalandı. Çıkarıldığı mahkemede serbest bırakıldı.

Peki Abdullah Çatlı çıkış yapabilseydi nereye gidecekti?

Muhtemelen Azerbaycan'a... Çünkü Çatlı, o sıralarda Azerbaycan'a yerleşmeye çalışıyordu. Eski ülkücüler Sovyetler Birliği'nin dağılması ile birlikte Kızıl Elma hayallerini süsleyen Türk Cumhuriyetleri'ne akın etmiş, güçlü lobi kurmuş durumdaydılar.

Kimisi askeri danışmanlık, bazıları ekonomik rehberlik görevlerini üstlenmiş, azımsanmayacak sayıda ülkücü mafya kadrosu yerel suç dünyası ile ilişki kurmuştu. İşsiz-güçsüz ve polis tarafından aranan Çatlı için Azerbaycan iyi bir sığınak oluşturdu.

Haydar Aliyev tarafından koltuğundan edildikten yıllar sonra *Yeni Ufuk* gazetesi muhabiri Çetin Agaşe ile Keleki'deki karargâhında görüşen Elçibey o tarihlerde tanıştığı Abdullah Çatlı'yı anlatıyor:

"Soru: Uzun zamandır Azerbaycan'la Türk ülkücüleri arasında sıkı bir ilişki yaşanıyor. Ülkücülerin bir ayağının Azerbaycan'da olduğu söyleniyor. Mesela Abdullah Çatlı ve Haluk Kırcı ile ilişkileriniz ne düzeyde oldu?

Elçibey: Gazetelerde benimle ilgili çıkan haberlerde, benim sözüme söz eklemesinler, samimi olsunlar. Ben her zaman sözümü ciddi söylüyor ve ve düz konuşuyorum. Ben

Keleki'de Abdullah Çatlı ile görüşmedim. Diyorlar ki Çatlı ile görüşmüş, hayır kardeşim. Ben Çatlı ile görüşmedim.

- Peki tanışmadınız mı?

- Abdullah Çatlı'yı tanımıyordum. Ben Mehmet Özbay adında bir adamı tanıyordum. Bakü'de olduğum zaman bir Azerbaycan Türkü, bana birisini getirdi. Mehmet Özbay diye tanıştırdı. Niye geldiğini sordum. Eğer Çatlı ise Allah rahmet eylesin. Dediler ki buradaki k nplarda döğüşçü yetiştirecek. Ermenistan'a karşı askerleri eğitecek. Ben de dedim ki; "Madem Türkiye'den gelmişsiz, o zaman önlerde olma, çünkü seni öldürebilirler. Ben bunu istemiyorum. Sen bizim askerlerimizi eğit, onlar vuruşsunlar, sana bir zarar gelmesin." Dörtbuçuk ay kadar askerlerimizi eğitti, daha sonra Türkiye'ye döndü. O günden sonra onu bir daha görmedim.

- Peki ya Haluk Kırcı?

- Hayır kardeşim tanımıyorum. Vallahi, billahi Kırcı'yı tanımıyorum. Yine dönem dönem gazetelerden okudum. Diyorlar ki rahmetli Çatlı benimle konuşmuş. Azerbaycan'dan uyuşturucu aparacaklarmış. Kardeşim vallahi olmuyor, billahi olmuyor. Bırakın uyuşturucu getirip, götürmesini, beş ay içinde bir kez cesaret edip uyuşturucu kelimesini anmamıştır yanımda. Öyle bir şey yok kardeşim. Nasıl olur? Mesela siz düşünün ki, bir adam gelmiş diyelim ki Süleyman Bey'e (Demirel) ben uyuşturucu işi yapıyorum demiş. Diyebilir mi? Nasıl olur da bir Cumhurbaşkanına gidip ben uyuşturucu satıcısıyım der? Kaldı ki ben Azerbaycan'da uyuşturucuya karşı en sert en gaddar insanım..."

Ebulfeyz Elçibey Mayıs 1993'te devrildi. Ancak Çatlı'nın Azerbaycan ilgisi Elçibey'den önce başladı, Nahçıvanlı liderin sürgüne çekilmesinden sonra da devam etti.

Kimilerine göre, Abdullah Çatlı ve arkadaşları Elçibey'i Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturtan süreçte önemli rol

oynadı. Bu bilginin resmî teyidini sağlamak mümkün değil.

Ama Çatlı'nın 1995 yılında Haydar Aliyev'e karşı düzenlenen darbe girişiminde yer aldığı hemen hemen kesin gibi...

Azerbaycan'da darbe "girişimi"

Abdullah Çatlı'nın rol aldığı Azerbaycan darbesi Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e yakınlığı ve araştırma kitaplarıyla tanınan gazeteci Hulusi Turgut'un kaleminden *Sabah* gazetesinde dizi halinde 24-25-26 Mayıs 1997 tarihlerinde yayınlandı:*

"Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Özdem Sanberk, 3 Mart 1995 Cuma sabahı Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i, Ramazan Bayramı tatilini geçirdiği Antalya'daki Alda Tatil Köyü'nden telefonla arayıp, 'çok önemli' bir devlet sırrını kendisine arzediyordu.

Deneyimli diplomat Sanberk, kardeş Azerbaycan'dan bir 'yanık kokusu' almıştı. Sanberk'in, Demirel'e sunduğu bilgi, Azerbaycan'daki iç güvenlikle ilgiliydi. Aslında, 1994 yılı sonbaharından beri bu kardeş ülkede bir şeyler oluyor, Türkiye Cumhuriyeti Devleti de diplomatik yollardan bu gelişmeleri izliyordu.

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Sanberk, Cumhurbaşkanı Demirel'e şunları söylüyordu: 'Sayın Cumhurbaşkanım, zatıalilerine daha önce de arzedildiği gibi Azerbaycan'da darbe hazırlıkları var. Mesele, ciddiyet kazanmışa benziyor. Cumhurbaşkanı Sayın Haydar Aliyev'i devirmek amacıyla örgütlenen darbeciler, yakında eyleme geçecekmiş. Lütfen, Ramazan Bayramı vesilesiyle Sayın Aliyev'i arayıp, hem bayramlarını tebrik etmek, hem de iç güvenlikle ilgili kendilerinin bilgisine başvurmak zahmetine katlanır mısınız efendim?'

(*) Bu bölüm Hulusi Turgut'un izniyle yayınlanmıştır.

Demirel, bir süreden beri Azerbaycan'daki anormallikleri devletin çeşitli kanallarından izliyordu. Ama bayramın ilk günü kendisine ulaştırılan bu haber işin vahametini ortaya koyan bir önemli işaret oluyordu. Cumhurbaşkanı, Alda Tatil Köyü'nde geçici görev yapan Cumhurbaşkanlığı yetkililerine talimat verip, Azerbaycan Devlet Başkanı'nı telefonla aratacaktı. Köşk görevlileri Haydar Aliyev'i kısa sürede buluyor, Cumhurbaşkanı Demirel'le telefon irtibatını kuruyordu. Demirel, 'Haydar Bey' diye hitap ettiği Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın Ramazan Bayramı'nı kutlarken, ülkesinde iç güvenlik sorunu olup olmadığını öğrenmek istiyordu.

Aliyev, telefon konuşmasına 'Hörmetli (saygıdeğer) Süleyman Bey' diye başlıyor, O da bayram tebriklerine karşılık veriyor, ama herhangi bir iç güvenlik sorunu bulunmadığını belirtiyordu. Oysa, Türkiye'ye ulaşan haberler, hiç de öyle olmadığını göstermekteydi.

Türkiye'nin Baku Büyükelçiliği'nden Ankara'ya ulaşan bir kriptoda, Azerbaycan'la ilgili çok önemli bilgiler yer alıyordu. 2 Mart 1995 Perşembe günü Dışişleri Bakanhğı'na ulaşan bu kripto Büyükelçi Özdem Sanberk tarafından inceleniyor, daha sonra konunun uzmanlarına gönderiliyordu. Baku Büyükelçiliği kriptosundaki bilgilere göre, Azerbaycan yeni bir darbenin eşiğindeydi. Ülkede oluşturulan bir cunta, Devlet Başkanı Haydar Aliyev'i devirecek, yönetimi de bir "Konsey"e bırakacaktı. Organizasyonda, "Oraon Birlikleri" diye anılan özel polis birliğinin komutanı Albay Ruşen Cevadov başı çekiyordu. Cuntanın içinde, Türk ve Azeri görevliler vardı. 1994'ün sonbaharında örgütlenmeye başlayan cunta, altı ay içinde epey mesafe almıştı.

Azerbaycan Devlet Başkanı Haydar Aliyev ise, tüm bu olup bitenlerden yeterli bilgi sahibi değildi. Bu arada her şeyin Bakü'de tezgâhlandığı, Ankara'da bazı mahfillerde tartışıldığı, Moskova'da şekillendiğine dair iddia ve emareler

hızla yayılıyordu. Düğmeye basılacak gün de tesbit edilmişti. Hedef, öncelikle Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'di. İlk gelen bilgilere göre darbeden sonra, eski Cumhurbaşkanı Elçibey, Nahcıvan'dan Bakü'ye getirilip, yeniden Devlet Başkanı yapılacaktı. Ancak bu sefer, ilk Cumhurbaşkanlığı döneminde olduğu gibi tek başına hareket edemeyecekti. Elçibey, ülkeyi "Konsey'le birlikte ortaklaşa yönetecekti. Aslında, Türkiye'ye ulaşan haberlere göre Elçibey'in bu gelişmelerden yeterince bilgisi yoktu. Darbe pazarlıkları ve organizasyonlar Bakü'deki bazı unsurlar tarafından yürütülüyor, kendisinin adından ve nüfuzundan yararlanılıyordu. Darbecilerin başı konumundaki Albay Cevadov, daha önce meydana gelen 1994 yılının sonbaharındaki iç karışıklıklar sırasında Türkiye'nin Baku Büyükelçiliği'ne davet edilip, o tarihte Büyükelçi olan Akan Karamanoğlu ile görüşmüştü. Türkiye Büyükelçisi, bu görüşme sırasında Ankara'dan aldığı talimatla Cevadov'dan, Aliyev'e karşı herhangi bir eylemin içinde bulunmamasını telkin etmişti. Yine o tarihlerde Aliyev'in siyasi gücü yetersizdi. Türkiye, Karamanoğlu'nun aktif çabaları ile Aliyev-Cevadov ikilisini barıştırıp, yeni bir güç sağladı.

Ruşen Cevadov, Haydar Aliyev ikilisinin işbirliği birkaç ay devam etti. Ama ülkedeki otorite boşluğu bir türlü giderilemedi. Aslında, Azerbaycan bağımsızlığına kavuştuktan sonra, iktidar kavgalarının odak noktası haline gelecekti. Zengin petrol yatakları, iç ve dış güçlerin iştahını kabartıyor, casuslar bölgede cirit alıyor, Karabağ'da süregelen Ermeni işgali moralleri iyice bozuyordu.

Azerbaycan, topraklarından Rus askerlerini gönderen ilk eski Sovyet Cumhuriyeti idi. Bu nedenle, Rusya'nın da Azerbaycan topraklarında görmesi gereken bir hesap vardı. Batı ülkeleri, Azerbaycan petrollerini kontrol altına almak isterken, bir yanda Rusya öte yanda İran, bu ülkeden hak

talep etmek için tüm kanallarını seferber ediyordu. Kısacası, Azerbaycan, pek çok ekonomik ve siyasal olaya gebeydi.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev, 6 Mayıs 1997 Sah günü TBMM kürsüsünden, milletvekillerine hitaben herkesi dehşete düşürücü bir şekilde şu cümleleri sarfediyordu: "1995 yılının Mart ayında ben Kopenhag'la iken, bir plan kurmuşlar. Ülkeme dönerken havaalanında beni öldürüp, yönetimi ele alacaklarmış. Aziz dostum Süleyman Demirel, bir tehlike gözlendiğini bana bildirdi. Eminim ki, beni bugünlere getirdiği için sağolsun."

Haydar Aliyev, TBMM kürsüsünden Türkiye Cumhurbaşkanına "Hayatımı kurtardınız. Benim, bugünlere gelmemi sağladınız. Ülkemdeki darbeyi, bana erken haber verdiniz." diyordu. Aliyev konuşmasını şöyle sürdürüyordu:

"Ben, Bakü'ye öngörülen süreden çok önce geldim. Onlar, planlarını uygulayamadılar. Ama o gece onlar, Azerbaycan'ın birçok bölgesinde, Gürcistan ve Ermenistan'a yakın olan bölgelerde, sınırlarda egemenliği ele geçirdiler. Ben, onlarla 5-6 gün uğraştım. Onları yola getirmek istedim..."

Azerbaycan Cumhurbaşkanının konuşmasında Türkiye'ye de sitem vardı. Ferman Demirkol ve Kenan Gürel adındaki iki Türk vatandaşından bahsediyor, kendisine yönelik darbe yapmak isteyenler arasında bu kişilerin de bulunduğunu açıklıyordu.

Azerbaycan, Sovyetler Birliği'nin 1991 yılı Aralık ayında kendiliğinden dağılma sürecine girmesinden önce, bağımsızlık ilan eden ilk Sovyet Cumhuriyeti oldu. 18 Ekim 1991'de gerçekleşen bu tarihi olay, 9 Kasım 1991'de Türkiye Cumhuriyeti tarafından resmen tanındı.

1992 yılının Ocak ayında da dönemin Devlet Başkanı Ayaz Muttalibov Ankara'yı ziyaret ediyor, ancak aynı yılın Şubat ayında Hocalı'da ikibin Azeri Türk'ünün Ermeniler tarafından katledilmesi, bu ülkedeki milliyetçilerin yeni bir

arayışa geçmesine yol açıyordu.

Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesinde Ermenilerle çatışma 1988'de başlamıştı. Ruslar da, Ermenilere dolaylı destek sağlıyordu. Türk milliyetçiliği rüzgarları bu olaylarla birlikte şiddetleniyor, Azeri aydınları ve gençler, Halk Cephesi'ni kuruyordu.

Tüm bu gerginliklerin yaşandığı sırada, Moskova'da ikamet eden bir başka Azeri Türk'ü, olayları dikkatle izlemekteydi. Bu kişi, Sovyet Komünist Partisi'nin eski Polit Büro Üyesi, Başbakan 1.Yardımcısı Haydar Aliyev'di. 80'li yıllarda Gorbaçov ve Yeltsin'e karşı Ligaçev'i desteklemişti. Batılı gözlemciler, Aliyev için şunları söylüyordu: "Sovyetler Birliği tarihinin en zeki ve kapasiteli siyaset adamlarından birisi. Polit Büro'nun, Rus asıllı olmayan tek Müslüman Türk siyasetçisi."

Haydar Aliyev, 1985'ten itibaren siyasetten tasfiye edilmiş, Moskova'da emeklilik hayatı yaşamaya başlamıştı.

Bu arada, Sovyetler Birliği'nin dağılmak üzere olduğunu önceden kestirebiliyordu. Eşinin vefatı üzerine, Anavatanı Azerbaycan'a dönmüş, ancak Sovyet unsurları kendisini Bakü'de barındırmamıştı.

Aliyev, Nahcıvan Özerk Cumhuriyeti'ne geçip, orada Parlamento Başkanı oldu. 1992 yılının Mart ayında Türkiye'ye davet edilen Aliyev, Cumhurbaşkanı Özal, Başbakan Demirel, Genelkurmay Başkanı Güreş ve Dışişleri Bakanı Çetinle çok yararlı görüşmeler yaptı.

Devlet Başkanı gibi ağırlanan Haydar Aliyev ile Süleyman Demirel yakınlaşması ve dostluğu o tarihte kuruldu. Türk Eximbank'ı, Nahcıvan Özerk Cumhuriyeti'ne acilen 100 milyon dolarlık kredi açtı.

17 Haziran 1992'de Azerbaycan Cumhurbaşkanlığı'na seçilen Ebulfeyz Elçibey, bu görevden tam 365 gün sonra bir darbe, ile ayrılıyor, Nahcıvan'ın Keleki Köyü'ne sığmıyordu.

Bu arada, Nahcıvan Parlamento Başkanı Aliyev Bakü'ye gidecek, önce Milli Meclis, daha sonra da Devlet Başkanı olacaktı.

1993 yılının ikinci yarısından itibaren ülkeyi yöneten Haydar Aliyev'e karşı darbe hazırlığı Omon Birlikleri Komutanı Albay Ruşen Cevadov'un başkanlığında yürütüldü. Cuntada Elçibey sempatizanlarının yanısıra bazı Türk unsurlar da vardı. Bunlardan birisi, Azeri asıllı üniversite öğretim üyesi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Ferman Demirkol'du. Elçibey döneminde, Bakü'ye yerleşmiş Milli Meclis Danışmanı olmuştu.

Sahnede Kenan Gürel adında bir Türk daha vardı. 12 Eylül 1980 ihtilalinden sonra Türkiye'den kaçıp, Avusturya'ya yerleşmiş, hatta oranın vatandaşlığına geçmişti. İhtilal şartlarının kaybolması üzerine, Türkiye'ye dönen Gürel, Antalya'ya yerleşiyor, bu sırada ülkemizi ziyarete gelen Elçibey'le tanışıyordu. Kenan Gürel, bir süre sonra Azerbaycan'a gidip, Bakü'ye yerleşecek, orada Cevadovlar'ın Leyla isminde-ki kızlarıyla evlenecekti. Azerbaycan'ın başkenti Baku, 1990 yılından itibaren Türkler'in akınına uğramıştı. Özellikle ülkücüler, hem yerleşmek, hem de ticaret yapmak amacıyla bu kardeş ülkeye geliyorlardı. Kısa sürede ticaret hayatını ele geçiren ülkücülerin pek çoğu Türkeş karşıtı gruba mensuptu. Merhum Alparslan Türkeş'in oğlu Tuğrul Türkeş, o yıllarda tekstil işi yapmak amacıyla Bakü'ye gelmiş, ancak karşıt gruba mensup ülkücüler, kendisine hayat hakkı tanımamıştı. Tuğrul Türkeş, 1993 yılının Nisan ayından itibaren Baku'yu terkedecekti.

Bu arada Almanya'dan Ukrayna'ya kadar ulaşan Musa Serdar Çelebi de Bakü'ye gelmek istiyor, ancak Ukrayna yönetimi, bilinmeyen nedenlerle kendisine geçit vermiyordu. Tüm bu bilgileri anında tesbit eden Türk makamları, gelişmeleri de titizlikle izliyordu.

1994 yılının ortalarında, Bakü'den kaçan iki Azeri rejim muhalifi, Ankara'da Hükümet yetkilileri ile temasa geçip, Azerbaycan'da Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'e karşı darbe yapmak istediklerini bildiriyorlardı. Başbakanlık danışmanlarının yardımıyla Ankara'daki bir kamu kuruluşu misafirhanesine yerleştirilen Fehmin ve Ali isimli Azeriler, Rus-, lar'ın kontrolündeki eski Devlet Başkanı Ayaz Muttalibov'u da aralarına alıp, darbe yapacaklarını, Nahcıvan'da sürgünde bulunan Elçibey'i tekrar ülkenin başına getireceklerini söylüyorlardı.

"Fehmin" adındaki Azeri Albay, Elçibey döneminde İçişleri Bakanlığı Kuvvetleri'nin komutanı olduğunu, bir süreden beri Türkiye'de yaşadığını ifade ediyordu. Elçibey'in siyasi danışmanı olduğunu belirten Ali isimli Azeri ise, sürekli şekilde Avrupa ve Amerika'ya gittiğini, buralarda hü kümet ve gizli servis yetkilileri ile görüştüğünü açıklıyor, Türkiye'den de para ve silah yardımı istiyordu. Ali de, Fehmin gibi sürekli olarak Türkiye'de yaşıyordu. Azerbaycanlı darbeciler bu arada hazırladıkları bir raporu, dönemin Başbakanı Tansu Çiller'e verdiklerini ifade ettiler. Yaklaşık 30-40 sayfalık raporda, darbe planı çok ayrıntılı biçimde yer alıyordu. Bu rapordan, Çiller Başbakanlıktan ayrıldıktan sonra, bazı yetkililerin de haberi olacaktı.

Başbakan'ın yanı sıra Devlet Bakanı Ayvaz Gökdemir'le de temasta olduklarını belirten Azeriler, ayrıca Ankara'da kontak kurdukları öteki kişileri de açıklıyor, Çiller ve Gökdemir'le birlikte yemek yediklerini, bu yemek sırasında kendilerine sözlü olarak da darbe ve sonrası ile ilgili bilgi sunduklarını belirtiyorlardı.

Ankara'da Hükümet Başkanı ve çevresinin Azeri darbecilerle teması, devlet yetkililerinden saklanıyordu. Bu arada Çiller, Azerbaycan Devlet Başkanı'nın telefonlarına çıkmıyor, konu Aliyev tarafından Demirel'e aktarılınca; Cumhurbaşkanı, Başbakan'ı uyarıyordu.

Baku Büyükelçisi Altan Karamanoğlu'ndan 1995 yılının Mart ayı başlarında gelen bir kriptoda, Azerbaycan'daki darbe hazırlığına dikkat çekiliyor, işin içinde bulunan Azerbaycanlı, Türk, hatta Rus unsurların isimleri veriliyordu. Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Özdem Sanberk de konuyu Cumhurbaşkanı Demirel'e arzetmişti.

Demirel, devletin çeşitli kanallarından Azerbaycan'daki gelişmeleri günü gününe izlemeye koyuldu. Gelişmeler, hiç de iç açıcı değildi. Türkiye'den Azerbaycan'a iki adet uydu telefonu gönderildiği iddia ediliyordu.

Demirel, 1995 yılı Mart ayının ikinci haftasında Pakistan'a gitme hazırlıklarına başladı. Ayın 13'ünde Islamabad'da bulunacak, orada ECO zirvesine katılacaktı. Zirveye gelecek devlet başkanları arasında Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev de vardı. Ancak, son anda gelen bir haber, Cumhurbaşkanı Demirel'in, Aliyev'i hemen aramasını gerektirdi. Aliyev, Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da bulundu. Demirel, Bakü'de işin kötüye gittiğini kendisine bildirdi. ECO zirvesine katılmamasını tavsiye etti. Aliyev, tüm bu gelişmeleri daha sonra TBMM kürsüsünden Türk Milletvekillerine açıklayacaktı.

Darbecilerin planlarında, Aliyev'i havaalanında öldürmek vardı. Ancak Aliyev, Demirel'in uyarısı üzerine Bakü'ye erken dönüyor, darbecilerin planını altüst ediyordu. Haydar Aliyev, derhal operasyona girişti, 3-4 günlük bir çatışmadan sonra olayları bastırdı. Bu arada, Türk vatandaşı Ferman Demirkol ile Kenan Gürel tutuklandılar. Pakistan'da bulunan Cumhurbaşkanı Demirel, Islamabad'dan Haydar Aliyev'i telefonla arayıp, geçmiş olsun dileklerini iletiyordu. Demirel, "Devletimiz, bu tür işleri hiçbir şekilde tasvip etmez. Türkiye'den, bu işe bulaşanlar olmuşsa, onun icabına bakılacaktır." diyordu.

Türkiye'den, darbecilerin kullanması amacıyla Bakü'ye sokulduğu iddia edilen uydu telefonlarından birisi darbeye karışan Kenan Gürel'in elinde ele geçirildi. Gürel, o sırada darbecilerin lideri Ruşen Cevadov'un odasında bulunuyordu. Haydar Aliyev, darbeyi bastırmak için büyük güç kullandı. Bu arada, pekçok kan döküldü. Cevadov da öldürüldü. Aliyev olaylardan sonra geldiği Ankara'da devrin TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'a "Türkiye, bizim içişlerimize burnunu soktu, olaylar 400 civanıma mal oldu." derken, darbeyi bastırdığı sırada 400 vatandaşının öldürüldüğünü açıklamak istiyordu.

Cumhurbaşkanı Demirel, bu olayların Türkiye ile Azerbaycan arasında bir kan davasına dönüşmemesini istedi. Bu arada, TİKA (Türk Cumhuriyetleri Kalkınma Ajansı) görevlisi Ferman Demirkol'un Türkiye'ye iadesini Aliyev'den rica etti. Ankara'dan kalkan bir özel uçak, Başbakanlık eski Müsteşan Ali Naci Tuncer'i Bakü'ye götürdü. Tuncer, Azerbaycan yetkililerinden Ferman Demirkol'u teslim alıp, Ankara'ya döndü. Sözkonusu uçağın, Cumhurbaşkanlığına ait GAP uçağı olduğu ileri sürülmüştü. Oysa bu, bir başka özel uçaktı.

Azerbaycan'daki darbe teşebbüsünün perde arkasını izleyen yetkililer, olaylardan sonra şu değerlendirmeyi yapıyordu: "Türkiye'deki bazı aklı evveller, Azerbaycan'da kukla bir yönetim kurup, sözde zengin petrol yatakları ile silah ve uyuşturucu işini kontrolleri altında tutmak istediler. Bu işe girerken, Ruslarla da birlikte olduklarını hiç hesap etmediler. Bakü'deki Rus mafyasının başı, eski Devlet Başkanı Ayaz Muttalibov, bu darbe ile birlikte Moskova'dan Bakü'ye getirilip, Meclis Başkanı yapılacaktı. Tüm bu gelişmelerden yeterince haberi olmayan iyi niyetli, Atatürkçü, eski Cumhurbaşkanı Elçibey'in ise adı kullanılıyordu. Cumhurbaşkanımızın müdahaleleri sonucu bir facia önlendi. Ama açılan yara hâlâ sarılamadı."

1995 yılının Mart ayında Azerbaycan'da "Susurluk Olayı"nın adeta başlangıcı yaşanmıştı. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin içine sızan birtakım karanlık güçler, devletin imkanlarını kullanıp, bir başka devlette darbe yapmak istemişler, Cumhurbaşkanı Demirel'in konuya müdahalesi üzerine, suçüstü olmuşlardı. Azerbaycan darbesi, Türk Devlet politikasında hiçbir şekilde kabul edilmez olay olarak değerlendiriliyordu. Türkiye, Azerbaycan'la dost, onun da ötesinde kan kardeşi idi. Ülkemizdeki bazı çıkar çevrelerinin uyuşturucu, silah ve petrol ticareti yapması için girişilen bu kanunsuz davranış, güçlü devlet politikasının duvarlarına çarpmıştı."

Uyuşturucu kaçakçılığında yeni güzergâh

Kahramanımız Abdullah Çatlı'nın yeniden ruhuna uygun bir ortam bulduğu anlaşılıyordu. Darbeler, uyuşturucu kaçakçılığı, suikastler...

Tam Çatlı'nın kalemiydi.

Dağılan Sovyet rejiminin enkazı üzerinde kurulan Türk Cumhuriyetleri ile uyuşturucu ticaretinin birarada anılması hiç boşuna değildi. 1990'h yılların ilk yarısında uyuşturucu trafiğinde kullanılan güzergâhta önemli değişiklik yaşandı.

Afganistan ve Pakistan'da TIR'lara yüklenen uyuşturucu, Türkmenistan üzerinden Azerbaycan'a taşınıyor, Gürcistan'ı aşarak Sarp Kapısı'ndan Türkiye'ye giriyordu. Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Şube Müdürlüğü'nün 1994-Şubat tarihli raporunda haritalarla izah edilen bu güzergahın neredeyse her kilometresine eski ülkücü yeni uluslararası mafya egemendi.

Uyuşturucu ticareti ve ülkücü mafya sözcüklerinin yan yana durması bu ideolojiye samimi olarak gönül verenleri üzüyordu. Oysa anılan coğrafyada uyuşturucu ticareti Rus

düşmanı cephenin nefes borusuydu. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalinden sonra devreye giren ABD yerel direnişçilere ancak sınırlı ölçüde yardım edebildi. Bunun yerine mücahitlerin Sovyetlerle savaş amacıyla silah satın alabilmek için uyuşturucu ticaretine yönelmelerine göz yumdu, hatta teşvik verdi.-

Sonuçta Afganistan, Rus düşmanı, milliyetçi ve eroin kaçakçısı gençlerin yetiştiği tarla haline geldi.

Uyuşturucu ticaretinde rota ve kadronun buluşması Türkiye'yi inanılmaz ölçüde olumsuz etkiledi. Birleşmiş Milletler, Almanya ve ingiltere'nin resmî kayıtlarına göre, Avrupa'ya giren eroinin yaklaşık dörtte üçü Türkiye üzerinden geçmeye başladı.

Türk polisi uyuşturucu ticaretiyle elinden geldiği ölçüde mücadele etti. Sadece 1996 yılında 4 ton 422 kilo eroin yakaladı. Dünyada yakalanan toplam eroin miktarı aynı yıl sadece 7 tondu. Yani dünyada polisin yakaladığı eroinin yüzde 64'ü Türkiye'de ele geçti.

Bu rakama sevinmek de mümkün olmadı, üzülmek de...

Çünkü kimilerine göre, Türkiye'de yakalanan eroininin kat kat fazlası resmî çetelerin himayesinde Avrupa'ya satılıyordu. (Hatta Almanya'da bir mahkemede Türk Başbakanı Tansu Çiller'in uyuşturucu kaçakçılarına yardım ettiği resmî kayıtlara geçiyordu.)

Oysa o tarihte Emniyet Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanı Tuncay Yılmaz soruna farklı yönden yaklaşır, "Türk polisi eroinin yüzde 64'ünü yakaladı, kalan 28 ülkenin polisi sadece yüzde 36'sını" diyordu. Yılmaz'ın haklı olarak işaret ettiği başka bir gerçek asit anhidrit ticaretiyle ilgiliydi.

Uyuşturucu zincirinin en önemli halkası asit anhidrittir. Afyondan morfin, morfinden bazmorfin, ondan da eroin üretilir. Bu işlemde mutlaka asit anhidrit gereklidir. İlaç ve

boya sanayiinde kullanılan asit anhidritin üreticisi dünyada dört ülkedir: ABD, Japonya, Almanya ve Fransa.

Birleşmiş Milletler 1980 yılından itibaren asit anhidrit imalat ve ihracatına özel denetim kuralları konulmasına çalışıyor, ama bu çabalar sonuç getirmiyor. Birleşmiş Milletler'in 1996 tarihli uyuşturucu raporundan bir alıntı sunuyoruz:

"Almanya'da üretilen asit anhidrit, Birleşik Arap Emirlikleri'nde antiseptik madde üretiminde kullanılmak üzere ihraç ediliyor. Oysa aynı asit anhidrit deniz yoluyla Türkiye'ye aktarılıyor. 1994-95 arası dönemde Türkiye'de Alman üretimi 50 tondan fazla asit anhidrit yakalandı. Bu rakam 20-40 ton arasında eroin üretimi için yeterliydi..."

Yani tam merhum Uğur Mumcu'nun *Silah Kaçakçılığı ve Terör* isimli kitabında yazdığı gibi:

"Asetik anhidrit kaçakçılığı, uyuşturucu madde kaçakçılığının ana konularından birisidir. Eroin kaçakçılığını besleyen ana damar, hammadde, asit anhidrit kaçakçılığı ile oluşmaktadır. Öyleyse tıpkı silah kaçakçılığı gibi uyuşturucu kaçakçılığının da kökü tam anlamıyla dışardadır..."

**** *

Abdullah Çatlı'nın yurtdışı bağlantıları güçlenirken, Türkiye'deki çevresi de genişliyordu. 9 Şubat 1993 tarihinde Ataköy 7-8'inci kısım, 1-8 A Blok'taki 1 numaralı daireyi Mehmet Özbay kimliği ile kiraladı. Ev sahipleri Dr. Abidin Gerçeker ile eşi Işıl Gerçeker'den kiraladığı daireyi yaklaşık 1.5 yıl büro olarak kullandı. Zaman zaman kirayı ve apartman aidatlarını aksattı. Bu yüzden çıkan tartışmalardan bıkan Gerçeker çifti Çatlı'dan kurtulmak amacıyla daireyi satışa çıkardı. Çatlı'nın Mimar Sinan Sitesi içinde bulunan bürosuna, Romanya, Macaristan ve Kostarika plakalı son model araçlar geldi, gitti. Muhtarlığa kayıt yaptırırken ken-

dişini Londra'dan kesin dönüş yapan bilgisayar mühendisi olarak tanıtan Abdullah Çatlı, 21 Haziran 1994 günü bürosunu boşalttı.

Ataköy'deki birbuçuk yıllık ikametinden sonra yeni adresini muhtarlığa bildirmeden ayrıldı. Anlaşılan tekstil ihracatçısı Mehmet Özbay'ın yaşamında yeniden kritik dönemece gelinmişti.

Polis ve Abdullah Çatlı arasındaki güçlü bağ 1992 yıllarının sonuna doğru kuruldu. Bu tarihte polise yollanan ihbar mektubunda, Çatlı'nın bürosunun adresi ve aracının plaka numarası verildi.

Ancak baskından kısa bir süre önce Abdullah Çatlı'nın işyerine bir telefon geldi. Meral Çatlı o telefonu, Susurluk Komisyonu'na şöyle aktardı:

"Eşim 1990'dan 1996'ya kadar rahat geziyordu. Mehmet Özbay kimliğini taşırken Ataköy'deki işyerine haber verildi. 'Mehmet Bey sizin kimliğinizden haberleri var. Formalite icabı gelecekler. Haberiniz olsun, siz dışarı çıkın' dediler."

Yine o yıllarda İstanbul polisinde İstihbarat Şube Müdürlüğü yapan Hanefi Avcı'ya Susurluk Komisyonu üyeleri Çatlı'nın işyerine danışıklı baskını sordular. Avcı şu bilgiyi verdi:

"İhbar mektubunda Çatlı diyor, hatta bir araç plakasından bahsediyor. Bunun üzerine araştırılmış. Terör birimi kim olduğunu tespit edememiş. Biz demişiz ki, Çatlı var mı, yok mu bilemiyoruz. Ama garip bir yere benziyor demişiz."

JİTEM ve Cem Ersever cinayeti

1993 yılına gelindiğinde Güneydoğu'da faili meçhul cinayetler artık günlük zabıta olayı sayılıyordu. Bu cinayetlerin ardında devlet güdümündeki Hizbullah'ın veya doğrudan resmî görevlilerin bulunduğu herkesin duyduğu bir sırdı.

PKK lideri Abdullah Öcalan 1993 baharında ateşkes ilan ettiğinde, bölgede sanki bayram yaşandı. Ancak herkes aynı sevinci paylaşmadı. Örneğin yıllarca Diyarbakır'da JİTEM'in Bölge Komutanlığını yapan ve o tarihte Ankara'daki merkezinde görevli Binbaşı Cem Ersever ile sadık yardımcısı Mustafa Deniz, "devletin eşkiya ile pazarlığa oturamayacağı, anlaşma yapamayacağı" görüşünü taşıyordu.

Ersever ve Deniz 5 Mart 1993 günü resmî görevlerinden istifa ettiler. Haziran ayında basın toplantıları, Ersever'in kaleminden çıkan anı kitapları ile kamuoyu yaratmaya çalıştılar. Ancak bu çabaları ciddi sonuç vermedi, aksine PKK'ya karşı sertlik yanlısı Ersever'in tutumu bazı çevreleri korkuttu. Geçmiş bazı eylemlerin gün ışığına çıkacağı anlaşıldı.

Ersever, *Aydınlık* dergisine yaptığı açıklamalar nedeniyle mahkemeye verilmişti. 26 Ekim 1993 günkü duruşması için Ankara'ya geldi, Gümrük Müdürü Ali Balkan Mete'nin makam şoförü Kemal Uzuner'in evinde kıyafetini değiştirmeye gitti.

Ersever'i Diyarbakır'da istihbarat Şubesi'nde çalıştığı günlerden bu yana tanıyan, hatta yardımcısı PKK itirafçısı Mustafa Deniz için silah taşıma belgesi düzenleyen Hanefi Avcı Komisyon ifadesinde kuşkularını dile getirdi. Avcı'ya göre, Jandarma'dan ayrılan Cem Ersever, arkadaşı Kemal Uzuner'in evinde uzaktan kumandalı patlayıcıları saklıyordu.

Ersever'in ruh sağlığından endişe duyan Mustafa Deniz, JİTEM'e ihbarda bulundu. JİTEM tarafından görevlendirilen kişiler patlayıcıyı almak üzere eve gelen Cem Ersever'i karşıladılar. Ve Ersever'in cesedi 4 Kasım 1993 günü bulundu. Kafasına iki kurşun sıkılmıştı, ağzı bantlıydı.

Ersever'in akıbetini öğrenmek üzere aynı eve uğrayan Mustafa Deniz ile emekli binbaşının iki yıldır birlikte yaşadığı Neval Boz isimli kadın da aynı kaderi paylaştılar. Cesetleri Ankara'nın çevresinde bir üçgen oluşturacak biçim-

de yol kenarında bulundu.

Esrarengiz üç ceset kamuoyunda büyük merak uyandırdı. Olay gazete manşetlerine tırmandı. Ama iz sürmek isteyen polis birimlerinin önüne hep Jandarma engeli çıktı. *Hürriyet* Ankara Temsilcisi Sedat Ergin 14 Kasım günü İstanbul'da dönemin Başbakanı Tansu Çiller'e Cem Ersever'in infazını sordu, çok manidar bir yanıt aldı:

"Kendi aralarında bir iç hesaplaşma olduğu anlaşılıyor..."

Yani Tansu Çiller, bazılarının sandığı kadar saf değildi, o günlerin moda şakasıyla "Alis Harikalar Diyarı'nda" misali yaşamıyordu.

Aksine derin devletin iç hesaplaşmasını izliyor, bu konuda fütursuzca açıklama yapabiliyordu.

Terörle mücadelede "yeni" yöntem

İlginç bir rastlantı eseri, Ersever'in cesedinin bulunduğu gün, yani 4 Kasım 1993 tarihinde Tansu Çiller, Holiday Inn Oteli'nde bu kitabın ilk bölümünde de aktardığımız sözlerle meydan okuyordu:

"Türkiye milis hareketi niteliğine dönüşmüş ve yaygınlaşmış bir terör hareketiyle karşı karşıyadır. PKK'nın haraç aldığı işadamı ve sanatçıların isimlerini biliyoruz. Hesap soracağız..."

Tansu Çiller'in örtülü bile sayılamayacak açık tehditini yerine getirecek kadro da yavaş yavaş kuruluyordu. Süleyman Demirel'in başbakanlığındaki DYP-SHP Koalisyonu'nda Erzurum Valiliği'ne atanan Mehmet Ağar, Tansu Çiller'in Başbakanlık koltuğunda oturmasından bir ay sonra Emniyet Genel Müdürlüğü'ne getirildi.

Tansu ve Özer.Çiller çifti MİT Müsteşarlığı için de Nuri Gündeş'i düşündüler. Ancak Gündeş'in Hüsamettin Cindoruk'la buluşması üzerine bu atamadan vazgeçtiler. Aranan

ismi Adil Ongen buldu, 1988 yılında MİT'ten olaylı biçimde ayrılan Mehmet Eymür'ü önerdi. Eymür 1993 Eylül ayında MİT'te Kontr Terör Daire Başkan Yardımcısı olarak göreve başladı. Sıra PKK'yı destekleyen kara para ve uyuşturucu baronlarının izini sürmeye gelince, talihleri yardım etti.

Mehmet Ağar kendisini suçlayan ilk MİT raporunu kaleme alan Mehmet Eymür ile en yakın yardımcısı emekli yarbay Korkut Eken'in arasının açıldığını duydu. O tarihte sadece maaş alabilmek için BOTAŞ'ta çalışan Eken'e sayıları bine yükseltilecek özel polis harekat timlerini yetiştirmesini önerdi. Kıbrıs çıkarmasında Ada'ya ilk ayak basan subay olarak bilinen, 1980li yılların başında yine polis özel timlerinin eğitimini üstlenen Korkut Eken bu teklifi sevinçle karşıladı. 8 Ağustos 1993 günü Emniyet Genel Müdürü özel danışmanı olarak göreve başladı. Eken kendisine bir anlamda itibarını iade eden Mehmet Ağar'a kalben bağlandı.

Korkut Eken'i göreve başladıktan bir süre sonra Tarık Ümit aradı. Önemli bir kaçakçılık olayını ihbar edeceğini söyledi. Eken ve Ümit Ankara'da buluştular, birlikte Mehmet Ağar'a gittiler. Korkut Eken bu tanışmayı Susurluk Komisyonu ifadesinde şöyle anlattı:

" 'Efendim, çok önemli bir olay var. Bu arkadaşın ciddi iddiaları var. Çok büyük bir olayı ortaya çıkarabileceğini söylüyor' dedim. Genel Müdür benim yanımda Kaçakçılık Daire Başkanı Tuncay Yılmaz'ı arayarak böyle önemli bir olayın olduğunu, alakadar olmasını emretti..."

Tarık Ümit ihbarını değerlendiren Yılmaz, Türkiye'ye partiler halinde giren toplam 150 ton asit anhidriti yakaladı. Tarık Ümit, eroin yapımında kullanılan asit anhidritin nereden giriş yapacağını ve hangi araçla taşınacağını önceden öğreniyor, kendi ifadesine göre "İstanbul ve Ankara Emniyet Müdürlüklerine güvenmediği için" sadece Tuncay Yılmaz'a haber veriyordu. Yılmaz ve Tarık Ümit kimi za-

man yüzyüze, bazen telefonla görüştüler. Bu işbirliği sayesinde iki kez 30 tonluk asit anhidrit yakalandı, (15 ton asit anhidritle 7 ton eroin üretiliyor.)

Bu ihbarlar Tarık Ümit'in resmî ilk teması değildi. Renkli bir yaşam süren, Dündar Kılıç'ın kulübünde yöneticilik yapan, Kılıç'ın kardeşi tarafından silahla yaralanan Tarık Ümit 1980'li yıllardan beri MİT muhbiriydi. 1987 yılında yazılan ilk MİT raporunun en önemli kaynakları arasındaydı. Zaten Korkut Eken de, Ümit'i Mehmet Eymür'ün yanında tanımıştı.

Tarık Ümit'in Emniyetle dirsek teması kısa zamanda ilerledi. 1993 yılı Aralık ayında Tarık Ümit, Düzceli hemşerisi Yaşar Öz'le Mehmet Ağar'ı tanıştırdı. Babaları dost olan Tarık Ümit ile Yaşar Öz arasındaki yakınlık 1984 yılında tazelendi. O tarihte Düzce'de kerestecilik ve gübre ticareti yapan Yaşar Öz işleri iyi gitmeyince İngiltere'ye göç etti.

Gerisini 19 Ocak 1997 tarihli *Hürriyette,* yayınlanan Faruk Zabcı'nın haberinden aynen aktaralım:

"... Yaşar Öz, 1988 Mart'ında Londra'ya geldi. Londra'ya geldikten bir yıl sonra İngiltere'de sürekli kalabilmek için İçişleri Bakanlığı'na başvuran Yaşar Öz'ün müracaatı Göçmen Dairesi tarafından ikna edici bulunmayarak geri çevrildi. 11 Temmuz 1959 doğumlu, 1977-78'de Ankara Gazi Eğitim Koleji'nde okuyan Yaşar Öz'un, Göçmen Dairesi görevlilerine cebinde 15 bin sterlin nakit para olduğunu, 134 bin 500 sterlinin de Türkiye'de hazır olduğunu söylemesi ikna edici bulunmadı.

Düzceli birçok akrabasının yaşadığı Londra'da Yaşar Öz, kısa zamanda çeşitli işlere atıldı. Meysu'nun sahibinin kızı olan eşi de peşinden Londra'ya geldi. Odunculuk yapan Yaşar Öz, konfeksiyon işinden sonra 1991 yılı Şubat ayında Kingland Road'da Özgen adında, iç içe çok sayıda odası olan son derece şık bir kahve açtı. Öz, *Hürriyet* muhabirinin de hazır bulunduğu açılışta konuklarına Özgen'de İngiltere Tekstilciler Derneği'nin faaliyet göstereceğini söyledi. Ancak Özgen kısa bir süre sonra sahte pasaportla adam kaçırma merkezi haline dönüştü. İngiliz polisi, kahvenin karşısındaki binaya yerleştirdiği video kameralarıyla Yaşar Öz'ün faaliyetlerini yakından izlemeye başladı.

Yaşar Öz'le Londra'da hemen her gün görüşen Anadolu Kulübü'nün sahibi Tahsin Şimşek, en son iki yıl önce görüştüğü arkadaşını şöyle anlattı: 'Yaşar'ı İngiltere'ye geldiği ilk günden beri tanıyorum. Bana Türkiye'de vergi borcu yüzünden kaçak olduğunu ve bu yüzden İngiltere'ye geldiğini söyledi. Abdullah Çatlı'nın akrabası olduğunu bilmiyorduk. Geldiğinde pek parası yoktu. Burada üç buçuk yıl kaldı. Sonra bir konfeksiyon fabrikasını 30 bin sterline sattı. Eline geçen para benim 17 yılda elime geçmedi. Kahve açtı, 100 bin sterlin harcadı. Adam kaçırma işi yaparken kahvede kuyruklar oluşuyordu. Her getirdiği adam için 3-4 bin sterlin alıyordu. Kendisini Bristol'da yattığı cezaevinde de ziyaret ettim. Türkiye'ye sınırdışı edilince bir ay da Türkiye'de hapis yattı.'

Bu arada MİT'in kendisine suikast girişiminde bulunduğunu ileri süren Halkevi Başkanı Nafiz Bostancı ise 'Yaşar Öz, bana suikast girişiminde bulunmak suçundan yargılananlardan Yılmaz Hasanla işbirliği yapıyordu' iddiasında bulundu. Bostancı şöyle dedi: 'Türkiye'ye sınırdışı edildikten sonra Yaşar Öz, Yılmaz Hasan'a Kıbrıs ve Türkiye'ye pasaport taşıttırdı. İngiltere'ye yaklaşık 150 adam kaçırdılar! Yaşar Öz sınırdışı edildikten sonra da yeşil pasaportla İngiltere'ye geldi. Benim vurulmamla ilgili silahı da Londra'ya Tarık Ümit getirdi. Bunu bana ve polise Yaşar Öz'ün adamı Yılmaz Hasan söyledi.'

Yaşar Öz'e yakın kaynaklara göre Düzcespor'un eski başkanı Londra'da uyuşturucu dünyasıyla da yakın ilişkiler

kurdu. Öz'ün uyuşturucu dünyasıyla ilişkilerinin yakın tanığı ise New York'ta Park Row Cezaevi'nde uyuşturucu kaçakçılığından yatmakta olan Erdal Aydın. Erdal Aydın, Yaşar Öz'ü Londra'ya ayak basar basmaz havaalanında karşılayan kişi. Yaşar Öz'ün Londra'da yakın yardımcısı yeğeni Turgut'un da altı ay önce silah ve eroinle Londra'da yakalandığı öğrenildi."

Yaşar Öz "devrede"

Yaşar Öz İngiltere'den dönünce yine Tarık Ümit'le karşılaştı. Tarık Ümit'in KKTC'de kurduğu First Merchant Bank'a büyük miktarda sermaye buldu. Ümit aracılığıyla Mehmet Ağar'la tanışan Yaşar Öz daha sonra aracısız temas kurmayı yeğledi. Yaşar Öz bu yaklaşımını 4 Nisan 1997 tarihli *Radikal* gazetesinden Ümran Safter'le yaptığı söyleşide açıkça anlattı:

"Mehmet Ağar'la defalarca yüzyüze ve telefonla görüştük. Tarık Ümit'e olan güvensizliğim nedeniyle bu görüşmeleri Tarık Ümit'ten sakladım. Mehmet Ağar'a da söylememesini rica ettim. Yüzeysel olarak başlayan dostluğumuz daha sonraları Mehmet Ağar'ın benden yurtdışındaki bazı operasyonlara katılmamı istemesiyle devam etti. Ve ben o operasyonlara bilfiil katılarak başarıya ulaşmasını sağladım..."

Yaşar Öz'ün sözünü ettiği dış operasyonlara yeniden döneceğiz.

Ekipte yer alan bir diğer isim de Yaşar Öz'ün yakın tanıdığıydı: Abdullah Çatlı... Hatta aralarında uzaktan hısımlık bile vardı. Yaşar Öz'ün ablası Meral Çatlı'nın üvey annesiydi. Çatlı çifti Yaşar Öz'ün evinin karşısında oturuyordu. Yaşar Öz, Abdullah Çatlı'yı tanıyordu ama siyasi düşünceleri farklıydı: "1980 öncesinde ben solcu o da ülkücüydü. Ancak ben ülkücü saldırılara uğramadım. Bunun nedeni de

Çatlı'nın beni koruması olarak yorumluyorum. Çatlı'nın kardeşiyle yaşıttım ve dostluk düzeyinde ilişkim vardı. Çatlı Türkiye'ye döndükten sonra zaman zaman görüştüm."

Yaşar Öz, ekip için çalışmaya başladığı ilk günlerde başını belaya soktu ve ancak Mehmet Ağar'ın bizzat yardım etmesiyle kurtuldu. 1992-95 arasında İstanbul Emniyet Müdürü olan, DYP'den TBMM'ye girdikten sonra istifa ederek DTP'ye geçen Necdet Menzir, Yaşar Öz olayını anlattı:

"Adana Emniyet Müdürlüğü, 13 Ocak 1994'te İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bir yazı gönderdi. Yazıda 12 Ocak 1994 günü saat 10.40'da Adana Şakirpaşa Havaalanı'nda Köln Başkonsolosluğu'nca 'Hakkı Mercan' adına düzenlenmiş TR-D-356520 seri nolu pasaportu sahte olarak kullanan Ali Rıza oğlu 1961 doğumlu Metin Bozdoğan'ın, bu pasaportu İstanbul'dan temin ettiği bildirildi. İstanbul, Ataköy 7-8 Kısım A-15 Blok'ta oturan 35-36 yaşlarında, hafif şişman, beyaz tenli, hafif bıyıklı, kumral saçlı 560 53 32 nolu telefonu kullanan Yaşar Öz adlı şahsın, bu pasaportu Metin Bozdoğan'a temin ettiği bildirildi."

Menzir, bunun üzerine Öz'ün evine baskın yapıldığını belirterek, şöyle devam etti: "Mali Şube ekipleri, adrese baskın yaptılar. Ancak Yaşar Öz'ün verilen adresten taşınarak Ataköy, 7-8 Kısım L-9 A Blok'ta 6 numaralı daireye taşındığı saptandı. Bu kez orası basıldı. Evde bir adet Smith Wesson marka 9 mm. çaplı seri numarası silinmiş, Parabellum MOT-5904 tipli Amerikan yapısı tabanca, MKE yapısı 9 mm. çaplı 43 adet mermi, bir adet 38 kalibrelik markası ve seri numarası belirsiz toplu tabanca, bir adet silah taşıma izin belgesi, üzerinde Yaşar Öz'ün fotoğrafı bulunan 'Eşref Cuğdar' adına düzenlenmiş 2.03.1993 tarih ve 018680 nolu B sınıfı sürücü belgesi, Yaşar Öz adına İçişleri Bakanlığı'nca düzenlenmiş olan 28.12.1993 tarih ve TR-A-228576 seri nolu hususi pasaport, Tarık Ümit adına İçişleri Bakanlı-

ğı'nca düzenlenmiş olan 20.12.1993 tarih ve TR-A-220307 seri nolu hususi pasaport ele geçirildi. Yaşar Öz adına düzenlenen yeşil pasaportta meslek hanesine, 'Daire Başkanı' yazılıydı. Zamanın Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar imzalı silah taşıma izin belgesinde de, 'Belge hamili Yaşar ÖZ, Genel Müdürlüğümü'zde Teknik Danışmanlık Hizmeti yürüttüğünden bahisle, ülkemizde bulunduğu süre içerisinde SİLAH TAŞIMAYA izinlidir. Yardımcı olunmasını rica ederim' ifadesi vardı."

Menzir, "Bu arada ilginç bir şey oldu. Daha arkadaşlar merkeze gelmeden Mehmet Ağar yardımcım Mestan Şener'i arayıp, 'O kişiyi biz kullanıyoruz. Yakında önemli bir operasyona katılacak. Pasaport ve diğerlerini biz hazırlattık. Bütün belgeleri de bize yollayın. Yaşar Öz'ü serbest bırakın' talimatı vermiş. Ve böylece Yaşar Öz, elini kolunu sallayarak emniyetten ayrıldı."

Emniyet Genel Müdürlüğü'ne sorduklarında, yeşil pasaportu ve öteki belgeleri kendilerinin verdiklerini söylediklerini belirten Menzir, şöyle devam etti: "Bunun üzerine 31 Ocak 1994 günü, bir yazı yazarak evde ele geçirilen belgeleri, Levent Sevinç adlı bir kuryeyle, Ankara'ya gönderdik. Silahlara balistik muayene yaptık. Hepsi temiz çıktı. Belgeleri İçişleri Bakanlığı vermiş. Başka ne yapabilirdik?"

Yaşar Öz'ün evinde, Tarık Ümit adına İçişleri Bakanlığınca düzenlenmiş olan 20.12.1993 tarih ve TR-A-220307 seri nolu hususi pasaport da ele geçirildi. Tarık Ümit'in yeşil pasaportunda, meslek hanesinde 'Mühendis' yazıyor. Menzir'in Yardımcısı Mestan Şener, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne 31 Ocak 1994 tarihli yazı yazdı. 'B.05.1.EGM. 4.34.00.18.04. İd. 194-49/94' sayılı yazıyla, ele geçirilen belgeler ve silahların dökümü yapılarak, Ankara'ya gönderildiği bildirildi. Ancak, Emniyet bu yazıya cevap bile vermedi.

DGM Savcısı Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderdiği 26 Aralık 1996 tarihli yazıda, istanbul'dan bir kurye ile gönderilen silah ve belgelerin akibetini sordu. Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Kamil Tecirlioğlu imzası ile gönderilen yazıda "Mezkur belge, silah ve mermilerin bulunabileceği birimlere 28 Aralık 1996 günlü yazımızla konu intikal ettirilmiş, alınan cevabi yazılarda sözkonusu belgelerin başkanlıklarında bulunmadığı ve akibetleri hakkında da bilgi sahibi olmadıkları ayrıca istanbul Emniyet Müdürlüğü yazısının da Genel Müdürlüğümüz arşiv kayıtlarına girmediği anlaşılmıştır" denildi.

Meraklısı için dipnot düşelim:

Milliyet'ten Atilla Dışbudak'ın 13 Nisan 1997 tarihli haberine göre, Mehmet Ağar'a teslim edilen, ancak Emniyet'ten çıkmayan silah bir yıl kadar sonra İstanbul'un Ataköy semtinde yapılan bir yol aramasında yeniden ele geçti. Tabanca, Yaşar Öz'le birlikte Muğla'da benzin istasyonu işleten Aydınhan Kasal'ın kullandığı araçta bulundu. Aynı araçta Kasal'ın arkadaşı Ali Ekbar Yüca'nın yanı sıra Yaşar Öz'ün ablası Mürvet Öz ile akrabası Arzu Öztürk de vardı.

2 Şubat 1997 sabahı Hürriyet'in manşetinde yer alan haber, Yaşar Öz ismini yeniden gündeme getirdi. Devletin yeşil pasaport düzenlediği Yaşar Öz 1995 yılı sonunda ABD'de yüklü miktarda eroin pazarlamak istemiş, çetesi yakalanırken kendisi şans eseri kurtulmuştu.

Hürriyet New York Temsilcisi Doğan Uluç, Yaşar Öz'ün, 1995 yılı Aralık ayında New York'la örgütlediği 1.2 milyon dolarlık eroin satışı olayıyla ilgili iddianameyi ele geçirdi.

Operasyon, ABD'nin narkotikle mücadele alanında uzman kuruluşu olan DEA (Drug Enforcement Agency - Uyuşturucu ile Mücadele Ajansı) ve. ABD Gümrük Bürosu tarafından ortaklaşa gerçekleştiriliyor. DEA adına çalışan

bir muhbir (Kod adı CI) ile Gümrük Bürosu'nun bir gizli ajanı (Kod adı UC/1) ile DEA'nın bir ajanı (UC/2), Yaşar Öz ve ekibiyle temas kurarak, 10 kilogram eroinin alımı konusunda pazarlık yürütüyorlar. İlk parti malın teslimi yapılırken, Öz'ün ortakları Aydın ve Ercengiz suçüstü yakalanıyorlar, Öz ise son anda kaçıyor.

İddianamede Yaşar Öz'ün ekseninde gelişen tuzağın öyküsü film senaryosunu andırır bir biçimde şöyle aktarılıyor:

"6 Aralık 1995, Yer: New Jersey Newark Havaalanı:

Muhbir CI ve gizli ajan (U/Cl), Erdal Aydın, Mehmet Ercengiz, Yaşar Öz ve "Mike" (Metin Dokur) adlı kişiyle buluşurlar. (U/Cl), Cl'ın New York'ta kontak noktası ve eroini satın alacak kimsenin aracısı rolünü oynamaktadır. Erdal Aydın, satmak üzere Amerika'ya 10 kg. eroin getirdiklerini söyler. Buluşma sonrasında Ercengiz, Öz ve Mike, Virginia ZPR-3979 plakalı Chrysler minibüsle ayrılırlar. UC1 ve Aydın ise New York'ta Grand Hyatt Oteli'ne gelirler. Yolda Aydın, U/Cl'e Ercengiz'den aldığını söylediği eroinden altı örnek verir. Aydın, Mike'in bu eroinleri bir hafta önce istanbul'dan Amerika'ya getirdiğini, Nevvark havaalanına yakın bir yerde saklandığını bildirir. (Bu konuşma banda alınır.)

7 Aralık/New York/ Le Mardi Restoran:

U/Cl, U/C2'yi, CI ve Aydın'a tanıştırır. Bu buluşmada iki gizli ajan, arabalarında bulunan 200 bin dolar dolayında parayı Aydın'a gösterirler. Aydın, bunun üzerine ertesi günü satışın başlayabileceğini söyler. Satış beşer kilodan olmak üzere, iki partide yapılacaktır. Kilo başına 120 bin dolar ödenecektir. (Bu konuşma da alıcı kimliğindeki dedektifler U/Cl ve U/C2 tarafından banda alınır.)

Aralık/New York'ta Kebab House adlı restoran:

CI ve Aydın, Virginia'dan uçakla geldiğini söyleyen Yaşar Öz'le New York'ta Kebab House'da buluşur. Buluşma sonunda CI, Aydın ve Öz, Grand Hyatt Oteli'ne dönerler. Burada U/Cl ve U/C2, CI ve Aydm'la bir süre konuşurlar. Yaşar Öz, daha sonra buluşmaya katılır ve eroin satışının hafta sonundan önce yapılmayacağını bildirir.

11 Aralık:

CI, Yaşar Öz'le telefonla konuşur ve alıcıların 12 Aralık saat 14.00'te New York'ta eroini teslim almaya hazır olduklarını bildirir. CI ile Öz, ilk teslimin 2 kilo olmasına karar varirler.

12 Aralık: Manhattan, Grand Hyatt Oteli:

Saat 16.00 sıralarında CI ve Aydın, Ercengiz ile New York'ta Grand Hyatt Oteli'nin lobisinde buluşurlar. Ercengiz, oteli terkedip bitişikteki Grand Central Tren Istasyonu'na gider. Az sonra Aydın, yanında CI ile birlikte beyaz bir pazar torbasıyla otelden ayrılır. Otelin karşısına park etmiş sözde alıcılara ait BMW marka otomobile doğru giderler. Arabada bir Gümrük Bürosu ajanı alıcı kisvesinde oturmaktadır. Aydın, arabanın bagajına beyaz pazar torbasını bırakıp, yeniden otele döner. Çevrede pusuya yatmış ajanlar torbayı alıp, içinde daha sonra eroin olduğu tespit edilen kahverengi bileşimi bulurlar. Mal iki kilodur. CI, Aydın ve Yaşar Öz arasında önceden varılan anlaşmaya göre, para ödemesi eroin BMW'nin bagajına bırakıldıktan iki saat sonra yapılacaktır. CI, Aydın'a, otelin Park Avenue girişine park etmiş bir arabanın parayı getireceğini söyler. Saat 18.00 sıralarında Cl ve Aydın, parayı almak üzere otelden çıkıp park etmiş arabaya doğru yürürken, diğer ajanlar gelip Erdal Aydın'ı tutuklarlar. Saat 19.30'da, muhbir CI, telefonla Ercengiz'i arayıp Aydın'la birlikte parayı alıp saydıklarını, otele gelerek parayı almasını söyler. Mehmet Ercengiz saat 20.00 sularında Grand Hyatt Otel lobisinde CI ile buluşup dışarda park etmiş gizli ajanlara ait bir arabaya doğru yürürken, dedektifler tarafından yakalanıp tutuklanır.

DEA ajanları New York'ta Aydın ve Ercengiz'i yakalarken,

Virgina'dan malı sevkeden Mike lakaplı Metin Dokur'u, gece-yarısı Virgina Fairfax'te kaldığı otele düzenledikleri bir baskında yakalarlar. Dokur, 13 Aralık günü aynı eyaletin Alexandria kentindeki mahkemeye çıkarılır. New York'taki mahkeme tutanaklarında, Dokur'un burada hakime verdiği ifadenin tam metni yer alıyor. Dokur, ifadesinde iki kilo eroini 30 Kasım 1995 tarihinde New York'ta JFK Havaalanı'ndan Amerika'ya soktuğunu itiraf ediyor. Dokur, ayrıca İstanbul'dan iş ortağı Yaşar Öz'le eroini Amerika'ya sokmak ve saklaması karşılığında kendisine satışı yapıldıktan sonra 20 bin dolar ödemesi hususunda anlaştıklarını söylüyor. Metin Dokur, iki kilo eroini Yaşar Öz'ün kendisine tanıştırdığı Mehmet Ercengiz'e verdiğini açıklıyor. Ercengiz ve Öz, Virginia'da Metin Dokur'dan aldıkları eroinle 12 Aralık 1995'te New York'a geliyorlar ve burada DEA ajanları tarafından yakalanıyorlar.

Davacı: ABD, Davalı: Öz

Yaşar Öz'ün eroin satışını planlayan ve pazarlığı yürüten baş aktör olarak ortaya çıktığı iddianamenin giriş bölümünde, 'Davacı' olarak 'Amerika Birleşik Devletleri', 'sanık' bölümünde ise Yaşar Öz ve iki ortağı Mehmet Ercengiz ile Erdal Aydın isimleri yer alıyor. İddianamede Yaşar Öz ve arkadaşları, ABD'ye eroin sokmak ve satmaya kalkışmakla suçlanıyorlar. Amerikalı ajanlar tarafından tuzağa düşürülen Öz ve arkadaşlarının uyuşturucu işine karıştıkları, yürütülen pazarlık sırasındaki konuşmaların ajanlar tarafından kaydedildiği bant kasetleriyle güçlendiriliyor. Ayrıca Öz'ün kuryesi Metin Dokur da verdiği ifadede, eroini ABD'ye sokması için Yaşar Öz'ün kendisine 20 bin dolar ödemeyi vaat ettiğini itiraf ediyor. 13 Aralık 1995 tarihinde açılan davaya bakmakta olan New York'taki mahkemenin savcısı *Hürriyeti* yaptığı açıklamada, 'Yaşar Öz, Amerika'ya değeri bir milyon doları aşkın uyuşturucu pazarlamak istedi. Yardımcısı Erdal Aydın'ı yakaladık. Ancak Öz'ü kaçtığı için tevkif

edemedik. Hakkında tevkif müzekkeresi çıkardık. Eroine el koyduk, diğer iki yardımcısını cezaevine gönderdik' dedi.

Bu skandalda Türkiye'yi rahatlatan tek nokta vardı: Türk polisinin ABD'li meslektaşlarından edindiği bilgiye göre, Yaşar Öz bu ülkeye yeşil pasaportla girmemiş, kendi adına düzenlenmiş normal pasaportunu kullanmıştı. Hiç değilse yeşil pasaport uyuşturucu kaçakçılığında kullanılmamıştı."

Tamdık bir isim: Nurettin Gülven

Yeşil pasaport ve uyuşturucu bağlantısına Tarık Ümit'in başka bir yakınında daha rastlandı: Nurettin Güven...

Türkiye Nurettin Güven adını Malatyaspor Başkanlığı, yaşadığı magazin aşklar ve uyuşturucu kaçakçılığı iddiaları ile tanıdı.

Nurettin Güven, Susurluk kazasından sonra 3.5 yıldır yaşadığı Londra'da *Hürriyet* Temsilcisi Faruk Zabcı ve Arena'nın sorularını yanıtladı.

Güven, İslam Devrimi'nden kaçan İranlıların ABD bankalarına yatan paralarını İsviçre'ye transfer ettiklerini, bu paraların bir bölümünü Türkiye'ye kanalize ederek hayali ihracata finansman sağlamış olduğunu kabullendi. Güven, Türkiye'ye toplam 50 milyon dolar transfer ettiğini belirterek, "Bu işlerin Türkiye'ye faydası olmuştur. Hayali ihracat yoluyla Türkiye'ye döviz girdi" dedi.

İngiliz polisi 1994 yılı Nisan ayında Londra'ya gelen Nurettin Güven'in evini aradı. Evde 2 tabanca, bir susturucu, üç sahte pasaport ve 50 mermi bulundu. 7 ay Wandworth, 2 ay Brixton Cezaevlerinde toplam dokuz ay hapis yattıktan sonra serbest bırakıldı.

1994 başından itibaren İngiltere'de yaşayan Nurettin Güven de yurtdışına Tarık Ümit'in hazırladığı sahte pasaportla kaçanlardan.

Susurluk kazasından sonra *Hürriyet* Londra Temsilcisi Faruk Zabcı ve Arena muhabirleri ile görüşen Nurettin Güven, Türkiye'den kaçmaya Behçet Cantürk'ün cenazesinde karar verdiğini anlattı.

Cenaze namazından sonra sivil polisler tarafından gözaltına alınan Güven, "Gayrettepe'de bana 'Neden Behçet Cantürk'ün cenazesine katıldın, gövde gösterisi mi yapıyorsun?' diye beş saat işkence yaptılar" dedi. Cantürk'ün ilk sırada yer aldığı ölüm listesinde 16'inci isim olduğunu Ömer Lütfü Topal'dan öğrenen Nurettin Güven, Londra'dan yeşil bir pasaport getirtti. Tarık Ümit, pasaporttaki fotoğrafı değiştirdi. Güven 1994 yılı başında Ankara Esenboğa Havaalanından Almanya'ya uçtu, bu ülkeden Hollanda'ya geçti. Yurtdışına Selahattin Aydınalp adına düzenlenmiş, TR-A 122868 numaralı yeşil pasaportla çıkan Nurettin Güven'e ikinci pasaportu bizzat Tarık Ümit tarafından Hollanda'da teslim edildi. Ali Erdal adına düzenlenmiş bu yeşil pasaportta ABD vizesi de vardı. Nurettin Güven bu pasaport için Tarık Ümit'e 65 bin dolar ödedi. Son olarak İngiltere'ye yerleşmek üzere Londra'da 300 sterline Ali Salah ismini sahte Kıbrıs pasaportu satın aldı.

İngiliz polisi nisan ayında Londra'ya gelen Nurettin Güven'in evine 21 Nisan 1994 tarihinde baskın düzenledi. Evde 2 tabanca, bir susturucu, üç sahte pasaport ve 50 mermi bulundu. Güven, 7 ay Wandworth, 2 ay Brixton Cezaevleri'nde toplam dokuz ay hapis yattıktan sonra serbest bırakıldı.

12 Mayıs 1994 günü, ingiltere'deki Türk yasadışı örgütlerini izleyen Scotland Yard yetkilisi, yanında South East Regional Crime Squad dedektifi ile birlikte Londra'daki Türk Büyükelçiliği'ne geldi.

Dedektif, Büyükelçilik'te görüştüğü diplomatlardan yardım istedi. Bu istek, "acele" kaydıyla Ankara'ya iletildi. Dışişleri Bakanlığı, yazıyı İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'ne yolladı.

İngiliz dedektifinin Türk diplomatına neler anlattığına birlikte göz atalım:

"Fransız polisi, 1993 Kasım ayında, Calais'te 29 kilogram eroin ele geçirmiş ve iki İngiliz'i tutuklamıştır. İngilizler'in sorgulamasında bulunmak üzere Fransa'ya gittiğimizde, söz konusu şahısların verdiği bilgiden, kendileriyle irtibatlı iki Türk'ün olaydan kısa bir süre önce Belçika'nın Oostende Kenti'nde bir otelde kaldıkları öğrenilmiştir. Otel kayıtlarında yapılan incelemede bu iki şahsın adlarının Hamit Gökenç ve Nurettin Güven olabilecekleri anlaşılmıştır. Hamit Gökenç'in kendisine ait pasaport, nüfus cüzdanı ve Hollanda'nın Amsterdam Kenti'nde oturduğu için, Hollanda makamlarınca düzenlenmiş ikamet belgesi taşıdığı tespit edilmiştir. Nurettin Güven'in ise kendisi adına tanzim edilmiş hiçbir evrak bulunmamakla birlikte Limasol doğumlu Ali Salih adına düzenlenmiş İngiliz pasaportu, Ankara doğumlu Ali Erdal adına ve Baykal doğumlu Selahattin Aydınalp adına düzenlenmiş Türk pasaportlarının hamili olduğu tespit edilmiştir."

İngiliz dedektifinin ifadesini özetlersek; Nurettin Güven'in 3 Kasım 1993'te üç sahte pasaport taşıdığı ve uluslararası çapta büyük bir eroin kaçakçılığına bulaştığı ortaya çıktı.

Söz yine İngiliz dedektifin:,

"Aldığımız bir duyum üzerine Londra'nın Regents Park Mahallesi'nde bir eve 21 Nisan 1994 günü düzenlenen baskında adı geçen iki şahsı beraberlerinde yukarıda kayıtlı belgeler (pasaport ve kimlikler) ve iki silahla birlikte yakalayıp tutukladık. Her ikisi de şu aşamada ateşli silahlarla ilgili mevzuata muhalefet suçundan tutuklu bulunmakta

olup 6 Haziran günü mahkemeye çıkarılacaklar. Ancak Nurettin Güven'in ve Hamit Gökenç'in Türkiye'den Kuzey Avrupa ülkelerine yönelik uyuşturucu trafiğinin önde gelen isimleri ve yöneticileri olduklarını biliyoruz. Ayrıca Nurettin Güven'in 17 Mart 1994 günü Kuzey Londra'da öldürülen Mehmet Kaygısız cinayetinin arkasındaki isim olduğundan da kuvvetle şüphe ediyoruz."

Nurettin Güven ile Papa suikastçisi Mehmet Ali Ağca'nın tek ortak noktaları Malatya'da doğmuş olmaları değil..

İkisi de yaşamlarının kritik dönemecinde başka bir hemşerilerine, Hamit Gökenç'e rastladılar, yardımını gördüler..

Peki kimdir bu Hamit Gökenç?

Türk polisi Gökenç'i farklı nedenlerle 1980 yılından itibaren tanıyor..

Uğur Mumcu'nun *Papa-Mafya-Ağca* isimli kitabının 33'üncü sayfasından aynen aktarıyoruz:

"Mehmet Ali Ağca'nın kaçışı 23 Kasım 1979 günü gerçekleşir. Ağca cezaevinden kaçırıldıktan sonra doğru Oral Çelik'in bulunduğu bir eve getirilir. Ev Malatyalı sağcı militanların evidir. Ağca daha sonra ÜGD genel başkan yardımcısı Abdullah Çatlı'nın evinde saklanır. Daha sonra özel bir arabayla Ankara'ya gidilir. Arabanın sahibi Ağca'ya İpekçi cinayeti için talimat ve silah veren Mehmet Şener'in kardeşidir.

... Planın bundan sonrası o tarihte sağcı militanların egemenliğindeki Nevşehir ilinde gerçekleşecektir. Ağca, Oral Çelik ve öteki sağcı militanlar Nevşehir'de öğretmenlik yapan Hamit Gökenç'i bulurlar. Burada konuşulan ilk konu Ağca'ya yurtdışına çıkması için sahte pasaport sağlanmasıdır. Sahte pasaport sağlanması için düşünülen ilk yollardan biri Oral Çelik'in Malatya'daki silahlı eylemlerdeki yakın arkadaşı Gökenç'in pasaportunu Ağca'ya vermesidir.. Gökenç adına Malatya Emniyet Müdürlüğü'nden alınmış 5 Şu-

bat 1980 gün ve 248711 sayılı pasaport Ağca'ya verilir. Ağca pasaporta kendi resmini yapıştırır.."

Uğur Mumcu'nun bu satırlarına, Elazığ Sıkıyönetim Bölge Komutanlığı Askeri Savcılığı'nm 1982/4109 sayılı dosyası dayanak oluşturuyor..

Demek ki, Nurettin Güven'in arkadaşı Hamit Gökenç 1980 öncesinde Malatya'da Oral Çelik'le birlikte silahlı eylem yapan ülkücüydü.. Mehmet Ali, Ağca'yı kendi pasaportuyla yurtdışına kaçıracak kadar davaya bağlıydı.. Hamit Gökenç ismi 1980 öncesi olayları 1990'ların Susurluk ilişkilerine bağlaması açısından çok ilginç..Abdullah Çatlı ve Oral Çelik'in 12 Eylül'den sonra kaçtıkları yabancı ülkelerde uyuşturucu ile yakalanmaları Hamit Gökenç'in suç siciliyle birlikte daha da anlam kazanıyor..

Tarık Ümit "kayboluyor"

Tarık Ümit, Yaşar Öz, Nurettin Güven ve Abdullah Çatlı...

Emniyet'te özel amaçlı olarak kurulan bu ekibin koordinatörü belli ki Tarık Ümit'ti... Zaten ilginçtir, yargısız infaza uğrayanların cesetlerinin büyük bölümü Tarık Ümit'in doğup büyüdüğü Sapanca bölgesine bırakılıyordu. Kocaeli Alay Komutanı'nın Veli Küçük olması da ayrı bir raslantı eseri sayılmalıydı.

Emniyet'ten sızan bilgilere göre ekip arasında görev dağılımı vardı:

Tarık Ümit, Dev-Sol ve lideri Dursun Karataş'ın peşindeydi.

Yaşar Öz, 1994 yılında Romanya ve Bulgaristan'da PKK hakkında istihbarat topladı, orman yangını ve sabotaj için eğitilen timleri yakalattı.

Nurettin Güven de, aslında İngiltere'ye yine Dev-Sol'a karşı düzenlenen operasyon için gitti. İsrail malı, seri nu-

marası silinmiş silah ve susturucu suikast silahı olarak kullanılacaktı...

Abdullah Çatlı ise MİT tarafından reddedildikten sonra Korkut Eken'i aradı. Eken bu bağlantıyı TBMM Susurluk Komisyonu'na şöyle aktardı:

"Çatlı bir defa daha beni buldu efendim. Yine ben emekliydim. Bu Papa suikasti konusunda teferruatlı bilgi verebileceğini söyledi. Bizim o zaman yapacak bir şeyimiz yok. Telefonla İstanbul Bölge Başkan Daire Yardımcısı Şenkal Beye, 'Şahıs eğer devlet yardım ederse, çok teferruatlı bilgiler verebileceğini söylüyor' şeklinde bildirdim. Şenkal Bey'den haber geldi, 'İlgilenmiyoruz konuyla' dedi..."

1990'ların başında MİT'e sunmak istediği hizmete alıcı bulamayan Çatlı için tek kapı polis olarak kaldı. Eken, Çatlı'nın özellikle yurtdışı istihbarat faaliyetleri için kullanıldığını, yine Komisyon ifadesinde şu sözlerle açıkladı:

"Yurtdışına yönelik olarak birkaç defa daha geldi. Istihbari bilgiler verdi. Özellikle Almanya'daki PKK faaliyetine yönelik..."

Tarık Ümit'le, Yaşar Öz'ün araları kısa zamanda açıldı. Tarık Ümit, Yaşar Öz'ün de sonradan itiraf edeceği gibi eski arkadaşının kendisinden uzaklaştığını fark etti.

Oysa Tarık Ümit, KKTC'deki First Merchant Bank'ın kuruluşu aşamasında Yaşar Öz'den yardım görmüştü ve hâlâ borçluydu.

Emniyet'in kendisine by-pass yaparak doğrudan Yaşar Öz'le iş yapmasına kırılmıştı. Tarık Ümit bir gün, First Merchant Bank'taki Hakkı Yaman Namlı'ya "Benim adamım Yaşar Öz'ü koltuklarının altına almışlar. İpliklerini pazara çıkaracağım" diye yakındı, Abdullah Çatlı ve Korkut Eken'e isim vererek sövdü.

Hakkı Yaman Namlı'nın İstanbul DGM Savcılığı'na verdiği ve iddianamede yer alan ifadesini aktaralım:

"Ayrıca Hakkı Yaman Namlı isimli tanığın dosyada mübrez ifadesinde; Tarık Ümit'in önceki tarihlerde Korkut Eken ile çok samimi ilişkiler içinde olduğu hatta maddi sıkıntılar çekerek satın aldığı Ford marka zırhlı otomobilini Korkut Eken'e hediye ettiği (Korkut Eken bu iddiayı reddetti), ancak sonraki tarihlerde Korkut Eken'le aralarının açıldığı ve 1994 yılı Haziran ayında Tarık Ümit'in yazıhanesini telefonla arayan orada çalışan ve o esnada telefona bakan Ali isimli işçisi vasıtası ile Tarık Ümit'in tehdit edildiğini belirttiği görülmüştür.

Ayrıca Tarık Ümit'in yazıhanesinde İbrahim Şahin, Nurettin Güven gibi kişileri gördüğünü ve Tarık Ümit'in Abdullah Çatlı ile de sık sık görüşüp buluştuğunu ifade etmiştir.

Tarık Ümit'in Yaşar Öz isimli kişiyle çok yoğun ticari ilişkilerde bulunduğunu ancak yaptıkları işlerin legal işler olmadığını Tarık Ümit ile Yaşar Öz arasında devamlı surette bir alacak-borç münasebeti bulunduğunu ve bu ilişkiler sırasında Yaşar Öz'e yeşil pasaport ve silah taşıma belgelerinin temininde Tarık Ümit'in aracı olduğunu belirten tanık, bir süre sonra Yaşar Öz'ün Tarık Ümit'in yanından ayrılarak Abdullah Çatlı ve ekibi ile çalışmaya başladığını ifade etmiştir.

Bu olaylardan 6-8 ay sonra Tarık Ümit kaybolunca, Hakkı Yaman Tarık Ümit'in kızına, Abdullah Çatlı ve Korkut Eken'den şüphelenmelerini söylemiş. Hakkı Yaman'ın bu sözlerini duyan Abdullah Çatlı ve arkadaşları 1995 Mayıs-Haziran aylarında Hakkı Yaman'ın yazıhanesine silahlı ve telsizli adamlarla gelerek ve Tarık Ümit olayını kastederek, 'Bu işlere kafanı yorma, intikamını sen almayacaksın. Bizim hakkımızda konuşuyormuşsun, biz çok güçlüyüz' diyerek onu uyardığını ifade etmiştir...."

Tarık Ümit yaşamının tehlikede olduğunu, kendisini öldürmek üzere görevlendirilen Cahit isimli bir şahsın itiraf-

lan üzerine öğrendi. Telaşla eski bir tanıdığına başvurdu... MİT'e dönen Mehmet Eymür'le temasa geçti. Tarık Ümit'in MİT ve Eymür'le tanışıklığı yeni değildi.

Eymür'ün Susurluk Komisyonu'nda verdiği ifadeye göre, Tarık Ümit 1982 yılında Dündar Kılıç ve Şükrü Balcı konusunda ifade verdi.

1987 yılında yine MİT'le ilişki kurdu. Tarık Ümit'in, Mehmet Ağar'ı ağır dille suçlayan ve Mehmet Eymür tarafından kaleme alınan ilk MİT raporunun önemli kaynakları arasında olduğu söylenirdi.

Mehmet Eymür ve Tank Ümit Ankara'da MİT'e ait bir yerde 28 Şubat 1995 tarihinde buluştular. Tarık Ümit, Eymür'e İstanbul'daki evinde kalan iki polisten yakındı. Ziya (Bandırmalıoğlu) ve Semih isimli iki polisin kendisinden Dündar Kılıç'a karşı düzenlenecek bir operasyon için yardım istediğini anlattı, hatta Eymür'ün yanından evdeki polislere telefon etti. Polisler Tarık Ümit'e ertesi gün İbrahim Şahin'in İstanbul'a geleceğini ve kendisiyle görüşeceğini söylediler. Telefon görüşmesinden sonra Mehmet Eymür, Tarık Ümit'e polislerin istediği operasyona karışmamasını öğütledi. Tank Ümit bu görüşmede, 40-50 kişilik bir listeden söz etti. Ümit'e göre, Emniyet bünyesinde kurulan çete, bu isimleri haraca bağlamıştı, Korkut Eken paraların paylaşımından sorumluydu.

2 Mart 1995 sabahı, bayram arefesiydi. Mehmet Eymür'ü arayan Tarık Ümit, sorunlarının çözüldüğünü müjdeledi. Hatta Mehmet Ağar'ı telefonla aradığını, konuştuğunu, aralarındaki buzların eridiğini, bayramdan sonra kendisini ziyaret edeceğini aktardı. Tarık Ümit akşam saatlerinde İbrahim Şahin'le buluşacağını söyledi, Eymür'ün bayramını kutlayarak telefonu kapattı.

Tarık Ümit akşam saatlerinde Divan Pastahanesi'nde yemek yerken cep telefonu çaldı. Avşar Kederoğlu üzerine kayıtlı cep telefonundan Tarık Ümit'i arayan polis memuru Ziya Bandırmalıoğlu'ydu. Ümit, Bandırmalıoğlu'na saat 19.00-20.00 arasında Divan Pastahanesi'nde randevu verdi. Tarık Ümit, daha sonra Baha Şen'e rastladı. Baha Şen, Tarık Ümit'in masasına oturarak bir süre sohbet etti.

Bu sırada içeri Ziya Bandırmalıoğlu ve Ayhan Akça girdi. Bandırmalıoğlu, Tarık Ümit'e, "İbrahim Şahin gelmedi, evde bekliyor, araba dışarda birlikte gidelim"dedi. Tarık Ümit ve polis memuru birlikte çıktılar. Tarık Ümit o saat itibarıy-' la ortadan kayboldu.

Polis memuru Ziya Bandırmalıoğlu, Tarık Ümit'le pastahanenin önünde ayrıldıkları yolunda ifade verdi. Oysa polise gelen istihbarata göre, Tarık Ümit "Arabada uzun süredir sorgulamak istediğin birisi var. Gel, birkaç soru da sen sor" bahanesiyle kandırıldı.

2 Mart akşamı ortadan kaybolan Tarık Ümit'in aracı 4 Mart 1995 günü İstanbul Çerkezköy'de bulundu. Olaya 5 Mart günü Jandarma istihbarat ve MİT birlikte el koydu. Jandarma Astsubay Ahmet Altıntaş telefon görüşmelerinden yola çıkarak Avşar Kederoğlu'na ulaştı.

Burada bir parantez açarak Avşar Kederoğlu'nu biraz tanıtmakta fayda var: Polis memuru Ziya Bandırmahoğlu'nun Tarık Ümit'i aradığı cep telefonunun sahibi Avşar Kederoğlu, Nevşehirli geniş bir ailenin üyesi. TIR garajı işleten Kederoğlu Ailesi ile İbrahim Şahin, 1978 yılında polis memurluğuna başladığında tanışıyor.

Kısıklı ilçesine tayin edilen İbrahim Şahin, ilk günlerini Kederoğlu ailesinin evinde konuk kalarak geçiriyor. Daha sonra ilişkileri hiç kesilmiyor. Şahin, Özel Harekat Dairesi'nde Başkan Vekili iken Ankara'dan İstanbul'a gelmek için Abdullah Kederoğlu'nun beyaz renkli lüks jipini kullanıyor. Koruması Ayhan Akça da yine Kederoğlu Ailesi'nin bir üyesinin evinde kiracı oturuyor.

Avşar Kederoğlu, Astsubay Altıntaş'a, Tarık Ümit'i hiç tanımadığını cep telefonunu da o gün, Ziya Bandırmalıoğlu ve Ayhan Akça'nın kullandığını söyledi. Bunun üzerine Altıntaş, Avşar Kederoğlu aracılığıyla Ayhan Akça ile görüşmek istediğini iletti. Ayhan Akça, Astsubay Altıntaş ile Ataköy'de bir parkta verdiği randevuya yanına Ayhan Çarkın'ı da alarak gitti. Görüşme sırasında çıkan tartışma üzerine topluca Ataköy Karakolu'na gidildi. Karakoldan İbrahim Şahin arandı. Şahin, Astsubay Altıntaş'ı "Sen kim oluyorsun ki, soruşturma yapıyorsun. Polis memurlarının ifadesini alamazsın" diye uyardı.

Astsubay Altıntaş, Kederoğlu ile birlikteyken Ayhan Akça ile yapılan telefon görüşmesinden polis memurunun Yalova'da bulunduğu sonucunu çıkardı. Bu görüşünü, Mehmet Eymür'e "Tarık Ümit'i Yalova'da bir çiftlikte Abdullah Çatlı sorguluyor" diye aktardı.

Mehmet Eymür bu bilgi üzerine hemen dönemin İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ı telefonla aradı, "Tarık Ümit'i Abdullah Çatlı almış diye duyumlar var. Yardımcı olursanız bu şahsın bırakılmasını sağlarsanız, kendisine mesele haline getirmemesini telkin ederim" dedi.

Mehmet Eymür'ün Tarık Ümit'i tamamen sahiplenen bu sözleri üzerine, Mehmet Ağar sadece "Bakarız" demekle yetindi. Mehmet Eymür daha sonra İbrahim Şahin'i de aradı. Şahin, TBMM Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede Eymür'le görüşmek üzere MİT'e gittiğini anlattı. Şahin'in ifadesine göre, Eymür bu görüşmede yine Tarık Ümit'in Ayhan Akça ve Ziya Bandırmalıoğlu tarafından kaçırıldığı iddiasını yineledi.

Eymür, Şahin'e göre "Tarık Ümit'i Abdullah Çatlı bıraksın veya siz bıraktırın. Teminat veriyorum, bir daha Tarık Ümit Abdullah Çatlı'nın işlerine karışmayacak. Yahut o alanlara girmeyecek" dedi.

Ancak İbrahim Şahin, Eymür'e Tarık Ümit'in yerini bilmediğini söyledi. Ayrıca Ayhan Akça'nın, Tarık Ümit'in kaçırıldığı 2 Mart 1995 günü Emniyet Genel Müdürü ve kendisiyle birlikte Diyarbakır'da olduğunu anlattı.

Ne var ki, THY bilgisayarlarında yapılan araştırmada Şahin ve Akça'nın 2 Mart 1995 günü sabah 10.00 uçağı ile Diyarbakır'dan Ankara'ya geldikleri belirlendi.

TBMM Susurluk Komisyonu raporunda bu konuda şu yorum yapıldı:

"2 Mart 1995 tarihinde saat 10.00 uçağı ile Ankara'ya dönen bu kişilerin karayolu ile bile olsa, aynı gün İstanbul'da olmaları imkansız bir durum değildir. Buradan hareketle İbrahim Şahin'in 'Diyarbakır'da olan bir insanın aynı gün İstanbul'da Divan Pastanesi'nden Tarık Ümit'i kaçırması mantık dışı' ifadesinin gerçekleri yansıtmadığı açıkça görülmektedir."

Susurluk Komisyonu ile THY arasında yapılan ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nce de teyit edilen, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Salih Zeki Yiğit imzalı belgede Şahin ve Akça'nın seyahatlerine ilişkin şu bilgi yer alıyor:

"Eski Özel Harekat Daire Başkanvekili İbrahim Şahin'in 28.02.1995 günü THY TK 058 sefer sayılı Elazığ uçağı ile 2353406115551 numaralı, Ayhan Akça'nın ise 2352406 115555 numaralı bilet ile Elazığ iline, buradan da Elazığ Özel Harekat Şube Müdürlüğü'nde incelemelerde bulunduktan sonra Diyarbakır iline gittikleri, Diyarbakır Özel Harekat Şube Müdürlüğü'nde de gerekli incelemelerde bulunduktan sonra 02.03.1995 günü THY TK 257 sefer sayılı uçağı ile Diyarbakır'dan aynı gün saat 10.00'da, İbrahim Şahin'in 2352405877736 numaralı bilet, Ayhan Akça'nın ise 2352405877738 numaralı bilet ile Ankara'ya hareket ettikleri, THY ile yapılan görüşmelerden anlaşılmış, bu konudaki belgelerin THY Genel Müdürlüğü tarafından 03.04.1997

günü faks ile gönderileceği bildirilmiştir. Bu seyahat ile ilgili olarak adı geçenler hakkında herhangi bir geçici görev onayının alınmadığı ve herhangi bir ödemenin yapılmadığı, ayrıca THY tarafından gönderilecek belgelerin ivedilikle komisyonunuza intikalinin sağlanacağı hususunu bilgilerinize arzederim."

Peki Tarık Ümit konusunda bardağı taşıran son damla hangisiydi?

Tarık Ümit olayını araştıran Astsubay Ahmet Altıntaş, Orta Asya kaynaklı 4 milyon dolar tutarında uyuşturucu parasının aklanması olayında anlaşmazlık çıktığını duymuştu... Tarık Ümit'in First Merchant Bank sahibi olduğu düşünülürse, ekip, bünyesinde ciddi bir mali sorun çıktığı varsayılabilirdi. Zaten eski patronu Dündar Kılıç, TBMM Susurluk Komisyonu ifadesinde, "Tarık Ümit'i ortaklarının öldürdüğü kanısındayım. Topladığı paralan suç ortaklarına götürmediğini duydum" dedi.

Tarık Ümit'in özel ekibin faaliyetlerini Mehmet Eymür'e aktarmaya başlamış olması Abdullah Çatlı'yı çileden çıkartmıştı.

Tarık Ümit olayı basında büyümek eğilimini gösterirken, bu sorulara yanıt aranırken 12 Mart 1995 günü İstanbul'da Gazi Mahallesi olayları çıktı.

Tarık Ümit dosyası rafa kalktı.

Tarık Ümit'in kaçırılması ve Mehmet Eymür'ün tüm ısrarlarına rağmen serbest bırakılmaması Emniyet'te oluşan sert çekirdek açısından kritik dönemeç yarattı.

Öncelikle ekibin tüm elemanlarını tanıyan, yeraltı dünyasından, yabancı gizli servislere, uluslararası uyuşturucu mafyasına kadar bağlantıları bulunan Tarık Ümit'in eksikliği doldurulamadı.

Tarık Ümit'in göz göre göre ortadan kaybedilmesi ekip içinde ciddi anlaşmazlıklara yol açtı. İbrahim Şahin'in Özel

Harekat Daire Başkan Vekilliği'nden alınarak Sivas Emniyet Müdürlüğü'ne atanması tasarlandı.

İbrahim Şahin ile Tarık Ümit olayında koruduğu özel harekat mensubu polisler de birarada kalmadı. Şahin, 1995 Nisan ayından itibaren bu polisleri tek tek yanından uzaklaştırmayı yeğledi.

Mehmet Eymür'e gelince... Sanki tarih tekerrür ediyordu. 10 yıl önce olduğu gibi Mehmet Ağar ve ekibini suçlayan ikinci MİT raporunu yazmaya koyuldu. Tek farkla, bu kez yakın arkadaşı Korkut Eken'i de suçluyordu. Hatta Tarık Ümit'in kızı Hande Birinci'ye, "Babanı Abdullah Çatlı, Sami Hoştan ve Haluk Kırcı kaçırdılar. Ayrıca bu işte Korkut Eken'in de rolü var. Gerekli yerlere dilekçe ver, basına açıklama yap" diye akıl verdi. Hande Birinci, bu sözler üzerine Korkut Eken'i aradı, ancak Eken bu iddiaları yalanladı. Birinci, Korkut Eken'in aracını takip etmeye bile kalktı ancak sonuç alamadı.

Kara para trafiği ve "kurye kız"

Tarık Ümit olayı sanıklarından Ayhan Akça'nın ismi Susurluk kazasından birbuçuk ay kadar sonra kara para trafiğine karıştı.

13 Aralık 1996 günü Atatürk Havalimam'nda bir ihbarı değerlendiren polis kamuoyunda "Kurye kız" olarak üne kavuşacak Dilek Örnek'i 28 milyar lira karşılığı dövizle yakaladı. Dilek Örnek ilk ifadesinde taşıdığı dövizin eroin parası olduğunu kabul etti, aklamak üzere Kapalıçarşı'daki Azer Döviz'in sahibi Mehmet ve Abdüllatif Alakel'e teslim edeceğini anlattı. Zaten Eylül 1996 tarihli bir narkotik operasyonuna adı karışan ve İranlı ortakları bulunan Mehmet Alakel'in 34 L 2034 plakalı BMW marka otomobilini bulan polisler aracın parkedildiği binada polis memuru Ayhan

Akça'nın oturduğunu saptadılar. Evinde yakalanan Akça, İstanbul'a geldiğinde Alakel kardeşlere ait bu aracı kullandığını itiraf etti, BMWnin dört aydır kendisinde olduğunu anlattı.

Akça, Alakel kardeşlerle korumalığını yaptığı İbrahim Şahin'in arkadaşı turizmci Musavvat Dervişoğlu aracılığıyla tanıştığını söyledi. Ayhan Akça'nın Mehmet Alakel'e bir tabanca hibe ettiği de ortaya çıktı.

22 yaşındaki Örnek, polise verdiği ifadede, şimdiye kadar 58 seferde yurtdışından Türkiye'ye eroin parası taşıdığını itiraf etti. Örnek, 1 trilyon 520 milyar lira tutarındaki bu parayı, Özel Harekat Dairesi Başkan Vekili İbrahim Şahin'in yakın koruması polis memuru Ayhan Akça'ya teslim etliğini söyledi. Örnek, İspanya ve Hollanda'dan Türkiye'ye her para getirişinde 3 bin dolar aldığını da söyledi. Dilek Örnek'e, parayı İspanya'da verdiği ileri sürülen eniştesi Ercan Doğan, Antalya'da yakalandı. Örnek ve Ercan Doğan DGM'de açılan davada polisteki ifadelerini yalanladılar, "Getirdiğimiz paranın, vergi kaçıran ve Türkiye'de yatırım yapmak isteyen işadamlarına ait olduğunu sanıyorduk" dediler. Ercan Doğan, "15 yıl sonra geldiğim ülkemde Narkotik Şube beni hiç de iyi karşılamadı. Çırılçıplak soyulduktan sonra dövüldüm" diye yakındı.

Ancak dava sürecinde Dilek Örnek ve eniştesi hakkında Hollanda ve Fransa mahkemelerinin de soruşturma açtığı ortaya çıktı. Dilek Örnek'in uluslararası sabıkası bulundu. Dilek ve eniştesi Ercan Doğan hakkında Fransa ve Hollanda mahkemelerinde, "cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak" suçundan soruşturma yürütüldüğü anlaşıldı..

istanbul DGM Savcısı tarafından, 5 Mayıs 1997'deki duruşmada İstanbul 4 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne sunulan ve tutanaklara geçirilen Interpol kaynaklı belgeye göre teşekkül iddiası şöyle vurgulandı:

"Ispanya-Fransa sınırında, 1996 yılında iki kişi 39 kilo kokainle yakalandı. Fransa'nın Perpignand Mahkemesi'nde sorgulanan iki sanık, 45 yaşlarında esmer bir Türk'e teslimat yaptıklarını, bu adamın isteğiyle de, 06 533 66144 numaralı telefonu kullanan Ali isminde birisine vermek üzere 20 bin Hollanda Florini aldıklarını itiraf ettiler. Soruşturma sonucunda kokaini alan Türk'ün Ercan Doğan olduğu, bağlantı kurulan telefonun da Dilek Örnek'in üzerine kayıtlı çıktığı belirlendi.

Bunun üzerine Perpignand Asliye Mahkemesi, Hollanda'dan adli yardım talep etti. Hollanda Hertogenbost Savcılığı da, Ercan Doğan ve Dilek Örnek hakkında 'uyuşturucu ile ilgili teşekkül mensubu olmak' suçundan soruşturma yürüttüklerini, ayrıca Türk makamlarından da yardım istediklerini bildirdi."

Yeşil her taşın altında

Tarık Ümit'in kaçırılışını araştıran jandarma astsubayın görev bölgesi olan Gazi Mahallesi'nde 12 Mart gecesi bir Alevi kahvesi tarandı. Çıkan olaylar ertesi gün de sürdü, 21 kişi öldü. Tansiyon ancak ordunun müdahalesi ile düştü. Bu olaylardan ikibuçuk yıl sonra 10 Temmuz 1997 gecesi Ankara'da TBMM Susurluk Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış ile komisyonun bazı üyeleri Hanefi Avcı'yla gözlerden uzak bir yemek yediler.

Tamamen gayriresmî nitelikteki bu yemekte geçen bir diyalog ertesi gün basına yansıyınca ortalık karıştı. İddiaya göre, Komisyon üyesi CHP'li Fikri Sağlar, Hanefi Avcı'ya "Gazi Mahallesi olaylarını Yeşil mi çıkardı?" diye sordu, "Olabilir bizim de öyle duyumlarımız var" yanıtını aldı. Kurulan senaryoya göre, MHP kökenli Yeşil, Gazi Mahallesi'nde yasadışı sol örgütlerin kimlik kontrolü yapması,

MHP sempatizanlarını dövmesi üzerine bu eyleme girişti. İstanbul polisi, olayları başlatan eylemde kullanılan taksinin şoförünün öldürülmesi ve aracın yakılmasını da kuşkulu buldu. Bu yöntemin yasadışı sol örgütlere uymadığı görüşünü savundu.

Basında çıkan haberler üzerine Gazi Mahallesi'nde 12-13 Mart 1995'te meydana gelen olaylarda yakınlarını kaybeden aileler avukatlarıyla birlikte İstanbul DGM'ye başvurarak, olayları çıkardığı öne sürülen 'Yeşil' kod adlı Mahmut Yıldırım hakkında suç duyurusunda bulundular.

Gazi davası avukatlarından Cemal Güzel, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi eski Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı'nın açıklamalarında, Gazi Mahallesi olaylarını, 4 kahve ve bir pastaneyi Kalaşnikofla tarayan 'Yeşil' kod adlı Mahmut Yıldırım'ın başlattığını ifade ettiğini söyledi. Yıldırım'ın devlet adına çalıştığını kaydeden Güzel, Susurluk davası sanıkları özel timci Ayhan Çarkın ve Ercan Ersoy'un da, Gazi olaylarında yer aldığının fotoğraflarla belgelendiğini, bu kişilerin birlikte çalıştıklarını öne sürdü.

İstanbul Bölge Jandarma Alay Komutanı Albay Baki Onurlubaş ise "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım hakkındaki iddiaların, kendilerine intikal etmediğini öne sürdü. Onurlubaş, "Bölge polis bölgesi olduğu için o tür detaylı incelemeyi emniyet yaptı. Bu Yeşil konusu, yıllar sonra neden yeniden gündeme geliyor?" dedi. Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım da *Yeni Ufuk* gazetesi ile yaptığı söyleşide Gazi Mahallesi olaylarına karıştığı iddiasını yalanladı...

Yeşil, Ayhan Çarkın, Ercan Ersoy...

İsimler hiç önemli değil, Gazi Mahallesi olaylarını büyüten polisin basiretsizliğiydi. Olaylara geç müdahale eden, gereksiz şiddet kullanarak toplumsal histerinin artmasına, gereksiz kan dökülmesine yol açan İstanbul polisi o tarihte ciddi suçlamalara hedef olmuştu. Bu amaçla Meclis Araştırma Komisyonu bile kurulmuştu. (Gazi olayları sırasında İstanbul'da Emniyet İstihbarat Şube Başkanlığı yapan Hanefi Avcı, Komisyon ifadesinde Yeşil'den hiç söz etmemiş, olayların sorumluluğunu sol örgütlere yüklemişti.)

Polisin sorumluluğunu anımsatan yayınlar üzerine, o dönemin İstanbul Emniyet Müdürü, Anasol-D hükümetinin Ulaştırma Bakanı Necdet Menzir bir açıklama yaptı:

"Bazı basın-yayın organlarında çıkan haberlerde 12 Mart 1995 tarihinde meydana gelen İstanbul İli Gaziosmanpaşa İlçesi Gazi Mahallesi'ndeki olaylara geç müdahale ettiğim, ayrıca yine aynı gazetelerde Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'ın bu olaylarla ilişkisi ile ilgili açıklamaları benimsediğim yolundaki haberler tamamen asılsız ve maksatlıdır.

Gazi olaylarının başlangıcı olan kahvehanelerin tarandığı, bir şahsın öldüğü yolundaki haberler anında tarafıma bildirilmiştir. Akşam saat 21.00 sıralarında olayı öğrenir öğrenmez, Yeşilköy'deki lojmanımdan çıkarak 40 dakika sonra Gaziosmanpaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne geldiğim devletin arşivlerinde mevcuttur. Yol boyunca 40 dakikalık süre içinde gerek telsizle ve gerekse mobil telefonlarla ilgililere tedbirler konusunda bütün emirler verilmiştir. Ayrıca bu konu üç Mülkiye müfettişi tarafından incelenmiş, olaylarda kusurlu olmadığım ortaya çıkmıştır. Diğer yandan TBMM Araştırma Komisyonu raporları ortadadır. Büyük özveriyle tatil günü (pazar) akşamı olmasına rağmen görevimin başında bulunmam göz ardı edilerek belli çevreler tarafından bu kabil haberler yayılmak istenmektedir. Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'ın bu olayların faili olduğu yolunda beyanım olmamıştır. Ancak kahvehanelerin taranması olayında kullanılan, daha önceden gasp edilmiş ticari taksi bulunduğunda şoförünün öldürülmüş olması ve otonun yakılmaya teşebbüs edilmesi o ana kadarki yasadışı terör örgütlerinin yöntemlerine benzemiyordu. Öte yandan

birçok olayın belirtilen terör örgütleri tarafından üstlenilmesine rağmen bu olayı ciddi olarak sahiplenen olmamıştır. Ümit ediyor ve bekliyorum ki, bu olaylar aydınlandığında gerçekler ortaya çıkacaktır."

Yeşil'in kod ismiyle yürüttüğü eylemler hakkında rivayet muhtelif...

Kimilerine göre MHP'li, ama Emniyet kayıtlarına göre TKP-ML militanı.

Bingöl Emniyet Müdürlüğü'nün TBMM'nin isteği üzerine gönderdiği gizli yazısında Mahmut Yıldırımla ilgili şu bilgiler vardı:

"Selahattin ve Meryem'den olma Siverek 1950 doğumlu H 03 514476 seri nolu nüfus cüzdanı taşıdığı bildirilen Ahmet Demir adında bir kimseye Solhan ilçemiz nüfus müdürlüğünden nüfus cüzdanı verilmediği, Solhan'a bağlı Dincik köyünün mevcut olmadığı, ancak Solhan'a bağlı Yenidal köyüne ait (Dijnik - Dijnek) mezrasının bulunduğu, Solhan Nüfus Müdürlüğü'nde Solhan Dincik köyünden 1951 doğumlu Mahmut Yıldırım'a ait bir kayıt bulunmadığı, Solhan Yenidal köyü nüfusuna kayıtlı Salih - Derdi oğlu 1953 doğumlu Mahmut Yıldırım adına nüfus kaydının bulunduğu tespit edilmiştir.

Salih oğlu 1953 doğumlu Mahmut Yıldırımla ilgili yapılan fiş arşiv tetkikinde ise açık kimlikleri birbirini teyit eden Solhan Yenidal köyü nüfusuna kayıtlı Salih oğlu 1953 doğumlu Mahmut Yıldırım adlı şahsın 'Yeşil - Sakallı' kod adıyla Tunceli Emniyet Müdürlüğü'nün arananlar listesinin 1283. sırasında TKP-ML Partizan örgüt üyesi olmak suçundan aramaya aldırıldığı anlaşılmıştır."

Oysa Yeşil'in icraatı MHP'li olduğunu gösteriyor.

Mahmut Yıldırım, 1975 yılında, Mehmet Ağar'ın memleketi Elazığ'a göç etti. 12 Eylül'den önce, gizli güçler için te-

tik çeken niceleri gibi, bir KİT'te iş buldu. Etibank Ferro Krom tetislerinde kısa sürede yükselip, şehir merkezindeki irtibat bürosuna geçti.

Esrarengiz bir şekilde öldürülen JİTEM elemanı Cem Ersever'in, 1993 yılı Haziran ayındaki açıklamalarına kadar Elazığ Aksaray Caddesi Pancarlı Sokak 10 Numara'da oturdu. Daha sonra Elazığ'dan ayrıldı.

Şu sıralar, Hollanda'da bir gece kulübü işlettiği biliniyor. Mahmut Yıldırım'ın Ankara'da yaşayan kardeşi Bahattin Yıldırım, ağabeyinin 1990 yılında Yunanistan'da aldığı sahte pasaportla yurtdışına rahatça çıkış yapabildiğini söylüyor. Eşinden 1995'te boşandı. Bir kız, iki erkek çocuk babası. Oğullarından biri Hollanda'da yaşıyor.

Yeşil adı, Bingöl dağlarında gezerken giydiği rütbesiz üniformanın renginden kaynaklanıyor. Sahte ismi Ahmet Demiri Tunceli'nin o yıllardaki Emniyet Müdürü'nden ilham aldığı sanılıyor. Susurluk kazasıyla ortaya çıkan çetenin tahsilatçısı olduğu, Abdullah Çatlı ile çok sık görüştüğü öne sürülen Yeşilin, Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Topalın öldürülmesi olayında da adı geçiyor. İddiaya göre, Özel Harekât Daire Başkan Vekili İbrahim Şahinin istediği 17 milyon dolar haracın Ömer Lütfü Topaldan alınması işini Yeşil organize etti. Para, İş Bankası Kızılay Şubesi'ndeki Ahmet Demir adına açılan hesaba, 7 ve 10 milyon dolarlık iki parti halinde yatırıldı. Bir süre sonra Topaldan aynı yolla 6 milyon dolar daha istendi. Topal, bu parayı da bir kuryeyle gönderdi. Ancak para, Yeşilin eline ulaşmadı. Yeşil, telefonla arayıp paranın ne olduğunu sordu. Topal, parayı yolladığını söyledi. Yeşil, bunun üzerine çete mensubu olduğu ileri sürülen Abdullah Çatlı, Haluk Kırcı, Ayhan Akça ve Ercan Ersoy'u sıkıştırdı. Kendilerini Topalla yüzleştireceğini söyledi. Çatlı ve ekibi, bu yüzleşmeden kaçmak için Topalı ortadan kaldırdı.

Bu senaryonun çok önemli bir darboğazı var: Türkiye'de hiçbir banka şubesine öyle kolayca 7 veya 10 milyon dolar yatırılmaz.. Hele nakit olarak bu tutarda para çekmek hemen hemen imkansızdır.

Yeşil istihbarat birimleri tarafından 8 cinayetle suçlanıyor:

• Gazeteci Halil Güngen'in 18 Şubat 1992'de öldürülmesi.

• Muş'ta Alay Komutanlığında gözaltına alınan beş kişinin, 27 Mayıs 1992'de yer göstermeye götürmek üzere alınıp kurşuna dizilmesi.

• Elazığ insan Hakları Derneği Başkanı Avukat Metin Can ile Doktor Hasan Kaya'nın 21 Şubat 1993'te, işkence yapılıp kafalarına kurşun sıkılarak öldürülmesi.

Ayrıca yine. iddiaya göre Abdullah Öcalan'a suikast düzenleneceği gerekçesiyle, Ziraat Bankası Yenişehir ve Kızılay Şubeleri'nden 350 bin dolar aldı ve paranın, tümünü kendi üzerine geçirdi.

Yeşil'in ismi Güneydoğu'da fidye karşılığı adam kaçırma olaylarına da karıştı. Vantur Şirketi'nin sahibi Kürt işadamı Senar Er'in babası 1994 yılında kaçırıldı. Telefonla Senar Er'i arayan kişiler 100 bin mark fidye istedi.

Parayı almak üzere Bakırköy'deki adrese gelen PKK itirafçısı Alaattin Kanat, Nizamettin Kumlu ve Mehmet Yazıcıoğlulları 21 Ağustos 1994'te yakalandılar. Kanat daha ilk ifadesinde Yeşil'in ismini verdi. Ama kimse inanmadı.

Senar Er, TBMM Susurluk Komisyonu'nda verdiği ifadede olayı şöyle anlattı: "1994 yılında telefonda Yeşil adında biri arayıp 100 bin markiidye istedi. JİTEM mensubu olduğunu, Binbaşı Cem Ersever'le ilgili kitabı okumamı tavsiye etti. 100 bin markı Ahmet Demir adına Ankara Ziraat Bankası Çankaya Şubesi'ne yatırmamı istedi. Parayı vermediğim taktirde sonumun, Savaş Buldan, Behçet Cantürk, Mehmet Sincar gibi olacağını söyledi. 1.5 ay beni tehdit etti. Parayı vereceğimi söyledim. Bakırköy Savcılığı'na suç duyurusunda bulunduktan sonra randevu yerine geldim. DYP Bingöl Milletvekili adayları Nizamettin Kumlu ve Mehmet Yazıcıoğulları ile PKK itirafçısı Alaattin Kanat yakalandı. Ama sanıklar ikinci mahkemede serbest bırakıldılar. Fidyeyi isteyen Yeşil'in adı polis kayıtlarından silindi."

Smitko - Esmaeli cinayetleri

Susurluk ekibi uyuşturucu kaçakçılarının infazında sınır tanımıyordu. Tıpkı İran uyruklu Asker Smitko ve Lazem Esmaeli'nin kaçırılıp öldürülmeleri olayında olduğu gibi...

10 Ocak 1997 tarihinde tamamlaman Başbakanlık Teftiş Kurulu Raporu'nda, Smitko ve Ismaeli'nin polis kıyafetli kişilerce gözaltına alındığı belirtildi. Rapora göre, Smitko ve Esmaeli, akrabalarıyla iki otomobille 15 Ocak 1996'da İstanbul'daki bir otelden ayrıldılar. Ancak bir süre sonra, Edirne yönüne doğru seyreden otomobiller polis kontrolüne takıldı.

Çevirmeyi yapan ekipler, öndeki otomobili bırakıp, Smitko ve Esmaeli'nin içinde bulunduğu otoyu durdurdular. Öndeki otomobil, trafiğin yoğunluğu nedeniyle arkadaki-_ nin polis denetimine takıldığını farkedemedi.

Polis giysili kişiler, Smitko ve Esmaeli'yi indirdiler ve bir başka otomobile bindirip götürdüler. Smitko ve Esmaeli'nin akrabaları, arkadaki otomobilin gelmediğini anlayınca Boğaz Köprüsü yakınlarında bir süre beklediler. Daha sonra da polise başvurarak durumu bildirdiler. 13 gün sonra, 28 Ocak 1996 günü iki İranlının cesedi Silivri yakınlarında bulundu.

Jandarma ekipleri, "İranlıları Abdullah Baybaşin öldürdü" ihbarı üzerine yurtdışında bulunan uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşin'in akrabası Abdullah Baybaşin'in Si-

livri Altınkum Sitesi'ndeki villasına baskın yaptılar. Baskında, yerde bir kısmı silinmiş kan tabakasına rastlandı.

Bu bilgiler Smitko ve Esmaeli'nin cesetlerinin bulunmasından 17 gün sonra, Jandarma Tutanak Raporu'nda, "Altınkum Sitesi'ndeki villada silinmeye çalışılmış kan izi olduğu dikkat çekmektedir" diye yer aldı. Ancak Baybaşin gözaltına alınmadı ve konu kapatıldı.

Teftiş Kurulu raporunda, villaya baskın yapan güvenlik kuvvetleri de eleştirildi. Villanın içindeki kan izlerine karşın, Jandarma görevlilerinin kan testi yaptırmadığı ve İranlıların kan grubuyla villadaki kanı karşılaştırmadığı vurgulandı.

Tuhaf bir kaçırma olayı: M. Ali Yaprak

1996 baharında merkez sağın iki düşman kardeşi ANAP ve DYP ANAYOL Koalisyonu'nu kurdu. 1995 Aralık ayında yapılan genel seçimlerde Elazığ DYP Milletvekili olan Mehmet Ağar yeni Kabine'ye Adalet Bakanı sıfatıyla girdi.

Hükümetin kurulmasından iki ay kadar sonra Abdullah Çatlı ve ekibinin "vatanseverlik" edebiyatı ile açıklanması mümkün olmayan ikinci vukuatı meydana geldi. Gaziantepli işadamı Mehmet Ali Yaprak, tıpkı Tarık Ümit gibi kaçırıldı. Ancak daha şanslıydı bir süre sonra serbest bırakıldı.

Mehmet Ali Yaprak, TBMM Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede 24 Mayıs 1996 gecesi polis olduklarını söyleyen bazı kişilerce Gaziantep'te evinin önünden kaçırıldığını anlattı. "Coptagon kaçakçılığı, seks hapı satışı, vergi kaçakçılığı" ile suçlandığını belirten Yaprak, serbest bırakılması karşılığında kendisinden 15 milyon mark istendiğini söyledi.

Yaprak kendisini kaçıranlarla 3 milyon mark fidye için anlaştı. Fidyenin bir milyon marklık ilk bölümünü serbest kaldıktan 15 gün sonra, kalan iki milyon markı iki ayda eşit taksitlerle ödemeyi taahhüt etti.

Mehmet Ali Yaprak, kendisini kaçıran araç yola devam ederken içinden sayı saydı ve tutulduğu yerin Siverek ilçesi olduğunu tahmin etti. Yaprak'ı kaçıranlar üstünde bulunan 70 bin mark ve 30 milyon lira nakit parayı, kredi kartlarını, ehliyetini alarak Yaprak'ı altıncı günün sonunda Hilvan ilçesi girişinde serbest bıraktılar.

1973 yılından bu yana Gaziantep'te tıbbi malzeme ticareti yapan, yerel TV sahibi Mehmet Ali Yaprak serbest kaldıktan sonra bir milyon mark fidye ödediği dedikodusu çıktı. Ancak Yaprak fidye ödediğini kesin dille yalanladı, kaçıranların iki kez telefonla aramasına rağmen, "Bir kere ödersem gerisi gelir" mantığıyla ödemede bulunmadığını anlattı.

Mehmet Ali Yaprak kendisini kaçıran 11 kişi arasında Yahya Efe, Turgay Maraşlı, Tuncay Maraşlı ve Müfit Sament gibi isimler bulunduğunu ileri sürdü. Turgay Maraşlı'nın Abdullah Çatlı'nın ortağı olduğunu belirtti. Korkut Eken'in kendisini kaçıran ekibi koruyup kolladığını ileri sürdü.

Susurluk skandali ile birlikte yeniden gündeme gelen Yaprak olayında ilginç bir iddia ortaya atıldı: Mehmet Ali Yaprak, ilk kaçırma hadisesinden sonra ikinci kez kaçırılmış ve sorgulanmıştı. Bu kez kaçıranlar MİT'e ve Eymür'e ait ekiptendi. Eymür'ün ekibi Yaprak'ı özellikle birinci kaçırmada fidye ödeyip ödemediği konusunda sorguladı.

O dönemde Emniyet İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı tarafından üstü kapalı şekilde ortaya atılan bu iddia ne doğrulandı, ne de yalanlandı.

Çatlı'nın ölümünden sonra kendisini daha güvende hisseden Mehmet Ali Yaprak, Komisyon'da ilginç bir bağlantıdan söz etti:

"Kıbrıs'ta bulunan Emperyal Otel'den Abdullah Çatlı'nın Turgay Maraşlı ile görüştüğüne dair elimde belge var. Abdullah Çatlı'nın bu otelde kaldığı 424 numaralı odadan 28 Nisan 1996 günü kimlerle ne kadar görüştüğünü biliyo-

rum, belgesini komisyona vereceğim..."

İşin ilginci Mehmet Ali Yaprak haklıydı...

Abdullah Çatlı, söz konusu tarihte Emperyal Jasmine Court Oteli'nin 424 numaralı odasında kalıyordu. Hem de otel sahibi Ömer Lütfü Topal ile birlikte... Oteli Kıbrıslı işadamı Asil Nadir'den satın alan ve kumarhanesini de işleten Ömer Lütfü Topalla birlikte 26 Nisan 1996 tarihinde otele giriş yapan Abdullah Çatlı 1 Mayıs 1996 tarihinde ayrıldı. Harcamaları Oyak Turizm tarafından karşılandı. Ve aynı Abdullah Çatlı birkaç ay sonra 28 Temmuz 1996 gecesi Ömer Lütfü Topal'a düzenlenen suikasti organize etti.

"Kumarhaneler kralı" öldürülüyor

Malatyalı Ömer Lütfü Topal, kumar piyasasına 1950Tİ yıllarda tombacılıkla başladı. Kısa zamanda, "Fındıkzadeli Ömer" diye nam saldı. İlk sabıkası 1962 yılına ait. Adam öldürme, haraç alma, yaralama gibi suçlarla birlikte anılmaya başlayınca İstanbul yeraltı dünyasında büyüdü. 1977 yılında Yunanistan'da 3 kilo eroinle yakalanan kaçakçılar Ömer Lütfü Topal'ın ismini verdiler. New York'da beş kilo eroinle yakalananlar da öyle.. Topal sonunda Belçika'da altı kilo eroinle yakalandı. ABD'de hakkında kesinleşen 40 aylık hapis cezasını çekmek üzere bu ülkeye teslim edildi. Topal ABD hapisanelerinde cezasını tamamladı, Türkiye'ye döndü. Kumarhanelerin serbest bırakılması ile birlikte bu işe girdi, Emperyal ve Royal casino zincirlerini kurdu. Emperyal Gazino İşletmeciliği adlı şirketi, İstanbul'da Penta, Akgün, Eresin ve Hyatt Regency otellerinin kumarhanelerini işletiyordu. Emperyal'in İstanbul dışında Adana, Side ve Saray'da da kumarhaneleri bulunuyordu. Topal, son olarak Manavgat'ta Seven Seas adlı kumarhaneyi işletmeye sokmuştu. Asil Nadir'n Girne'deki Jasmine Court adlı otelini

de satın alan Topal, bu otelin kumarhanesini de işletmeye almıştı. Türkmenistan'a da açılan Topal, bu ülkenin diplomatik pasaportunu taşıyordu.

Ömer Lütfü Topal'ın Bodrum'daki Regal Resort Otel ve casinosuna ortak Hikmet Babataş Nisan 1996'da esrarengiz bir suikaste kurban gitti. Gümbet'te çapraz ateşle öldürülen Babataş cinayetine karışan araçlardan birisi Emperyal Grubu'na ait çıktı. Polis Topal'ı aramaya başladı.

Ancak Ömer Lütfü Topal'ın derdi başkaydı...

Ölüm listesinde ilk sırada yer aldığını duymuştu. Hemen Ankara'ya gitti. Dönüşte Antalya'da Seven Seas Oteli'nde Avukatı Ekrem Marakoğlu'nun yanında, "İsmimi listeden sildirdim" "dedi. Hatırlanacağı gibi, Nurettin Güven'e de ölüm listesinde yer aldığını söyleyen ve Türkiye'den kaçmasına yol açan kişi Ömer Lütfü Topal'di...

Ama Topal kurtulduğunu sanmakla yanılıyordu. 28 Temmuz 1996 günü karısının doğum yaptığı International Hospital Hastahanesi'nden çıktı. Kendi kullandığı 34 BTG 96 plakalı otomobiliyle Yeniköy'deki evine yaklaşırken 23.30 sıralarında otomatik silahlarla taranarak öldürüldü.

Cinayette kullanılan iki kaleşnikof ve şarjörleri olay yerinde bırakıldı, kaçanların kullandığı otomobil Istinye'de terk edildi. Otomobilin Ankara'da 24 Nisan 1995 tarihinde çalındığı ve plakasının değiştirildiği belirlendi. Polisin soruşturması sürerken ilginç bir ihbar geldi.

Asayiş Şubesi'ni arayan ve ismini açıklamayan bir kişi, Topal'ın katillerini tek tek saydı:

"Ayhan Çarkın, Ercan Aksoy ve Oğuz Yorulmaz isimli özel harekat dairesi polisleri ile Sami Hoştan ve Ali Fevzi Bir..."

Bu ihbarı ciddiye alan İstanbul Emniyeti, polis memurlarını 28 Temmuz günü sorguya aldı.

Ve daha polisler sorgudayken ilk siyasi baskılar gelmeye başladı...

DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak kendisine koruma olarak tahsis edilen polislerin neden gözaltına alındığını sormak için İstanbul Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu'nu defalarca telefonla aradı.

Ertesi gün Refahyol Kabinesi'nde İçişleri Bakanlığı görevini üstlenen Mehmet Ağar İkitelli'de bir törene katıldı. Başbakan Yardımcısı Tansu Çillerle birlikte havaalanında Ankara'ya dönüşü beklerken Kemal Yazıcıoğlu ile görüştü. Yazıcıoğlu, özel harekât mensubu üç polisin Topal cinayetiyle ilgili olarak sorgulandığını haber verdi. Ağar, Susurluk Komisyonu'ndaki ifadesine göre Yazıcıoğlu'na "Peki ne yapacaksınız o polisleri" diye sordu. Yazıcıoğlu ellerinde somut kanıt bulunmadığı için serbest bırakılacaklarını söyledi, Bakan Ağar'a "Bir de Ankara'dan siz baksanız" diye teklif etti. Mehmet Ağar Ankara'yı aradı, dönemin Emniyet Genel Müdürü Alaattin Yüksel'i bulamadı, yardımcısı Halil Tuğ ile görüştü. Personel işlerinden sorumlu Halil Tuğ'a, kendi ifadesine göre "Bakın bakalım bu polislere.. Bu dedikodular teşkilata zarar veriyor" dedi. Bakan talimatıyla Özel Harekat Daire Başkan Vekili İbrahim Şahin, İstanbul'a geldi otoyol gişelerinde teslim aldığı üç polis memurunu Ankara'ya götürdü. Polisler Topal cinayetiyle ilgilerini Ankara'daki sorgularında da reddettiler. Olay kapandı sanıldı.

Her nedense zanlı polisleri Adliye'ye sevk etmeyen Kemal Yazıcıoğlu Topal olayının peşini bırakmadı. Polis memurlarının telefon kayıtları incelendi. Kemal Yazıcıoğlu'nda Topal cinayetini polis memurlarının işlediği, Topal'ın İstanbul Intercontinentâl Oteli'ndeki casinosuna yüzde 50 ortak olan Sami Hoştan ile Ali Fevzi Bir'in de olaya karıştığı kanısı hâkim oldu. Nitekim 3 Kasım 1996 gecesi meydana gelen trafik kazasından hemen sonra harekete geçti. ANAP'tan Eyüp Aşık ile temas kurdu. Mesut Yılmaz kanalıyla Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e kadar ulaştı.

Bu arada Abdullah Çatlı'nın üstünden çıkan Mehmet Ağar imzalı silah taşıma izni siyasi kulislerde deprem yarattı. Dönemin Başbakanı Necmettin Erbakan'ın Libya gezisini protesto ederek kararnameye imza koymayan Mehmet Ağar, Çillerle uzun bir görüşme yaptı, sonra bakanlıktan istifa etti.

Dönemin Anamuhalefet lideri Mesut Yılmaz, daha kimse Susurluk kazasının önemini kavramadan 14 Kasım 1996 tarihinde Kanal D'de yayınlanan Arena programında Bucak'ın koruması özel timci polisler ve Topal cinayeti arasında bağlantı kurdu. Yılmaz, Topal cinayetinin casinoların rant kavgasından kaynaklandığını anlattı. Topal'ın casino zincirine el koymak isteyen Çatlı ve çetesi tarafından ortadan kaldırıldığını ileri sürdü.'

Susurluk ilişkileri 22 Aralık 1996 günü Çankaya Köşkü'nde toplanan ve Meclis'te bulunan siyasi parti liderlerinin katıldığı zirvede tartışıldı.

Demirel zirve sırasında Yazıcıoğlu'nun kendisine verdiği bilgiyi aktardı:

"İSEDAK toplantısı dolayısıyla 14 Kasım'da İstanbul'a gittim. Geceyarısı yemek bitti. 11.30 gibi eve geldim. Vali ve Emniyet Müdürü de arkamdan geldiler, 'gelin' dedim. Yukarı çıktık beraberce.

- Buyrun, söyleyin bakalım, nedir hadise?

Bana dedi ki, Emniyet Müdürü:

- Biz bu Ömer Topal'ı öldürenleri bulduk. Yalnız hadise Ağustos'ta. Bulduk bunları, Ankara geldi bizim elimizden aldı.

- Peki kaç gün bunlar burada durdu?

- Bir gün, hemen o gün geldiler aldılar.

- Neden verdiniz?

- Efendim aldılar. Yani, merkez isterse alır. Emniyetin usul ve kaidesidir.

- Peki bunların Ömer Topal'ı öldürdüklerini nerden biliyorsunuz?

- İtiraf ettiler. Siz de sorsanız, size de söylerler. Kim sorsa söyler, biz öldürdük diye. Hem bunlar sadece Ömer Topal'ı öldürdük demiyorlar ki; daha şunu da öldürdük, bunu da öldürdük, bunu da öldürdük diyorlar.

- Peki sen bu ifadeleri zapta aldın mı?

- Hayır.

- Kayda geçirdin mi?

- Hayır.

- Neden kayda geçirmedin? Neden zapta almadın?

- Efendim soruyoruz, söylüyor adam zaten. Almadım zapta, sorunca söylüyor."

Demirel, bu diyalogu aktardıktan sonra "Neyse, benim canım da sıkıldı. İyi bir Emniyet Müdürü kendisi. Doğrusu sevmedim bu şeyi" dedi. Cumhurbaşkanı Demirel buna rağmen Yazıcıoğlu'nun dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener tarafından İbrahim Şahin ve özel timci polislerle birlikte 5 Aralık 1996 günü açığa alınmasını şu sözlerle eleştirdi:

"Sonra aradan iki gün geçti, İçişleri Bakanı bana geldi, dedi ki: Emniyet Müdürü'nü görevden aldım. Bana danışılmadı. Ben de bir mütalada bulunmadım. Yani benim tasvibim ile alınmış değildir. "

Aynı zirvede dönemin Başbakanı Erbakan da Kemal Yazıcıoğlu ile yaptığı görüşmeyi aktardı: "İşin garibi şudur: Sayın Yazıcıoğlu'nun bütün resmî evraklarında 'Hiçbir belge yoktur. Bu üç tane kimsenin bu işle ilişkisine ait en ufak bir şey tesbit edilmemiştir' diyor. Hatta 'Bu tesellüm zabıtında dahi bir ilgisi görülmediği için kendilerine teslim edilmektedir' diyor. Resmî ifadeleri bu."

Zaten kamuoyunda Kemal Yazıcıoğlu ismi etrafında oluşan beklenti de zirvede tartışılan çerçevedeydi. Yılmaz ve ANAP kurmayları Yazıcıoğlu'nun polisleri sorgularken, yasal sınırları çiğneyerek ifadelerini banda aldığına inanıyordu. O yüzden günlerce boş yere bu bant beklendi. Bandın ortaya çıkmaması sanık polislere ve Susurluk'u örtmek isteyenlere koz oldu.

Ancak İ3 Aralık günü koşullar değişti. İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Topal cinayetinde kullanılan otomatik silahların şarjörünü bağlayan koli bantının üstündeki parmak izlerinin Şahin Ekli sahte ismini kullanan Abdullah Çatlı'ya ait olduğunu açıkladı.

Böylece Çatlı ismi ve Topal cinayeti arasında ilk somut bağlantı kuruldu. Ardından Çatlı ve İbrahim Şahin ile bazı özel timci polislerin birlikte katıldıkları ve göbek attıkları 3 Eylül 1995 tarihli sünnet düğününün fotoğrafları yayınlandı. Şahin ve Çatlı'yı iki özel timci polisin çocuklarının sünnet düğünü buluşturdu. Sünnet düğünü sahiplerinden birisi Tarık Ümit olayına adı karışan, kurye kız Dilek Önder'in eroin parasını teslim edeceğini söylediği polis memuru Ayhan Akça idi. Düğünün ikinci ev sahibi ise yine Tarık Ümit olayına adı karışan Ziya Bandırmalıoğlu idi. Bandırmalıoğlu'nun oğlunun kirvesi Mehmet Özbay adını kullanan Abdullah Çatlı'ydı. Enver Ulu, Ercan Ersoy ve Oğuz Yorulmaz düğünde Bucak Aşireti ile birlikte oturdular. Ayhan Çarkın ise düğüne ailece katıldı. Bu gelişmeler üzerine İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, Özel Harekât'ta görevli polis memurları Ayhan Çarkın, Ayhan Akça, Ercan Ersoy, Oğuz Yorulmaz, Enver Ulu, Mustafa Altunok ve Ziya Bandırmalıoğlu'nu tutukladı. İbrahim Şahin bir süre kaçarak saklandıktan sonra teslim oldu! Bu isimlere Nisan ayında yakalanan Yaşar Öz'le, Sedat Bucak'ın şoförü Abdülgani Kızılkaya da eklendi. Korkut Eken'in tutuksuz yargılanması kararlaştırıldı. İstanbul 6 No'lu DGM'deki davaya 2 Haziran 1997 günü başlandı. Bu kitap yazılırken dava sürüyordu. ,

Havaş İhalesi

1994 yılında Havaş'ın özelleştirmesi sırasında ilginç bir ihbar gündeme geldi. Ömer Lütfü Topal, Havas ihalesinde en yüksek teklifi vermiş durumdaydı. Havalimanlarında handling hizmeti sunan bu şirketi satın almak üzereydi. Uçaklara serbestçe giren, mal yükleyen bu şirketin uyuşturucu kaçakçılığından hüküm giymiş Topal'a satılması ABD güvenlik makamlarında alarm yarattı. ABD Büyükelçiliği kanalıyla Topal'ın dosyası Özelleştirme İdaresi'ne sunuldu. Havas Turgay Ciner isimli işadamının Yazeks şirketine satıldı.

Turgay Ciner'in en yakın dostlarından birisi Mehmet Ağar'ın kardeşi Yunus Ağar'dı. Hatta piyasalarda Yunus Ağar'ın Ciner'in ortağı ve yönetim kurulu üyesi olduğu konuşulurdu. Ancak bu iddialar TBMM Susurluk Komisyonu'nda Mehmet Ağar tarafından yalanlandı:

"... Şimdi buranın sahipleri benim kardeşimin askerlik arkadaşı. Benim kardeşimin burada ne bir hissesi var, ne de yönetim kurulunda üyeliği var. Hatta daha önceden böyle bir şey oldu, sanki bugünleri görmüş gibi 'kesinlikle kardeşim hiçbir yere gitmeyeceksin' dedim. Gider, gelirler, dostluğu var, arkadaşlığı, ahbaplığı var..."

Türkiye, Topal'ın havayolu ile uyuşturucu kaçakçılığı girişimine ilişkin iddiaları ilk kez ABD aracılığıyla duymadı. 1994 yılında Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından hazırlanan bir raporda, aynı yılın şubat ayında Cenevre'de altı kilo eroinle yakalanan THY çalışanı Mustafa Akman'ın ifadesine yer verildi:

"THY personeli Topal'ın kumarhanelerinde borçlandırılıp kuryelik yapmaları karşılığında borçları siliniyordu. Bu şebekenin başında Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Topal, ünlü bir otelin sahibi ve bir bakan var..."

Oysa bu rapora rağmen ABD olmasa Havas gibi kritik bir

şirket uyuşturucu kaçakçısına teslim edilecekti. Ancak aynı kişiye Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bakanlarının neden casino açma izni verdikleri kimseyi ilgilendirmedi...

Ağansoy cinayeti: "O esnada başka bir yerde..."

Ömer Lütfü Topal ve Nurullah Tevfik Ağansoy.

İlk bakışta farklı iki skandalin kahramanları.. Topal, Susurluk'la gündeme geldi.. Ağansoy, Engin Civan'ın vurulması olayıyla..

Oysa Başbakanlık Teftiş Kurulu, bu iki isim arasında anlamlı ilişki bulunduğu kanısını taşıyor.. Yazımından iki ay sonra TBMM Susurluk Komisyonu'na teslim edilen Kurul raporunda bakın ne yazıyor:

"Ayrıca Tevfik Ağansoy'un öldürüldüğü gün, özel harekatçı 3 polis memurunun İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde Ömer Lütfü Topal cinayeti ile ilgili olarak gözetim altında tutulduğu 28 Ağustos 1996 günüdür. Dolayısıyla, Tevfik Ağansoy'un öldürülmesinde bu kişileri ihbar etmiş olabileceği veya karşılıklı hesaplaşma şüphesi doğmakta olup, araştırılması gerekmektedir.."

Raporu yazan müfettişler, anlaşılan, üç özel timci polisin gözaltına alınması ile Nurullah Tevfik Ağansoy'un öldürülmesi olaylarının aynı güne rastlamasını kuşkulu buluyorlar..

Demek ki Topal ve Ağansoy cinayetlerinde kritik ilk tarih 28 Ağustos 1996 Çarşamba günü..

Gelin aynı izi sürelim, çok değil bir ay kadar öncesine dönelim..

28 Temmuz 1996 Pazar gününe..

Bakalım iki kahramanımız o gün ne yaptılar..

Ömer Lütfü Topal akşam saatlerinde Yeşilyurt'taki International Hospital'de doğum yapan eşini ziyaret etti. Yeniköy'deki evine dönerken 34 BTG 96 plakalı otomobilinde

ve oturduğu sokakta silahlı saldırıya uğradı..Kaleşnikof ateşi ile delik deşik oldu..

Nurullah Tevfik Ağansoy, 26 Temmuz 1996 Cuma günü Levent'teki evinde rahatsızlandı. Kalp spazmı geçirdiği endişesiyle International Hospital Hastanesi'ne yatırıldı. Güvenlik gerekçesiyle, sahte isimle Koroner Yoğun Bakım Ünitesi'nde gözlem altında tutuldu..

Bir ay gibi kısa sürede iki rastlantı..

28 Temmuz'da Topal ve Ağansoy aynı hastanede bulunuyor.. Hastaneden çıkan Ömer Lütfü Topal'a suikast düzenleniyor..

28 Ağustos'ta Topal'ın katil zanlıları gözaltına alınırken, Ağansoy Alaattin Çakıcı'nın adamları tarafından vuruluyor...

Bu rastlantı zincirinin kenar süsleri de var..

Ağansoy'un eşi Hülya Ağansoy, kocasının ölümünden İstanbul eski Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ'ı sorumlu tuttu.. Ayrıca eşinin silahlarının İstanbul Asayiş Şube Müdürü Sedat Demir tarafından alındığını, saldırıya açık hale getirildiğini ileri sürdü...

Sedat Demir, Haluk Kırcı'nın serbest bırakılması olayında suçlanıyor, Hüseyin Kocadağ malum Susurluk kazasında Çatlı ile birlikte öldü.

Dahası Ağansoy ölürken yanında iki polis memuru vardı.. Saldırıda yaşamını yitiren Celal Babür ve ağır yaralanan Ferda Temel Dışişleri Bakanı Tansu Çiller'in İstanbul'daki koruma kadrosundaydı...

İkinci MİT Raporu

Emniyet bünyesindeki ekip arasında anlaşmazlık sürerken, MİT kanadında hazırlık tamamlandı. Mehmet Eymür birlikte çalıştığı makamlara danışmadan kaleme aldığı ikinci MİT raporunu kamuoyuna sızdırdı. Talihin bir cilvesi olarak ikinci rapor da Eymür'ün nefret ettiği Doğu Perinçek'in *Aydınlık* dergisinde 21 Eylül 1996 yayınlandı. (Tam metin için Ekler bölümüne bakınız.)

Doğu Perinçek, 1970'li yıllardan bu yana Hiram Abas ve Mehmet Eymür ikilisini hedef alan yayınlar yapıyordu. Perinçek'e göre, yıldızı MİT içindeki CIA köstebeği Sabahattin Savaşman'ı yakalayarak parlayan Abas ve Eymür ikilisi aslında ABD ajanlarıydı. Savaşman'ın yakalanması sadece senaryo gereğiydi. Eymür bu suçlamalara Perinçek'e "Fabrikatör" adını takarak çok sert yanıtlar veriyordu.

Çiller'in göreve getirdiği Mehmet Eymür'ün ikinci raporunda dönemin Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı ağır dille suçlandı. Abdullah Çatlı'nın ismi ilk kez kamuoyuna duyuruldu.

Ne var ki, bu raporun yankı bulması için Susurluk'ta Mercedes ve kamyonun çarpışmasını beklemek gerekti. Rapordaki gerçekler ancak bu kazayla teyid edildi.

Özel timciler - Sedat Bucak ilişkisi

Susurluk kazası Sedat Bucak'a ait 06 AC 600 plakalı Mercedes'te yaşandı. Kazanın gerçekten "kaza" olup olmadığı çok tartışıldı. Olay yerinde inceleme yapan Karayolları 14'üncü Bölge Müdürlüğü Trafik Başmühendisi Recai Öner bir de tatbikat düzenledi. Öner, 8 şeritli uçak pisti diye bilinen Balıkesir-Susurluk karayoluna kaza anındaki gibi, BP akaryakıt istasyonundan kamyon çıkarttı. Hasan Gökçe yönetimindeki 20 RC 721 plakalı kamyonun, Mercedes'le çarpışma noktasına gelene kadar 6 saniyede 19 metre yol aldığını saptadı. Recai Öner bu hesapla şu sonuca vardı:

"Kanıtlar Mercedes otomobilin 180 kilometre hızla geldiğini ortaya koyuyor. Ayrıca, otomobil kamyona 300 metre uzaklıktaymış. Kanuna göre otomobilin en fazla saatte 99

kilometre hızla gelmesi gerekir. Otomobil, bu hızla gelseydi, kamyon dönüşünü 6 saniyede tamamladığına göre çarpma olmadan otomobil 220 metre uzaklıkta durabilecek ve kaza meydana gelmeyecekti. Kamyoncu Gökçe suçsuz, yaşamını yitirenlerden otomobil sürücüsü Emniyet Müdürü Hüseyin Koçadağ 8'de 8 suçlu."

Evet DYP Milletvekili Sedat Edip Bucak Susurluk kördüğümüne önce Mercedes otomobili sonra da polis korumaları ile karıştı.

Sedat Edip Bucak... DGM iddianâmesindeki kısa tanımlamaya göre, "Şanlıurfa milletvekilidir. Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde yerleşik Bucak aşiretinin temsilcisi olarak bilinir."

Bucak aşireti 12 Eylül öncesi yıllardan itibaren PKK ile savaş halindedir. Aşiret 1993 sonbaharında dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın ikna çabaları sonucunda yine PKK'ya karşı silaha sarıldı. Eski İçişleri Bakanı Meral Akşener DSP İzmir Milletvekili Hakan Tartan'ın yazılı soru önergesini yanıtlarken, Bucak aşiretine mensup 89 geçici köy korucusu ve 345 gönüllü köy korucusunun görev yaptığını belirtti. Akşener, geçici köy korucusu olarak görev yapanlar için Bucak aşiretine aylık toplam 1 milyar 216 milyon 185 bin lira ödendiğini açıkladı.

Bucak Aşireti'nin gücü korucu sayısının çok üstündedir. Sedat Bucak'ın Şanlıurfa'da 10 bin kişiyi kontrol ettiği tahmin edilir. Bu yüzden PKK'nın Bucak Aşireti'ni yanına çekemese bile en azından tarafsız kalmaya ikna etmeye uğraştığı iddiası hep gündemdedir. PKK'nın kuruluş yeri olan Siverek'e yıllardır dönememesi'Bucak Aşireti'nin gücüne bağlanır.

Ömer Lütfü Topal cinayetinde sanık gösterilen polis memurlarının Sedat Bucak'ın korumalığına atanmaları bu yüzden büyük tartışma yarattı.

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün İzzet

Sezgin Şener (1. Sınıf Emniyet Müdürü Daire Başkanı) imzasıyla Susurluk Savcılığı'na gönderdiği yazıya göre bu atama Susurluk kazasından iki hafta önce yapıldı:

"Milletvekili Sedat Edip Bucak 16.9.1996 tarihli Başbakan oluru ile yürürlüğe konulan Koruma Hizmetleri Yönetmeliğinin ilgili maddelerince özel korumaya alınmış, alınan karar 17.10.1996 tarihli bakan oluru ile kesinleşmiştir, Anılan milletvekilinin korumasında Ankara Emniyet Müdürlüğü kadrosundan polis memuru Ercan Ersoy, polis memuru Enver Ulu, polis memuru Oğuz Yorulmaz, polis memuru Mustafa Altunok, polis memuru Ayhan Çarkın ve polis memuru Ömer Kaplan'ın görevlendirildiği anlaşılmıştır. Sayın milletvekili halen lstanbulda tedavi gördüğünden koruma görevlilerinin de birlikte olduğu öğrenilmiştir."

DGM iddianamesinde Sedat Bucak'ın ismen talep ettiği polis memurlarının Abdullah Çatlı'yı gerçek kimliği ile tanıdığı görüşüne yer verildi:

"Yolculuk esnasında koruma görevi adı altında Sedat Bucak'ın yanında bulunan Ercan Ersoy, Mustafa Altınok, Enver Ulu ve Abdülgani Kızılkaya da Abdullah Çatlı'yı gerçek kimliği ile tanımaktadırlar. Zira bu polis memurlarının Sedat Edip Bucak'ın koruma görevlisi olmadan 1-2 yıl önceki tarihlerden itibaren Abdullah Çatlı ile tanıştıkları ve ilişkili oldukları bizzat bu sanıkların ifadeleri ve dökümü yapılan telefon tespitleri ile anlaşılmaktadır. Polis memurları Ercan Ersoy ile Abdullah Çatlı'nın Sedat Bucak'a ait Siverek ilçesindeki ikametgahta yanlarında bulunan Sami Hoştan isimli kumarhane işletmecisi ile birlikte samimi pozlarda çekilen fotoğrafları da bu yakın ilişkileri ve birlikteliği teyit etmektedir. Aynı şekilde Abdülgani Kızılkaya da Sedat Edip Bucak'ın ev ve işyerlerine sık sık gelen Abdullah Çatlı'yı gerçek kimliği ile tanımaktadır. Yukarıda hüviyetleri yazılı sanıklardan İbrahim Şahin, Ayhan Akça, Ziya Bandırmalıoğlu ve Korkut Eken de, Abdul-

lah Çatlı başta olmak üzere halen firarda olan Sami Hoştan, Ali Fevzi Bir, Haluk Kırcı (Mehmet Eymür'e göre kaza sırasında korumaların otomobilindeydi, olay yerinden kaçtı) ile tanışmaktadırlar. Aynı zaman diliminde, adı geçen tüm sanıkların gerek bu kişilerle gerekse birbirleriyle yoğun telefon görüşmeleri sık sık biraraya gelmeleri ve diğer ilişkileri bu birlikteliğin boyutlarını göstermektedir."

Sedat Bucak, TBMM Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede Çatlı ile Mehmet Özbay kimliği altında 1994 yılında, babasının vefatından sonra İstanbul'da tanıştığını açıkladı:

"Kalabalıktık; biz ya bir yemekteydik -yemekte olacağımızı tahmin ediyorum- yan masalardan biri geldi. 'Siz Sedat Bucak'sınız' dedi ve benimle tanışmak istediğini söyledi. O grup kalabalıktı, tanımadığım insanlar da vardı. Şu anda düşünüyorum, belki o grupta tanıdığı insanlar da vardı, bilemeyeceğim. Oturdu, konuştu, sohbet etti. Sonra beni telefonla sormaya başladı, Ankara'ya geldim, beni aradı. Ondan sonra hep arayıp sordu."

Sedat Bucak ve Çatlı'nın dostluğu zamanla ilerledi. Hatta 1996 yılı sonbaharında Abdullah Çatlı, Bucak'ın Siverek'teki çiftliğine konuk olarak geldi. Üstelik Bucak, artık konuğunun gerçek kimliğini biliyordu.

Çünkü Abdullah Çatlı, aynı yılın temmuz ayı başında Bucak'a gerçek kimliğini anlatmıştı:

"Bir gün bana 'özel görüşebilir miyiz?' dedi. 'Tabii' dedim. Gittik içeriye oturduk. 'Sana söyleyeceklerim çok gizli' dedi. 'Çok gizli' deyince ben 'gizli bir şey varsa söyleme' dedim. 'Yok bunu belki duyarsın, aramızda bir kopukluk olur'dedi. Cebinden şey çıkardı, koydu. 'Ben Mehmet Özbay'ım biliyorsun' dedi. 'Biliyorum, bundan da bir şüphem yok' dedim. Ama, sana söyleyeceğim, ben devletle çalışan gizli bir adamım, bunu da kimsenin bilmemesi lazım. Şu kimliğim, şu yeşil pasaportum, bu ehliyetim, bu silah ruhsatım, bu nüfus

cüzdanım' dedi. Bir şeyler çıkardı, hatta resminin olduğu presli bir naylonda bir kağıt gördüm. Tahmin edersem, üzerinden çıkan kağıttı. Ben onu aldım, okuyayım dedim, baktım terörde uzman yazıyor, bıraktım. (..) Ben devletin verdiği resmi kimliklere inandım. Hatta latife olarak şunu söyledim: İyi ki Abdullah Öcalan olduğunu söylemedin. 'Niye?'dedi. Dedim ki, 'Bugün Abdullah Öcalan da çıkıp devletin bir adamı olabilir, ama onu sevemem, sevmem de mümkün değil.' Hatta şunu söyledi: 'Sen PKK ile mücadele ediyorsun. Devlete olan bağlılığından dolayı seni biraz daha fazla seviyorum."

Sedat Bucak, Abdullah Çatlı ismini bildiğini kabul ediyor, ama Çatlı'nın aranan kanun kaçağı olduğundan habersiz olduğunu ileri sürüyordu. Ama Çatlı'nın kim olduğunu neden yakın arkadaşı Hüseyin Kocadağ veya korumalarına sormadığını izah edemiyordu.

Sedat Bucak'ın ifadelerine önemli bir itiraz yakın çevresinden geldi.

TBMM Susurluk Komisyonu çalışmalarını tamamlayıp, raporu yazım aşamasına getirdiği sırada sürpriz bir tanık daha ortaya çıktı. Şanlıurfa DYP Milletvekili Sedat Bucak'ın eniştesi olan ve Bucak'ın aşiretinden sonra Siverek'te en büyük aşiret sayılan Kejan Aşireti Reisi Ahmet Kıran, Susurluk Komisyonu'na ifade vermek için dilekçe verdi..

2 bin 500 kişilik bir korucu ordusuna sahip Kıran komisyona anlatmayı tasarladığı iddialarını Ulusal Basın Ajansı'na açıkladı. Ahmet Kıran, Şanlıurfa DYP Milletvekili Sedat Bucak'ın, son olaylardan sonra yakın çevresine "Özer Çiller beni harcadı" dediğini aktardı ve "Bucak'ın son olaylardan sonra 'Özer Çiller beni harcadı' dediğini duydum. Bu da Özer Çiller ile Bucak'ın doğrudan ilişkisi olduğunun kanıtıdır. Niçin başkasının ismini söylemiyor? Başkasının ismini vermiyor?" dedi. Sedat Bucak'ın, kaza sonrası bildiklerini

açıklamadığını söyleyen Kıran, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Sedat Bucak, son olayla ilgili olarak somut bir şey söylemiyor. Diyor ki, 'Dört saatin 10 dakikasını hatırlıyorum'. 10 dakikasını da hesabına geldiği için hatırlıyor. Madem dört saati hatırlamıyorsun, öyleyse 10 dakikayı da hatırlama. Sedat Bucak'ın bu işte parmağı vardır. Ve bu işte parmağı olanların en büyüğü de Özer Çiller'dir. Özer Çiller, mahkemede ifade verirse, netice belki ortaya çıkar. Ama bunlar verdikten sonra, benim söylemem sizin söylemeniz bir şey ifade etmiyor."

Sedat Bucak'ın teyzesinin kızı ile evli olan ve Siverek'te yaşayan Ahmet Kıran, ülkücü mafya babası Alaattin Çakıcı'nın bölgede serbestçe dolaştığını söyledi. Kıran, "Alaattin Çakıcı, Haluk Kırcı ve Çatlı bu yaz ve geçen yaz boyunca Siverek'te idiler. Ve gizlenmiyorlardı da. Yerel giysiler içinde cirit atıyorlardı. Alaattin Çakıcı'nın bundan iki üç ay önce Hakkari Özel Hareket Şube Müdürü'nün oğlunun sünnetinde kirvesi olduğu söyleniyor. Ancak şu anda, nerede olduğunu bilmiyorum" dedi.

Alaattin Çakıcı'nın korumasının olmadığını kaydeden Ahmet Kıran, "Ben Alattin Çakıcı'nın, Urfa ve Siverek Emniyet Müdürlükleri'nden çoğu zaman çıktığını gördüm. Artı, Sedat Bucak ile birlikte, işbirlikleri içerisinde, iş ortaklıkları içerisindeler" diye konuştu.

Sedat Bucak'ın korumalarından Ayhan Çarkın ise tüm olayı "komplo" diye niteledi. Çarkın HBB televizyonunda saatler süren savunmasının benzerini Milliyet'ten Tunca Bengin'e anlattı.

"Topal cinayetiyle ilgili olarak sorgulanması sırasında odada polis dışında iki sivil kişi daha olduğunu ileri süren Çarkın, 'Kaset mutlaka vardır. Bu kaseti çıkartmazlarsa şerefsizdirler' dedi.

Sorguda Cumhurbaşkanı, Başbakan başta olmak üzere tüm devlet büyüklerine küfür ettiğini kabul eden Çarkın, 'Topal'ın gerçek katili bile yakalansa kimse inanmaz. 50 gündür bizi katil ilan ettiler' diye konuştu.

Topal'ın öldürülmesinin ardından DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak'ın korumalığına verilen Çarkın, söze, 1990 Temmuz'unda İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün operasyon grubunda görev aldığını belirterek başladı. Zaman zaman sinirlenen Çarkın şunları söyledi: 'Güneydoğu'da oranın halkı gibi yaşadık. Onlarla yattık, kalktık. Görmüş olduğumuz kurs ayrı, yaşadıklarımız apayrıydı. İhanetin ne boyutlarda olduğunu orada yaşadık. Arkadaşlarımız kucağımızda şehit oldu. İstanbul'a geldimizde aradığımız sistemin tam dışında bir klasik polis tiplemesiyle karşılaştık. Bizimle dalga geçenler oldu. Bunlara hep göğüs gerdik.'

Dev-Sol'a yönelik çok sayıda operasyona katılan Çarkın, 12 Temmuz 1991'de 11 militanın ölümüyle sonuçlanan çatışmayla ilgili olarak hala Ağır Ceza'da yargılandığını söyledi. Beş kişinin öldürüldüğü Perpa baskını, Bedri Yağan ve dört militanın öldürüldüğü Dev-Sol Merkez Komite operasyonu, 16-17 Nisan çatışmaları ve Sabahat Karataş'ın öldürülmesi operasyonlarını anlatan Çarkın, 'ABD bu savaşta kaybederken, biz kazandık. Biz bu savaşı öğrendik' dedi.

İddiaya göre Çarkın, 27 Ağustos 1996'da İstanbul Emniyet Asayiş Şube Müdürlüğü'nde Topal cinayetiyle ilgili olarak Ercan £rsoy ve Oğuz Yorulmaz adlı arkadaşlarıyla gözaltına alındı. Çarkın, cinayeti itiraf etti, diğerleri ise suskun kaldı. Banda alınan sorgu Türkiye'yi sarsarken, Çarkın, o gece: yaşananları şöyle anlattı:

'Biz gözaltına alınmadık. Ayin 27'sinde Oğuz'a telefon ettim. Bir gün sonra oğlumun sünneti vardı. O da kirvesiydi. Yakalanma .yok. Operasyon yok. Oğuz bana Asayiş Şubesi'rie gittiğini, söyledi. Aksaray'da yabancı uyruklu iki kadın,

polis kimliği gösterilip gasp ediliyor. Görgü tanıkları da personel şubesinden fotoğrafını teşhis ediyor. Yüzleştirme için şubeye gidiyor. Ben de telefonda geliyorum diye konuştum ve soluğu Gayrettepe'de aldım. Onlardan 10 dakika önce gittiğim için kapıdaki büfede çay içerek bekledim.

Hep birlikte içeri girdik. Bize 'Kamuoyunda polise baskı var, bu yüzleşmeyi yapmazsak yarın başka türlü şeyler çıkar' dediler. Bir odaya gidip oturduk. Bir iki saat sonra sıkıldık. 'Ne olacaksa olsun' diye çıkıştık. 'Durun, müdürümüzden bilgi bekliyoruz' dediler. Bilgi, Bilge kimse onları bekliyorlarmış, şu anda açıkta olan bir şahıs herhalde. 'Tamam' deyip oturduk. Kaset varsa onu ben istiyorum. Kim iddia ediyorsa, bir kaset varsa çıkarmayan şerefsizdir. Ha., ben bağırdım, küfür ettim, sinirlendim, tepki duydum, ama neye tepki duyduğumuzu kimse bilmiyor. Devlete de küfür ettim. Büyüklere de küfür ettim.

Oğuz gittikten sonra 'Bir dakika müdür seni görmek istiyor' dediler. Bir başka odaya geçtik. 15 - 20 kişi vardı. Silahımı almak istediler. Vermek istemedim. Odadakileri sordum. Teşhis için bulunduklarını söylediler. 'Ben bu hokkabazların sekizini tanıyorum' diye bağırdım. Silahımı vermek istemeyince zorladılar. 'Öldürürüm' diye bağırdım. 'Tamam' deyip sakinleştirdiler. Bir süre bekledikten sonra üç kişiyle birlikte iki sivil şahıs geldi. Sivil şahısların adresini vermiyorum, onları yüce yargı belirlesin. Sivil derken, bana göre.polis değil. Hiçbir polisin bu kadar ukalaca davranacağına ihtimal vermiyorum. 'İbrahim Şahin'i tanır mısın?' dediler. Tanıdığımı söyledim. Savaş Buldan, Behçet Cantürk, Medet Serhat, Yusuf Ekinci, Tarık Ümit, Yener Kaya, Nesim Malki, Vedat Aydın'ın öldürülmesine, hatta Gazi Mahallesi'ndeki olayların başlamasına sebep olarak beni gösterdiler.

Kahve tarayıp Alevi dedesini öldürmüşüm. Gazi olayları başlamış. Doğu ve Güneydoğu'da bir sürü olay saydılar.

Kürdistan Ulusal Meclisinin üyeleri dediler. 'Onları biliyorsan bunu bana sorma, siz kime hizmet ediyorsunuz?' dedim. 'Kim bu o.... çocukları?' dedim. 'Kim bunlar, ne yapıyorsunuz?' diye sordum. 'Kardeşim sakin ol. Bunlara kimsenin bir şey dediği yok. Biz birbirimizi biliyoruz, ama bir güce hizmet etmişsiniz' dediler. Hangi güç olduğunu söylediler. Siyasi güçmüş bu. Yahu siyasi güce hizmet etmeyen yok ki. Herkes siyasi güce hizmet eder. 'Kimmiş bu?' dedim. 'O zamanın Başbakanı Tansu Çiller, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, İbrahim Şahin. Onların güdümünde Türkiye'nin terörle mücadele amacıyla özel tim oluşturuluyor. Bu tim illegal faaliyetlerinde bulunuyor. Bu timin finansörlüğünü de Özer Çiller yapıyor. Bu güce hizmet ettiğinizi herkes biliyor, ama şimdi aynı güç rapor hazırlıyor' dediler. 'Hangi güçmüş o?' dedim. Demirel'den, Çiller'den Ağar'dan başlayarak herkese küfür ettim.'

Çarkın, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde kendisine soru yönelten kişiler arasında bulunan sivillerin elinde 'mavi renkli' bir dosya olduğunu iddia etti. Çarkın, 'Bu dosyayı ortaya çıkartsınlar. O dosyayı istiyorum' dedi. Çarkın, kasette var olduğu iddia edilen konulara şöyle açıklık getirdi:

'Bana tam 91 tane cinayet yüklediler. Ama 'Bunları biliyoruz, yalayıp yuttuk. Bunlara kimsenin bir şey diyeceği yok. Bir kere de gidip kendimiz için yapalım deyip de Topal'ı öldürdünüz' deyince tepem attı.

'Tamam, 91 taneyi ben öldürdüm, ama Topal'ı öldürmedim' diye bağırdım. Ki Topal öldürüldüğünde benim şahitlerim var. O gece C bölgesi diye anılan Kadıköy yakasında ekip amiri olarak görevliydim. Ekipteki beş tane insan benim babamın oğlu değil. Bunları anlatırken bağırmaya başladım. Tabii benim de arkadaşlarım var. Haber sızdı, olayın boyutları değişti.

Bana sorarsanız kaset var. Çıkarsınlar ortaya. Ne yapmı-

şım. Küfür etmişim, ettim. '91 tane adam öldürdüm' diyeceğim, sen beni serbest bırakacaksın. Kimin gücü yeter buna?'

Susurluk kazasından sonra yaşananları savaş olarak yorumlayan Çarkın, 'Biz çete değiliz' dedi. Çarkın, konuşmasını şöyle sürdürdü:

'Dedim ya, biz çete değiliz. 50 gündür çetenin kim olduğunu görüyoruz. Çete onlar. Eline süpürge alıp insanın kanını temizleyenler. Ölülerin üzerinden prim yapanlar. Onlar önce kendi ellerindeki kanı temizlesinler.'

Çarkın, Çatlı'yı Mehmet Özbay olarak tanıdığını vurgulayarak 'İnkar etmiyorum, tanıyordum. İşadamıydı. Bucak'ın yanından tanıyorum. İnkar etmiyorum ki' diyen Çarkın şöyle devam etti:

'Size sahte pasaport temin edelim, para verelim kaçın dediler. Yurtdışında şu adamın yanına gidin diye bastırdılar. Kemal Bey müdürümüz de bizimle beraber açığa alındı. Ona bile çok üzüldük. Onu da kullandılar belki, onu da kandırdılar.'

Çarkın, pasaport ve yurtdışına çıkma önerisinin kimden geldiği sorusuna da 'Bize teklif edenler ANAP'ın içinde yer alıyor. Zamanı geldiğinde söylerim' yanıtını verdi. İbrahim Şahin'e de bağırıp çağırdığı yolundaki iddialara gülen Çarkın, 'O benim hocam, değil bağırmak yüzüne dahi bakamam. O gece emniyete gelmedi. Çamlıca turnikelerinden adımımı içeri atmadım. Suçlu olsaydım kaçardım. Ben hareket halindeki otomobilden attım kendimi. Çamlıca turnikelerine gittiğimde Şahin'i gördüm. 'Bunlar her şeyi yapar' dedi. Ağar'ın önünü kestiler. Önlenemez yükselişi nedeniyle.'

ANAP Lideri Mesut Yılmaz'ın da Çatlı'yı tanıdığını iddia eden Çarkın, Haluk Kırcı için 'İyi tanımam, ama kendisini gördüm. İki ya da üç sene önce Merter'de karşılaştık' dedi. Çarkın, kazada ölen Polis Müdürü Hüseyin Kocadağ'a da haksızlık yapıldığını söyledi.

Susurluk kazasına da değinen Çarkın, bir televizyon programında kazayla ilgili yayınlanan fotoğrafları kastederek, 'Bir iki fotoğraf gösterildi. O fotoğrafları kim çektiyse, o silahları da o koydu o zaman' iddiasında bulundu. Kazanın üstünden 15 dakika geçtikten Abdullah Çatlı kimliğinin ortaya çıktığını anlatan Çarkın, Topalın oğlu Murat Topalın neden suskun kaldığını sordu. Çarkın, sözlerini şöyle noktaladı:

'Bize dediler ki, Topalın oğlu bizim yok edilmemiz için bir trilyon para vermiş. Ben bunu ciddiye alsam, gitsem onlara hesap sorsam. Yarın bir gün böyle bir şey olsa ne olacak. Bu tezgahı düzenleyenler onu da öldürürler. Bu kadar bir komployla karşı karşıyayız.'

Ayhan Çarkın 1962 İstanbul doğumlu. Terör nedeniyle liseyi bitiremediğini ileri süren ve 1985'te mesleğe giren Çarkın, gönüllü olarak Özel Harekat'ı seçti. 1986-1990 yıllarında Diyarbakır'da görev yaptı. Daha sonra geldiği İstanbul'da yasadışı sol örgütlere yönelik çok sayıda operasyona katılan Çarkın, hakkındaki iddialar nedeniyle İçişleri Bakanlığı'nca açığa alındı."

Susurluk kazasından aylar sonra Sedat Bucak, Çatlı, Hüseyin Kocadağ ve Gonca Us'un İzmir'de birlikte kaldıkları otelin faturasının Ali Oto adlı bir işadamı tarafından ödendiği ortaya çıktı.

Milliyetten Zeynep Çetinkaya'mn görüştüğü Ali Oto şu bilgiyi verdi:

" İşlerim gereği Kuşadası'ndaydım. Sedat Bey beni arayıp, bir cenaze için İzmir'e geldiğini ve görüşmek istediğini söyledi. Ege Tıp Fakültesi hastanesinde buluştuk. Bir akşam beraber yemek yedik. Ben ertesi gün otelden ayrıldım, Kuşadası'na döndüm. Bucak yakın arkadaşımdır. Beraber yaptığımız tatillerde parayı bazen o öder, bazen ben. Bunda anormallik yok.

Sedat Bey'i yedi yıl önce Ankara Emek Mahallesi'nde teyzesinin oğlu Hasan'ın oto galerisine gidip gelirken tanıdım. Zamanla arkadaş olduk. Ailece görüşmeye başladık. Bazı tatillerimizi beraber geçirdik. Abdullah Çatlı'yı da bir yıl önce bu tatillerden birinde İstanbul'da tanıdım. Çatlı bizi bir akşam yemeğine davet etti. Daha sonra kendisini Ankara'da birkaç kez gördüm. Seyrek olarak da telefonda konuştuk.'

Çatlı'yı Mehmet Özbay olarak tanıdığını öne süren Oto sözlerini şöyle sürdürdü: 'Çatlı'nın tekstilcilik yapan bir işadamı olduğunu sanıyordum. Kendisine Mehmet Bey olarak hitap ediyordum. Ama Sedat Bey ve diğerleri Çatlı'ya 'Reis' diye hitap ediyorlardı. Polis şefi Hüseyin Kocadağ'ı ise uzun zamandır tanıyorum. Kocadağ'la uzakta a akrabayız. Kocadağ da Çatlı'ya 'Reis' diye hitap ederdi.'

Oto, bugüne kadar kendisine resmi soruşturma talebi gelmediğini belirterek, 'Kazadan sonra niye ortaya çıkmadınız?' sorusuna 'Kazadan sonra büyük bir şaşkınlık yaşadım. İddialar beni sarstı. Çatlı ve Bucak'la arkadaş olduğumun bilinmesinin can güvenliğimi tehlikeye atacağını düşündüm' yanıtını verdi.

Ali Oto'nun kardeşleri Levent Oto ve Naif Oto'yla kurduğu iki inşaat şirketi bulunuyor. Bunlar, Ankara Ticaret Odası'na kayıtlı Lena ve Aydın Ticaret Odası'na kayıtlı Erna İnşaat, Nakliye, Sanayi ve Turizm A.Ş. İki şifket de devlet ihalesine giriyor. Lena inşaat Şirketi Aydın'da Kuşadası Endüstri Meslek Lisesi, Yeni Hisar Turizm ve Dinlenme Tesisleri, Polis Okulu ve 700 kişilik bir öğrenci yurdunun yapımını sürdürüyor.

Polis Okulu ihalesi devlet-mafya-siyaset üçgenin kilit isimlerinden Mehmet Ağar'ın İçişleri Bakanlığı döneminde Özel İdare Bütçesi'nden verilmiş bulunuyor. Ali Oto'ya Kuşadası Endüstri Meslek Lisesi'nin ihalesi 8.10.1992'de verilmiş. Yeni Hisar Turizm ve Dinlenme Tesisleri'nin ihalesi ise

18.11.1992 tarihinde emanet usûlü ile verilmiş. Yani ihale yapılmamış. Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı yurt inşaatı ihalesi ise Bayındırlık Bakanlığı'nca yapılmış. Susurluk Komisyonu üyesi CHP İçel Milletvekili Fikri Sağlar, içişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu'nun bu ismi Başbakanlık Teftiş Kurulu'na bildirmesine karşın söz konusu isimle ilgili hiçbir işlem yapılmadığını belirterek şöyle konuştu:

'Ortada var olan isimle ilgili hiçbir araştırma yapılmadı. 'Niye yapılmadı' diye soruyorum. Otel faturalarının bir başka kişi tarafından ödendiği de bu kişinin ismi de bellidir. Ama bu isimle ilgili hiçbir araştırma yapılmamıştır. Bu kişiyi kim neden korumaktadır?' "

' * * *

Susurluk skandalıyla ilgili yargı sürecini hızlandıracağı sözünü veren Ana Sol-D hükümeti Sedat Bucak ve Mehmet Ağar'ın dokunulmazlıkları konusunda ilk sınavında başarısız oldu. TBMM Anayasa-Adalet Karma Komisyonu 14 Ağustos 1997 günü, dokunulmazlık dosyalarını görüşmek üzere sabah saat 10.00'da basına kapalı olarak toplandı. Ancak ANAP ve DSP'li üyelerin toplantıya katılmaması nedeniyle, DYP milletvekilleri Mehmet Ağar ve Sedat Bucak'ın dokunulmazlıklarının kaldırılması 21'e karşı 18 oyla dönem sonuna ertelendi. Oylamada ANAP Milletvekili Ekrem Pakdemirli de çekimser oy kullanarak ret veren RP ve DYP'lilerle birlikte hareket etti. Toplantıya ANAP'tan İlhan Aküzüm, Metin Emiroğlu, Ali Talip Özdemir, DSP'den Ali Günay, Ayhan Gürel, Emin Karaa, DYP'den ise Turhan Güven ve Ali Rıza Gönül katılmadı.

Susurluk olayının ortaya çıkmasından bu yana sorumluların yargı önünde hesap vermesi gerektiğini savunan DSP, üyelerinin komisyon toplantısına katılmamasından dolayı zora düştü. DSP Grup Başkanvekili Ali Ilıksoy, üye arkadaş-

larının Genel Kurul'daki yoklama nedeniyle komisyona geç kaldıklarını belirterek, "Ben alt komisyon başkanıydım. Erteleme kararının altında muhalefet şerhim var. Konuyu Genel Kurul'a getireceğiz ve dokunulmazlıkların kaldırılmasını talep edeceğiz." ANAP Milletvekili Mehmet Keçeciler de, "Biz bu karara ANAP olarak itiraz edeceğiz ve dokunulmazlık dosyalarının Genel Kurul'a indirilmesini isteyeceğiz" dedi. CHP Milletvekili Atilla Sav ise "DTP'nin komisyona üye bildirmemesi bu konuyu olumsuz etkiledi! Karara itiraz edeceğiz" dedi.

CHP Milletvekili Fikri Sağlar ise DSP'li komisyon üyelerinin, üst düzey bir parti yöneticisinin isteği üzerine bu toplantıya katılmadıklarını iddia etti. Sağlar, "DSP'li milletvekillerinin toplantıya üst düzey bir parti yöneticisi tarafından gönderilmemiş olduğu iddiaları daha da vahimdir. Hemen aklımıza Mehmet Ağar ile Hüsamettin Özkan'ın hükümet kurulmasından önceki gazetelere yansıyan görüşmeleri gelmektedir" dedi.

Karma Komisyonu Başkanı DYP'li Ahmet İyimaya ise Ağar ve Bucak'la ilgili kararın kesin karar olmadığını belirterek, "Karara 10 gün içinde itiraz edilmesi halinde, dosyalar Genel Kurul'da müzakere edilebilir. Bunun için de Genel Kurul'da 276 oy gerekir" dedi.

(Komisyon kararı daha sonra geçersiz sayıldı. Kitap yayına hazırlandığı tarihte dokunulmazlık bilmecesi çözülebilmiş değildi.)

Kamyon çarpmasaydı?

Evet Susurluk'ta kamyonun, Mercedes'e çarpması tamamen rastlantıydı.

Ya çarpmasaydı?.. İşte bu sorunun yanıtı, DGM duruşmasında verilen ifadelerle ortaya çıktı.

MİT Kontr-Terör Daire Başkanı Mehmet Eymür, Abdullah Çatlı'nm 1995 yılında Tarık Ümit'in kaçırılışı sırasındaki psikolojisini anlattı:

"Abdullah Çatlı o dönemde işi iyice azıtmıştı. O devirde ona söz geçirecek makam yoktu. Beni bile görevden aldıracağını söyleyecek kadar kontrolden çıkmıştı..."

Bu ifadeyi hatırda tutarak TBMM Susurluk Komisyonu kayıtlarına dönelim. ANAP'lı Devlet Bakanı Eyüp Aşık, Ocak 1997'de Komisyon'a verdiği ifadede çetede iç çatışma çıktığından söz etti:

"Tarık Ümit'in öldürülmesini araştırıyorum. Diyorlar ki, yahu Tarık Ümit, Dursun Karataş'la başka ilişkilere girmişti. Tarık Ümit, evet bizim adamımızdı, ama aynı zamanda eroin işinden de avanta almaya başlamıştı deniyor mesela. Onu yok ettik falan. Bir görünen sebebi bu. Bir de iç çatışma çıkıyor aralarında; işte Cem Ersever'in öldürülmesi falan..."

Abdullah Çatlı'nm eşi Meral Çatlı, Susurluk kazasından 10-12 gün önce otomobilinin altına bomba konulduğunu hatırlatıyor.

Eşinin o tarihten itibaren çelik yelek giydiğini, şoförüne otomobilini yıkatırken bile yalnız bırakmaması gerektiğini söylediğini aktarıyor.

Meral Çatlı, eşine bu önlemlerin nedenini sorduğunda aldığı yanıtı anlatıyor:

" 'Arabanın içine eroin bırakacaklarmış ve beni de tarayacaklarmış'. Yani eşimin arabası yıkamada iken eşimin arabasına bu madde bırakılacakmış ve eşim de içine bindiği zaman şoförüyle beraber taranacakmış."

Yok yere suçlanmak amacıyla evine, cebine uyuşturucu bırakılması, polis baskısından çok çeken solcu aydınların kâbusuydu bir zamanlar. Aynı korkuyu yıllar sonra Abdullah Çatlı'nın çekmiş olması ne garip.

Zaten küçük kızına bıraktığı sekiz sayfalık mektupta,

"Ben Avrupa'yı hoplattım. Türkiye'yi de hoplatacak gücüm var, ama o kadar yalnız hissediyorum ki kendimi" diye yakınıyordu Abdullah Çatlı.

Tüm ifadeler aynı yöne işaret ediyor.

Susurluk Çetesi'nin aktörleri, kazadan birkaç ay önce ciddi anlaşmazlığa düşmüş durumdaydı. Ve eğer bu anlaşmazlık giderilemeseydi, muhtemelen Türkiye büyük bir rant savaşına sahne olacaktı.

* ** *

TARTIŞMA NOTLARI

Yanıt aranması gereken soru, "Türkiye ateş çemberinden geçerken siyasi sorumluların ne yaptığı?" olmalıdır... Ne yazık ki, niteliği gereği siyasi olması gereken TBMM Susurluk Komisyonu bu sorunun yanıtından ısrarla kaçtı. Dönemin Başbakanı Tansu Çiller'in dinlenmesinden vazgeçti. Ancak medyanın ısrarlı soruları üzerine iki siyasi sorumlu göstermekle yetindi: Mehmet Ağar ile Sedat Bucak...

Oysa Ağar Emniyet bünyesindeki ekibin oluşumu sırasında sadece genel müdürdü ve siyasi sorumluluk taşımıyordu.

Emniyet bünyesindeki özel ekibin kuruluş amacı çoğu siyasi gözlemciye göre basitti: "Tansu Çiller Başbakanlık koltuğuna oturur oturmaz MİT'e yani istihbarata egemen olmak istemiş, ancak Müsteşar Sönmez Köksal'ı görevden alma girişimlerinden sonuç çıkmamıştı. Bu yüzden Emniyet bünyesinde tamamen kendi denetiminde bir istihbarat birimi oluşturmaya çalışmıştı..."

Tansu Çiller'in kafasındaki plan, MİT'in dış istihbarat, çekirdeğini bizzat kurduğu Emniyet bünyesindeki ekibin de iç istihbarat sorumluluğunu taşımasıydı. Bir anlamda CIA ve FBI iş bölümünden söz edilebilirdi.

Emniyet bünyesinde özel büro fikri yeni bile değildi. Merhum Turgut Özal döneminde kızı Zeynep'in olaylı evlenmesi sırasında meseleye müdahale etmeye çalışan Atilla örgütü hâlâ hatırdaydı.

1993 yaz aylarında kurulduğu anlaşılan Çiller Özel Örgütü diyebileceğimiz büro, 1995 yılında Tarık Ümit'in kaçırılmasına kadar dışarıya karşı sır vermeden ve aksamadan çalıştı.

Tansu Çiller, Emniyet'in tüm üst kademesini 1995 Aralık seçimlerinde partisine davet edip, milletvekili seçtirirken bu icraattan haberliydi. Ama Susurluk skandali patlak verdikten sonra aynı ekipten sadece Mehmet Ağar'ın ismi tartışmaya açıldı, diğer sorumlular sanki unutuldu.

İlginç bir gözlem de, özellikle Refahyol hükümetinin 1997 Haziran ayındaki çöküşünden sonra başgösteren istifa furyasına polis veya İçişleri Bakanlığı kökenli isimlerin (Necdet Menzir hariç) itibar etmemesiydi. Sanki Çiller'in partisi DYP bu isimlerin üstüne ipotekliydi.

DYP ve polis arasındaki bu ilişki, Genelkurmay'a köstebek yerleştirilmesi skandali ile daha iyi anlaşıldı. Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkan Vekili Bülent Orakoğlu'nun, Deniz Kuvvetleri'nde askerlik yapan polis memuru Kadir Sarmusak Onbaşıdan gizli belge temin ettiği ortaya çıktı. İrticayı izlemek amacıyla Genelkurmay tarafından oluşturulan Batı Çalışma Grubu'nun söz konusu belgesi dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener tarafından yine dönemin Başbakanı Necmettin Erbakan'a verildi. Erbakan bu belgeyi, "Orduda darbe hazırlığı" olarak yorumladı, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e sundu. Demirel belgeyi Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı'ya iletince soruşturma açıldı ve belgenin nasıl dışarı sızdığı bulundu. Konu 31 Mayıs 1997 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısında gündeme gelince Erbakan, Çiller ve Akşener ilk kez

duyuyormuş tavrını yeğlediler. Ancak Orakoğlu Bakan emriyle görevden alındı, ABD'ye yollandı.

Skandalin kamuoyuna sızması üzerine Türkiye'ye çağrılan Orakoğlu askeri mahkeme tarafından tutuklandı. Basın toplantısı düzenleyen Akşener, Orakoğlu'nu kahraman ilan etti.

Orakoğlu zaten Akşener'in gözüne, 28 Şubat 1997 tarihli MGK toplantısı öncesinde askere meydan okuyan sözleriyle girmişti:

"Ordu artık darbe yapamaz. Darbe için 167 bin kişilik polis gücünün de desteğini alması gerekir. Şu anda çok özel eğitim gören, gerilla taktiğiyle savaşan 7 bine yakın özel tim görevlisi var. Eğer polisin desteği alınmazsa iç savaşa bile neden olabilirler..."

Demek ki Türkiye'de engellenen sadece askeri darbe değildi.

Aslında ülke Polis Devleti olmanın eşiğinden dönmüştü.

ÇETELER OLMASIN DİYE

Sonuç olarak Susurluk Çetesi'nin ortaya koyduğu gerçek açıktır: Türkiye, acemi ve basiretsiz siyasetçiler tarafından yönetilirken, devletin herhangi bir biriminde özel çıkar peşinde koşan çete kurulması zor değildir.

Susurluk çetesinden çıkarılacak dersler vardır. Çetelerin insan, silah, belge ve mali kaynaklarının kesilmesi zorunludur.

Çetenin insan malzemesi

Güneydoğu savaşı büyük kentlere önce terör ihraç etti. Ardından yoğun göçlerle kentli yaşam biçimini değiştirdi. Sonunda gökdelen demokrasisi, aşiret düzenine teslim oldu.. Şimdi isyan eden kentsoylu, kendi kazdığı kuyuya düştü. Çünkü suçun, suçluyla önlenmesi çabalarına ses çıkarmadı, göz yumdu.

Oysa eşkıyanın ülkeye hükümdar olması öyle başladı.

Açın haritayı, Güneydoğu'nun sancılı illerinden birine parmağınızla dokunun. Hangisini seçseniz fark etmez.

PKK ile mücadelede insan manzarası ve malzemesi aynıdır.

Özel Harekât Dairesi'ne bağlı polisler... Dağdan düze inen ve devlete çalışan, itirafçı diye anılan eski PKK militanları... Yerel muhbirler...

Bu kadroyu devlet bilir, gazeteci bilir de PKK bilmez mi?

Tabii bilir. Bu kişileri ortadan kaldırmaya çalışır.

O yüzden itirafçı ve muhbirler ilk fırsatta bölgeyi terk edip, daha kalabalık ve güvenli büyük kentlere sığınmaya uğraşır.

Emrinde çalıştığı kamu görevlisinin tayini çıktığında peşine takılır. Polisi, memuru ağa beller, aşiret düzeninde maaş bekler.

Güneydoğu'da edindiği aşiretiyle birlikte Batı'ya göçen kamu görevlisi, özel ordusunu beslerken zorlanır. Kimisi yasadışı yollara sapar, gazetelere "Polis-mafya işbirliği" haberleriyle manşet olur...

Akıllısı aşiretin faturasını yine devlete yıkar.

Örtülü ödenekten maaş ödetir.

1993 Eylül ayının ilk haftası, *Sabah* gazetesi tarafından ortaya,atılan bir iddianın tartışması ile geçti.

Gazete, uzun yıllar Olağanüstü Hal Bölge Valiliği görevini yürüten Hayri Kozakçıoğlu'na İstanbul Valiliği'ndeki banka hesaplarını sordu.

"İstanbul Valiliği-Hayri Kozakçıoğlu" adına Vakıflar Bankası Sirkeci şubesinde açılan hesaplara, Bölge Valiliği'nden 2 milyar lira aktarıldığı iddia edildi. Bu işlem nedeniyle Başbakan Tansu Çiller, İstanbul Valisi'ni istifaya davet etti.

Kozakçıoğlu'nun yardımına Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel yetişti. Milliyetten Fikret Bila'ya banka hesaplarını anlattı:

"Bunlar Örtülü Ödenek'ten gönderilen paralardır. Devlet işleri için gönderilmiştir. Valinin adına da, valiliğin adına da hesap açılabilir. Bazı durumlarda valinin adına da hesap açılması

söz konusudur. Ama paralar devlet işi içindir. Ancak kimlere ödendiği açıklanamaz. Açıklanırsa devlet sıkıntıya girer..."

Kozakçıoğlu da savunmasında, 8 milyarlık banka hesabının 2 milyar liralık bölümünün istihbarat çalışmalarına harcandığını açıkladı.

Aradan üç yılı aşkın süre geçti. Susurluk skandali sırasında Hayri Kozakçıoğlu, o tarihte istifasını isteyen Tansu Çiller'in Genel Başkan Yardımcısı, Süleyman Demirel hâlâ Cumhurbaşkanı idi...

Güneydoğu'daki itirafçıların büyük bölümü Hanefi Avcı'nın koordinasyonuna bırakıldı.

Hanefi Avcı, Diyarbakır'da istihbarat şube müdürlüğü yaptığı dönemde itirafçılar konusunda devletin tüm birimleri arasındaki koordinasyonu sağlıyordu. Bu görevde aralıksız 8 yıl çalışan Avcı, Necdet Menzir'in Emniyet Müdürlüğü, Kozakçıoğlu'nun Valiliği sırasında İstanbul'a tayin edildi. Dört yıla yakın İstanbul'da çalıştı.

* ** *

Devletin kaynakları ile beslenen itirafçılar sözde hapis yatarken zamanlarının çoğunu dışarda geçirirler. Bu yüzden suç işlediklerinde kanıtlanması zordur. Çünkü olay anında hapishanede oldukları ileri sürülür. CHP Milletvekili Sabri Ergül Susurluk skandali ile birlikte İçişleri Bakanlığı'na yönelttiği soru önergesiyle kaç tane itirafçının polis tarafından cezaevi dışına çıkarıldığını sordu.

İçişleri Bakanlığı'nın yanıtı ilginçti. 680 itirafçıdan 651'i kolluk güçleri tarafından cezaevinden dışarı çıkarılmıştı. ANKA'nın haberine göre, İçişleri Bakanlığı tarafından CHP'li Sabri Ergül'e gönderilen yazılı yanıtta, pişmanlık yasasından yararlanmak için yetkili makamlara 2 bin 992 kişinin başvurduğu, bunlardan 680'ine İçişleri Bakanlığı'nın olumlu görüş bildirdiği, olumsuz görüş bildirilenlerin sayı-

sının da 2 bin 235 olduğu belirtildi.

OHAL Yasası uyarınca "ifadesine başvurulmak üzere" cezaevlerinden 651 kişinin zabıtaca alındığı bildirildi. Yanıtta, ceza ve tutukevlerine 581 kişinin iade edildiği, halen 70 kişinin zabıtanın elinde olduğu açıklanırken, "zabıtaca alınan kişilerden ayrı ayrı ve peşpeşe süre alma, uzatma şeklinde de olsa zabıtanın elinde 10 günden fazla kalan 389 kişi olduğu" belirtildi. İçişleri Bakanlığı'nın yanıtında, zabıtaca alındığı ilin dışına çıkarılan itirafçı sayısının da 6 olduğu açıklandı.

Bakanlığın yanıtında, itirafçı işlemi gören kişilerden, sonradan yeni suç işleyenler hakkında soruşturma açılan kişi sayısının 12, itirafının gerçek dışı olduğu belirlenerek itirafçı statüsüne son verilenlerin sayısının da 10 olduğu kaydedildi. Bakanlığın yanıtına göre, ceza ve tutukevinden alındıktan sonra zabıta elinde iken "olay, çatışma, kaza ve başka nedenlerle" de 4 itirafçı öldü.

* ** *

Yine Meclis'te dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener tarafından yanıtlanan başka bir soru önergesi, koruculuğun bölgede nasıl geçim kaynağı haline geldiğini gösteriyor. Ayrıca sözde terörle mücadele eden korucuların aslında suç makinesine döndüğünü sergiliyor.

Akşener, DSP İzmir Milletvekili Hakan Tartan'ın yazılı soru önergesini yanıtlarken, DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak'ın lideri olduğu Bucak aşiretine mensup 89 geçici köy korucusu ve 345 gönüllü köy korucusunun görev yaptığını belirtti. Akşener, geçici köy korucusu olarak görev yapanlar için Bucak aşiretine aylık toplam 1 milyar 216 milyon 185 bin lira ödendiğini açıkladı. Akşener, Şırnak ve Silopi ilçesinde de Tatar aşiretine mensup 275 geçici köy korucusu ve 78 gönüllü köy korucusunun görev yaptığını,

kendilerine aylık toplam 4 milyar 335 milyon 375 bin lira ödendiğini kaydetti.

Akşener'in verdiği bilgiye göre, 1985 yılından bu yana terör, asayiş ve kaçakçılık gibi suçlarla ilgili olarak 3 bin 498 geçici köy korucusunun işine son verildi. Geçici köy korucularının işlediği suçlar arasında gasp, soygun, öldürme, yaralama, meskene ve araçlara silahlı tecavüz, adam kaçırma, kasten ev ve ot yakma, yardım ve yataklık gibi suçların yanısıra hayvan hırsızlığı, kız kaçırma, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı da bulunuyor.

Korucular giderek zenginleşiyor. Örneğin Hakkari'de 1996 yılı vergi rekortmeni, Çukurca İlçesi Çığlı Köyü'nde koruculuk yapan ve Yüksekova çetesiyle bağlantısı olduğu gerekçesiyle Diyarbakır DGM'ce tutuklanan İsmet Ölmez çıktı. Hakkâri'deki askeri birliklerin gıda maddeleri ihalelerine müteahhit olarak giren ve özellikle Dağ Komando Tugay Komutanlığı iaşelerinin karşılanmasını üstlenen, 8 çocuklu Korucubaşı İsmet Ölmez, 1996 yılı gelirinden ödeyeceği 5 milyar 166 milyon 930 bin lira ile ilin vergi rekortmeni oldu.

Çetenin silahları

Susurluk'ta 3 Kasım 1996'da saat 19.30 sularında meydana gelen trafik kazasında Sedat Bucak'a ait 06 AC 600 plakalı 12 silindirli Mercedes'te, ruhsatlı ve ruhsatsız çok sayıda silah çıktı.

Ancak bu silahlardan en ilginci standart suikast silahı olarak tanınan 22 kalibrelik Baretta ve bu silaha ait 2 susturucuydu. Tutanaklara göre susturucular Mercedes'in arkada iki koltuğun arasındaki kol dayama yerindeki gizli bir bölmeden çıktı. Bu durum, susturucuların arabanın bagajına sonradan koyulduğunu savunan Bucak'ın ifadesiyle çelişti.

Mercedes'te ele geçen silahların tam listesi şöyleydi:

1 Adet 9 mm çaplı Baretta marka tabanca. Hüseyin Kocadağ'a ait

1 Adet 9 mm çaplı Baretta marka tabanca Mehmet Özbay (Abdullah Çatlı) adına ruhsatlı.

1 adet 9 mm çaplı Sig Sauer marka tabanca Sedat Bucak adına ruhsatlı

1 adet 9 mm çaplı Saddam marka tabanca ruhsatsız

2 adet 9 mm çaplı MP-5 otomatik tabanca ruhsatsız.

1 Adet 22 kalibre Baretta ruhsatsız

2 adet 22 kalibre Baretta'ya ait susturucu

13 adet Biksi mermisi

100 adet M-16 mermisi

12 adet 22 kalibre susturuculu Baretta mermisi

Bu silahların bulunduğu yerler de ilginçti. DGM iddianamesine göre, kazadan sonra 06 AC 600 plakalı Mercedes'te yapılan ilk incelemede silah haritası çıkarıldı:

• Arka koltukta biri Sedat Bucak'a ruhsatlı Sig Sauer diğeri Tarıg marka iki tabanca bulundu.

• Arka koltukların önünde ayak basma yerinde sağ tarafta 2 adet MP-5 tam otomatik silahlar bulundu.

• Aracın sağ arka kapı cep kısmında bir adet beyaz renkli Mehmet Özbay adına ruhsatlı Beratta marka tabanca bulundu.

Otomobilin jandarma karakolu önüne çekilmesinden sonra yapılan detaylı incelemede ise yeni cephanelik ortaya çıkarıldı:

• Bagajdaki spor çantanın içinde 100 adet (20'şerlik 5 kutu) 5.56 mm. çapında mermi (Sarı kutular içinde Emniyet Genel Müdürlüğü- Ankara yazılı)

• 13 adet 7.62 mm. çapında Biksi tabir edilen fişek,

• Bagajdaki Bond tipi çanta içinde 22 kalibrelik 12 adet mermi,

• Otomobilin ön koltukların arasında şoför tarafında bir adet Beratta marka tabanca (Hüseyin Kocadağ adına ruhsatlı)

• Arka koltukların ara kısmında kol dayama bölgesinin içindeki sürgülü çekmece içinde bir adet 22 kalibrelik Beratta marka tabanca, 8 adet mermi bulunan şarjörü ve iki adet susturucu.

Susurluk'ta yakalanan silahlarla ilgili ayrıntılı bilgi DGM iddianamesinde yer aldı. Buna göre, silahların kaynağı polis teşkilatı, daha da özeline inersek Özel Harekat Dairesi Başkanlığı idi:

"a- MP-5 silahlar hakkında, İngiltere ve Almanya Interpolu nezdinde yapılan araştırmada, bu silahların üreticisi, satıcısı ve alıcıları hakkında bugüne kadar bilgi temin edilemediği bildirilmiştir.

b- Saddam adı verilen Tarıg marka tabanca hakkında, İrak Interpolü nezdinde yapılan araştırma silahın orjinal seri numarasının silindiği, aynı yerlere sonradan seri numarası vurulduğu ve orjinal seri numarası bulunmayan silahın üretici fabrikadan satın alanın tesbit edilmesinin mümkün olmadığı bildirilmiştir.

c- 22 kalibre A.92571 U numaralı Beratta marka tabanca hakkında yapılan araştırmada, bu tabancanın Ocak 1994 tarihinde yapılan bir anlaşma ile İsrail şirketi tarafından Türk Polis Teşkilatı'na satıldığı, dosyada bulunan son kullanıcı belgesi, faturalar ve teslim belgelerine göre, 10 kalem malzeme ile birlikte gönderildiği, kullanıcı olan Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığı'na orjinal ambalajlı olarak teslim edildiği, 15.11.1994 tarihinde Kuvve kayıtlarına alındığı tesbit edilmiştir. Kuvve kayıtlarının tekrar tetkikinde son kullanıcı belgesinin ikinci sırasında yer alan 22 kalibre Beratta marka tabancanın yer almadığı ve bu tabancanın bulunması geareken Özel Harekat Daire-

si'nde bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu tabancanın yanında iki adet susturucudan bir adedinin de bu tabancada kullanılmak üzere tadil edildiği tesbit edilmiştir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuarı'nda yapılan ek incelemede, tabancanın ana parçaları üzerinde A. 92571 U orjinal seri numarası bulunduğu namlusunun ise sonradan değiştirilmiş olduğu tesbit edilmiştir."

İddianamede bu silahların savunma amaçlı olmadığının altı özenle çizildi:

"Sanıklar tarafından otomobilde ele geçen silahlar ve mermilerin kendilerine ait olmadığı ve orada nasıl bulunduklarını bilmediği ifade edilmiştir. Bu silah ve mermilerin bulunuş şekilleri ve nitelikleri nazara alındığında, bunların olaydan sonra bu otomobile başkaları tarafından konulmasına imkan bulunmadığını göstermektedir. Bu silahların ve mermilerin özellikleri itibariyle savunma veya koruma amaçlı olmadıkları tesbit edilmiştir. Özellikle bu silahlardan 22 kalibrelik ve susturuculu Beratta tabanca gizlice ve sessizce birilerini öldürme ihtiyacına cevap veren tesirli 'Suikast' silahıdır. Keza, ucu oyuk çekirdekli mermiler ile (Silahlarının otomobilden kaçırıldığı kanaatine varılan) 5.56 mm. çapındaki 100 mermi ile 7.62 mm. çapındaki Biksi adı verilen mermiler de nazara alındığında bunların saldırı veya suikast amacı ile bulundurulduklari anlaşılmaktadır. Bu silahlar ve mermilerin temin edilebileceği yerler ve kaynaklar dikkat çekicidir."

İddianamede otomobilin bagajında çanta içinde bulunan 100 adet 5.56 mm. çapındaki mermilerin, Özel Harekat birimlerince küçük tip makinalı tüfeklerde kullanıldığı, mermilerin üretici ülkeden ihale yolu ile ithal edildiği ve Emniyet Genel Müdürlüğü depolarında muhafaza edildiği kaydedildi. Otomobilde bulunan kişilerin hiçbirine bu mermilerin herhangi bir nedenle verilmediği ifade edildi.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün tutanağına göre, ingiltere'de bulunan bir firma tarafından gönderilen silah ve mermiler arasında bulunan "Jeriho" adı da verilen "Calico" marka tabancalarda 5.56 mm. çapında mermilerin kullanıldığı, bu silah ve mermilerin ancak Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Dairesinde bulunacağı anlaşıldı. Bu mermilerin kullanıldığı "Jeriho" marka tabanca otomobilde bulunamadı. Bu silahın olay mahallinden Sedat Bucak'ın korumaları tarafından kaçırıldığı kanaatine varıldı.

İngiliz Interpolü 5 Şubat 1997 günü Ankara'ya bir mesaj yolladı:

"C49952 seri numaralı ateşli silah 1985 yılında Kuveyt içinde bir müşteriye parti mal olarak satıldı. (Daha fazla detay mümkün değil) 21995 seri numaralı ateşli silah 1980 yılında Yugoslavya içinde bir müşteriye parti mal olarak satıldı. (Daha fazla detay bilinmiyor.)

Yardımımızın devam edeceğinden emin olmanız dileğiyle.

En derin saygılarla, DC Paul Andrews."

Emniyet Genel Müdürlüğü, bu bilgi üzerine Kuveyt Interpolü'ne resmen başvurdu, ancak sonuç çıkmadı. Diplomatik kanallar devreye sokuldu.

Birleşmiş Milletler kararı uyarınca Yugoslavya Interpolü'nün üyeliği askıya alındığı için yazışmaların Dışişleri Bakanlığı kanalıyla yürütülmesi zorunlu hale geldi. Sonuçta, Yugoslavya'ya satılan silahın izini sürmekten umut kesildi. Kuveyt'e satılmış olanın peşine düşüldü.

Susurluk silahlarında Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ'ın tabancasında bile sorun vardı. Kocadağ üzerine ruhsatlı, B17890Z seri numaralı 9 mm'lik Baretta marka tabancanın sicili araştırıldığında ortaya ilginç bir öykü çıktı. Bu silah 1978 yılında İtalya tarafından Zaire'ye satıldı. Hüseyin Kocadağ tarafından Güneydoğu'da bir kaçakçıdan 1988 yılında satın alındı. Kocadağ, Diyarbakır Valiliği'ne başvura-

rak bu silah için ruhsat aldı. Ama bu tabancayı sadece Olağanüstü Hal Bölge Valiliği sınırları içinde kullanacağı koşulu vardı.

Ne var ki Kocadağ, İstanbul'a atanırken silahı teslim etmedi, yanında getirdi. Susurluk'taki kazaya kadar yanından ayırmadı.

*** *

Susurluk silahları devletin izini kaybettiği tek silah değil. CHP İzmir Milletvekili Sabri Ergül 2 Mayıs 1997 tarihli Flash TV baskınından sonra dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener'e yönelttiği yazılı önergede, "Baskında, Tansu Çiller'in Başbakanlığı döneminde DYP yöneticileri oldukları ifade edilen A.B., M.A. ve M.E.'ye hediye ettiği silahlar kullanıldı mı?" diye açıkça sordu.

Bu kadar açık soru karşısında ne beklersiniz?

"Sözü geçen silahları inceledik, balistik testleri Flash TV baskınında kullanılanlara uymuyor" gibi ciddi ifadeler içeren yanıt değil mi?..

Oysa Meral Akşener, yanıtında rakamların arkasına sığındı, "Tansu Çiller, Başbakanlığı döneminde 51 kişiye silah hediye etti" dedi. (Kıyaslama açısından Necmettin Erbakan, başbakanlığı sırasında sadece bir kişiye silah hediye etmiş.)

Üstelik Akşener, Çillerin silah hediye ettiği isimleri de açıklayamadı. Gerekçesi çok ilginç:

"Devlet büyüklerinin yazılı muvafakatları olmadan silah armağan ettikleri kişilerin ismen açıklanmasının uygun olmayacağı değerlendirilmektedir."

Ne yazık ki bu olay Meral Akşener'in tek silah sabıkası değildi.

ANAP'lı Tevfik Diker de aylardır Akşener'in peşinde koşuyordu. PKK itirafçısı, Binbaşı Cem Ersever'in sağ kolu Mustafa Deniz'e teslim edilen L-27507 seri nolu 9 mm kalibreli Browning marka kayıp silahı soruyor.

Tevfik Diker soruyor, Akşener "Mustafa Deniz'e öyle bir silah verilmedi" diyor. Emniyet İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı tarafından düzenlenen belge, TBMM Komisyonu'nda tartışılıyor. Avcı, Komisyon'da Mustafa Deniz'e silah verildiğini kabul ediyor.

Ama nafile, İçişleri Bakanı Akşener, "Silah kayıp" diyeceğine, "Böyle silah yoktur" bahanesine sığınıyor.

Tevfik Diker, altında Hanefi Avcı'nın imzası bulunan resmî belgeyi ortaya koyunca, Akşener aklınca yine sıyıracak bir yol buluyor. Belgede geçen ve Jandarma'ya ait olduğu belirtilen telefonu inceletiyor, sonra zafer kazanmış gibi Diker'e yanıt veriyor:

"Söz konusu telefon, Jandarma'ya değil Hanife Uyan adında bir kadının üstüne kayıtlı çıktı. Dolayısıyla silah yoktur..."

Çetenin sahte belgeleri

Susurluk çetesinin pasaport ve silah ruhsatı temininde hiç sıkıntısı olmadı. Susurluk'taki kazadan sonra Abdullah Çatlı'nın üzerinden Mehmet Özbay adına düzenlenmiş' TR-A 245202 seri nolu ve 3.8.1994 tarihli bir yeşil pasaport çıktı. Ayrıca normal silah taşıma ruhsatının dışında, Mehmet Ağar imzalı "Emniyet uzmanı, silah taşıma izin belgesi. Yardımcı olunmasını rica ederim" belgesi de bulundu.

Susurluk skandali sırasında dönemin İçişleri Bakanı tarafından makam odasının kapısı geceyarısı baskınıyla kırılarak görevden alınan Emniyet Genel Müdürü Alaattin Yüksel TBMM Susurluk Komisyonu'na Çatlı'nın pasaportlarıyla ilgili çarpıcı açıklamalar yaptı.

Yüksel, Abdullah Çatlı'nın Maliye Bakanlığı'ndan Birinci Sınıf Müfettiş unvanıyla bir yeşil pasaportun yanısıra ço-

ğunluğu Londra Büyükelçiliği'nden olmak üzere 10 adet pasaport kullandığını tespit ettiklerini belirtti. Çatlı'nın bu pasaportları muhtelif tarihlerde "Pasaportumu kaybettim" başvurusuyla aldığını da bildiren Yüksel, Çatlı'nın iki yılda 122 kez bu pasaportlarla yurtdışına çıktığını açıkladı.

Yüksel, Çatlı'nın bir pasaportu da "Ali ya da Ahmet Kurdoğlu" adına aldığını belirtirken, yeşil pasaportunu ise Çetin Kırcı isimli bir Daire Başkanı'nın imzasını taklit ederek edindiğini ifade etti.

* ** *

ABD'de eroin kaçakçılığı suçuyla yargılanan Yaşar Öz'ün Ataköy'deki evine 1994 yılında yapılan baskında da yine yeşil pasaportlar ve silah taşıma izni bulundu. Yaşar Öz'ün evinde Eşref Çuğdar adına düzenlenmiş üzerinde kendi resmi bulunan sürücü belgesi, Yaşar Öz adına İçişleri Bakanlığınca düzenlenmiş 28 Aralık 1993 tarih ve TRA-228576 seri numaralı yeşil pasaport, Tarık Ümit'in TRA-220307 seri numaralı yeşil pasaport ele geçirildi. Aynı evde yapılan aramada, Mehmet Ağar imzalı 'Emniyet Genel Müdürlüğü'nde teknik danışmanlık hizmeti yürütmektedir. Ülkemizde bulunduğu süre içersinde silah taşımaya izinlidir. Yardımcı olunmasını rica ederim' yazılı silah taşıma belgesi çıktı. Mehmet Ağar uzun süre bu belgelerin ve imzanın sahte olduğunu ileri sürdü. Susurluk kazasından aylar sonra teslim olan Yaşar Öz, sahte belgelerin tamamını kendisinin düzenlendiğini iddia etti. Öz, gazetecilere açıklama yaparken kullandığı kendine adına düzenlenmiş nüfus kağıdı, pasaport ve silah ruhsatı ile 'Turhan Altınörs' ve 'Cenap Aksoy' adına düzenlenmiş nüfus kağıtlarını gösterdi. Öz, "Evrakları ben tanzim ettim. Benim için gerekiyordu. Zaman zaman birtakım seyahatlerde kendi ismimi kullanmamam gerekiyordu" diye konuştu.

Oysa İstanbul DGM Savcıları Aykut Cengiz Engin ve Ahmet Gürses, 5 Mayıs'ta tamamladıkları iddianamede, Abdullah Çatlı ve Yaşar Öz'e verilen, Mehmet Ağar'ın imzasını taşıyan silah taşıma izin belgeleri arasındaki benzerliğe dikkat çektiler. Bu belgelerin Yaşar Öz tarafından düzenlenmesine imkân olmadığının Adli Tıp Kurumu Başkanlığı tarafından verilen raporla ortaya çıktığına işaret edildi.

Zaten dönemin Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanı Mehmet Emin Aslan, Susurluk Komisyonu'nda Yaşar Öz'ün pasaport işlemlerinin Mehmet Ağar'ın talimatıyla hızlandırıldığını anlattı.

* ** *

Devlet kontrolündeki evrak sahteciliğinin Türk demokrasisindeki tarihi oldukça eski... Teröristlerden, uyuşturucu kaçakçılarına kadar çok sayıda ünlü isim MİT'in kontrol ettiği sahteci T.H'nin düzenlediği pasaportlardan kullandılar. Özellikle Hiram Abas ve Mehmet Eymür ikilisi T.H'nin hizmetlerinden yararlandılar. T.H'ya başvuranlardan anında haberdar oldular. Gerekli operasyon hazırlığını yapabildiler.

78 yaşında ve yatalak T.H.'nin mesleğe başlaması 1944 yılına kadar Uzanıyor... Anladığım kadarıyla Varlık Vergisi'nden kaçmak isteyen azınlıklara sahte pasaport düzenleyerek ünlendi.

Meslek yaşamı, İstanbul polisi tarafından gözaltına alınıp, MİT ile işbirliği gazete manşetlerine çıkınca noktalandı. Zaten bu olaydan kısa süre sonra yatağa bağlandı.

T.H'den sahte pasaport alanlar arasında Mehmet Ali Ağca'nın da bulunduğu söylendi. T.H ise Mehmet Ali Ağca'nın pasaportunun sahte değil, vilayet tarafından düzenlenmiş gerçek evrak olduğunu ileri sürüyor.

T.H., Mehmet Ali Ağca yakalandığında üstünden çıkan pasaportu hatırlatıyor... "Bu pasaport için Ankara'dan geldi-

ler, özel bir tim... İki kişiydiler... Rahmetli Ş.B. ile S.T." diyor, sonra ekliyor:

- Hatta kendilerine yol göstermeye çalıştım... 'Elde adı, soyadı olduğuna göre bütün illere teleksle sorulsun, hangi vilayetin düzenlediği belli olur' dedim...

T.H., devlete sadakatini kanıtlamak için, hayali ihracat sanığı T.Ç'nin çok para önermesine rağmen sahte pasaport vermediğini anlatıyor...

T.H.'nin sözünü ettiği polis şeflerinden biri vefat etti...

Diğerine T.H.'nin anlattıklarını soruyoruz, doğrulamıyor...

Eski polis şefi, kişisel tarihinde onbeş yıl kadar geri giderek olayları yeniden kurguluyor:

- T.H. ile ilgili operasyon yaptık, doğrudur... Ama sonra MİT araya girdi, 'Bizim adamımız' dedi. Mehmet Ali Ağca'nın yakalanması olayında bir tarih hatası olmalı... Çünkü, Ağca yakalandığında Mali Polis'te değil, Turizm Polisi'nde görevliydim...

Sadece ayrıntı meraklıları için, T.H'nin sahte pasaport düzenlediği ünlüler arasında, Susurluk kahramanı ve uyuşturucu kaçakçısı Ömer Lütfü Topal da bulunuyor.

Başbakanlık Teftiş Kurulu raporunda Topal'ın pasaportlarına akıl sır erdirilemedi. Rapora göre, Topal'ın yurtdışına çıkışı yasak olduğu için Emniyet'ten kendisine sahte isimle pasaport verildi.

Topal, Sami Onar ve Sadık Salma sahte isimli ama gerçek pasaportlarla yurtdışına çıktı. Raporda, Topal'ın Türk Cumhuriyetleri, ABD ve Avrupa ülkelerine gittiği belirtildi.

Raporda, Topal'ın ilk kez 1992 yılında hakkındaki çıkış yasağı kalkmamasına rağmen İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden gerçek adıyla pasaport aldığı vurgulandı. Raporda, Topal'm tahdit yasağının silinerek, dosya numarasının değiştirildiği ve yasadışı bir şekilde gerçek pasaport verildiği

belirtildi. Diplomatik Pasaportu'nun da Topal'a 1995 yılında verildiği raporda yer aldı.

* ** *

Devletin karışık lojistik ilişkileri otomobillere kadar uzanıyor. En güzel örneklerinden birisi itirafçı Osman Gürbüz'ün BMW marka otomobilinin öyküsü... Osman Gürbüz, 12 Eylül sonrasının THKP-C itirafçısı. Nisan 1997'de polis baskınında cephanelik gibi bürosunun üçüncü katından atlayarak kaçmak isterken belini kırdı. Sakat ele geçti.

Osman Gürbüz ismi Susurluk Komisyonu'nda ANAP'lı Eyüp Aşık tarafından gündeme getirildi. Aşık'ın 29 Ocak 1997'de verdiği bilgiyi birlikte hatırlayalım:

"1994 Aralık ayında Kocaeli Gebze İstasyon Mahallesinde Osman Gürbüz adında daha evvel çeşitli suçlardan aranan -zannederim bazı olaylara karışmış ve aranan aşırı sol örgüt THKP-C'ye mensup- bir militan, polisle silahlı çatışmaya giriyor ve yakalanıyor. Evinde 3.5 milyarlık çek, senet ve Ahmet Tecer adına sahte kimlik, iki tane silah, cep telefonu ve 5.25 BMW ele geçiyor."

Eyüp Aşık'a göre, Osman Gürbüz'ün kullandığı Ahmet Tecer kimliği İstanbul'da çalışan polise aitti. Dahası Eyüp Aşık'ın iddiasından Susurluk Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış'ın da haberi vardı:

"Yalnız bizdeki kayıtlarda, bu dosya bizde var, yakalanmıyor. Evinden aranıyor, dedikleriniz çıkıyor."

Susurluk Komisyonu'na sunulan resmî dosyada, anlaşılan Osman Gürbüz'ün yakalandığı yolunda kayıt bulunmuyor. Sadece silah, kimlik, çek ve senetlerden söz ediliyor.

Oysa Eyüp Aşık'ın iddiası çok daha farklı... Aşık'a göre, Osman Gürbüz yakalandıktan sonra Kocaeli polisine Ankara'dan haber geliyor.

Osman Gürbüz için, "Yakalanmışsa bırakın, yakalanmadıy-

sa peşine düşmeyin. Başçavuş Ahmet'in adamıdır" deniliyor.

Kadere bakın... En keskin sol örgütün itirafçısı, "Başçavuşun adamı" çıkıyor. Peki Başçavuş Ahmet kim?.. Şimdilik bilinmiyor.

Eyüp Aşık, Güneydoğu'da JITEM'e çalıştığını tahmin ediyor.

Sakın Başçavuş Ahmet dedikleri, "Yeşil" kod adlı Ahmet Demir (Mahmut Yıldırım) olmasın?..

Gelelim 5.25 model kırmızı BMW otomobile...

Bu BMW, Türkiye'ye Almanya'da çalışan bir Türk işçisi tarafından sokuldu. İşçi, otomobilin Zeytinburnu'nda çalındığını polise bildirdi, zabıt tutuldu. Ama Alman sigorta şirketi, olayın tazminat almak için tezgâhlandığı kuşkusuyla soruşturma açtı. Otomobil aylar sonra yeniden Osman Gürbüzle birlikte ortaya çıktı.

Şaibeli BMW, 24 Aralık 1994 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü'ne teslim edildi. Araç bir yıla yakın süre Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından resmî hizmette kullanıldı.

1996 yılının başlarında BMW, Kocaeli Emniyet Müdürlüğü'ne iade edildi. Bu arada Emniyet Müdürü değişti. Yeni müdür, otomobili narkotik şubesinde kullanmak amacıyla Vilayet'e resmen başvurdu. Aracın şasi ve motor numarasına bakıldığında sicili ortaya çıktı, çalıntı olduğu anlaşıldı.

Ama Emniyet Genel Müdürlüğü'nün aynı aracı hiç soruşturmadan aylarca nasıl kullandığına kimse akıl erdiremedi.

Osman Gürbüz'ün diğer eşyalarına ilişkin araştırma da yapılmadı. Örneğin, yakalattığı polis telsizi kimin, nasıl çalınmış, araştıran çıkmadı. Veya cep telefonu kayıtlarına bakılmadı, kimi, ne sıklıkta aradığı tespit edilmedi. Kısacası, Osman Gürbüz'ün hayati sırlarına tam saygı gösterildi. Öyle ki bu öykünün tüm belgeleri Susurluk Komisyonu'na ulaşmasına karşın resmî rapora satır geçmedi.

Acaba neden?..

* ** *

3 Aralık 1994 gecesi *Özgür Gündem* gazetesinde patlayan bomba bir kişinin ölümüne, 18 kişinin yaralanmasına yol açtı.

İstanbul Emniyeti uzmanları, gazete binasını yerle bir eden bombanın patladığı otomobilin şase ve motor numarasını saptadı. Renault marka otomobil, tahmin edileceği gibi çalıntı çıktı.

Buraya kadar normal, ama otomobilin gasp öyküsü kafa karıştırdı.

Çünkü dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir'e iletildiğine göre, otomobil Ankara Çiftlik semtinde Tarım Bakanlığı uzmanı sahibi direksiyondayken durduruldu. Uzman ve yanında bulunan kız arkadaşını araçtan indiren sivil giyimli ve eli telsizli kişiler, çifti karakola davet etti.

Polis minibüsünü andıran bir araca bindirilen çift, daha sonra serbest bırakıldı, ama otomobilden haber çıkmadı. Tarım Bakanlığı uzmanının kayıp otomobiliyle ilgili polise başvurusundan hiçbir sonuç alınamadı.

Necdet Menzir, önüne gelen bu bilgilere çok şaşırdı.

Hemen Ankara'yı arayarak, "Bu iddialar neden yeterince araştırılmadı?.. Otomobili çalanlar gerçekten polis mi, değil mi ortaya çıkarılmadı... Şimdi hepimiz töhmet altına gireceğiz" dedi. Ama tatmin edici yanıt alamadı.

Çetenin parası

Çetenin nereden beslendiği ortada... Türkiye üstünden yılda yaklaşık 15 milyar dolarlık uyuşturucu kaçakçılığı yapılıyor. Casinoların resmî kumar cirosu 200 milyon doları aşıyor. Üstüne çek-senet tahsilatını da eklerseniz inanılmaz bir gelir kapısı açılıyor.

Mafyanın ve çetelerin saklandığı ana rahmi de belli: Kayıtdışı ekonomi...

Siyasetçilerin seçimde oy kaybına uğrarız korkusuyla kayıt altına alamadığı ekonomi, kara paraya ve suça yataklık ediyor.

Milîiyet'ten Nazım Alpman'ın Prof. Veysi Seviğ ile yaptığı kara para sohbetinden alıntı yapıyoruz:

"Prof. Dr. Veysi Seviğ bir süredir 'kara para' konusunda ayrıntılı veriler ortaya koyarak adeta davul çalıyor. Nedense, bunu kimseler duymuyor! Genelkurmay'm uyarısından sonra ortaya çıkarılan Kombassan'ın "finansal kuryesi" gibi pek çok 'bavul - bank' olayına Seviğ, sayısız kez dikkat çekmişti.

Seviğ şu uyarılarını bir kez daha dile getirdi:

- Türkiye'de en sık yurtdışına çıkış yapanların yüzde 60'ını tanınmayan kişiler oluşturuyor. Bir günde yurtdışına üç kez giriş-çıkış yapanlar bile var. Sabah Atina'ya gidip öğlen dönüp akşamüstü Londra'ya uçuyor. Bunların yaş ortalaması 32. Bankalarda 2 yada 3 gün vadeli overnight hesap açanların yüzde 92'sini toplumca tanınmamış kişiler oluşturuyor. Bu hesapların her biri 1 milyon dolar ve daha üzeri miktarlardır.

- Hocam bu verilere nasıl ulaştınız?

- Biz Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde arkadaşlarımla birlikte geniş bir bilimsel çalışma yapıyoruz. Yakında açıklayacağız. Tespitlerimiz de devletin resmî verilerine dayanıyor.

- Birkaç örnek verir misiniz?

- Yukarıdaki verileri Bankalar Birliği kayıtlarından öğrenmek mümkün. Yurtdışı trafiğiyse Gümrükler Genel Müdürlüğü'nde mevcut. Türkiye'de Merkez Bankası verilerine göre giren dövizde yüzde 60'lık bir fazlalık var. Bu miktarın da yüzde 17'lik bölümü 'aklanarak' Avrupa'ya geri dönüyor.

- Peki geri kalan kara para ne oluyor?

- İç piyasada kullanılıyor. Bugün Türkiye'de emlak alım satımı, kira sözleşmeleri dolarla yapılıyor. 50 bin dolarlık bir daire 5 bin dolar üzerinden alım satım yapılıyor. 45 bin doları kayıt dışı olarak dolaşıma devam ediyor. ABD'de 10 bin doların, Almanya'da 20 bin markın üzerindeki bütün işlemler bankalar üzerinden yapılması zorunluluğu var. Türkiye'de ise sınırsız.

- Devletin de kara paranın aklanmasında rolü var mı?

- Merkez Bankası bavul ticaretinin 8.8 trilyon lira olduğunu açıkladı. Oysa Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) kayıtları ise bunun-4.3 trilyonda kaldığını beyan ediyor. İşte kara parayı aklama çabalarının bir örneği!..

- Kara para paylaşımının izleri nasıl sürülebilir?

- Kamu yöneticilerinin mal varlıkları ve yaşam standartlarına bakmak lazım. Turizm sektöründe el değiştiren tesisleri yakından izlemek gerekiyor. Bunlar büyük meblağlar, hangi alanda para kazanmış da bu tesisleri alabiliyor? Ince lenmeli... Kimseyi suçlamak istemiyorum ama, İstanbul eski Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun Çırağan Sarayında çocuğu için yaptığı düğün ilginçti...

28 Mart 1997'de hükümet, repo gelirlerinin açıklanmasını bir yıl erteleyecek bir kanun teklifini Meclis'e sevketti. Komisyondan geçti, Genel Kurul gündeminde bulunuyor. Dikkat edin repo gelirlerinin vergilendirilmesi değil, sadece açıklanması... Onu bile engelliyorlar.

- Yasadışı para akışını nasıl sınıflandırabilir?

- Üç ana başlıkta toplayabiliriz. 1) Dinî kesimin mali açıdan güçlendirilmesi amaçlı. 2) Uyuşturucu trafiğini kontrol eden devlet içindeki kadrolarla bütünleşmiş mafya. 3) Devlet kademelerinde aracılık yapan bürokratlar. Ki bunlar geniş bir kesimi oluşturuyor. Tüm bunlardan sonra şunu söylemek mümkün: Kara para Türkiye'yi teslim aldı!"

* ** *

TARTIŞMA NOTLARI

TBMM Susurluk Komisyonu 4 Nisan 1997 tarihinde tamamladığı raporunda çetelere karşı bir dizi önlem önerdi:

Adli polis kurulmalı: Adli polis teşkilatı kurulmalıdır. TCK'nın kapsamına günümüz suç tiplerini karşılayacak maddeler konulmalıdır.

Devlet sırrına sınır: Devlette sır kavramının sınırları belirlenmesi ve bu sırların parlamentonun bilgisine açılması, hukuk devletine işlerlik kazandırmak açısından gerekli görülmektedir.

Silah alımına kontrol: Silah alımları kontrol altına alınmalıdır. Herkese silah ruhsatı verilmemelidir. Her silahın balistik kayıtları bulunmalıdır. Ruhsatsız silah bulundurmanın cezası caydırıcı hale getirilmelidir.

Herkese mal beyanı: Herkese mal beyanı vermelidir. Kamu görevlilerinin mal beyanı açık olmalıdır. Parasal ilişkilerin söz konusu olabileceği yerlerde görev yapan kamu görevlilerinin, mal varlıklarındaki değişiklikler mutlaka en az iki yılda bir denetim elemanlarınca haklı bir artış gösterip göstermediği açısından kontrol edilmesini; aynı şekilde TBMM üyelerinin mal varlıkları Sayıştay tarafından denetlenmesine imkan veren düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Yeni Meclis komisyonları: Devlet yapısının yeniden düzenlenmesi, mafya, uyuşturucu kaçakçılığı, mason locaları, 1980 öncesi terör, ASALA'nın nasıl sona erdiği, kumarhaneler hakkında halkın güvenliğinin sağlanabilmesi için Meclis Araştırma Komisyonları kurulmalıdır. Meclis Araştırma Komisyonlarının görev süreleri arttırılmalı ve **yetkileri genişletilmelidir.**

İtirafçılara yeni kimlik: Kanundaki haklardan istifade eden itirafçılara yeni kimlikler verilerek OHAL bölgesinden uzaklaştırılmaları sağlanmalıdır. Adeta bu şahısları devletin veya başka kişilerin kullanması görüntüsünü veren devlet-itirafçı ilişkisine son verilmelidir. Bu bağlamda, itirafçılık yasası yeniden ele alınmalıdır.

OHAL kalkmalı: OHAL alternatif çözümler yaratılarak kaldırılmalıdır. Polis, jandarma ve istihbarat birimleri yeniden yapılandırılmalı ve aralarında koordinasyonu sağlayacak bir yapıya kavuşturulmalı. İstihbaratın sivilleştirilerek tek çatı altında toplanması, başbakan ve parlamentoya karşı sorumlu olmasını sağlayıcı düzenlemeler geciktirilmeden yapılmalı.

Teröre Meclis araştırması: Terörle mücadele yönteminin yanlışlığı konusunda ciddi bir Meclis Araştırması yapılmalıdır. Terör rantı da ortadan kaldırılmalıdır.

Seçim yasası değişikliği: Siyasi Partiler Kanunu ve Seçim Yasası değiştirilmek suretiyle seçilecek milletvekillerinin belli, çok az bir kontenjan dışında mutlak surette halkın itimat ve güvenine mazhar olmuş neticede hesap vereceği yerin seçmen olduğu bilincine sahip kişilerin parlamentoya taşınmasını sağlayıcı düzenlemeler yapılmalıdır.

Partilere mali denetim: Parti içi demokrasi gerçekleştirilmeli, siyasi partilerin mali kaynaklan saydamlaştırılmah ve bu konuda etkin denetim getirilmelidir.

Kamu görevlisine kolay takibat: Kamu görevlilerinin işledikleri suç iddialarından dolayı doğrudan takibat yapılabilmesi imkanı sağlanmalı.

Daha sıkı denetim: Denetim elemanlarının yetkileri ve imkanları iyileştirilmeli, içinde bulunduğu birimin en üst kademesiyle ilgilendirilmeli, müdahaleden korunmalı ve güvence getirilmelidir.

Organize suç yasası: Yasadışı suç örgütlerinin oluşması-

nın engellenmesi için Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan Organize Suç Önleme ve Suç Örgütleri hakkında kanun tasarısı zaman geçirilmeden yasalaştırılmalıdır. Tek merkezden yönetilen bir sistemle mücadele usulü getirilmeli ve bu merkezce eşgüdüm sağlanmalı. Bu paralelde özel mücadele ve kovuşturma birimi oluşturulmalı. Organize suçlarla ilgili bir bilgi bankası oluşturulmalıdır.

Kanıt yasası: Polis suç kanıtları toplama ve değerlendirme yasası çıkartılmalı, Bankalar Yasası değiştirilerek büyük miktarda para akımları kontrol altına alınmalı, kumarhaneler tamamen kapatılmalıdır.

Koruculuk kalkmalı: Koruculuğun kaldırılması veya sınırlandırılması sağlanıncaya kadar sıkı kontrol altına alınmalıdır.

Dokunulmazlığa sınır: Yasama dokunulmazlığı, Meclis'teki görüşme ve Meclis işlemleriyle sınırlandırılmalıdır. Bunun dışında kalan suç iddialarıyla ilgili olarak Meclis üyeleri, Başbakan ve Bakanlar hakkında Yargıtay Cumhuriyet Savcıhğı'na doğrudan kovuşturma başlatabilmeyi ve haklarında gerektiğinde Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nda yargılanmalarını teminen dava açabilmeyi mümkün kılacak Anayasa ve yasa değişiklikleri süratle yapılmalıdır.

EKLER

Ek - 1

21 Eylül 1996 günü İşçi Partisi Genel Başkanı tarafından basın toplantısı ile açıklanan ve *Aydınlık* dergisinde yayınlanan ikinci MİT raporu:

"Ağara ve Korkut Eken'e bağlı"

Emniyet Genel Müdürlüğü'nce PKK ve Dev Sol'a karşı faaliyetler için kullanılıyor görüntüsü ile özel bir suç ekibi teşkil edilmiştir. Tehdit, gasp, haraç, uyuşturucu kaçakçılığı, cinayet gibi suçların içinde olan bu grup genellikle eski ülkücülerden teşekkül etmiştir. Grup doğrudan Emn. Gn. Md. Mehmet Ağar'a bağlı olup, Em. Gn. Müdür Müşaviri Korkut Eken tarafından sevk ve idare edilmektedir. Grup üyelerine Em. Gn. Md.lüğü'nce "Polis" hüviyeti ve "Yeşil Pasaport" verilmiştir. Bahsi geçen grup, teröristlere karşı faaliyetlerde bulunma görünümünde Almanya, Hollanda, Belçika, Macaristan ve Azerbaycan'a gidip gelmekte, uyuşturucu kaçakçılığı yapmaktadırlar. Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığında görevli polis memurları Ayhan Akça, Ziya ve Semih, bu grupla

birlikte çalışmakta ve aynı zamanda grubun himayesini sağlamaktadır.

Ağar'ın suç ekibinde bulunanlar

Grubun başlıca isimleri şunlardır:

1. Abdullah Çatlı, Ahmet, Remziye oğlu, 1956 Nevşehir doğumlu. 1977 Ülkü Ocakları Derneği Ankara Şubesi Başkanı, 1978 Ülkü Ocakları 2'inci Başkanı, 1978 Ankara Bahçelievler'de 7 TİP'linin öldürülmesi olayı sanığı, Mehmet Ali Ağca'nın kaçışına yardım, 1982 cinayetten aranma, 1984 eroin ve silah ticaretinden aranma, Papa suikastinin planlayıcısı olduğu, idama mahkum, uyuşturucu kaçakçısı. İş telefonu 0 212 599 37 40/41, ev telefonu 0 212 573 29 00 (yeni ev numarası 0 212 663 79 46), cep telefonu 0 532 312 73 63, iş adresi Sultan Tekstil Küçükçekmece Kanarya Yolu, Mehmet Özmen (veya Özbey) adına kimlik taşımaktadır. Polis kimliği ve yeşil pasaportu vardır. Bordo Audi bir otomobil kullandığı bilinmektedir.

2. Haluk Kırcı, Baba adı Şükrü, ana adı Hafize, 1958 Erzurum doğumlu, Ankara Eğitim Enstitüsü terk, ÜGD militanı, Ankara'da cinayet olayına karıştığı, Ocak 1979 itibariyle Ankara Mamak Askeri Cezaevi'nde tutuklu olduğu, 12.04.1988'de idama mahkum edilmiş, cep telefonu 0 532 215 80 85 (Sofra Gıda Sanayii Değirmencioğlu Sk. No 1 Üsküdar-Acıbadem, Lokanta adresine kayıtlı)

3. Abdurrahman Buğday (veya Bulday), Baba adı Süleyman, 1959 Elazığ-Palu doğumlu, Malatya Atatürk Lisesi mezunu, 20.09.1979 tarihinde Malatya'da mühendis Hüseyin Tuluk'u öldürdüğü 20.12.1979 tarihinde şoför Şahverdi'yi öldürdüğü, 03.12.1979 tarihinde Malatya'da Baki Kulâksız'ı öldürdüğü, Barbaros İlkokulu öğretmenlerinden TÖB-DER üyesi Bektaş Mutlu'nun öldürüldüğü 1987 itibariyle Almanya, Hollanda, Fransa'da Türk Kültür ve İbadet Derneğinde faaliyet gösterdiği

4. Sami Hoşnav (Arnavut Sami), DEV-SOL ile ilişkili, özellikle İspanya, Hollanda ve Kolombiya bağlantılı uyuşturucu kaçakçılığı yapıyor. Ataköy Galleria'da Natural ayakkabı mağazasının sahiplerinden ve İstanbul Sheraton Oteli Gazinosunun ortaklarından, grubun finansörü.

5. Sedat Peker, 1983 itibariyle Almanya'da 1992 itibariyle İstanbul'da ülkücü faaliyetler.

6. Mehmet Gözen, Nurettin Güven'in bacanağı, Ülkü-1 Derneği üyesi, kaçakçılık suçundan arama.

Bu grup Ali Yasak (Drej Ali), Urfa Siverekli Bucak Aşireti mensupları, yeraltının tanınmış kişileri ve muhtelif kademedeki polislerle yakın ilişkiler içindedir.

Ağar ekibinin cinayetleri

Bu grup tarafından gerçekleştirilen faili meçhul olaylardan biri Askar Simitko ve Lazım Esmaeili olayı, diğeri de Tarık Ümit olayıdır. Askar Simitko ve Lazım Esmaeili olayı şu şekilde gerçekleşmiştir:

14 Ocak 1995 akşamı saat 21.30. sularında Ataköy Polat Rönâsans Oteli'ndeki Emperyal Gazinosuna giden Iran asıllı uyuşturucu kaçakçıları Askar Simitko ve Lazım Esmaeili 15 Ocak 1995 günü sabaha karşı 03.45 dolaylarında gazinodan çıkıp evlerine giderken yol üzerinde bulunan biri tepe lambalı Renault marka araç olmak üzere 3 araçtan müteşekkil uygulama yapan sivil polis ekibi görünümündeki telsizli şahıslar tarafından çevrilerek aramaya tutulmuşlar ve bilahare aynı şahıslar tarafından kendi arabaları ile birlikte alınarak götürülmüşlerdir.

25 Ocak 1995 günü PKK'nın yayın organı *Özgür Ülke* gazetesi, Asker Tahiroğlu (Asker Zimko) ve Nazo ya da Lazo lakabıyla bilinen Zeyaha Nazım isimli kişilerin Kürt işadamlarının öldürülmesine karıştıkları ve Kürt örgütleri ile PKK'nın arasını açmaya çalıştıkları gerekçesiyle ARGK metropol timleri tarafından öldürüldüğünü bildirmiştir.

28 Ocak 1995 tarihinde Askar Smitko ve Lazım Esmaeili'nin cesetleri, İstanbul/Silivri'de Kerev deresi içinde, tabanca ile çok sayıda kurşunlanmış, kulakları kesilmiş ve işkence görmüş vaziyette köylüler tarafından bulunmuştur.

PKK yanlısı uyuşturucu kaçakçılarıyla işbirliği

Olayın yukarıda bahsi geçen grup tarafından uyuşturucu alışverişindeki anlaşmazlık ve haraç vermeme dolayısıyla gerçekleştirildiği, grubun bu eylemden büyük paralar elde ettiği anlaşılmıştır. Bu eylem tamamen maddi menfaate, uyuşturucu alış verişine dayanmakta olup, olayın ideolojik bir yönü yoktur. Bu olayda faili meçhul olaylarda yakınları öldürülen Kürt asıllı PKK yanlısı uyuşturucu kaçakçıları da gruba yardımcı olmuşlardır. Grubun uyuşturucu faaliyetlerinden dolayı aşağıda ismi verilen kişilerle irtibat ve işbirliği olmuştur.

Hurşit Han, Savaş Buldan'la birlikte faili meçhul bir cinayette öldürülen Hacı Han'ın kardeşi. Baba adı Abdullah, 1955 doğumlu, Hakkari-Yüksekova nüfusuna kayıtlı. Özcan Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. sahibi telefonu 0 216 555 51 20, Kürtçülük, silah kaçakçılığı olaylarına karıştığı, İstanbul'da ikamet etttiği,

Nihat Buldan, baba adı Şükrü, doğum yeri Hakkari\Yüksekova, doğum tarihi 1962, 5.6.1979'da Bitlis'te 64 AR 983 plakalı araçta yapılan aramada, 17 adet kalaşnikof marka otomatik tüfek, 2 adet star marka tabanca, 60 adet 38 kalibre mermi ile yakalandığı, Kürtçü milis olduğu ve kaçakçılıkla uğraştığı,

Şefik Karay, Hakkari-Yüksekovalı eroin ticareti, kürtçülük, PKK'ya yardım ve yataklık faaliyetlerine karıştığı,

Adil Tımarcı, Hakkari-Yüksekova-Kuruköy'lü PKK örgütüne adam kazandırmaya çalışanlardan olduğu,

Kasım, Diyarbakırlı, dayısı Adnan Yıldırım, Buldan ailesinin yakını.

Askar Simitko ve Lazım Esmaeili cinayeti

14 Ocak 1995 günü akşamı Askar Simitko ve Lazım Esmaeili'nin Ataköy Polat Rönasans otelindeki Emperyal Gazinosu'na saat 21.30 sularında gitmelerini müteakip grup civarda tertibat almış, birinin üzerinde tepe lambası bulunan 3 araçla bölgede uygulamada bulunan polis görüntüsünde saatlerce durmuştur. Bu rahatlığı sağlayan, şahısların polis kimlikleri ve telsizleridir. Grup Simitko ve Esmaeili'nin Emperyal gazinosundan 15 Ocak 1995 günü saat 03.45 dolaylarında çıkışlarını,

onları şahsen tanıyan ve Diyarbakırlı olan Kasım'ın cep telefonu ile haber vermesi suretiyle öğrenmişlerdir. Evlerine giden maktulleri durdurarak arayan grup bilahare maktulleri Mercedes otomobilleri ile birlikte alarak bölgeden ayrılmıştır. Grubun ne şekilde olduğu tespit edilmemekle birlikte bu eylem neticesi 1 milyon dolar kadar para elde ettiği anlaşılmıştır.

25.01.1995 tarihinde Kürd-A haber ajansına aften PKK'-nin yayın organı *Özgür Ülke* gazetesinde konuyla ilgili bir haber yer almıştır. Haberin bir bölümünde şöyle denilmektedir: "Hatırlanacaktır, bu tehditten sonra aralarında Behçet Cantürk ve Savaş Buldan'ın bünyesinde oluşturulan Mehmet Eymür'e bağlı yeni birimin ısınma eylemleri olduğu ve Alaattin Çakıcı'nın da bu cinayetlerde bizzat yer aldığı ileri sürülmüştü. Bu cinayetlerle ilgili olarak yayılan bir diğer söylenti de Savaş Buldan ve arkadaşları sorgulanırken, işkencecilerin telefonla konuştuğu kişinin Asker Simitko olduğu şeklindeydi.

Askar Simitko ve Lazım Esmaeili Mehmet Ağar ve özel ekibinin listelerinde yer almaktaydı. Bu liste bir zamanlar Mehmet Ağar ve Korkut Eken ekibi ile çalışmış olan Tarık Ümit'e de verilmişti. Tarık Ümit daha sonra bu listeyi bazı yakınlarına gösterdi. İranlıların öldürülmesi olayından sonra Tarık Ümit, yakınlarına bizzat Mehmet Ağar'ın kendisine 'Simitko'yu alıp sorgulamak lazım. Bu adam PKK'ya çalışıyor. Alınması halinde Simitko'nun Ataköy'deki evinin'çok iyi bir şekilde aranmasını istiyorum' dediğini söyledi."

Tarık Ümit cinayeti

Tank Ümit olayı ise şu şekilde gerçekleşmiştir:

Tarık Ümit 28 Şubat 1995 tarihinde Ankara'da görüştüğü güvenilir tanıdıklarına bir hafta kadar önce İstanbul'da kendisine gelen Mehmet Ağar'ın ekibinden polis memurları Ayhan Akça ve Ziya'nın Dündar Kılıç'a yönelik bir eylem yapma teklifinde bulunduklarını, kendisinin böyle bir eylem neticesinde olayın kimlerin üzerinde kalacağını bildiği için yardımcı olamayacağını bildirdiğini, bunun üzerine Dündar Kılıç'tan vazgeçip listede adı bulunan Cahit Kocakaya isimli uyuşturucu kaçakçısına yönelik bir çalışma yapmasını kendisinden istedik-

lerini bunu kabul ettiğini bunun üzerine evinde kalan Ayhan ve Ziya'nın operasyonda kullanmak amacıyla beyaz bir Renault çaldıklarını ve halen Renault otomobilin plaka işiyle uğraştıklarını belirtmiştir. Tank Ümit o gün 18.30 uçağıyla Ankara'dan İstanbul'a hareket etmiştir.

02 Mart 1995 günü öğlen saatlerinde aynı tanıdıklarını telefonla arayan Tarık Ümit, Mehmet Ağar'la telefonla konuştuğunu, bayramdan sonra kendisini ziyaret edeceğini, Ankara'dan gelecek olan Korkut Eken ve arkadaşları ile buluşacağını belirtmiştir. Tarık Ümit'ten bir daha haber alınamamış, arabasının 4 Mart 1995 şahaba karşı İstanbul /Çerkezköy'de boş olarak bulunduğu öğrenilmiştir.

Tarık Ümit'i kaybolduğu 02.03.95 günü son olarak cep telefonundan saat 19.21'de Ayhan Akça ve Ziya isimli polis memurları 0 532 321 16 75 numaralı cep telefonu ile aramışlardır. Bu telefon ekibe yakın olan Avşar Kaderoğlu üzerine kayıtlıdır. Tanıdıkları Tarık Ümit'i en son Bağdat Caddesindeki Divan Pastanesinin lokanta bölümünde saat 20.30 sularında yemek yerken görmüşlerdir. Tanıdıkları ile konuşan Tarık Ümit daha sonra lokantaya gelen ve yemeğinin bitimine kadar masasında oturan Ayhan Akça ve Ziya isimli polis memurları ile birlikte Divan Pastanesinden ayrılmış ve kendisinden o saatten sonra bir daha haber alınamamıştır.

T. Ümit, 1994 yılı başına kadar Em. Genel Müdürlüğüne bağlı bu grup ve Kaçakçılık Dairesi ile birlikte çalışmış, bir yandan uyuşturucu kaçakçısı Kürtler hakkında bilgi toplarken, bir yandan da uyuşturucu madde yakalanmasına yardımcı olmuştur. Bazen faaliyetlere bizzat katılan T. Ümit'e bu faaliyetleri sırasında kullanılmak üzere bizzat M. Ağar tarafından pasaport dahil tüm olanaklar sağlanmış, hatta kendisine Mehmet Ağar imzalı özel bir belge ile 34 ZU 478 nolu plaka verilmiştir. Belgede, "34 ZU 478 nolu plaka, bu araca can güvenliği nedeniyle verilmiştir. Mehmet Ağar" ibaresi bulunmaktadır. Keza grup tarafından T. Ümif aracılığı ile ilişkiye geçilen Nurettin Güven ve Yaşar Öz isimli uyuşturucu kaçakçılarına da Em. Gn. Müdürlüğü tarafından yeşil pasaport verilmiş, vize almalarında ve yurt dışına çıkmalarında kolaylıklar sağlanmıştır.

Ağar ekibinin haraç eylemleri

Emn. Gn. Md. Mehmet Ağar'a bağlı özel ekip, çoğunluğu kaçakçılardan oluşan 50 kişilik bir liste hazırlamış, listedeki bu şahısların bazılarından muhtelif tarihlerde ceman 30-40 milyon doları bulan miktarda para almışlardır. Para hesaplan Korkut Eken tarafından pay edilip, bazen özel banka hesaplarına yatırılmıştır. Bazı uyuşturucu kaçakçıları öldürülme tehdidi ile haraca bağlanmış, böylece bunların uyuşturucu kaçakçılığına da göz yumulmuştur. Bu organizasyonun belli bir kısmında rol alan ve Korkut Eken'le çok samimi bir ilişki içinde bulunan Tarık Ümit, kendi zırhlı Ford marka arabasını Korkut Eken'e hediye etmiş, ancak sonra menfaat ilişkilerindeki uyuşmazlıklar dolayısıyla araları açılmıştır. Daha sonra Korkut Eken Tarık Ümit vasıtasıyla tanıdığı ve özel ekip için emn. genel müdürünün bilgisi ve onayı dahilinde Menemen'de bomba silah konusunda eğitime tabi tuttuğu Cavit isimli bir şahsı Tarık Ümit'i öldürmek üzere talimatlandırmış ve adı geçene silah vermiştir. Cavit, Tarık Ümit'e gelip bunu anlatmıştır. K. Eken ayrıca Tarık'ın Cihangir'deki bürosuna telefon ederek orada bulunan Ali isimli büro görevlisine "Tarık'a söyle, bizi sattı. Kendisi de satılıktır. Bunun hesabını bana verecek" şeklinde tehditte bulunmuştur. Ayrıca Abdullah Çatlı ve adamları Tarık Ümit'i öldürmek üzere araştırmalar yapmış, bu gruptan iki kişi evine kadar gelip tetkikte bulunmuşlardır. Tarık Ümit yakınlarına bunun üzerine Düzce'ye gidip kendini korumak üzere bazı tedbirler aldığını, İstanbul'a bazı yakınlarını getirdiğini belirtmiştir. Ancak Tarık ve Korkut daha sonra Mehmet Ağar'ın devreye girmesiyle olaydan bir hafta kadar sonra barışmışlardır.

T. Ümit, Korkut Eken ile ihtilafı sırasında yakınlarına, bu grup tarafından kendisi hakkında asılsız bir takım iddiaların ortaya atıldığını, bütün sorunun asıl görevi mafya ve terör ile mücadele olan bu grubun zaman içinde bu amaçtan uzaklaşarak maddi çıkar ve politik güç elde etme çabası içine girmiş olmasından kaynaklandığını bu grubun belli mafya liderlerini pasifize edip kendi adamlarını iktidar yapmaya çalıştıklarını belirtmiştir.

Tarık Ümit'in kaybolmasından sonra medyada Behçet Cantürk ve Savaş Buldan'ın yakın arkadaşı, Dündar Kılıç'ın ortağı MİT muhbiri şekilde takdim edilen Tarık Ümit'in Abdullah Çatlı ve ekibi tarafından sorguya tabi tutulduğu, 06.07 Mart 1995 tarihi itibariyle sağ olduğu ve uyuşturucu ve silah kaçakçısı Sami Hoşnav'ın (Arnavut Sami) çiftlik evinde alıkonduğu, A. Çatlı'nın olayın olduğu tarihlerde evine birkaç gün boyunca hep sabaha karşı geldiği, kimseyle görüşmediği tespit edilmiştir. Kaybolma olayından sonra T. Ümit'in yalnız yaşadığı Kızıltoprak'taki evinde hiçbir dokümanın bırakılmadığı, telefon rehberinin dahi alındığı öğrenilmiştir.

Olay İstanbul Jandarma Alay Komutanlığınca soruşturulmuş, özel ekipten Haluk Kırcı ile polis memuru Ayhan Akça, Jandarmaca yakalanmış, ancak daha sonra Emn. Geni Müdürlüğünden yapılan baskılarla serbest bırakılmışlardır. Yakalanma olayı üzerine özel ekipte büyük bir telaş yapanmış, ekip dağıtılmış, Abdullah Çatlı Ankara'ya getirilmiş ve polislerden birinin evinde korumalı olarak kalmaya başlamıştır. Korkut Eken görevle Güneydoğuya yollanmış, ekip mensuplarının Azerbaycan'a yollanmaları ve bir müddet ortadan kaybolmaları kararlaştırılmıştır.

Netice itibariyle bu eylemler devlet üniformasının koruması altında yürütülen uyuşturucu kaçakçılığı çok büyük meblağlardaki çıkar ilişkileri ve cinayetler zincirinin bir halkasıdır. Önlenmediği taktirde bu ekibin gelecekte siyasi cinayetlere de tevessül etmesi mümkün görülmektedir.

Ek-2

7 Şubat 1988 tarihinde *2000'e Doğru* dergisinde yayımlanan ilk MİT raporunun tam metni:

10-Kasım 1987

KONU: BANKER BAKO OLAYI. POLİS İÇİNDEKİ ÇEKİŞME VE YERALTI-POLİS-KAMU GÖREVLİLERİ İLİŞKİLERİ.

1. 12 Eylül 1980'den sonra araştırmalar, kaçakçılığın terörün, başlıca unsurlarından biri olduğu kanaatini yaratmış ve bu nedenle 23 Aralık 1982 tarihinde Genel Kurmay Başkanlığında Orgeneral Nejdet ÖZTORUN'un başkanlığında Korgeneral Recep ERGUN, Korgenaral Nevzat BÖLÜGİRAY, Korgeneral Burhanettin BİGALI, Koramiral İrfan TINAZ, Tuğgeneral Doğan SOLMAN, Emniyet Genel Müdürü Fahrettin GÖRGÜLÜ, MİT Daire Başkanı Galip TUGCU'nun katıldığı kaçakçılık ve rüşvetle ilgili bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda o güne kadar kaçakçılık konularının dışında kalan MİT Müsteşarlığına da görev verilmiş ve MİT'in buna göre yapılanması kararı alınmıştır. Aynı toplantıda bilgilerin MİT arşivlerinde toplanması ve MİT'in KİHBİ ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile yakın koordinasyon içinde olayların üzerine gitmesine karar verilmiştir.

6 Mart 1983'te Genel Kurmay'da 2'inci Başkanın Başkanlığında diğer bir toplantı yapılmış ve DÜNDAR KILIÇ'la iltisaklı silah, sahte para ve elektronik kaçakçısı ZEKİ İNAL'ın işbirliği yaptığı ve ilişkili olduğu şahısların durumu değerlendirilmiştir. Bu toplantıda konunun Emniyet Genel Müdürlüğü ve MİT Müsteşarlığınca ele alınıp sonuçlandırılması talimatı verilmiştir.

Haziran 1983'te MİT Müsteşarlığı bünyesinde Kaçakçılık Şubesi kurulmuş ve başına Şube Müdürü olarak bu konuda birikimleri olan Mehmet EYMÜR getirilmiştir. Kaçakçılık konusunda Atilla AYTEK'in başında olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık İstihbarat ve Harekat Daire Başkanlığı ile çok yakın koordinasyona başlayan MİT Kaçakçılık Şubesi 9 Şubat 1984 de terörle yakın ilişkisi bulunduğu anlaşılan DÜNDAR

ALİ KILIÇ, BEHÇET CANTÜRK ve ABUZER UĞURLU'nun sorguya alınarak, tecrim edilmelerine çalışılması teklifini Genel Kurmay Başkanlığı'na yapmış, teklifin uygun karşılanması üzerine ilk önce DÜNDAR ALİ KILIÇ, bilaharede BEHÇET CANTÜRK alınarak sorgulanmış ve ANKARA Sıkıyönetim Mahkemesi'ne tevdi edilmişlerdir.

Gözaltına alınmaları ve yargılanmaları büyük tepkiler yaratan ve ifadeleri ile yüzlerce kişinin daha tevkif edilmesini sağlayan, birçok görevli ve idareci ile ilişkileri su yüzüne çıkaran DÜNDAR KILIÇ ve BEHÇET CANTÜRK'ten sonra yeraltı dünyasından bu görevi yürüten kişilere karşı sistemli bir yıpratma faaliyeti başlamış, bu faaliyetin en ziyade hedefi MİT'e nazaran daha legal bir şekilde çalışan Emniyet Kaçakçılık Dairesi ve bu dairenin Başkanı Atilla AYTEK olmuştur.

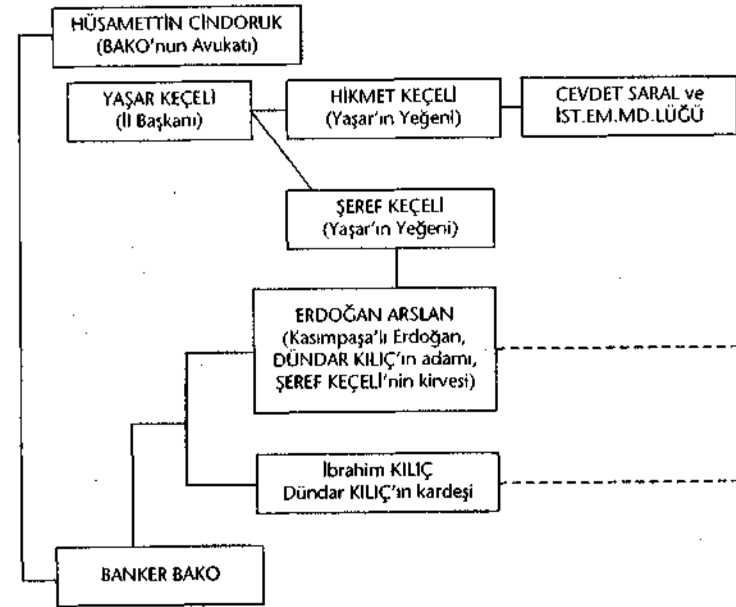
Günümüze kadar süren ve özellikle basın yoluyla yapılan bu yıpratma ve yıldırma faaliyetine, yeraltı dünyası ile menfaat ilişkileri içinde bulunan çeşitli kamu görevlileri de yardımcı ve alet olmuşlardır.

Son günlerde BANKER BAKO olayı ile bazı gizli ilişkilerin yeniden, su yüzüne çıkmasından tedirgin olan yeraltı dünyası ve işbirlikçileri, bu kez olayların arkasından MİT'in bulunduğu varsayımından hareketle Atilla AYTEK'in yanı sıra MİT'e de yüklenmeye başlamışlardır.

Bunun en iyi misali uzun yıllardan beri sadakatle MİT Müsteşarlığına hizmet eden, teröristler dahil birçok kişinin yakalanmasını sağlayan, MİT kanalıyla Emniyet Genel Müdürlüğüne aktarılan bilgilerle silah ve uyuşturucu kaçakçılarının yurtdışında kullandıkları sahte kimlik ve pasaportların tespitini sağlayan doküman sahtekarınla ilgili olarak *Hürriyet* gazetesinde yapılan 4-5-7 Kasım 1987 tarihli yayınlardır.

BANKER BAKO olayı ile Yeraltı-Kamu Görevlileri ile ilgili istihbari bilgiler müteakip maddelerde sunulmuştur. Istihbari mahiyetteki bilgileri ihtiva etmesine rağmen bu bilgilerin etüdü, günümüzde yeraltı dünyasının kollarını nerelere kadar uzattığı hakkında yeterli bir bilgi verecek, tehlikenin önemini anlatacaktır.

2. a) BANKER BAKO olayında bağlantılar şöyledir:

b) BANKER BAKO'nun arkasındaki esas kuvvet DÜNDAR KILIÇ'ın kardeşi İBRAHİM KILIÇ ve adamı ERDOĞAN ASLAN'dır. Bu grup BANKER BAKO'ya 1980'li yılların başından beri bu işi yaptırmaktadırlar. BANKER BAKO bunların elinde bir oyuncaktır. İBRAHİM KILIÇ ve ERDOĞAN ARSLAN'ın 1984'de Çaybank'a ait çok miktarda sahte seneti BANKER BAKO kanalıyla piyasaya sürmüşler, ve bu işten milyarlar kazanmışlardır. Halen Pamukbank Nişantaşı Şubesi'nde TÜLİN KUTLU (Tel: 146 26 48) bu konuda bilgi sahibidir. TÜLİN KUTLU'nun 1984'de Garanti Bankası Kurtuluş Şubesi Müdürü olduğu devrelerde BANKER BAKO çok miktardaki sahte Çaybank senedini bankaya tevdi ederek kredi almış, TÜLİN KUTLU senetlerin sahte olduğunu sonradan anlamıştır.

c) ERDOĞAN ARSLAN, DYP II Başkanı YAŞAR KEÇELİ'nin yeğeni ŞEREF KEÇELİ'nin kirvesidir. YAŞAR KEÇELİ'nin diğer yeğeni HİKMET KEÇELİ ise İstanbul Emniyet Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL ve İstanbul Polis Şefleri ile yakın irtibatlıdır. Esa-

sında DÜNDAR KILIÇ ve yakınları, DÜNDAR KILIÇ'ın cezaevinde bulunmasını Başbakan ÖZAL ve ŞARIK TARI'ya bağlamakta ve ÖZAL hükümetinin gitmesini özellikle istemektedir. KILIÇ Ailesinin BANKER BAKO kanalıyla piyasaya sürdüğü para miktarı 12 milyar dolayında olup, sahte tahvillerin bir kısmı halen İstanbul'un Hacı Hüsrev semtinde piyasaya sürülmektedir.

d) Yeraltı dünyasının avukatlığını ve bu meyanda OF'luların (OSMAN CEVAHİROĞLU) ve DÜNDAR KILIÇ'ın avukatlığını yapmış olan Karadenizli (Samsun) Hüsamettin Cindoruk, eski Ortaköy Şifayurdu sahibi Banker FİKRİ ERDÖŞ (Ölü) ile de iltisaklıdır. H. CİNDORUK'un BAKO ilişkisi Avukat-Sanık münasebetlerinden doğmayıp, H. CİNDORUK'un yeraltı ilişkilerinden kaynaklanmaktadır.

FİKRİ ERDÖŞ'ün 1981-82 yıllarında Kuruçeşme'de kendine ait gümrük depoları mevcut olup bu depolara DÜNDAR KILIÇ ve OF'lu OSMAN da ortakdırlar.

O zamanki, MİT İstanbul Daire Başkanı olan NURİ GÜNDEŞ'in de HÜSAMETTİN CİNDORUK ve DÜNDAR KILIÇ'la yakın irtibatı bulunmaktadır. NURİ GÜNDEŞ zaman zaman teşkilatın imkanlarıyla HÜSAMETTİN CİNDORUK'un özel korumasını da yaptırmıştır.

1982'de HÜSAMETTİN CİNDORUK, FİKRİ ERDÖŞ'ün Kuruçeşme'deki depolarına bir geminin mal boşaltması gerektiğini, ancak İstanbul Gümrüğü'nün buna izin vermediğini ve zorluk çıkarttıklarını söylemiştir.

Bunun üzerine NURİ GÜNDEŞ, İstanbul Limanında görevli Gümrük Amiri ERKAN KILIÇAY'a bir personel yollayarak konunun halledilmesini istemiştir. ERKAN KILIÇAY, FİKRİ ERDÖŞ hakkında kalın bir dosyanın bulunduğunu ve bu sebeple gümrük muayenesinin F. ERDÖŞ'e ait depoda yapılamayacağını bildirmiş, NURİ GÜNDEŞ ise İstanbul MİT'de kaçakçılık konularına bakan CENGİZ ABAOĞLU'nu İstanbul Gümrük Başmüdürü OKTAY'a göndermiştir. OKTAY'ın da zorluk çıkarması üzerine C. ABAOĞLU, OKTAY'a F. ERDÖŞ'ün Konsey üyelerinden birinin (ismi hatırlanmıyor) yakını olduğunu belirtmiş, bu baskılar üzerine İstanbul Gümrük Müdürü OKTAY, geminin Kuruçeşme'deki depoya yanaşmasına izin vermiştir. İzni elde eden NURİ GÜNDEŞ, HÜSAMETTİN CİNDORUK'a işin halledildiği müjdesini vermiştir.

BANKER BAKO 1980 Harekâtından sonra iflas edince DÜNDAR KILIÇ'a sığınmış ve böylece hem borçlarının zorlamalarla ödenmemesini temin etmiş hem de elindeki çek ve senetlerin DÜNDAR KILIÇ ve adamları vasıtasıyla zoraki tahsilini sağlamıştır. BAKO bu arada FİKRİ ERDÖŞ'ün FAHRETTİN ASLAN kanalıyla Kastelli'den aldığı Kuzguncuk'taki yalıya DÜNDAR KILIÇ ve HÜSAMETTİN CİNDORUK kanalıyla yerleştirilmiş, 1984 ağustos ayından itibaren de DÜNDAR KILIÇ ve adamlarının bastırdığı sahte Çaybank senetlerinin piyasaya sürülmesinde kullanılmıştır. BAKO'nun iflasından sonra da ERDÖŞ-KILIÇ ortaklığı devam etmiş, FİKRİ ERDÖŞ, DÜNDAR KILIÇ ve YAHUDİ MENAİM (MEYİN) FUTSİ, yurtdışında bulunan İSMAİL HACISÜLEYMANOĞLU (OF'lu) YAŞAR YAMAK ve OSMAN isimli bir şahıs yurtdışından saç, demir ve çelik boru getirmişlerdir. Bir hesap meselesinden DÜNDAR KILIÇ'la arası açılan FİKRİ ERDÖŞ, yurtdışına kaçınca DÜNDAR KILIÇ Kuruçeşme'deki depoları bir müddet çalıştırmıştır.

SÜLEYMAN DEMİREL'e yakınlığı olan FİKRİ ERDÖŞ, zamanında bu yakınlıktan istifade ile Yapı Kredi ve İş Bankası'ndan büyük krediler almış, BAKO'nun da oturduğu yalı İş Bankası kanalıyla satılmıştır.

e) CİNDORUK ve DÜNDAR KILIÇ'la yakınlığına değinilen NURİ GÜNDEŞ MİT'den emekli olup halen EMİN CANKURTARANA ait Taksim Stadyum Palas Kat: 3 1 7/5 adresi ve 155 70 48 nolu telefonda ticaretle uğraşmaktadır. Daha önce görevde olduğu tarihte damadı da EMİN CANKURTARAN'ın yanında çalışan NURİ GÜNDEŞ'le birlikte, DÜNDAR KILIÇ ve YAŞAR YAMAK'la (TOPAL YAŞAR) ilişkilerinden dolayı MİT'den ayrılmaya mecbur edilen ve MİT'de iken kaçakçılık konularına bakan CENGİZ ABAOĞLU çalışmaktadır. CENGİZ ABAOĞLU aynı zamanda ŞEHMUZ TATLICI'nın Kadıköy'deki Şetat isimli bir kuruluşunda görevlidir.

NURİ GÜNDEŞ'in DÜNDAR KILIÇ'la ilgili soruşturma sırasında ŞÜKRÜ BALCI, İstanbul Valisi NEVZAT AYAZ ve FAHRETTİN ASLAN'la birlikte gayrimüslimlerden, külliyetli miktarda haraç alınması olayına adı karışmış, ancak bu konu bilahare çeşitli gerekçelerle örtbas edilmiştir. Bu olaya CENGİZ ABA-

OĞLU, NURİ GÜNDEŞ'in akrabası HACI ALİ ASLAN ve diğer birkaç MİT mensubunun da karışmıştır.

Aynı tarihlerde intikal eden bilgilere göre NURİ GÜNDEŞ'in;

1) Başak Grubu sahipleri ERTAN SERT ve TURAN ÇEVİK'ten himaye edilmelerine karşı 60 milyon lira aldığı,

2) Aynı tarihlerde eski MİT Müsteşar Yardımcısı NİHAT YILDIZ'ı Başak Holding'e soktuğu,

3) Başak Holding'in 300 milyonluk bir borcunu banka müdürüne baskı yapıp ertelettiği,

4) ERDOĞAN DEMİRÖREN'in Arşimidis işini kapattırdığı,

5) EMİN CANKURTARAN'ın gümrük işlerine yardım ettiği ve bu meyanda EMİN CANKURTARAN'ın Edirne'de takılan bir tırını Kapıkule Gümrük Müdürü BİROL KALKAN kanalıyla kurtardığı, BİROL KALKAN'ın bu iyiliklerine karşılık MATARACI davasında korunduğu,

6) DÜNDAR KILIÇ ve FAHRETTİN ASLAN'dan hediye aldığı ve menfaat temin ettiği, hususları yer almaktadır. Bu ilişkilerde CENGİZ ABAOĞLU daima yer almıştır.

f) Esasen BANKER BAKO hayatından endişelendiği için konuşmamakta, cezaevinde vurulmaktan korkmaktadır. ERDOĞAN ARSLAN ve diğerleri alındığı taktirde BANKER BAKO'nun da konuşması ve bazı itiraflarda bulunması mümkündür.

g) BANKER BAKO olayının arkasındaki diğer güçler ise İstanbul Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN, Yardımcısı MEHMET AĞAR, Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL ve istanbul Emniyet Müdürlüğünün diğer üst düzeydeki yöneticileridir. Olayın ortaya çıkması ve Mali Şube Müdürü'nün telsiz emri ile tayin edilmesi üzerine aynı akşam ÜNAL ERKAN, MEHMET AĞAR, CEVDET SARAL, Narkotik Şube Müdürü SARPER BALTACIOĞLU, İkinci Şube Müdürü ÖMER TÜZEL, Personel Şube Müdürü SEFER VURUCU ve diğerleri Beylerbeyi'ndeki Polis Evi'nde toplanmışlar ve durum değerlendirmesi yaparak *Hürriyet* gazetesinden KASIM GENCE'ye Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı yetkililerini "Takunyalı" olarak niteleyen, hükümeti suçlayan ve olayı kapatan Mali Şube Müdürünü öven yazıyı yazdırtmışlardır. Ertesi akşam İstanbul Valisi ile aynı yerde yemek yiyen ÜNAL ERKAN ve yardımcıları yemekten sonra

Çevik Kuvvet Şube Müdürü NECATU ALTUNTAŞ'ı KASIM GENCE'yi bulup gazeteye gitmesi ve Anadolu baskısını alıp gelmesi için görevlendirmişlerdir. NECATİ ALTUNTAŞ da görevi yerine getirmiştir.

Hürriyet gazetesinde KASIM GENCE ile birlikte gidip gazeteyi alan N. ALTUNTAŞ, "Neler yazmışsınız, başımız belaya girecek" demiş. KASIM GENCE ise gülerek "Dün akşam sizinkilerle birlikte yazdık. Onlarla birlikte kaleme aldık" şeklinde cevap vermiştir. Gazeteyi ÜNAL ERKAN'a götüren NECATİ ALTUNTAŞ "Müdürüm, bu yazı başımızı ağrıtır" demiş, ÜNAL ERKAN ise "Merak etme, hiçbir şey olmaz" şeklinde cevaplamıştır. NECATİ ALTUNTAŞ'ın *Hürriyet* gazetesine gidişi Emniyet Genel Müdürü SAFFET ARIKAN BEDÜK tarafından öğrenilmiş, neticede N. ALTUNTAŞ'ın Urfa'ya tayini çıkmıştır. ÜNAL ERKAN ve MEHMET AĞAR ise Emniyet Genel Müdürüne İstanbul Valisi NEVZAT AYAZ'ı şahit göstermek ve yemin etmek suretiyle olayla ilgileri olmadığını söylemişler ve genel müdürü kandırmışlardır. N. ALTUNTAŞ bir tertibe kurban gittiğini söylemekte ve ÜNAL ERKAN ile MEHMET AĞAR'a çok kızmaktadır.

h) Esasen, ÜNAL ERKAN başkanlığındaki İstanbul Emniyet Müdürlüğü üst düzey kadrosu İstanbul'daki yeraltı dünyası ile yakın ilişki içindedir. Bu ilişkinin en büyük koordinatörü emekli Cinayet Masası Şefi AHMET ATEŞLİ ve Müdür Yardımcısı MEHMET AĞAR'dır. AHMET ATEŞLİ 1 Kasım seçimleri için DYP'den aday olmuş MEHMET AĞAR'la aynı partiden milletvekili olmayı düşünürken bilahare bundan vazgeçmiştir.

i) BANKER BAKO olayındaki gelişmeler ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki tayinler üzerine Gayrettepe Emniyet Müdürlüğü'nde 8 Ekim 1987 akşamı geç saatte İBRAHİM KILIÇ'ın da katıldığı bir durum değerlendirmesi ve izlenecek strateji toplantısı yapılmış, toplantıya DÜNDAR KILIÇ'tan para aldığı için bir ara açığa alınan polis memuru TUNCAY KATIRCIOĞLU ile gelen İBRAHİM KILIÇ saat 01.30'a kadar Gayrettepe'de kalmış ve bu saatte Mercedes otosu ile gitmişlerdir. Toplantı MEHMET AĞAR'ın odasında yapılmıştır.

j) BANKER BAKO olayının açığa çıkmasından sonra DÜNDAR KILIÇ'ın kızı ve damadı UĞUR (ikisi de aynı isimde) ile kızkardeşi (aynı zamanda OF'lu İSMAİL'in eşi) Türkiye'yi ter-

ketmişler ve İspanya'ya yerleşmişlerdir.

k) İstanbul Emniyetinde ve yeraltı camiasında BAKO olayı ve bu olaya bağlı olarak diğer yolsuzlukların meydana çıkmasından büyük tedirginlik duyulmakta, özellike BAKO olayının aldığı "Politik" şekil rahatsızlık vermektedir.

3. a) Yeraltı dünyasının ünlü isimleri 12 Eylül 1980'den sonra gözaltına alınmaları, aranmaları ve birçok faaliyetlerinin ortaya çıkması neticesinde rahatsız olmuşlar ve özellikle Anavatan Partisi'nin aldığı ekonomik tedbirlerle illegal gelir kaynaklarını kurutması karşısında bu hükümete karşı bir tavır alarak muhalif partilere yanaşmışlardır.

Menfaat ilişkilerini herşeyin üzerinden tutan bu grup bir yandan eski İçişleri Bakanı HASAN FEHMİ GÜNEŞ kanalıyla SHP'ye sızmaya çalışmış, diğer taraftan DYP İl Başkanı YAŞAR KEÇELİ ve HÜSAMETTİN CİNDORUK kanalıyla DYP ile mevcut yakınlığı pekleştirmiştir. Bu meyanda SHP'nin İstanbul Vatan Caddesi'ndeki bir toplantısına İBRAHİM CEVAHİROĞLU (OF'lu OSMAN'ın yakını) katılarak FEHMİ CÜNEŞ'le birlikte oturmuş, aynı toplantıya Ankara Mamak Cezaevinde bulunan DÜNDAR KILIÇ büyük bir çelenk yollamıştır.

b) Yeraltı dünyasından DYP'ye sızma ve destek ise irtibatların fazlalığı nedeniyle daha çok olmuştur. Buna misal olarak, partiye Fatih'ten kaydolan Emekli Başkomiser AHMET ATEŞLİ, Emekli İstanbul Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL'ın yanısıra Emekli İstihkam Albay ALİ İHSAN CESUR da gösterilebilinir.

1984 yılında yakalanan Ermeni asıllı anneden doğma Lice'li uyuşturcu ve silah kaçakçısı BEHÇET CANTÜRK'ün ifadelerine istinaden gözaltına alınan ve ifadelerden BEHÇET CANTÜRK'ün uyuşturucu kaçakçılığına askeri kamyonlarla destek sağladığı anlaşılan Emekli Albay ALİ İHSAN CESUR bütün dünyaca aranan SARI AVNİ (AVNİ KARADURMUŞ) ile dünürdür. ALİ İHSAN CESUR Mamak Cezaevi'nden tahliye edildikten sonra bir müddet Beşler Sucuklarının müdürlüğünü yapmış, daha sonra DYP'ye katılarak Kağıthane ve Beykoz ilçelerinde faaliyet göstermiştir.

c) DYP-Yeraltı ilişkilerin bir diğer örnek SADETTİN BİLGİÇ Kağıthaneli'li KÜRT HASAN ilişkisidir. Bu çok samimi ilişkinin

yanı sıra YAHYA DEMİREL'in bir ucu SELEFYAN'a diğer ucu ENİS KARADUMAN'a uzanan ve sayısız irtibatları kapsayan yeraltı ilişkileri sayılabilir.

d) DYP-Yeraltı ilişkilerinde diğer bir hat ise II Başkanı YAŞAR KEÇELİ'nin yeğenleri vasıtasıyladır. Petrol Ürünleri A.Ş. ortaklarından olan HİKMET KEÇELİ'nin AYTEKİN KOTİL ve Sovyetler'le de ilişkisi olup, HİKMET ve AYTEKİN KÖTIL'in 22 Mayıs 1981 günü 34 RF 777 plakalı oto ile İstanbul SSCB Konsolosluğu'na gittiği tespit edilmiştir.

Kaçakçı armatörler ZİYA ve HALİS KALKAVAN'lar, altın kaçakçısı NASRULLAH AYAN, uyuşturucu ve silah kaçakçısı BEHÇET CANTÜRK ile yakın irtibatları olan HİKMET KEÇELİ, eski tarihlerde BEHÇET CANTÜRK'ten 300 milyon lira borç almış, bu borcun senedi Yapı Kredi Bankası, Mecidiyekoy Şubesinden muhafaza edilmiştir. NASRULLAH AYAN'la hayali ihracat işlerinden ortaklık yapan HİKMET KEÇELİ'nin tespit edilen bir görüşmede 30-35 bin T-Shirt aldığı, bunları NASRULLAH AYAN'ın istediği yere gönderebileceğini söylediği, NASRULLAH AYAN'ın da mal yüklü kamyonla ilgili Edirne'de bir sorun çıktığı ise Ankara'dan gelecek arkadaşı ile bunu halledilebileceğini bildirdiği anlaşılmaktadır.

HİKMET KEÇELİ'nin ortağı NASRULLAH AYAN, SARP KURAY'ın lideri olduğu PARTİZAN YOLU'nun uzun yıllar finansörlüğünü yapmıştır.

4. YERALTI DÜNYASI ile BÜROKRATLAR ve ÜST KADEME'deki yöneticiler ve bunların yakınları arasında özellikle İstanbul'dan kaynaklanan önemli irtibatlar bulunmaktadır. Bu ilişkilerin kurulmasında her zaman öncülüğü İstanbul Polisinin üst düzey yöneticileri çekmişlerdir. Genellikle tesadüfi gibi görünen tanıştırmalar, küçük ve zararsız hediyeler, kadın, gece hayatı bu irtibatların başlangıcı olmaktadır.

Bu tip irtibatlara misal vermek gerekirse şunlar sayılabilir:

(1) TAHSİN ŞAHİNKAYA: TAHSİN ŞAHİNKAYA, SARI AVNİ (AVNİ MUSULLULU/KARADURMUŞ), BEHÇET CANTÜRK, DÜNDAR KILIÇ, FAHRETTİN ASLAN ile inşaat ve ihale mafyasıyla ilişkilidir. ŞAHİNKAYA'nın bu alandaki ilişkilerine ait, Ankara Sıkıyönetim 4 nolu Mahkeme başkanlığında ifadeler,

teyp tapeleri ve teyp bantları bulunmakta olup, SELAHATTİN DELİDERE isimli bir silah ve uyuşturucu madde kaçakçısının konuştuğu (Diyarbakır'da) bir teyp bandında adı geçen SARI AVNİ'nin yurtdışında bir villa aldığından bahsedilmektedir. TAHSİN ŞAHİNKAYA'nın İstanbul Emniyet Müdür Muavini MEHMET AĞAR ile yakın irtibatı olup, MEHMET ACAR adı geçenin Terzi -elbise temizliği dahil her nevi özel işiyle uğraşmaktadır. Ayrıca DÜNDAR KILIÇ'ın avukatlığını yapmış olan MÜMİN KAVALA'nın TAHSİN ŞAHİNKAYA'nın akrabası olduğu söylenmektedir.

(2) Eski Genel Kurmay Başkanı NEJDET ÜRUĞ: Adı geçenin İstanbul 1 'inci Ordu Komutanı olduğu devrede ŞÜKRÜ BALCI-FAHRETTİN ASLAN-HAMSİ FUAT lakabıyla tanınan Beşiktaş Askerlik Şubesi Başkanı Alb. FUAT DİNÇER ve eski MİT görevlisi NURİ GÜNDEŞ kanalıyla bazı irtibatları olmuştur. İrtibatları arasında TOPAL YAŞAR lakabıyla tanınan silah-uyuşturucu kaçakçısı YAŞAR YAMAK bulunmakta olup, bu şa,hıs bilahare N. ÜRUG'un tavsiyesiyle MİT tarafından eleman olarak kullanılmış, ancak herhangi bir faydası olmamıştır. Nitekim 15 Kasım 1981'de Papila isimli turistik bir otelde Hopa Emniyet Amiri'nin de bulunduğu içkili toplantıda YAŞAR YAMAK İstanbul'da tutuklandığını ancak çok şey bildiğinden ve üst düzeydeki birçok kişinin başını yakacağını söylediğinden serbest bırakıldığını, TUNCAY MATARACI'ya da çok haraç verdiğini söylemiştir.

HAMSİ FUAT, isminle tanınan emekli Albay FUAT DİNÇER bütün yeraltı dünyası ile çok yakın ilişkiler içindedir. Üsteğmenliğinde battaniye ve askeri kıyafet satarken yakalanan bu albay, Genel Kurmay Başkanı iken evine gelip kalan ve senli benli konuşan ender insanlardan biridir.

N. ÜRUĞ, yolsuzlukları kamuoyuna aksetmiş olan ŞÜKRÜ BALCI'yı ve eski İstanbul Bölgesi Daire Başkanı NURİ GÜNDEŞ'i devamlı himaye etmiş ve ŞÜKRÜ BALCI'yı adeta kahraman gibi empoze ederek Sn. Cumhurbaşkanımız tarafından mükafatlandırması sağlanmıştır. ŞÜKRÜ BALCI ile ilgili yolsuzluk soruşturmalarının da kapatılmasını sağlayan N. ÜRUC'dur.

N. ÜRUĞ'un yeraltı dünyası ile diğer bağlantıları İst. Skynt. K.hğı Adli Müşaviri FAHRETTİN AKSOY (DEVE FAHRİ) ve Ha-

kim Albay ŞEVKET KAYIRAN vasıtasıyladır. ŞEVKET KAYIRAN, TUNCAY MATARACI'nın Gümrük Müdürü ALİ GALİP KAYIRAN'ın ağabeysidir.

N. ÜRUĞ'un oğlu HADİ ÜRUĞ yıllarca İstanbul yeraltı mafyası ile içice olmuş DÜNDAR KILIÇ'ın maden işlerine girmiş, yeraltı dünyasının işlerini takip etmiştir. Nitekim İR 405 ruhsat ve 668 sicil numaralı Balıkesir ili Dursunbey İlçesi Odaköy civarındaki maden ocağının satış ve işletilmesi ile ilgili mukavelelerde HADİ ÜRUĞ'un ismi yer almaktadır.

NEVZAT NAS (Mardin'li-Kürtçülük Faaliyeti), MEHMET HADDAT (Giresun'lu), ATIF KEÇECİ (İstanbul Emniyet Müdürlüğünde AFFAN KEÇECİ'nin ağabeyi), FEHMİ AYANOĞLU, KENAN NEHRAZOĞLU (Shell'de çalıştı), SELAHATTİN BABÜROĞLU, HAKKI MERT, TEKİN ALKAN (Mardin'li Süryani), ALAATTİN TÜYLÜOĞLU (DÜNDAR KILIÇ'ın adamı), Emekli Süvari Albay ZİYA AZAK, Işık Finansman (IŞIK KAMİL ÖNOL), AZİZ GÜÇLÜ (İzmir'de yeraltı dünyasından), ÖZNUR TAYLAN (İNCİ BABA ve ABİDİN NECİMOĞLU'nun avukatı), ÇETİN GÜVEN (DİSK davasına bakan eski hakim Bnb.) MUZAFFER ATILGAN ve DÜNDAR KILIÇ'ın isimlerinin geçtiği bu çok karışık maden işinde HADİ ÜRUĞ, OĞUZ KANTAROĞLU'ndan madeni satın alan şahıs olarak gözükmektedir.

Diğer taraftan bir zamanlar İstanbul'da Şişli'de Günaydın Apartmanındaki "Randevucu MÜKÜ"ye ait evde sermaye olarak çalışan Gülser Bayer (Gül-Gülser Hastan) kendisini N. ÜRUĞ'un yeğeni olarak tanıtmaktadır (Dayısı). Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan SEDAT BAYER isimli şahısla evlenen ve Londra'da 01.6258381 telefonlu 10 Casterbridge Abbey Road, NW 6 London adresinde oturan ve bilâhare kocasından ayrılan GÜLSER'in bütün yeraltı dünyası ile ilişkisi mevcuttur. G. BAYER, N. ÜRUĞ'un Genel Kurmay Başkanı olduğu devrelerde ANKARA'ya gelmiş ve N. ÜRUĞ ile telefonla konuştuktan sonra ziyaretine gitmiştir. G. BAYER'in annesi İzmir'de oturmaktadır. G. BAYER İstanbul'da AHMET ATEŞLİ'nin basın toplantısı yaptığı Suadiye Oteli'nde kalmaktadır.

N. ÜRUĞ'un kadınlara düşkün olduğu ve 1981 yılında FAHRETTİN ASLAN'ın İstanbul Sheraton Oteli'nde özel bir odada kalan N. ÜRUĞ'a EMEL SAYIN'ı getirdiği, bu tarihte

EMEL SAYIN'ın FAHRETTİN ASLAN'ın oğlu ile evli olduğu, söylentiler arasında.

(3) Vali NEVZAT AYAZ: Polislikten gelme NEVZAT AYAZ, Başkomiser olduğu tarihte İstanbul Emniyeti'nde tescil amirliğine bakmış, bu sebeple gazino, kahvehane ve benzeri yerlerin ruhsatlarının verilmesinde FAHRETTİN ASLAN ve diğer yeraltı adamlarıyla ilişkiler kurmuştur. Birçok olayın arkasında olan Vali AYAZ, ŞÜKRÜ BALCI ile de sınıf arkadaşı ve yakın dosttur. FAHRETTİN ASLAN'la ilgili uyuşturucu madde kaçakçılığı soruşturması sürdüğü tarihte, FAHRETTİN ASLAN'a plaket vermek ve bunu basın aracılığı yansıtarak F. ASLAN'ı onurlandırmak sureti ile himaye eden Vali AYAZ, eski Genel Kurmay Başkanı'nın Sayın Cumhurbaşkanımıza müspet empozeleri ile bugüne kadar yerini muhafaza etmiştir.

ŞÜKRÜ BALCI'nın gayrimüslimlerden baskı suretiyle para toplama işinde de adı geçen Vali AYAZ, BAKO olayının ortaya çıkmasının emareleri gözüktüğü tarihte HÜSAMETTİN CİNDORUK, Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN ve CEVDET SARAL'la birlikte toplanarak, durum değerlendirmesi yapmıştır. Nitekim Temmuz ayı ortalarında yapılan bu toplantıdan sonra Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN, basında çıkan yazılarla ilgili olarak Emniyet Müdürlüğünü arayan ADNAN KAHVECİ'nin ve diğer üst kademe yöneticilerin kayda geçirilmesi hususunda güvenlik şube müdürüne talimat vermiştir. Amaç bu kayıtların ileride ANAP aleyhinde kullanılmasıdır. Olayın ortaya çıkmasından önce Mali Şube ekipleri Kurtuluş'ta bulunan BAKO'ya ait BESA şirketine gidip gelmeye başlamışlar. Olayın soruşturmasının Savcı OKTAY ÇAKIR'a tevdi edilmesinden sonra da İstanbul Emniyetine ait özel ekipler Savcı OKTAY ÇAKIR'ın, BAKO ve yeraltı dünyası ile ilişkisi Banker ENGİN CAN'ın bürosunda arama yaparken İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce görevlendirilen özel ekipler yakın gözetmede bulunmuşlardır.

Vali AYAZ, BAKO olayında Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN ve yardımcısı MEHMET AĞAR'ı korumuş, *Hürriyet* gazetesinde çıkan ve Ankara'daki yöneticileri "Takunyalılar" olarak niteleyen yazı ile hiçbir ilgilerinin olmadığını ve yayının hazırlandığı gece birlikte yemekte olduklarını İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel Müdürüne ifade etmiştir. Esasen İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün çeşitli irtibatları arasında aşırı sağcı unsurlar da bulunmaktadır. Emniyet Müdür Yardımcısı MEHMET AĞAR, Süleymancı KEMAL KAÇAR'ın koordinatörlük yaptığı şirketin sahipleri İBRAHİM ARSLAN ve MAHMUT ŞAHİN ile yakın temas halinde olup, bu şahıslara gizli kalması icab eden soruşturma ve tahkikatlarla ilgili bilgi vermektedir. İBRAHİM ARSLAN'a ait ASLAN Nakliyat TIR taşımacılığı yapmakta 150 tırın sahibi bulunmaktadır. İBRAHİM ASLAN Malatya Vali Şoförlüğü sırasında uyuşturucu ve silah ticareti yapmıştır. MAHMUT ŞAHİN'e ait ŞAHLAN Nakliyat deniz ticareti ile iştigal etmekterdir. Hira I-II-III gemileri bilinmektedir. ŞAHLAN ve ASLAN Nakliyat firmalarının genel koordinötürü Süleymancı lider KEMAL KAÇAR'dır.

Yukarıda bahsi geçen isimlerin dışında Yeraltı-Güvenlik görevlisi-Bürokrat-Iş Adamı ilişkileri yönünden önemli isimlere rastlamak mümkündür. Menfaate dayalı bu çok yönlü ve karışık ilişkileri bir ayrı etüdle tahlil etmek mümkün olabilir. Yeraltı dünyasının çeşitli kesimlerle ilişkilerine dair ilginç örnekler müteakip maddelerdir:

5. İstanbul Mali Şube Müdürünün alınması ve Narkotik Şube Müdürü SARPER BALTACIOĞLU'nun da alınacağının gazetelerde çıkması üzerine İstanbul'da yakalanan uyuşturucu madde miktarında bariz bir artış meydana gelmiştir. Yakın tarihte Gebze'de yakalanan ve İstanbul Valisi ile Emniyet Genel Müdürü'nün mükafatlandırdığı olayda tahkikatlar tam olarak yapılmamış olayda İran'dan baz morfini taşıyan ve imalatı yapan kişiler yakalanmış, olayın içinde bizzat bulunan ve esas organizasyonu ve finansmanı yapan çiftlik sahibi ve uyuşturucunun Avrupa'daki organizasyonunu yürüten VOLKAN isimli şahıslar alınmamış, çiftlik sahibinin suçu üstlenen ağabeyi alınmıştır. 3-4 yıldan beri imalat yapılan bu çiftlik İstanbul polisince bilinmekte ve imalata göz yumulmaktadır. BAKO olayından alınan yara üzerine organizasyonun bir bölümü yakalanarak olay büyük bir muvaffakiyet olarak takdim edilmiştir. Organizasyonda bulunan ve yakalanmayanlar için Hollanda'dan İstanbul Polisine külliyetli miktarda para gönderilmiş ve bunun organizasyonunu da VOLKAN isimli şahıs yapmıştır. Uyuşturucu organizas-

yonunun arkasında bulunan isimler arasında, OF'lu OSMAN (OSMAN CEVAHİROĞLU) ve OF'lu İSMAİL HACISÜLEYMANOĞLU ve KALKAVAN'lar bulunmaktadır.

6. İstanbul polisi ile MAFİA bağlantısını kuran kişi emekli Emniyet Masası Amiri AHMET ATEŞLİ olup, AHMET ATEŞLİ'nin' halen İstanbul polisi üzerinde Emniyet Müdürü'nden fazla bir etkinliği bulunmaktadır. Bu etkinlik İstanbul İkinci Şube'de bariz bir şekildedir. İstanbul Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN ve yardımcıları AHMET ATEŞLİ'ye "BABA", "AĞABEY" şeklinde hitab etmektedirler. ÜNAL ERKAN daha önce Emniyet Müdür Yardımcılığı yaptığı dönemde, MEHMET AĞAR ise, İkinci Şube Müdürlüğü döneminde ATEŞLİ ile yakınlaşmalar ve böylece Polis-Yeraltı ilişkileri pekişmiştir. Esasen Ankara'da bulunduğu dönemde KÜRT AHMET ve KEMAL HORZUM'la yakın münasebeti dikkati çeken ÜNAL ERKAN'ın İstanbul'a tayini bir hayli polemiklere sebeb olmuş ve Sn. Başbakan ÖZAL'a iyi bir şekilde takdim edilmesi ve Başbakanca desteklenmesi üzerine kadrosu ile birlikte İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne verilmiştir. ÜNAL ERKAN'ın AHMET TURGUT ve KEMAL HORZUM ile ilişkileri ve bunun mahiyeti hakkında kayıtlarımız da, KASIM 1997 ayı içinde HAYDAR KOÇ tarafından yapılan açıklamalar paralelinde bilgiler bulunmakta olup, bu bilgiler eski tarihlerde Cumhurbaşkanlığına va Başbakanlığa not olarak da sunulmuştur. ÜNAL ERKAN'ın ekibine ayak uyduramayan KEMAL YAZICIOĞLU kadrodan dışlanmış ve Ankara'ya Teftiş Kurulu'na verilmiştir. Kadro dışındaki MEHMET AĞAR ise ÜNAL ERKAN'ın en yakın mesai arkadaşı haline gelmiştir.

İfade edildiğine göre son 20 yıl içinde bu dönem kadar İstanbul'un kanunsuz ve kontrolsüz kaldığı, yeraltı dünyasının bu kadar himaye gördüğü dönem görülmemiştir.

Adıgeçenler kendilerine en büyük destek olan üst makamlarına karşı dahi, politik olarak zayıfladıklarını tahmin ettikleri ve menfaatleri ağır bastığı zaman oyunlara girme ve çok yönlü hareket etme temayüllündedirler.

7. İstanbul Emniyeti emekli olan AHMET ATEŞLİ'ye İkinci Şube'ye ait 75 model bir Mercedes tahsis etmiş ve bir koruma ile şoför vermiştir. Şoförlüğünü halen ikinci Şube Birinci kısım-

da 4451 kodlu ekipte görevli Karadenizli MUSTAFA isimli polis memuru yapmıştır. Bu aracın çok dedikodusu yapılması üzerine bir ay kadar önce Mercedes ve görevliler alınmış, bunun yerine yeni bir zeytuni renkli 131 otomobil verilmiştir. İstanbul'da mafia tarafından işlenen birçok cinayetin "Faili Meçhul" şekilde kapanmasını ve faillerinin değiştirilmesini sağlayan AHMET ATEŞLİ'nin yakın tarihte GÜNDÜZ KAPTANOĞLU tarafından öldürülen "TİLKİ SELIM"in olayını da faili meçhuller arasına soktuğu belirtilmektedir.

AHMET ATEŞLİ'nin aşağıdaki olaylarda kilit rol oynadığı bildirilmektedir:

(1) Savcı Marlon KEMAL'in öldürülmesi olayı,

(2) Şarkıcı ESENGÜL'ün ölüm olayı,

(3) OF'lu ISMAİL'in yurtdışına kaçırılması,

(4) Kaybolan BANKER SERVET olayı,

(5) KÜRT İDRİS'in Boğaz Köprüsünde eroinle yakalanıp salıverilmesi olayı

(6) Beyoğlu İtalyan Oteli'ndeki Kesikbaş Cinayeti olayı,

(7) Telemen olayı,

(8) DÜNDAR KILIÇ'ın yazıhanesinde vurulan Bahriye'li lakaplı şahsın ölüm olayı,

(9) Eroinci BAŞBAŞİN'in vurduğu İBRAHİM ÇALIŞKAN olayı,

(10) ZİYA KALKAVAN'ın kızının ölümü olayı,

(11) Ocak Pastanesi sahibinin yaralanması olayı,

(12) TARIK ÜMİT'in vurulması olayı.

1979'da SELEFYAN'ın teneke ihalesine DÜNDAR KILIÇ, ŞADAN KALKAVAN ve GÜNDÜZ KAPTANOĞLU ile katılan ve hisse alan ATEŞLİ bu tarihten sonra KALKAVANLAR'a ortak olmuş ve ŞADAN KALKAVAN'ın silahını taşımaya başlamıştır.

KALKAVANLAR'ın Gebze Dil Iskelesi'nde bulunan SEDEF GEMİ İNŞAAT Şt.'ne AHMET ATEŞLİ de ortaktır. 5'inci maddede bahsi geçen çiftliğe yakın olan bu yerden KALKAVANLAR'ın uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığına dair duyumlar mevcuttur.

Diğer bir duyuma göre AHMET ATEŞLİ'nin Suadiye Bağdat Cad, Öncü sokak Özlem Apt. No:1 Kat:5 adresini OF'lu OSMAN (OSMAN CEVAHİROĞLU) hediye almıştır.

8. MEHMET AĞAR'ın hemşehrisi Kebabçı SET KEMAL'İN geçen kış KÜRT İDRİS'in yeğeni NIHAT'ı vurma hadisesi ile KEMAL'in ağabeyi KENAN'ın bir kişiyi öldürme hadisesi İstanbul polisince kapatılmıştır.

Yakın tarihte öldürülen FEVZİ ÖZ'ün şoförünün olayı da faili meçhul cinayetler arasına girmiş ve FEVZİ ÖZ'ün ifadesi bile alınmamıştır. Ayrıca silah ve uyuşturucu kaçakçısı ZİHNİ İPEK, hükümlü LOKMAN KONDAKÇI, uyuşturucu kaçakçısı ENİS KARADUMAN gibi aranan yüzlerce şahıs İstanbul'da rahatlıkla gezmekte hatta bazıları gece kulüplerinde ve umuma mahsus yerlerde polislerle oturup gazetelerde yer almaktadır.

MEHMET ACAR, Fındık Kralı diye bilinen Lokman KONDAKÇI'yı bir yeraltı grubuna dövdürmek ve sonra himayesine almak suretiyle LOKMAN'la yakınlık kurmuş, keza hayali ihracatın büyük isimlerinden TURAN ÇEVİK'e de baskı kurdurarak aynı yakınlığı sağlamıştır.

Yeraltı dünyasını Ankara'daki üst düzey bürokratlara da MEHMET AĞAR empoze etmekte ve TURAN ÇEVİK, FEVZİ ÖZ, NECDET ULUCAN gibi ünlü isimleri üst düzey bürokratlarla ve hatta bakanlarla tanıştırarak bağlantılarını sağlamlaştırmakta, faaliyetini legalize etmektedir.

9. MEHMET AĞAR, NİHAT CAMADAN, İSMAİL TAŞKAFA, ZIVER ÖKTEM ve NECATİ ALTUNTAŞ'ın gayrimeşru paralan MEHMET AĞAR'ın dayısı YILMAZ AKÇADAĞ ve ortağı EKREM GOCAY'a verilmekte, bu şahıslar da paraları büyük iş adamlarına vererek faiz almaktadırlar. Perşembe-Pazarında otomobil yıkayıcılığı yaparken kısa zamanda demir ticareti ve faizcilikle milyarder olan EKREM GOCAY ve ortağı YILMAZ AKÇADAĞ'ın Kabataş Setüstünde yazıhaneleri vardır.

MEHMET AĞAR'a ait 18 adet ev ve arsa tapusu dayısı YILMAZ AKÇADAĞ'ın boşanmış olan eşi ŞÜKRAN AKÇADAĞ'ın üzerinedir. Dayısının eski eşi bu tapuların üzerinde gözükmesinden rahatsızdır.

10. 12 Eylül'den sonra DÜNDAR KILIÇ'ın Bandırma'da gözaltına alındığı tarihlerde bir DEV-SOL mensubu İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na 12 Eylül'den önce ve sonra DÜNDAR

KILIÇ ve kardeşi İBRAHİM KILIÇ'la zaman zaman buluştuklarını, her buluşmada adıgeçenlerden 200 bin lira para ve 20 kutu mermi aldıkları ihbar etmiş, ihbarın tahkiki İstanbul Birinci Şube Müdürlüğü'ne verilmiştir. Olaya Elazığ'lı Kebapçı SET KEMAL'in tavassutu ile o tarihte İkinci Şube Müdürü olan MEHMET AĞAR ve Birinci Şube Müdürü TAYYAR SEVEN müdahale etmişler ve Birinci Şube Müdür Muavini METE ALTAN, Müdür Muavini ALİCAN ÖZGENLER ve Başkomiser CELAL ALTINTAŞ'ın muhalefetlerine rağmen olayı kapattırmışlar, soruşturmayı Başkomiser CELAL'den alarak başkasına vermişlerdir. Sorgulamada İBRAHİM KILIÇ'ın ifadesine başvurulmuş, DÜNDAR KILIÇ'ın evi ve işyeri usulen aranmış ve İBRAHİM KILIÇ'ın ihbarcıyı cezaevinden tanıdığı ve hastası olduğu için para verdiği şeklindeki beyanına itibar edilerek ve ihbarcıya baskı yapılarak olay kapatılmıştır. Olaydan sonra Başkomiser CELAL ve ALİCAN ÖZGENLER pasif görevlere alınmışlar, her ikisi de İBRAHİM KILIÇ'ın kendilerine renkli TV hediye etme teklifini reddetmişlerdir.

DÜNDAR KILIÇ ve kardeşi İBRAHİM KILIÇ ile DEV-SOL'dan PAŞA GÜVEN, HÜSEYİN SOLGUN, DURSUN KARATAŞ ve MLSPB'den HASAN ŞENSOY'un yakın irtibat ve işbirliği olmuştur.

11. ÜNAL ERKAN ve MEHMET AĞAR'ın gizli ve önemli buluşmalarını yaptıkları Etiler Ulus Mahallesi'nde ve Kadıköy-Bostancı'da iki ev vardır. Ulus Mahallesi'ndeki ev Diyarbakırlı VEKİN AKTAN'ın üzerine olup, parası BEHÇET CANTÜRK tarafından ödenmektedir.

12. MEHMET AĞAR'ın yurtdışı bazı bağlantılarını özellikle Arap ülkelerinde dansözlük yapan dostu YONCA YÜCEL yürütmektedir. YONCA YÜCEL'in İstanbul adresi: Teşvikiye Cadde. 66/8 Celal Apt. olup, telefonu 141 70 88'dir.

MEHMET AĞAR Ankara'ya geldiğinde YONCA YÜCEL ile 127 58 82 telefonlu konsimatris NUR'un evinde buluşmakta ve kalmaktadır.

TURAN ÇEVİK 3 yıl kadar önce MEHMET AĞAR'a 5 milyon değerinde bir saat, Lunapark'çı OSMAN KAVRAN 86 yılbaşın-

da 5 adet beşibiryerde ve AŞIGOGLU Grubu'nun adamı, Kaçakçı ve Kuyumcu CAVİT de MEHMET AĞAR'ın eşi Emel'e bir Reno 5 almıştır.

MEHMET AĞAR İstanbul'da 131 19 10 nolu telefonda bulunan PINAR isimli bir kadını Emniyet Genel Müdürlüğü'nde üst rütbede bir kişiye sürmüş ve bu şahsın PINAR ile olan ilişkileri ve fotoğrafları İstanbul Emniyeti'nce şantaj olarak kullanılmıştır.

MEHMET AĞAR'ın TURAN ÇEVİK, BURAK SAĞMAN ve bazı bürokratlarla ortak hayali ihracat işleri vardır. MEHMET AĞAR'ın bu işlerini Ankara'ya sık sık gidip gelen şoförü polis memuru NECDET takip etmektedir. NECDET'in hakkındaki söylentilerin açığa çıkması karşısında yakın tarihte polislikten ayrıldığı ve Ayvalık'ta belediyeye ait 160 yataklı bir oteli kiraladığı belirtilmektedir.

13. TURAN ÇEVİK, BURAK SAĞMAN, bazı bürokratlar ve Artist NAZAN ŞORAY 1986 sonlarında Ankara Başkent Gazinosu'nda birlikte görülmüşler, bunu takip eden günlerde BURAK SAĞMAN'ın yönetim kurulu başkanı olduğu ATLAS A.Ş.'nin Antalya'da bir gemide yakalanan 80 milyarlık hayali ihracat olayı meydana çıkmıştır.

Olayın kapanması için MEHMET AĞAR ve TURAN ÇEVİK'e yakın bir devlet bakanı teşebbüslerde bulunmuştur.

14. BAKO olayı dolayısıyla tayini çıkan ve DYP'den adaylık için müracaatta bulunan Mali Şube Müdürü Cevdet Saral 1987 içinde FEVZİ ÖZ, NECDET ULUCAN, BERBER YAŞAR, EMİN GÖRPE ve MEHMET ALİ YILMAZ isimli yeraltı dünyasının tanınmış isimleri ile ortak olarak 17 milyarlık hayali ihracat işi yanmıştır.

CEVDET SARAL ve MEHMET ALİ YILMAZ aday listelerinin belli olacağı tarihte Ankara'ya gelmiş ve birlikte Büyük Ankara Oteli'nde kalmışlardır.

CEVDET SARAL'ın bir arkadaşı ile kaleme aldığı belirtilen KALIN KARA İNCE BEYAZ isimli ve AYCEVREN imzalı, Bilmen Basımevi tarafından basılan bir kitabın AP'ce finanse edildiği söylenmektedir.

15. YÜKSEL KAZANCI isimli bir şahıs ile İstanbul Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN arasındaki ilişkilerle ilgili bir ihbarda aynen şöyle denilmektedir (ihbarı yapan şahısla temas kurulması mümkündür):

"YÜKSEL KAZANCI: Yaptığı iş: Yurtdışındaki otelcilik, genelevi işletmeciliği, sancak bar (büfe), beyaz kadın ticareti vs. vs. beyaz işi.

Bu konuda HOLLANDA polisinin bilgisi var. Beyazla ilgili daha önce İstanbul'da vuracaklardı, başaramadılar. Devreye müdür girdi, durumu Şişli Emniyet Amirliği biliyor. Şu anda İstanbul'da bir fabrika açtı, müdür veya bir yakının hissesi olduğu biliniyor. YÜKSEL KAZANCI ve tüm çevresindeki beyaz işi yapanlar müdürlü bağlantı içindeler, gelişlerinde ve gidişlerinde müdür özel araba gönderiyor. Müdür ilişkisini, tanıdığım Hollanda'daki bazı polis yetkilileri biliyor. YÜKSEL KAZANCI, müdür İstanbul'a atandıktan sonra tüm bağlantıları istanbul'da yapmaktadır. İstanbul görüşmelerinin büyük bir kısmı Divan Otel'de yapılmaktadır. Müdürle bağlantıları konusunda daha geniş açıklama yapabilirim. Durumu genel müdüre, galip beye, bakana gerekirse başbakanımıza istenildiği şekilde intikal ettiririm."

16. 5 Ağustos 1985 tarihinde Milano'da BÜLENT GÖKBEN, MEHMET SERDAR ALPAN, FİKRİ PARPAROĞLU, FAHRETTİN ÖZDEMİR isimli şahıslar 10 kilo 230 gram eroinle yakalanmışlardır. İtalya polisi yakalananların üzerinde bulunan telefon numaraları meyanında İstanbul 528 28 14 ve 172 08 08 telefonlarını vermişlerdir. Kaçakçılık Daire Başkanlığı bu telefonların nerelere ait olduğunu İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden sormuş, İstanbul Emniyet Müdürlüğü ise genel bir cevap ile olayı geçirmiştir. Esasında her iki telefon da İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı MEHMET AĞAR'ın makam telefonlarıdır. (Sirkeci ve Gayrettepe'deki)

MEHMET AĞAR'ı bu telefonlardan arayanlardan bir diğer şahıs ise LONDRA 360 44 84 no.lu telefonda bulunan HALİL PERİL'dir. Kulüpçülük ve uyuşturucu kaçakçılığı yapan HALİL PERİL, Kıbrıs'tan CON AZİZ adıyla bilinen yeraltı dünyasına mensup AZİZ MEHMET KENT'in adamıdır ve OFLU OSMAN (OSMAN CEVAHİROĞLU) ile irtibatlıdır.

17. İstanbul Emniyetinde genelev, fuhuş yeri ve kumarhanelerden paralan İkinci Şube Ahlak kısmının Ekip Amiri Komiser FİKRİ toplamakta ve bu paralar ahlak kısmı amiri HASAN CEYHAN ve İkinci Şube Müdürü ÖMER TÜZEL vasıtasıyla İstanbul Emniyetinde üst makamlara aktarılıp bölüşülmektedir.

Tahtakale ve Kapalı Çarşı'daki döviz ve para işlerini ise İkinci Şube Müdür Yardımcısı CAVİT OKÇUOĞLU organize etmektedir. Eminönü Emniyet Amiri HALUK GÖZEN de bu işlere yardımcıdır. Ancak HALUK GÖZEN bu işlerden rahatsızlık da duymaktadır.

CAVİT OKÇUOĞLU'nun Sirkeci Doğubank İş Hanında kuyumculuk yapan BEKTAŞ isimli ortağı vardır.

18. CEVDAT SARAL'ın *Hürriyet* gazetesinden KASIM GENCE ile ortak, eskiden Hasanpaşa Kuşdili'ne giderken sağ kolda, Söğütlüçeşme Camii altında EVREN isimli bir dükkanı olduğu ve kaçak elektronik eşya satan bu dükkanın bilahare Doğubank İş Hanına taşındığı bildirilmektedir. Ümraniye'deki NETAŞ telefon firmasının süpermarketinin yüzde 97 hissesi de EVREN ELEKTRONİK şirketine aittir.

19.)aguar'ın Türkiye mümessili ZEKİ BERBEROĞLU, İSMAİL HACISÜLEYMANOĞLU (OF'lu) ile ortaktır. Jaguar'ın eski yıkılan Tarabya Çamlık'taki yeri de OFLU ISMAİL'e aittir. Bu yerde daha önce DÜNDAR KILIÇ'ın "CEM BOYA" fabrikası bulunuyordu.

GÜNERİ CİVAOĞLU Jaguar olayından dolayı Güneş gazetesinden ayrılmak zorunda kalmıştır. Zira bu yayın hem olayın arkasında OFLU ISMAİL'in ve yeraltı dünyasının da olduğunu açığa çıkartmış, hem de OFLU ISMAİL'in mülkünün yanılıp elinden alınmasına sebep olmuştur. Diğer önemli bir husus ise yayının MEHMET ALİ YILMAZ'ın ihalelerini tehlikeye düşürmesidir.

ZEKİ BERBEROĞLU bilahare İZMİT'te OF'lu ISMAİL'in yeğeni HIZIR HACISÜLEYMANOĞLU ile ortak bir büro açmıştır. Bu büronun açılışı DERİNCE'den RO-RO seferlerinin başlaması tarihe tekabül ettiğinden, amacın kaçakçılık faaliyetine yönelik olduğu değerlendirilmektedir.

20. Kamu kesiminde birçok kişinin tanıdığı terzi MUALLA 3 yıldan beri DÜNDAR KILIÇ'ın dostu (Gayrimeşru karısı) ile birlikte ortak konfeksiyon işi yapmaktadır. Terzi MUALLA'nın aktör KADİR İNANIR'la (Karadeniz'li) uzun zamandan beri yaşayan kızı CANAN ÖZBEK'in DÜNDAR KILIÇ'ın kızı ve damadı UĞUR (Her ikisi de UĞUR) ile yakın ilişkileri mevcuttur. Yeraltı dünyasının yakınları Terzi MUALLA ve CANAN kanalıyla bazı ilişkiler kurma çabalarındadırlar. Terzi MUALLA ve CANAN'la, şarkıcı HÜLYA SÜER Emniyet Müdür Muavini MEHMET AĞAR ve gazeteci RAUF TAMER de yakın ilişki içindedirler.

21. BAKO olayının ortaya çıkmasından birkaç ay önce SELÇUK KURT isimli bir Rize'li şahıs ile İZMİR'de Demir Ticareti ile uğraşan TOPRAK soyadlı bir şahıs, yeraltı dünyasının ülkücü kesiminden bir şahsa 1 bavul dolusu sahte devlet tahvili ile giderek bunların piyasaya sürülmesinden ortaklık teklif etmişlerdir. SELÇUK KURT'un aşırı solcu olduğunu ve Yugoslav Komünist Partisi'nden üst düzeydeki şahıslarla irtibatının olduğunu öğrenen ülkücü şahıs bu teklifi kabul etmemiş ve olayı yakını olan kaynağa iletmiştir.

Kaynak, senetlerin Yugoslavya'da bastırıldığını ve kağıdının İtalya'dan temin edildiğini, organizasyonun içinde Yugoslav Komünist Partisi'nden üst düzeyde bir şahsın bulunduğunu ve SELÇUK KURT ile TOPRAK'ın, İBRAHİM KILIÇ, ERDOĞAN ARSLAN ve BANKER BAKO ile iltisaklı olduğu kendisine haberi veren arkadaşına atfen bildirmiştir.

22. ISTANBUL'da yeraltı dünyası ile ilgili bütün olaylar Şişli Adliyesine intikal etmektedir. Bu adliyedeki Savcılardan üçü TRABZONLU olup, DÜNDAR KILIÇ ve OF'lu grubuyla yakın ilişkileri vardır. Yeraltı dünyasıyla ilgili davalara da hep aynı ağır ceza mahkemeleri bakmaktadır.

23. Yeni Mali Şube Müdürü ORHAN UZELER daha önce BEHÇET CANTÜRK'ten rüşvet almaktan soruşturma geçirmiştir. Elazığ'lı olan ORHAN UZELER'i hemşehrisi MEHMET AĞAR ve Emineyt Müdürü ÜNAL ERKAN müfettişlere karşı himaye etmişler ve aklanmasını sağlamışladır. O. UZELER, Ş. BALCI ley-

hinde tanıklıkta yapmıştır. ORHAN UZELER'in Mali Şubesindeki odasında ORHAN UZELER, ŞÜKRÜ BALCI, TAYYAR SEVEN, CEVDET SARAL, Gazeteci İRFAN ÜLKÜ ve KASIM GENCE toplanarak, ATİLLA AYTEK ve MİT'e karşı yapılacak yayınları planlamaktadırlar. (Böyle bir toplantı 3 Kasım 1987 günü akşamüstü mezkûr yerde yapılmıştır)

24. Güvenlik Kuvvetlerinin Kanuni Görevlerinin ifası sırasında zaman zaman çeşitli teknik dinleme yoluna başvurduğu bilinmektedir. Bu cümleden olarak Em.Gn.Md.lüğünün ilgili birimlerinin ve Ist.Em.Md.nün telefon dinleme çalışmaları yaptığı, bu amaçla belirli bir organizasyonun bulunduğu da bilinen hususlardandır. Ancak özellikle Ist.Em.Md.lüğündeki dinlemelere ilişkin uygulamaların görevin ifasından çok, kişisel amaçlarla kullanıldığına ilişkin duyumlar intikal etmektedir. Bu durumun çeşitli açılardan komplikasyonlara yol açacağı izahtan varestedir.

25. Yukarıda yer alan ve özellikle İstanbul Emn. Md.lüğü mensuplarının faaliyetleriyle ilgili olan iddiaların bu kısmının Emniyet Genel Müdürünün bilgisine intikal ettiği anlaşılmaktadır. Buna rağmen Emniyet Genel Müdürünün, iddiaların üzerine gittiğine ilişkin hiçbir ibarenin bulunmaması bunun yanısıra, İstanbul Emniyet Müdürü ile ilgili bir sabıkalının açıklaması üzerine "mahiyetini korumanın" ötesine geçecek şekilde gösterdiği tepkinin üzerinde düşünülmeye değer hususlardan olduğu değerlendirilmektedir.

26. Mayıs 1987 tarihinde yazılan ŞAHİN imzalı bir ihbar mektubu ile AHMET ATEŞLİ'nin kapattığı cinayetlerle ilgili bir ihbar sureti ilişikte sunulmuştur. İhbarda "Amir Bey" diye bahsedilen AHMET ATEŞLİ'dir.

Ayrıca İstanbul İkinci Şube'de 1967'den beri görevli olan ve 5 yıl AHMET ATEŞLİ'nin şoförlüğünü yapmış bulunan MÜMİN MANDİL'le yapılan bir görüşmenin band tapesi ekte sunulmuştur. Kimliği afişe edilmediği ve kendisine bir zarar gelmediği takdirde Sayın İçişleri Bakanına daha teferruatlı açıklama yapabileceğini ifade eden MANDİL'in anlattıkları, Istanbul'da polisin himayesinde ve kontrolünde yapılan kanunsuz faaliyeti bariz bir şekilde sergilemektedir.

MANDİL AHMET ATEŞLİ'nin Suadiye'deki 356 37 68 no.lu ev telefonu ile ŞADAN KALKAVANLAR'ın Karaköy'deki yazıhanesi ve bazı önemli isimlerin telefonlarının dinlenmesi halinde bütün faaliyetlerin ve kanunsuz işlerin ortaya çıkabileceğini beyan etmektedir. MANDİL'in görüşmesinin ikinci sayfasında bahsettiği Orgeneral muhtemelen ULUSOY'larla yakınlığı olan eski Genel Kurmay Başkanı NEjDET ÜRUĞ'dur. Vali NEVZAT AYAZ'ın da ULUSOY'larla yakın ilişkisi olup Sinagog Baskını olayını, Vali NEVZAT AYAZ, CEMAL ULUSOY'un yatı ile Fethiye'de bulunduğu zaman haber almıştır.

27. NETİCE VE KANAAT:

Netice olarak şunu belirtmekte fayda vardır: Kaçakçılık örgütlerinin asıl amacı kolay yollardan kazanç elde etmektir.

Kaçakçılık yoluyla bir ülkenin otoritesinin sarsılması rejimin çökmesi, ekonomisinin yok olması, insanlarının güçsüz ve amaçsız yetişmesi ülke içindeki kaçakçı örgütlerini pek etkilememektedir. Kaldı ki bu sonuçlara ulaşmak uluslararası kaçakçılığın amaçların içindedir.

Yurtiçinde ve yurtdışında her türlü kaçakçılık faaliyetinde bulundukları bilinen kişilerin maddi durumlarının ve sosyal yaşantılarının çok yüksek düzeyde olması kamuoyunda özendirici bir etki yaratmakta, ekonomik durumları bu denli iyi olan kaçakçı örgüt patronları, sahne ve sinema sanatçılarıyla, yetkili ve etkili kişilerle dostluk kurabilmekte, basının kendilerinden övgü ile bahsetmelerini sağlayarak, toplumun çeşitli kesimleri üzerinde psikolojik etki yaratabilmektedir. Özellikle siyasi partilerde ve bürokraside kilit kişileri etkileyerek yasal engelleri aşabilen bu kişiler, genellikle sosyokültürel alanda çağdaş kişinin altında kalmış, kaçakçılığı, gayrimeşru kazancı, bir suç niteliğinde dahi görmeyen ve adeta meslek kabul eden kişilerdir.

Tabiatıyla zamanla devlet organlarının çeşitli kademelerine sızabilen bu kişileri suçlamak kolay kolay mümkün olmamakta suç sadece zincirin ucunda bulunan piyon elemanlara yüklenebilmektedir.

Günümüzde, kamu görevlileri ve güvenlikle vazifeli kişiler kaçakçığılı somut bir kanunsuz ekonomik kazanç şekli olarak değerlendirmemen, belli bir bir ideolojik görüş taşımasalar bile, yıkıcı ve bölücü güçlerin idelojisine hizmet eden düşman devletlerin hasmane politikalarına yarayan, bu faaliyette müsaade ve müsamaha etmemelidir.

Zamanında bir çok olayın "Müesseseler yıpranmasın" felsefesi ile üzerine gidilmemesi, faillerin saklanıp olayların kapatılması, müesseseleri kurtarmış ancak zaman içinde bundan zarar gören devlet olmuştur.

Olayların üzerine gidilirken müesseselerin devlet içinde varolduğu unutulmamalı, yeraltı dünyası ve devlet düşmanları ile mücadele eden görevliler yalnız bırakılmamalıdır.

Arz ederim.

Ekler:

1- Em.Alb. Ali İhsan Cesur'a ait fotoğraf sureti,

2- Gülser Bayer (Hastan) ve randevucu Mükü'nün resmi,

3- Mayıs 1987'de gönderilen Şahin imzalı ihbar mektubu sureti,

4- Ahmet Ateşli ile ilgili bir ihbar mektubu sureti,

5- Mümin Mandil'le yapılan görüşmenin tapesi,

6- Şükrü Balcı ile ilgili dosya özeti,

7- Kaçakçılık ve Devletin güvenliğine etkileri isimli bir konferans notunun ilgili bölümleri.

Ek-3

SUSURLUK MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Fikri Sağlar: CHP İçel Milletvekili, Özel sektör yöneticisi, Ziraatçı.

Hayrettin Dilekcan: RP Karabük Milletvekili, Serbest avukat

Mahmut Yılbaş: DYP Van Milletvekili, Kaymakam, Mülkiye Müfettişi, teftiş kurulu başkanvekili

Mehmet Bedri Incetahtaa: RP Gaziantep Milletvekili, Serbest yeminli mütercim

Mehmet Elkatmış (Başkan): RP Nevşehir Milletvekili, Serbest Avukat

Metin Öney: ANAP İzmir Milletvekili, Serbest Avukat

Nihan Ilgün: DYP Tekirdağ Milletvekili, Serbest Ticaret, Çiftçi

Sema Pişkinsüt: DSP Aydın Milletvekili, İç Hastalıkları Uzmanı, Aydın Devlet Hastanesi Başhekimi

Yaşar Topçu: ANAP Sinop Milletvekili, Serbest avukat.

Susurluk Komisyonu kimleri dinledi?

Üyeleriyle 41 kez toplanan Susurluk Komisyonu 10 özel değerlendirme toplantısı yaptı. 50 bin dokümanı gözden geçirdi, 57 kişiyi dinledi:

Politikacılar: Mesut Yılmaz, Eyüp Aşık, Halit Dumankaya, Cevdet Selvi, Oya Araslı, Doğu Perinçek, Hasan Celal Güzel, Necdet Menzir, Mehmet Ağar, Sedat Bucak, Esat Canan, Niyazi Unsal.

İstihbaratçılar: Sönmez Koksal, Burhanettin Bigalı, Mehmet Eymür, Korkut Eken, Emin Aslan, Hanefi Avcı, Tuncay Yılmaz, Metin Günyol, Nuri Gündeş.

Askerler: Mehmet Emin Yurdakul, Hüseyin Oğuz, Ahmet Altıntaş

Polisler: Kemal Yazıcıoğlu, Bilgi Ünal, Alaattin Yüksel, İbrahim Şahin, Ercan Ersoy, Oğuz Yorulmaz, Ayhan Çarkın, Enver Ulu, Mustafa Altınok, Sedat Demir, Deniz Gökçetin.

Bürokratlar: Rıdvan Yenişen.

Tanıklar: Abdullah Kederoğlu, Oral Çelik, Meral Çatlı, Arzu Yaman, Ahmet Baydar, Mehmet Ali Yaprak, Habip Aslantürk, Gani Kızılkaya, Cemalettin Ümit, Hande Ümit, Necdet Küçüktaşkıner, Abdullah Argun Çetin, Ekrem Marakoğlu, Tuncay Özkan, Dilek Örnek, Dündar Kılıç, Sena Söylemez, Hadi Özcan, Hurşit Han, Şahin Tekdemir,

Komisyona gelmeyenler: Mustafa Bayram, Teoman Koman, Necdet Ürüğ

SUSURLUK'UN KISA TARİHİ

2 Eylül 1993- Mehmet Ağar, Bucak Aşireti'ni PKK ile mücadeleye ikna etti. 1980 öncesinde PKK'ya karşı çok etkili olan Bucak Aşireti askeri darbeden sonra devlete mesafeli davranıyordu.

23 Ekim 1993- Tuğgeneral Bahtiyar Aydın Lice'de çatışmada öldürüldü.

4 Kasım 1993- Dönemin Başbakanı Tansu Çiller, PKK'mn finans kaynaklarının kesileceğim, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı Özel Harekat timlerinin sayısının 10 bine çıkarılacağını açıkladı. Kamuoyunda Çiller'e PKK'yı destekleyen 67 kişilik Kürt işadamları listesinin sunulduğu dedikodusu çıktı.

15 Ocak 1994- Behçet Cantürk şoförü Recep Kuzucu ile birlikte Sapanca'da ölü bulundu.

19 Ocak 1994- Cantürk'ün akrabaları Hikmet Taruk, Fevzi Taruk ve Yemlihan Taruk, Cantürk'ün mezarını ziyaret ettikten sonra saldırıya uğradı. Hikmet Taruk öldürüldü.

25 Şubat 1994-Avukat Yusuf Ekinci Ankara'da öldürüldü.

13 Mayıs 1994- Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı Namık Erdoğan başına iki kurşun sıkılmış halde bulundu.

3 Haziran 1994- Yeşilköy Onar Oteli casinosundan çıkan Savaş Buldan, Hacı Karay ve Adnan Yıldırım ellerinde polis telsizi bulunan kişiler tarafından kaçırıldı. Üçü de ölü bulundu.

11 Kasım 1994- Avukat Medet Serhat öldürüldü.

3 Aralık 1994- Özgür *Ülke* gazetesinin Kumkapı'daki merkezi, Cağaloğlu ve Ankara büroları aynı anda bombalandı.

28 Ocak 1994- Asker Simitko ve Lazım Esmaeli adlı İran uyruklu iki uyuşturucu kaçakçısı 15 Ocak'ta Ömer Lütfü Topal'a ait Emperyal casinodan çıkarken kaçırıldılar ve bu tarihte ölü bulundular.

2 Mart 1995- Tarık Ümit kaçırıldı.

30 Ağustos 1995- Engin Civan olayına karışan Tevfik Ağansoy Almanya'da yakalandı.

27 Eylül 1995- Matild Manukyan'a yapılan bombalı saldırıda koruması Mehmet Urhan öldürüldü. Urhan, Özer Çiller'in İstanbul Bankası Genel Müdürlüğü görevindeyken hademeliğini yapıyordu ve Çiller aleyhine ifade veren tanıktı.

3 Nisan 1996- Engin Civan cezasını çekerek hapisten çıktı, para cezasını ödemeden yurt dışına kaçtı.

28 Nisan 1996- Ömer Lütfü Topal'm ortağı Hikmet Babataş Bodrum'da öldürüldü.

11 Haziran 1996- Söylemez çetesi yakalandı.

11 Temmuz 1996- Kocaeli Çetesi'nin lideri Hadi Özcan yakalandı, ilk ifadesinde Abdullah Çatlı'nın adını verdi.

28 Temmuz 1996- Ömer Lütfü Topal öldürüldü.

28 Ağustos 1996- Ömer Lütfü Topal'ın katil zanlıları olarak üç özel tim mensubu gözaltına alındı. Aynı gece Nurullah Tevfik Ağansoy Bebek'te öldürüldü. Yanında bulunan Çiller'in koruma polislerinden Celal Babür öldü, Ferda Temel yaralı yakalandı.

17 Eylül 1996- Oral Çelik hakim önüne çıkarıldı.

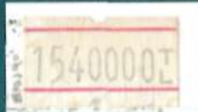
21 Eylül 1996- ikinci MİT raporu Doğu Perinçek tarafından açıklandı.

3 Kasım 1996- Susurluk trafik kazası meydana geldi.

Susurluk "kaza"sı 3 Kasım 1996 akşamı meydana gelmişti. O tarihten bu yana çok şey yazıldı, çizildi, söylendi... "Çete"nin ulaştığı hacim kimilerini ürküttü, kimileri için ise olup bitenler hiç de şaşırtıcı değildi. Kazayla birlikte ortaya "saçılan" bilgiler kâh inandırıcı bulundu, kâh "dezenformasyon" şüphesiyle karşılandı. Devletin "tepesinde" zirve toplandı, komisyon kuruldu, birkaç sanık mahkemeye çıktı. Kimi siyasilerin efsaneleştirdiği çete aynı zamanda Türkiye'nin en yaygın "sivil yurttaş girişimi"ni doğurdu, binlerce insan "Sürekli Aydınlık" için ışığını söndürmekle yetinmeyip sesini duyurmak için çabaladı. "Spotlar altında yakalanan" çetenin yurtiçi ve yurtdışı bağlantıları, "yan-operasyonları" ve bulanık geçmişine dair bilgiler biraraya getirildiğinde ortaya bir labirent manzarası çıkıyordu. Bu süreçte basın görevini hakkıyla yerine getirmeye çalıştı. Elinizdeki kitap da böyle bir çalışmanın ürünü. *Hürriyet* gazetesi yazarı Enis Berberoğlu "kaza"dan sonra ortalığa saçılan bilgileri toparlamakla kalmıyor; önemli ayrıntılara ulaşıyor, aktörlerin pek bilinmeyen geçmişlerini inceliyor, özetle "20 yıllık domino"nun taşlarını anlamlı bir şekilde dizmeye çalışıyor.

İLETİŞİM 427
BUGÜNÜN KİTAPLARI 39

ISBN 975-470-634-4